

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA PEDAGOGICKÁ

KATEDRA HISTORIE

**HISTORICKÉ NÁHROBNÍKY A EPITAFY
V PLZNI A NA JIŽNÍM PLZEŇSKU**

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Bc. Adéla Pánková

Učitelství dějepisu pro střední školy

Vedoucí práce: doc. PhDr. Jan Kilián, Ph.D.

Plzeň 2023

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně
s použitím uvedené literatury a zdrojů informací.

V Plzni dne 26. června 2023

.....
vlastnoruční podpis

Poděkování

Ráda bych poděkovala doc. PhDr. Janu Kiliánovi, Ph.D., za podnět k tématu práce a doplnění tak dokumentované oblasti Plzeňska, za její následné vedení, za cenné odborné rady a všestrannou pomoc při zpracování práce. Dále bych chtěla poděkovat biskupství v Plzni a v Českých Budějovicích za souhlas s použitím fotodokumentace, místním duchovním správcům, představitelům a zástupcům obecní správy a institucí (Přeštice, Všekary, Klášter, klášter Chotěšov) za umožnění vstupu do objektů. V neposlední řadě též patří dík Západočeskému muzeu v Plzni za poskytnutí informací a možnost fotodokumentace v jeho prostorách.

Abstrakt

Diplomová práce „*Historické náhrobníky a epitafy v Plzni a na jižním Plzeňsku*“ se zabývá dokumentováním vybraných třech typů sepulchrálních památek – náhrobníků, náhrobních desek hrobek a epitafů ve vymezené oblasti okresů Plzeň-město a Plzeň-jih od poloviny 13. století do konce 18. století. Práce se skládá z teoretického úvodu, jenž představuje nejen vysvětlení problematiky sepulchrálních památek, ale je též akcentován výsledky bádání ze sledované oblasti. Na něj navazuje hlavní jádro práce v podobě katalogu vytvořeného na základě terénního výzkumu a dalšího studia primárních i sekundárních pramenů, jenž je rozdělen podle jednotlivých oblastí a doplněn ve většině případů o prosopografii zemřelých osob včetně fotodokumentace dané sepulchrální památky. Práce přináší poprvé kompletní a aktuální pohled na sepulchrální památky v těchto oblastech.

Abstract

The master's thesis "Historical tombstones and epitaphs in Pilsen and southern Pilsen" deals with the documentation of selected three types of sepulchral monuments – tombstones, tombstones of tombs and epitaphs in the defined area of the Pilsen-city and the Pilsen-south districts from the middle of the 13th century until the end of the 18th century. The work consists of a theoretical introduction which is not only an explanation of the issue of sepulchral monuments but is also accentuated by the results of research from the area under study. It is followed by the main core of the work in the form of a catalog created on the basis of field research and further study of primary and secondary sources which is divided according to individual areas and supplemented in most cases with the prosopography of the deceased persons including photo documentation of the given sepulchral monument. The work brings for the first time a complete and up-to-date view of sepulchral monuments in these areas.

Klíčová slova: náhrobníky, náhrobní desky hrobek, epitafy, sakrální stavby, sepulchrální památky, Plzeň, jižní Plzeňsko

Keywords: tombstones, tombstones of the tombs, epitaphs, sacral buildings, sepulchral monuments, Pilsen, southern Pilsen region

Obsah

ÚVOD.....	9
1 SEPULKRÁLNÍ PAMÁTKY	13
2 BUKOVÁ – KOSTEL SV. JIŘÍ.....	18
2.1 KRYŠTOF FRANTIŠEK ERDMAN ZE SCHÖNAU	18
2.2 ANNA DLOUHOVSKÁ Z DLOUHÉ VSI.....	19
2.3 NEZVĚŠTNÝ NÁHROBNÍK – ŠLOVIČTÍ ZE ŠLOVIC.....	20
3 ČEČOVICE – KOSTEL SV. MIKULÁŠE	22
3.1 NEURČENÁ OSOBA	22
3.2 SOUBOR NEURČENÝCH NÁHROBNÍKŮ.....	22
4 DOLNÍ LUKAVICE – KOSTEL SV. PETRA A PAVLA	24
4.1 LUKAVŠTÍ Z ŘENEČ – NEURČENÁ OSOBA.....	24
5 HORŠICE – KOSTEL SV. MATĚJE	26
5.1 JINDŘICH ANTONÍN HENIGAR ZE SEEBERKA	26
6 CHOTĚŠOV – KLÁŠTER.....	28
6.1 MARKÉTA RUDRISCHOVÁ	28
7 CHOTĚŠOV – KOSTEL NAROZENÍ PANNY MARIE	31
7.1 VOJSLAVA CHOTĚŠOVSKÁ.....	31
7.2 ONDŘEJ FABRITIUS.....	33
8 KASEJOVICE – KOSTEL SV. JAKUBA.....	35
8.1 JAN LIPOVSKÝ Z LIPOVIC A NA STARÉM SMOLIVCI	35
8.2 JAN HUBKA Z ČERNČIC.....	36
8.3 SOUBOR NEURČENÝCH NÁHROBNÍKŮ.....	38
8.3.1 NEURČENÁ OSOBA	38
8.3.2 NEURČENÁ OSOBA	39
8.3.3 NEURČENÁ OSOBA	39
8.3.4 MUCHKOVÉ Z BUKOVA – NEURČENÁ OSOBA	39
8.3.5 NEURČENÁ OSOBA	39
8.3.6 NEURČENÁ OSOBA	40
8.3.7 NEURČENÁ OSOBA	40
8.3.8 NEURČENÁ OSOBA	40
8.3.9 NEURČENÁ OSOBA	40
8.3.10 NEURČENÁ OSOBA	41
8.3.11 NEURČENÁ OSOBA	41
8.3.12 NEURČENÁ OSOBA	41
9 KLÁŠTER U NEPOMUKA.....	42
9.1 NEURČENÁ OSOBA	42
10 LETINY – KOSTEL SV. PROKOPA.....	43
10.1 NEURČENÁ OSOBA	43
10.2 KAREL JAN KOUTECKÝ.....	43
10.3 NEURČENÁ OSOBA	44
11 LITICE – KOSTEL SV. PETRA A PAVLA.....	46
11.1 JUDITA HENIGAROVÁ ZE SEEBERKA	46
12 NEPOMUK – ARCIDĚKANSTVÍ	48
12.1 HABART ZE LNÁŘ	48
12.2 NEURČENÁ OSOBA	49
13 NEPOMUK – KOSTEL SV. JAKUBA	50

13.1	LADISLAV ZE ŠTERNBERKA	50
13.2	JAN FRANTIŠEK PÁNEK.....	51
13.3	FRANZ SEIFRIED	53
13.4	VÁCLAV ŽIŠOVSKÝ Z ÚDIMĚ.....	54
13.5	NEURČENÁ OSOBA	55
13.6	AUGUSTIN JAN VRABEC (PASSER)	55
14	NEZVĚSTICE – KOSTEL VŠECH SVATÝCH	57
14.1	MARIJANA KOKOŘOVCOVÁ Z KOKOŘOVA.....	57
14.2	JIŘÍ STARŠÍ PŘÍCHOVSKÝ Z PŘÍCHOVIC.....	58
15	PLZEŇ – KATEDRÁLA SV. BARTOLOMĚJE	60
15.1	JAN ŠUMAR	60
15.2	ANNA PECHOVSKÁ Z TURNŠTEJNA A PALATINU	61
15.3	ANNA KAŠPÁRKOVÁ Z PALATINU	63
15.4	DOROTA KOŠKOVÁ Z LIBUŠÍNA.....	64
15.5	JAN ANTONÍN ZE STEINPERGU.....	65
15.6	MATYÁŠ BAKALÁŘ ZE SONNENBERKA	66
15.7	NEURČENÁ OSOBA – ŽENA.....	69
15.8	ŠIMON PLACHÝ Z TŘEBNICE	70
15.9	NEDOCHOVANÝ NÁHROBNÍK – TOMÁŠ MÜHLWENZL	71
16	PLZEŇ – KOSTEL NANEBEVZETÍ PANNY MARIE A KLÁŠTER FRANTIŠKÁNŮ	73
16.1	ANNA BLOVSKÁ Z KOZOLUP.....	73
16.2	JAN KAŠPÁREK Z PALATINU.....	74
16.3	VÁCLAV ALBRECHT KAREL ZE SVÁROVA	75
16.4	ONDŘEJ LEOPOLD STECHER ZE SEBENIC	77
16.5	SILVIE POLYXENA Z PONIVA A ALŽBĚTA KATEŘINA SOCHOROVÁ.....	78
16.6	JAN SCRIBONIUS Z HORŠOVA	79
16.7	JAN STARŠÍ KLEO Z ROUDNÉ	80
16.8	KAŠPAR KAŠPÁREK A MANŽELKA URŠULA.....	81
16.9	ANNA DRESSER	82
16.10	VAVŘINEC DRESSER	83
16.11	NEURČENÁ OSOBA	83
16.12	KATEŘINA DRESSER	84
16.13	VERONIKA DRESSER.....	85
17	PLZEŇ – KOSTEL SV. MIKULÁŠE	86
17.1	JAN GERONIS (JIRONIS).....	86
18	PLZEŇ – KOSTEL VŠECH SVATÝCH.....	88
18.1	LUDMILA HONOVÁ Z LÖWENBERGU.....	88
18.2	ALBERT Z KREKVIC.....	89
18.3	NEURČENÁ OSOBA	90
18.4	BEATRIX DE BUCHET	90
18.5	VÁCLAV JIŘÍ LEMON	91
19	PLZEŇ – ZÁPADOČESKÉ MUZEUM V PLZNI.....	93
19.1	BLAŽEJ ZATLICH	93
19.2	KATEŘINA BAUZA.....	93
19.3	NEURČENÁ OSOBA	94
20	PRÁDLO – KOSTEL POVÝŠENÍ SV. KŘÍŽE	95
20.1	ALENA KOKOŘOVCOVÁ Z KOKOŘOVA	95
20.2	NEZVĚSTNÝ NÁHROBNÍK – EVA KOKOŘOVCOVÁ Z KOKOŘOVA	96

21 PRUSINY – KOSTEL SV. JAKUBA VĚTŠÍHO	98
21.1 PETR HERTNBERG Z HERTENBERKA	98
21.2 ADAM JINDŘICH HRABĚ ZE STEINAU	99
21.3 DOROTA NETONICKÁ Z NEBÍLOV	102
21.4 NEZVĚSTNÝ NÁHROBNÍK – JIŘÍ HELBERGER Z ALTENDORFU	103
22 ŘESANICE – KOSTEL VŠECH SVATÝCH	104
22.1 BOŘIVOJ STROJETICKÝ ZE STROJETIC	104
22.2 VÁCLAV STROJETICKÝ ZE STROJETIC	105
22.3 MIKULÁŠ ŘESANSKÝ Z KADOVA	106
22.4 JULIANA BECHYŇOVÁ Z LAŽAN	107
22.5 JINDŘICH JIŘÍ STROJETICKÝ ZE STROJETIC	107
22.6 VÁCLAV ŘESANSKÝ Z KADOVA	108
22.7 PŘIBÍK ŘESANSKÝ Z KADOVA	109
22.8 VINTÍŘ Z KADOVA	109
22.9 ZDISLAV Z KADOVA	110
22.10 ALENA ANEŽKA ČEJKOVÁ Z PŘÍCHOVIC	111
22.11 ÚDRČTÍ Z ÚDRČE – NEURČENÁ OSOBA	112
22.12 JAN ŘESANSKÝ Z KADOVA	113
22.13 ANNA ŘESANSKÁ Z KADOVA	114
22.14 KATEŘINA ZE SULEVIC	114
23 SEČ – KOTEL NANEBEVZETÍ PANNY MARIE	116
23.1 JÁCHYM HRABĚ ZE SINZENDORFU	116
23.2 ROUPOVŠTÍ Z ROUPOVA – NEURČENÁ OSOBA	117
24 SPÁLENÉ POŘÍČÍ – KOSTEL SV. MIKULÁŠE	119
24.1 ANTONÍN JOSEF CLARY-ALDRINGEN	119
25 STARÝ PLZENEC – KOSTEL NAROZENÍ PANNY MARIE	122
25.1 JIŘÍ KOKOŘOVEC Z KOKOŘOVA	122
25.2 DOROTA ÚDRČSKÁ Z ÚDRČE	123
25.3 MOŘIC KOKOŘOVEC Z KOKOŘOVA	124
25.4 KAREL KOKOŘOVEC Z KOKOŘOVA	125
25.4.1 EPITAF	126
25.4.2 NÁHROBNÍK	127
25.5 ADAM JIŘÍ LIPOVSKÝ Z LIPOVIC	127
25.6 MATĚJ BITTNER	129
25.7 KOKOŘOVCI Z KOKOŘOVA – NEURČENÁ OSOBA	130
25.8 KOKOŘOVCI Z KOKOŘOVA – NEURČENÁ OSOBA	130
25.9 KOKOŘOVCI Z KOKOŘOVA – NEURČENÁ OSOBA	131
25.10 JAKUB JAN LENK	131
26 STARÝ PLZENEC – KOSTEL SV. JANA KŘTITELE	133
26.1 BARTOLOMĚJ VOREL LOCHOVSKÝ	133
27 TĚNOVICE – KOSTEL NANEBEVZETÍ PANNY MARIE	134
27.1 LUDMILA KARLOVÁ ZE SVÁROVA ROZENÁ MUCHKOVÁ Z BUKOVA NA OSEKU	134
27.2 JAN TYBURCÍ KAREL ZE SVÁROVA	135
27.3 VYNTÍŘOVÉ Z VLČKOVIC – NEURČENÁ OSOBA	136
27.4 VYNTÍŘOVÉ Z VLČKOVIC – NEURČENÁ OSOBA	137
27.5 NEDOCHOVANÝ NÁHROBNÍK – JAN VILÉM PŘÍCHOVSKÝ Z PŘÍCHOVIC NA LUŽANECH A SKOČÍCÍCH	137
28 VÍCOV – KOSTEL SV. AMBROŽE	139
28.1 ADAM BORYNĚ ZE LHOTY	139

28.2 ADAM LOUBSKÝ Z LUB A NA ŘENČÍCH	141
28.3 JAN MLADŠÍ MARKVART Z HRÁDKU.....	143
28.4 HUMPRECHT MARKVART Z HRÁDKU	144
28.5 ANNA MARKVARTOVÁ Z DRAHENIC A NA VODOKRTECH	145
28.6 NEDOCHOVANÁ SEPULKRÁLNÍ PAMÁTKA	146
28.7 SOUBOR NEURČENÝCH NÁHROBNÍKŮ.....	146
29 VRČEŇ – KOSTEL SV. VAVŘINCE	148
29.1 NEZVĚSTNÝ NÁHROBNÍK – JAN CHRYSOSTOM ŽLATOUŠ.....	148
30 VŠEKARY – KAPLE (KOSTEL) SV. BARBORY.....	149
30.1 JAN JIŘÍ MECSERA.....	149
31 ZELENÁ HORA U NEPOMUKA – KOSTEL NANEBEVZETÍ PANNY MARIE	151
31.1 VÁCLAV VOJTĚCH ZE ŠTERNBERKA	151
31.2 VOJTĚCH JAN ZE ŠTERNBERKA	152
32 ŽINKOVY – KOSTEL SV. VÁCLAVA	154
32.1 DVĚ NÁHROBNÍ DESKY – NEURČENÁ OSOBA.....	154
32.2 NEURČENÁ OSOBA	155
33 DALŠÍ NEZVĚSTNÉ NÁHROBNÍKY.....	156
33.1 DNEŠICE – KOSTEL SV. VÁCLAVA.....	156
33.2 PLZEŇ – ZRUŠENÝ DOMINIKÁNSKÝ KLÁŠTER S KOSTELEM SV. MARKÉTY.....	156
ZÁVĚR	157
RESUMÉ	160
SUMMARY	161
POUŽITÉ PRAMENY A LITERATURA.....	162
SEZNAM PŘÍLOH	175
PŘÍLOHY	I

ÚVOD

Prameny historického poznání nejen osobních životů jednotlivců v minulosti, ale též určitých společenských vrstev a skupin lidí mají mnoho podob. Může se jednat o prameny písemné povahy, mezi něž řadíme listiny, akta, kroniky, osobní deníky, berní ruly, ale také o hmotné prameny, obrazovaný či audiovizuální materiál. Všechny mají ale dnes jeden společný cíl – přinášet informace k historickému bádání a dalšímu lidskému poznání. Mezi takové můžeme zařadit i sepulkrální památky. V případě této práce tři specifické typy – náhrobníky, náhrobní desky a též epitafy v časovém rozmezí od poloviny 13. století do 18. století. Každá z těchto památek nám dává výpovědní hodnotu nejen o zemřelé osobě, ale též o jejím společenském postavení, umění dané doby, zručnosti jednotlivých řemeslníků, smýšlení a životě tehdejší společnosti. V několika posledních staletích však tyto cenné doklady často mizí z venkovských i městských kostelů. Není to jen v důsledku oprav kostelů, ale též následek degradace materiálu samotných sepulkrálních památek a jejich nevhodného umístění, jež vede ke ztrátě nápisových i reliéfních složek sepulkrálních památek.

Hlavním aspektem pro výběr tématu této diplomové práce byl nejen zájem o dokumentaci těchto historických pramenů poznání, ale i osobní zájem o sepulkrální památky vzešlý z bakalářské práce, zabývající se stejnou tematikou v oblasti severního Plzeňska. Dalšími pak byly úvahy o životních osudech zemřelých jimž, tyto sepulkrální památky náleží, a též volné navázání na již zmíněnou bakalářskou práci, díky čemuž tak bude zmapována celá oblast Plzeňska.

Diplomová práce sleduje několik dílčích cílů. Prvním a základním, na němž je založena celá práce, je terénní výzkum v sakrálních stavbách – kostelech, kláštorech, hřbitovech a oslovených institucích nacházejících se na území okresů Plzeň-město a Plzeň-jih, včetně fotografické dokumentace nalezených sepulkrálních památek. Dalším cílem je studium odborných pramenů v archivech a odborných publikací v knihovnách vztahujících se k mapovaným oblastem a tématu. Všechny tyto dílčí kroky směřují k hlavnímu cíli práce, kterým je představit ucelený katalog dokumentovaných typů sepulkrálních památek s ohledem na jejich uměleckou hodnotu, materiální a stylistické charakteristiky, včetně prosopografie osob, jimž náležely.

Tematiku sepulkrálních památek v okresech Plzeň-město a Plzeň-jih můžeme nalézt v publikacích značně oddělenou a neúplnou či zpracovanou v řadě odlišných děl. Dosud

nebyla vydána žádá samostatná publikace. Výjimku tvoří pouze několik sakrálních památek původně náležejících do okresu Domažlice, jež byly zdokumentovány na konci 20. století Zdeňkem Procházkou v publikaci „*Historické náhrobníky okresu Domažlice*“. Při psaní práce se tak stěžejními díly staly „*Posvátná místa království Českého – Vikariáty Berounský, Bystřický a Plzeňský*“ od Antonína Podlahy a „*Soupis památek historických a uměleckých v politickém okresu Přeštickém*“ od Karla Hostaše a Ferdinanda Vaňka. Obě zmíněné publikace se věnují popisu vybavení a stavu sakrálních staveb – kostelů, kapliček a dalších budov na počátku 20. století. V některých případech je též zahrnutý i popis sepulkrálních památek, z nichž některé se již dodnes nedochovaly či byly přemístěny.

Mezi další díla popisující sakrální stavby můžeme zařadit čtyřdílnou sérii „*Umělecké památky Čech*“ od Emanuela Pocheho, která vyšla na konci 20. století. Autor zde mapuje stavby z celého území České republiky v podobě krátkých medailonků, v nichž se věnuje nejen architektonickému slohu, ale též popisu vnitřního vybavení. V některých případech taky zachycují sepulkrální památky v podobě typu a jména zemřelého.

Velmi cenným zdrojem informací jsou i primární prameny v podobě kronik kostelů, farností a měst, avšak v případě okresů Plzeň-město a Plzeň-jih se tyto prameny dochovaly velmi omezeně, v některých případech vůbec či nezachycují sepulkrální památky. Výjimku tvoří například digitalizovaná kronika ze Starého Plzeň, Nezvěstic nebo Letin. Všechny jsou uloženy v rámci SOA Plzeň.

Východiskem pro popis samotných sepulkrálních památek – náhrobníků, náhrobních desek hrodek a epitafů ve formě metodologické a studijní se stala útlá publikace „*Sepulkrální památky v praxi památkové péče*“ od Jiřího Roháčka a kolektivu, jež nabízí metodiku komplexní dokumentace těchto památek. Druhým sekundárním pramenem se pak stal článek Miroslava Flodra „*Zásady popisu středověkých a novověkých epigrafických památek*“ věnující se zásadám přepisu jejich nápisových složek.

Ke zpracování prosopografie jednotlivých osob a rodů byly využity rozličné publikace zabývající se regionální historií na území města Plzně a jižního Plzeňska, v nichž se fragmentárně nacházejí požadované informace. Pro samotnou identifikaci rodů, jimž památky náležely, bylo užito publikace „*Erby ctihodné šlechty slavného Království Českého*“ od Martiny Hrdinové a oba svazky publikace „*Velký erbovník*“ od Milana Myslivečka. Z komplexnějších sekundárních pramenů byl využit „*Ottův slovník naučný*“ a Sedláčkovy „*Hrady, zámky a tvrze Království českého*“. Primární prameny jsou v tomto

případě zastoupeny Kartotékou Augusta Sedláčka přístupnou online, odkud byly čerpány informace k jednotlivým rodům a jejich příslušníkům především v oblasti majetkové. Druhým digitalizovaným pramenem byla „*Sbírka matrik západních Čech*“ uložená v SOA v Plzni. Odtud byla čerpána především data narození a úmrtí jednotlivých osob a další životopisné údaje. Posledním primárním pramenem, který byl využit jako zdroj informací posloužila „*genealogická sbírka Dobřenského*“ uložená v Národním archivu v Praze.

Práce byla sepsána na základě terénního výzkumu a doplněna o kombinaci obou typů výše zmíněných pramenů s převahou literárních zdrojů, jež jsou dostupné v rámci Studijní a vědecké knihovny Plzeňského kraje a digitální knihovny Kramerius. Diplomová práce je rozčleněna do třiceti dvou kapitol zahrnujících jednotlivé podkapitoly.

První kapitola má teoretickou podobu a jejím úkolem je uvést čtenáře do problematiky tématu práce. Pojednává obecně o charakteristice jednotlivých typů sepulkrálních památek – náhrobníků, náhrobních desek hrobek a epitafů s ohledem na sledovanou oblast. Dále sleduje proměnné – časové vymezení, materiál, jazykový a epigrafický vývoj a pohlaví, u kterých se snaží postihnout obecné znaky dokumentovaných sepulkrálních památek v této diplomové práci.

Následujících třicet dva kapitol představuje ucelený katalog, prostřednictvím něhož jsou prezentovány výsledky vycházející z terénního výzkumu doplněného o studium pramenů. Jednotlivé kapitoly jsou věnovány již samotným stavbám, a to nejen sakrálním. Majoritní část tvoří kostely či jejich bezprostřední okolí, minoritně jsou zastoupeny kláštery, muzea a hřbitovy. Jedná-li se o sakrální stavbu, každá z kapitol je uvozena krátkým popisem stavebního vývoje dané stavby a interiéru. Následně jsou v jednotlivých podkapitolách popisovány dochované, nedochované či nezvěstné sepulkrální památky. Jejich název odpovídá jménu zemřelé osoby, pokud není známo, je užito alespoň zařazení do rodu, z něž pocházel. V tomto případě nese označení „název rodu – neurčená osoba“. Není-li ani toto možné, podkapitola je pojmenována „neurčená osoba“. Jestliže se sepulkrální památka nedochovala, je označena jako „nedochovaný náhrobník“. Při dostatku pramenů je doplněno jméno zemřelé osoby nebo rod, ze kterého pocházela. V případě nejistého dochování, kdy nebylo možné ověřit její fyzické umístění, nese podkapitola název „nezvěstná sepulkrální památka“.

V rámci podkapitol jsou charakterizovány jednotlivé náhrobníky, náhrobní desky hrobek a epitafy v několika základních oblastech, pokud to bylo možné. První je vždy uvedeno typologické zařazení sepulkrální památky. Jestliže se jednalo o náhrobník, je uvedeno jeho typologické zařazení, následně materiál, tvar a rozměr. Na to navazuje co nejdetailnější popis vzhledu včetně dokumentace nápisové složky formou jejího přepisu v dochované podobě. U většiny z nich je uveden typ písma a také jazyk. Dokumentace je zakončena charakterizováním aktuálního stavu památky, zda se dochovala bez poškození. Není-li tomu tak, jsou popsána jednotlivá poškození a jejich pravděpodobný původ. Podkapitola je zakončena odstavcem věnujícím se prosopografii zemřelé osoby. Nejčastěji je uveden datum narození a úmrtí, potomci, partner zemřelé osoby, majetek, činy, jež vykonala, či údaje o rodu, z něhož pocházela.

Výjimku tvoří poslední kapitola, jež pojednává o nezvěstných sepulkrálních památkách ze dvou objektů, v jejichž interiéru se nenachází žádná jiná sepulkrální památka a nemohou tak být zařazeny do samostatné kapitoly, jak je tomu v případě jiných nezvěstných památek.

Jednotlivé podkapitoly, pokud to bylo možné, jsou doplněny o fotografickou dokumentaci konkrétních sepulkrálních památek, která je přiložena k této diplomové práci.

1 Sepulkrální památky

Mezi sepulkrální památky sledované terénním výzkumem v okresech Plzeň-město a Plzeň-jih lze zařadit náhrobníky, náhrobní desky hrobek a epitafy z období od poloviny 13. do 18. století. Dokumentace proběhla ve třiceti dvou objektech ve dvaceti třech lokalitách. Z toho ve čtyřech objektech se jedná o deponované výstavní exponáty. Důležité je však odlišit samotné pojmy, které jsou velmi často zaměňovány.

1.1 Typy sepulkrálních památek

Náhrobník lze charakterizovat jako kamennou desku nejčastěji obdélníkového tvaru, jež kryje povrchový hrob v sakrální stavbě v úrovni dlažby. Tento typ sepulkrální památky je v dokumentované lokalitě nejčastější, což odpovídá i jiným dokumentovaným oblastem. Nachází se zde celkem sto patnáct záznamů o náhrobnících odlišného stáří a stupně zachovalosti. Nejvyšší počet byl zjištěn terénním výzkumem v kostele v Řesanicích, kde bylo identifikováno minimálně čtrnáct kusů tohoto typu sepulkrální památky. Stejný počet byl evidován též v kostele v Kasejovicích. Ve většině objektů se pak nacházel více než jeden náhrobník. Markantním rozdílem ve skupině byl stav zachování reliéfní složky. V některých případech šlo pouze o její fragmenty, v jiných se dochovala kompletně. Na základě toho lze odlišovat míru propracovanosti kamene a zručnost jejího autora. Ten je mimo náhrobník z chotěšovského kláštera, kde známe iniciály „GPK“, u všech náhrobníků neznámý.

Dalším typem sepulkrální památky je náhrobní deska hrobky. Je zasazena též do podlahy jako náhrobník, avšak nejčastěji kryje šlechtickou hrobku, tzn. zděný prostor umístěný pod podlahou sakrálního objektu, kde je uložena jedna nebo více osob. Na první pohled je však vizuálně shodná s již zmíněným náhrobníkem. Výrazně odlišným prvkem, podle něhož jsou odlišovány i v rámci diplomové práce, jsou hřeby sloužící k jejich možnému vyzvednutí či jejich pozůstatky v podobě děr. V dokumentované oblasti se nacházely celkem čtyři náhrobní desky hrobek různého stupně zachování a ve všech případech byly zhotoveny z červeného mramoru. Dvě se netypicky nacházely v rámci jedné sakrální stavby, a to na území městysu Žinkovy.

Třetím popisovaným typem sepulkrální památky je epitaf. Ten není na rozdíl od náhrobníku spojen s místem zemřelého, avšak na rozdíl od kenotafu je umístěn co nejbližší k zemřelému. V sledované oblasti byl evidován v deseti případech. U této skupiny lze konstatovat největší vizuální i materiálové rozdíly. V kontrastu zde stojí dřevěné malované objekty, jimž dominuje epitaf Karla Kokořovce z Kokořova či Matyáše Bakaláře ze

Sonnenberka, proti kamenným epitafům zastoupeným nejen na území Plzně, ale též v Horšicích.

1.2 Časové vymezení

Význam sepulkrálních památek rostl v období středověku úměrně s významem církve. Pohřeb v kostele se stal prestižní záležitostí. Tento trend přetrval až do konce 18. století, kdy došlo k majoritnímu přesunu pohřbů na hřbitovy. Od roku 1781 musíme počítat s přírůstem i náhrobníků protestantských. V případě sledované oblasti jsou to však i dřívější tendence, známé především z prosopografie zemřelé osoby – náhrobník Jana Geronise (Jironise) z roku 1583.

Diplomová práce je založena na terénním výzkumu zaměřeném na tyto tři typy sepulkrálních památek vzniklých od poloviny 13. století. Z tohoto období pochází i nejstarší náhrobník umístěný ve zdi stavení v Klášteře u Nepomuku. Mezi dalšími můžeme jmenovat deponovaný náhrobník z Nepomuku přisouzený Habartu ze Lnář, jenž žil ve 14. století, nebo náhrobníky nacházející se v kasejovickém kostele. V jejich případě by tomu nasvědčovala i vizuální podoba. Ve sledované oblasti se však může nacházet i starší památka. V případě nedochované nápisové složky či datace nelze tento fakt potvrdit ani vyvrátit. Mezi starší by se tak mohl řadit i náhrobník z kostela sv. Bartoloměje v Plzni patřící neurčené ženě. Jako sporný může být vnímán náhrobník z kostela v Chotěšově. Vznikl jako historismus v 16. století, nicméně nahradil existující náhrobník Vojslavy Chotěšovské ze 13. století. Existují však i mnohem starší typy těchto památek evidovaných v rámci České republiky, kdy se nejedná o historismus. V práci jsou sledovány sepulkrálie až do konce 18. století, kdy dochází ke vzniku rozsáhlých hřbitovů nejen z hygienických důvodů a přelidnění kostelů, ale též z důvodu josefínských reforem. V roce 1782 dochází k zákazu pohřbívání v kostelních hrobkách a hřbitovech. Těmto faktům odpovídá i snižující se počet dokumentovaných typů sepulkrálních památek.

Dle nápisových složek, prosopografie zemřelé osoby nebo vizuální podoby lze konstatovat, že nejvíce dokumentovaných sepulkrálních památek spadá do období 16. století. S jistotou určitelných je čtyřicet sedm kusů. Jedná se především o náhrobníky a jeden epitaf vzniklý ve druhé polovině 16. století. Najde se však i několik objektů zhotovených dříve, zejména z kostela v Řesanicích. Velmi dominantně jsou též zastoupena 80. a 90. léta 16. století, kdy Plzeňsko zasáhla morová epidemie, což se týká především náhrobníků umístěných v Plzni. O něco málo menší počet je datován do 17. století,

konkrétně se jedná o minimálně dvacet osm sepulkrálních památek. I přes upadající pohřbívání do kostelů lze do následujícího století a závěru sledovaného období datovat osmnáct památek. Většina z nich je zařaditelná do jeho první poloviny či na přelom 17. a 18. století. Nejmladší sepulkrální památka pochází z roku 1791 z kostela ve Všekarech a náleží Janu Jiřímu Mecserovi.

1.3 Materiál

Nejčastějším materiálem je v dokumentovaných oblastech kámen, jenž byl nejdostupnějším artiklem. Ve skupině však najdeme i dřevo, kov nebo kombinování materiálu. Dřevo je užito v případě dvou epitafů (Karla Kokořovce z Kokořova a Matyáše Bakaláře ze Sonnenberka) a jednoho votivního obrazu, jenž byl původně určitě součástí většího epitafu (Kašpara Kašpárka). Netradičně je užito kovu v čisté formě – konkrétně litiny u náhrobníku z roku 1733 náležejícímu Matěji Bittnerovi, bývalému šichtmistrovovi železáren v Sedlci. Užití tohoto materiálu má tedy své opodstatnění. Kombinaci materiálů v podobě kovu a kamene najdeme na náhrobníku v Letinech, Nezvěsticích nebo Plzni. V případě jednoho náhrobníku (Spálené Poříčí) je dochována informace o odstranění kovového nápisového pole.

Majoritním materiálem je však kámen, konkrétně pískovec, jenž byl užit u čtyřiceti osmi památek – jak náhrobníků, tak i epitafů. Lze na nich sledovat užití kamene z různých oblastí, což je patrné především na jeho zrnitosti. Pískovec s nejmenší zrnitostí se nachází na dětském náhrobníku Vojtěcha ze Šternberka na Zelené Hoře. Jako materiál zhotovení, avšak s jinou zrnitostí, byl užit i u nejstaršího náhrobníku neurčené ženy v Plzni i na domnělý náhrobník Habarta ze Lnář a náhrobník Vojslavy Chotěšovské. Druhým nejčastěji využívaným materiálem byla žula, která byla užita u třiceti sedmi sepulkrálních památek. Mramor byl uplatněn u třiceti tří objektů. Jeho užití však lze vysledovat zejména u movitějších zemřelých osob, na něž mělo být vzpomenuáno, nebo náhrobních desek hrodek. Jmenujme Kokořovce ze Starého Plzeňce, kde je v kostele Nanebevzetí Panny Marie nejvyšší frekvence náhrobníků z tohoto materiálu.

1.4 Umístění

V řadě případů je zcela běžné, že v průběhu let došlo k přemístění sepulkrálních památek z nejrůznějších důvodů. Nejčastějším bývala renovace nebo požadavek na jejich zachování. Přesto se řada památek dochovala na svém primárním umístění v podlaze kostela nebo na jeho jiném místě. I tento trend převládl ve sledované oblasti (celkem padesát osm

případů). Příkladem může být kostel v Řesanovicích nebo Žinkovech. Opačným případem může být náhrobník z kostela ve Starém Plzenci, který zůstal v podlaze, ale byl využit jako krycí kámen pro vstup do hrobky. V tomto případě lze uvažovat o jeho posunutí o několik metrů. Podobné přesuny v případě jiných objektů nelze sledovat. Všechny náhrobníky umístěné v podlaze kostela jsou tedy charakterizovány jako primární umístění. Pokud nebylo jiných pramenných zmínek, jsou též všechny epitafy, až na výjimku Kašpara Kašpárka, považovány za primárně umístěné.

Přesunuté a přemístěné sepulkrální památky získaly sekundární umístění v exteriéru nebo interiéru ve třiceti dvou případech. Pouze v případě kostela svatého Jakuba v Nepomuku byly náhrobníky přemístěny do exteriéru, kde zůstaly trvale osazeny do hřbitovní zdi, a dále náhrobník v Klášteře u Nepomuku zasazený do zdi obytného stavení. V ostatních případech byly přesouvány v rámci interiéru kostela. Zpravidla se jednalo o způsob zachování reliéfní složky kamene, především u významnějších osob. Zajímavé je též sekundární osazení náhrobníků ze zrušeného dominikánského kláštera a jejich deponování v Západočeském muzeu v Plzni.

Nepříliš časté je terciární osazení, kdy jsou rozměrné objekty přesunuty celkem dvakrát. Přesto se tak stalo v devíti případech. Někde se nejednalo o vzdálenost několika metrů, ale dokonce i kilometrů. Nejbližší přesuny probíhaly v kostele ve Starém Plzenci v případě náhrobníků Jiřího Kokořovce z Kokořova, Doroty Údrčské z Údrče a jejich syna Mořice Kokořovce z Kokořova, které byly přemístěny do exteriéru a následně zpět do interiéru kostela. Stejněho kostela se týkalo i přemístování náhrobníku Jakuba Jana Lenka. K přemístění kamenů o několik kilometrů pak došlo u náhrobníků dnes deponovaných v lapidáriu arciděkanství v Nepomuku. Terciární přemístování se dotklo též náhrobníku Markéty Rudrischové, jenž byl sekundárně umístěn a využit jako stavební prvek. Dnes je výstavním exponátem terciárně umístěným v muzeu v klášteře Chotěšov.

1.5 Jazykový a epigrafický vývoj

Jazyk a nápisová složka jsou další dokumentovanou složkou v rámci práce. Běžně používány čeština, němčina a latina. Ani tato oblast není výjimkou a se všemi třemi jazyky se zde setkáváme. Z pohledu zachované nápisové složky můžeme konstatovat, že nejčastěji využívaná je čeština (byla užita v padesáti pěti případech) v různé psané formě. Její uplatnění najdeme v průběhu celého sledovaného období. Latina byla užita ve dvaceti pěti případech. Přestože bývá dominantním jazykem zejména v 15. století, ve sledované oblasti

se vyskytuje až od 16. století a je dominantní i v 17. a 18. století. Třetím a nejméně užitým jazykem je němčina, kterou nalezneme v nápisové složce na pouhých pěti sepulkrálních památkách – Buková, Čečovice, Chotěšov, Seč a Všekary pocházejících převážně z 18. století. Ač byla v západních Čechách přítomna kontinuálněji než ve zbytku republiky, její užití spadá až do pobělohorského období, kdy došlo k jejímu markantnímu rozšíření v rámci celých Čech. Výjimku tvoří epitaf Matěje Bakaláře ze Sonnenberka, kde byla užitá latina a čeština. V pěti případech nebyla nápisová složka součástí památky a ve třiceti sedmi případech nebylo možné jazyk určit v důsledku vysokého poškození nápisové složky.

V nápisové složce můžeme vysledovat tři typy písem – gotickou minuskulu, kapitálu a fakturu. Nejčastěji užívaným písmem je gotická minuskula, jež je dochována na čtyřiceti třech sepulkrálních památkách. Vzhledem k tomu, že na nejstarších náhrobnících není užitá nápisová složka, můžeme ji tak poprvé dokumentovat až na náhrobníku neznámé ženy v katedrále svatého Bartoloměje v Plzni. Kapitála je užitá od 16. do 18. století ve třiceti osmi případech. Na jednotlivých nápisech je patrný regionální, časový i individuální vliv. V klasicistní podobě je například na epitafu Jindřicha Antonína Henigara ze Seeberka. Fraktura je dokumentována pouze v šesti případech.

1.6 Pohlaví

Dalším dokumentovaným znakem je pohlaví, tedy komu náležela a čí památku měla sepulkrálie připomenout. Je patrné ze samotné vizuální podoby, zejména tomu tak je u náhrobníků figurálního typu, které zachycují samotnou zemřelou osobu. V některých případech se jedná o schematické zobrazení, většinou se však autor snažil zachytit osobnostní rysy zemřelého. Velkou roli zde hrála zručnost autora a též časové zařazení sepulkrální památky. V případě sledované oblasti můžeme zemřelého rovněž spatřit též na epitafu či votivním obrazu.

V dokumentované oblasti náleží památky především mužům (padesát sedm případů), naopak ženy jsou zastoupeny pouze osmnácti. Dochovalo se zde poměrně velké množství náhrobníků náležejících dětem (celkem jedenáct), což nebývá zvykem. Vzhledem ke své velikosti byly snadno odstranitelné z kostelní podlahy. Řada jich pochází z konce 16. století, kdy byla Plzeň zasažena morem, a rozměrově nejmenší jsou zdokumentovány v kostele na Zelené Hoře u Nepomuka. Ve třiceti osmi případech nelze určit, kdo je zemřelou osobou, tudíž ani pohlaví. Ve čtyřech případech se jednalo o desku kryjící hrobku, v níž lze očekávat více pohřbených osob rozdílného pohlaví či stáří.

2 Buková – kostel sv. Jiří

Jednolodní kostel zasvěcený svatému Jiří byl postaven ve 2. polovině 14. století v gotickém slohu, jenž je dodnes patrný v prostoru presbytáře sklenutého křížovou klenbou. Během 16. století a na počátku 19. století prošel úpravami¹, během nichž například došlo k zazdění vchodu na severní straně, na níž též přiléhá věž s cibulovitou bání. Vnitřní vybavení pochází převážně z období renesance, stejně jako hlavní oltář. Nejstarším prvkem v kostele je zbytek románské křtitelnice dodnes umístěný pod schody.²

2.1 Kryštof František Erdman ze Schönau

Znakový žulový náhrobník³ je umístěn ve zdi lodi kostela na levé straně pod prvním oknem. Je obdélníkového tvaru se zkosenými rohy o rozměrech 169 cm výšky a 89 cm šířky. Vzhledem ke zkoseným hranám a neporušenému stavu by se mohlo jednat o jeho primární umístění, avšak nápisové pole říká, že se měl nacházet v podlaze kostela – „pod tímto kamenem odpočívá“ z německého překladu. Ve zdi by tak měl být umístěn sekundárně. Centrální část kamene je zahlobena, což vytváří poměrně široký reliéfní okraj. V horní polovině je umístěn reliéfní erb rodu ze Schönau. V dolní polovině je nápisové pole s desetiřádkovým německým nápisem kapitálou tesaným do plochy kamene:

VNTER . DIESEN . STEIN / RVHET . DER . HOCHEDDEL / GEBOHRNE . RITTER
/ HERR . CHRISTOPH . FRANZ / ERDMAN . VON . SCHONAV / HERR . AVF .
SCHÖNLIND / VND . RVPLESCHGRVN . SEINES / ALTERS . 4I . IARH . GESTAR /
BEN . DEN . 3o . OCTOBRIS / 1 . 7 . O . 1

Písmena nápisového pole se směrem od horního okraje k spodnímu zmenšují. První číslice z letopočtu 1701 je dekorativně ztvárněna. Celý výjev je orámován dvěma tenkými linkami opět formou tesání do plochy kamene.

Dochoval se bez jakéhokoliv většího poškození, pouze ve spodní části je na první pohled nečitelná nápisová složka.

Náhrobník dle nápisové složky patří Kryštofu Františku Erdmanovi ze Schönau. Pocházel z rodu, jenž se v další z variant píše jako Schön ze Schönau a v české variantě Šén

¹ KUMPERA, Jan. *Západočeský kraj A-Z: historie, památky, příroda*. Plzeň: Západočeské nakladatelství, 1989. ISBN 80-7088-005-8, s. 51.

² HOSTAŠ, Karel a VANĚK, Ferdinand. *Soupis památek historických a uměleckých v království Českém od pravěku do počátku XIX. století, XXV: Politický okres Přeštický*. Praha: Česká akademie, 1907, s. 6.

³ Příloha č. 1 – Buková, kostel sv. Jiří: Kryštof František Erdman ze Schönau.

z Šenu. Erb je tvořen čtyřmi růžemi na šítu, které se opakují i v klenotu, kde jsou uloženy na křídle.⁴ Rod původem z Lužice přišel do českých zemí ve 14. století. V roce 1656 získal Jiří Vilém ze Schönau statek Krásná Lípa na Loketsku.⁵ Jeho manželkou byla Eva Salomena rozená ze Steinsdorfu.⁶ Jeden z jejich synů, konkrétně Kryštof František Erdman zdědil majetek po otcově smrti.⁷ Právě jemu dle nápisové složky náleží náhrobník. Jeho první manželkou byla Sibyla Regina, rozená Perglerová z Perglasu, s níž se oženil v Mostě.⁸ Na jižním Plzeňsku se s jistotou objevuje kolem roku 1696, kdy si 7. října téhož roku bere v Pteníně Annu Kateřinu Ludmilu rozenou Vidršperkovou z Vidršperku, dceru Václava z Vidršperku, jak sděluje zápis v merklínské knize oddaných. Mimo jmen Kryštof František je zde uváděn i třetím jménem Adam.⁹ Jakýsi Kryštof ze Schönau je však v této oblasti uváděn již k 1. říjnu 1686 jako kupující Přetína, který leží nedaleko Ptenína.¹⁰ Dle údajů na náhrobníku se musel Kryštof František narodit kolem roku 1656 a zemřel 30. října 1701 ve věku 41 let. Pochován byl o šest dní později 5. listopadu.¹¹ Po jeho smrti si majetek rozdělili tři synové – Antonín Vilém, František Karel, jenž se usadil na Plzeňsku, a Ferdinand Josef Erdman.¹² Mimo ně měl ještě dvě dcery Annu Barboru a Antonii Ludmilu.¹³

2.2 Anna Dlouhoveská z Dlouhé Vsi

Znakový náhrobník¹⁴ je umístěn sekundárně ve zdi lodi kostela na pravé straně, naproti náhrobníku Kryštofa Františka Erdmana ze Schönau. Náhrobník je ze žuly o rozměrech 188 cm výšky a 102 cm šířky. V centrální části je umístěn v obdélníkovém poli, nahoře ornamentálně zakončeném, reliéfní erb Dlouhoveských z Dlouhé Vsi. Okolo se nachází reliéfní nápisové pole tesané česky gotickou minuskulou:

⁴ HRDINOVÁ, Martina. *Erby ctihodné šlechty slavného Království českého: edice a analýza dvou erbovníků české šlechty z 80. let 17. století*. Praha: Academia, 2013. ISBN 978-80-200-2196-0, s. 298.

⁵ MAŠEK, Petr. *Šlechtické rody v Čechách, na Moravě a ve Slezsku od Bílé hory do současnosti*. Díl II, N-Ž. Praha: Argo, 2010. ISBN 978-80-257-0294-9, s. 248.

⁶ NA Praha, Sběrka genealogická Dobřenského, i. č. 958 (Schön von Schönau).

⁷ MAŠEK, Petr. *Šlechtické rody v Čechách, na Moravě a ve Slezsku od Bílé hory do současnosti*. Díl II, N-Ž. Praha: Argo, 2010. ISBN 978-80-257-0294-9, s. 248.

⁸ NA Praha, Sběrka genealogická Dobřenského, i. č. 958 (Schön von Schönau).

⁹ SOA v Plzni, Sběrka matrik západních Čech, sign. Merklín 01 (Narození, oddání, zemřelí 1655-1698), fol. 68v. Dostupné také online z URL: <https://www.portafontium.eu/iipimage/30065644/merklin-01_0430-0?x=142&y=275&w=335&h=209> [cit. dne 2022-26-10]. Snímek 43.

¹⁰ *Kartotéka Augusta Sedláčka*. [online]. Dostupné také z URL:

<<http://www.augustsedlacek.cz/apps/?asq=kry%C5%A1tof%20schoonau#search>> [cit. dne 2022-26-10].

¹¹ SOA v Plzni, Sběrka matrik západních Čech, sign. Merklín 02 (Narození, oddání, zemřelí 1698-1736), neustránkováno. Dostupné také online z URL: <https://www.portafontium.eu/iipimage/30065645/merklin-02_2580-z?x=549&y=136&w=432&h=270> [cit. dne 2022-26-10]. Snímek 258.

¹² MAŠEK, Petr. *Šlechtické rody v Čechách, na Moravě a ve Slezsku od Bílé hory do současnosti*. Díl II, N-Ž. Praha: Argo, 2010. ISBN 978-80-257-0294-9, s. 248.

¹³ NA Praha, Sběrka genealogická Dobřenského, i. č. 958 (Schön von Schönau).

¹⁴ Příloha č. 2 – Buková, kostel sv. Jiří: Anna Dlouhoveská z Dlouhé Vsi.

Letha bvoziho : 1 . 5 . Z3 / W pondiel(y) . po nanebe . Wzietie / Matky bozie . Umrzela / Wladika Uroziena pani . Anna z dluhe W //

Nad obdélníkovým polem menším písmem dvouřádkový nápis:

sy . mā(z)ie(lka) . pa(na) pe(ta) / bozdicha . pa [---] //

Náhrobník se dochoval bez jakéhokoliv většího poškození. Vlivem původního umístění patrně v podlaze kostela, došlo k ohlazení reliéfních částí náhrobníků spolu s nápisovou složkou, což znesnadňuje její čitelnost. Na okrajích je poškozen přebílením bílou barvou.

Dlouhoveští z Dlouhé Vsi byl původně vladycký rod, který byl v průběhu let povýšen do stavu svobodných pánů a nesl své jméno podle Dlouhé Vsi na Sušicku. Najdeme je ale též na Horažďovicku či v okolí Kašperských Hor. Rozvětvlili se do několika dalších větví, avšak žádná z nich neměla dlouhého trvání. V erbu i v klenotu měli kotouč. Během 13. století se členové rodu rozšířili i na Plzeňsko.¹⁵ Dle nápisové složky patří náhrobník příslušníci rodu Anně, jež zemřela v pondělí po 15. srpnu¹⁶ 1523. Jejím manželem byl Petr Bozděch z Kamenice. Predikát „z Kamenice“ neslo několik rodů v českých zemích. Rod, ze kterého pocházel manžel, byl usedlý na Horšovskotýnsku od poloviny 13. století. Samotný Petr je v pramenech připomínán po roce 1509 jako majitel tvrze Ptenín. Ještě roku 1531 byl hnán před soud, což dokazuje, že manželku přežil o několik let.¹⁷

2.3 Nezvěstný náhrobník – Šlovičtí ze Šlovic

Dle Karla Hostaše se ještě na počátku 20. století nacházel v zemi před vstupem na hřbitov zbytek náhrobníku s patrnými zbytky erbu ze 16. století. Usuzuje s odkazem na Josefa Eichlera, který ho zmiňuje ve svých poznámkách, že by se mohlo jednat o náhrobník Šlovických.¹⁸ Po nedávné opravě prostoru okolí hřbitova se mimo žulového překladu ve vstupní brance nenachází jiný podobný prvek, který by se dal za tento náhrobník označit.

¹⁵ HALADA, Jan a DOUBEK, František. *Lexikon české šlechty: erby, fakta, osobnosti, sídla a zajímavosti*. Praha: Akropolis, 1999. ISBN 80-85770-79-2, s. 127.

¹⁶ Den Nanebevzetí Panny Marie připadá na 15. srpna. Dle literatury: EMLER, Josef. *Rukověť chronologie křesťanské, zvláště české: potřebná pomůcka pro archiváře, dějepisce, duchovní, soudce a advokáty* [online]. V Praze: Spolek historický, 1876, s. XXIII. Dostupné také z URL: <<https://ndk.cz/uuid/uuid:aa63d450-5b06-11e7-8b71-5ef3fc9ae867>>. [cit. dne 2022-27-10].

¹⁷ *Ottův slovník naučný: ilustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí* [online]. V Praze: J. Otto, 1898. sv. 13, s. 850. Dostupné také z URL: <<https://kramerius5.nkp.cz/uuid/uuid:69484a80-05ab-11e5-91f2-005056825209>> [cit. dne 2022-28-10].

¹⁸ HOSTAŠ, Karel a VANĚK, Ferdinand. *Soupis památek historických a uměleckých v království Českém od pravěku do počátku XIX. století, XXV: Politický okres Přeštický*. Praha: Česká akademie, 1907, s. 7.

Vzhledem k rozměru 167 cm výšky a na pravé straně zaobleným okrajům, je patrně možné, že jde o onen náhrobek.

Šlovičtí ze Šlovic byl český vladycký rod, který přijal své jméno podle Šlovic u Klatov, odkud pocházel. V erbu na štítě měli tři makovice, jež se objevují i v klenotu.¹⁹ Tvrz v Bukové měli v držení přibližně v letech 1571 až 1645. Jako první majitel je zde uváděn Štěpán, který zemřel již v roce 1582. Dle pramenů byl pohřben ve zdejším kostele a právě jemu mohl náhrobek patřit. Po něm jsou uváděni jeho synové Vilém, Karel, Dobeš a Jan, za něž vládla jejich matka Regina Šlovická rozená z Chřínova. Po rozporech se svými syny jí byla doživotně přidělena Buková. Spojení rodu se zdejší tvrzí mizí v průběhu třicetileté války, kdy se přiklonili na stranu císaře.²⁰

¹⁹ *Ottův slovník naučný: illustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí* [online]. V Praze: J. Otto, 1906. sv. 24, s. 680. Dostupné také z URL: <<https://kramerius5.nkp.cz/uuid/uuid:871efa70-1084-11e5-ae7e-001018b5eb5c>> [cit. dne 2022-28-10].

²⁰ OÚ Buková, *Pamětní kniha obce Bukové od roku 1923*, s. 7-9. Dostupné také z URL: <https://www.obec-bukova.cz/modules/file_storage/download.php?file=6bc0d1e7%7C15&inline=1> [cit. dne 2022-01-11].

3 Čečovice – kostel sv. Mikuláše

Kostel byl postaven v duchu vrcholné gotiky, jehož podobu si dodnes zachoval. Je vystavěn na půdorysu obdélné lodi se sakristií, věží přistavěnou k severní stěně a pětiboce uzavřeným presbytářem. V jeho interiéru – na konzolách, oltářních menzách či portále vedoucím na tribunu a zejména v exteriéru, například na vstupním portále, nalezneme řadu plastických prvků, které jsou doplněny cihlovou fasádou. Uvnitř kostela se zachovaly fragmenty jak gotické výmalby, tak mladší z období 16. a 17. století. Z vnitřního vybavení se dochoval pouze oltář a kazatelna z 18. století.²¹

3.1 Neurčená osoba

Nápisový žulový náhrobník²² je umístěn v dlažbě lodi na levé straně vedle vchodu do kostela. Je obdélníkového tvaru o rozměrech 177 cm výšky a 89 cm šířky. V centrální části se nachází nápisové pole s původně sedmiřádkovým hrubě tesaným německým nápisem do plochy kamene:

[---] / [---] CZ / [---] LE / [---] I [---] / [---] aVer [---] / [---] eWes [---] / [---] BVrggraf [---]
//

V roce 1990 byla nápisová složka o něco méně degradovaná a šlo přečíst „. *DIE... genauer / geWesener / BVrggraf*“.²³ Pod textem je ve spodní čtvrtině umístěn kříž provedený stejnou formou. Celý výjev je jednoduše orámován linkou taktéž tesanou do plochy kamene.

Na náhrobníku je patrné mechanické poškození, viditelné zejména na nápisové složce, jež se dochovala pouze fragmentárně v důsledku jeho umístění v podlaze kostela. Vizualně se přibližuje náhrobníku v kostele sv. Barbory v nedalekých Všekarech. Vzhledem k degradaci nápisové složky kamene nelze určit, komu náležel.

3.2 Soubor neurčených náhrobníků

V kostele se též nachází tři pískovcové kameny, které mají dnes, až na jednu výjimku, vlivem mechanického působení zcela setřelou nápisovou složku. Dva leží v prostoru lodi nedaleko hlavního oltáře a jeden při vstupu do kostela. První, zasazený přímo před hlavním oltářem, má rozměry 218 cm výšky a 110 cm šířky. V ploše kamene se dochovala jedna

²¹ PROCHÁZKA, Zdeněk. *Cestami poutníků, aneb, Kostely, kostelíky a kaple okresu Domažlice*. Díl I.. V Domažlicích: Zdeněk Procházka, Nakladatelství Českého lesa, 2020, s. 81-85.

²² Příloha č. 3 – Čečovice, kostel sv. Mikuláše: neurčená osoba.

²³ PROCHÁZKA, Zdeněk. *Historické náhrobníky okresu Domažlice*. Plzeň: Západočeské muzeum, 1990. ISBN 80-85125-17-X, s. 15.

litera gotické minuskuly.²⁴ Druhý náhrobník je zasazen nedaleko předchozího kamene v lodi kostela a jeho rozměry jsou 162 cm výšky a 79 cm šířky. Dodnes je na něm patrný zbytek reliéfní složky patrně v oblasti erbu. Třetí, ležící u vchodu, má rozměry 110 cm výšky a 88 cm šířky. Povrch kamene je zcela sešlapán.

²⁴ Příloha č. 4 – Čečovice, kostel sv. Mikuláše: neurčená osoba.

4 Dolní Lukavice – kostel sv. Petra a Pavla

Skrovný kamenný kostel zde stával již v polovině 14. století. K výraznější přestavbě došlo za vlastnictví panství rodem Morzinů. První se odehrála kolem roku 1664, další následovala v roce 1722 za Ferdinanda Matěje Morzina, kdy kostel získal barokní podobu nejspíše pod vedením Jakuba Augustona a byl k němu přistavěn presbytář. K lodi na západní straně přiléhá věž s cibulovou bání, jež byla ve 20. letech 19. století zvýšena o jedno poschodí.²⁵ Netypickým prvkem celé stavby je topný systém v podobě barokního krbu umístěného na panské kruchtě. Zřízený byl pravděpodobně mezi lety 1722 až 1735, tedy opět za Morzinů.²⁶ Vnitřní vybavení kostela pochází z období baroka.²⁷

4.1 Lukavští z Řeneč – neurčená osoba

Znakový žulový náhrobník²⁸ se nachází v podlaze kostela pod kazatelnu na pravé straně presbytáře kostela. Pravděpodobně se jedná o primární umístění. Je obdélníkového tvaru o rozměrech 202 cm výšky a 107 cm šířky. V dolních třech čtvrtinách kamene je v zahlobeném nepravidelném obdélníku reliéfně vytesán erb Lukavských z Řeneč. Při okraji náhrobníku je umístěno nápisové pole s reliéfně tesanou českou gotickou minuskulou:

[---] (B)ozyho . 1 . 5 . 31 . / ten . pondieli . po . Swaty . Martinu . . . / [---] / [---] //

Nápis pokračuje v horní čtvrtině nad obdélníkovým polem s erbem, kde se nachází třířádkový nápis, v posledním řádku v polovině rozdělen zasahujícím klenotem:

[---] tolegssi . s : / [---] g . se . pan . / [---] ge° . dů //

Na kameni je patrné mechanické poškození v důsledku jeho dlouhodobého umístění v podlaze kostela. Viditelné je zejména v oblasti pravého dolního a části levého horního rohu. Nejčitelnější část – pravá polovina kamene je chráněna kazatelnu, díky čemuž zde zůstala výrazně neporušená nápisová složka.

Lukavští z Řeneč byl vladycký rod, který měl ve stříbrném štítu černý kůl, klenot tvořily dva buvolí rohy doplněné o pštrosí pera. Pštrosí pera však na náhrobníku nenajdeme. Počátek rodu je spjatý s Řenečskými z Řeneč, kteří byli pány na tvrzi Řeneč na Přešticku. Z tohoto rodu pocházel Lvík, který se ve 40. letech 15. století stal majitelem Dolní Lukavice. Od něj

²⁵ KLEPSOVÁ, Eva. *Zajímavosti, záhady a zvyklosti farnosti Dolní Lukavice*. Dolní Lukavice: Obec Dolní Lukavice, 2022. ISBN 978-80-908554-1-0, s. 25-36.

²⁶ Tamtéž, s. 224-225.

²⁷ HOSTAŠ, Karel a VANĚK, Ferdinand. *Soupis památek historických a uměleckých v království Českém od pravěku do počátku XIX. století, XXV: Politický okres Přeštický*. Praha: Česká akademie, 1907, s. 29.

²⁸ Příloha č. 5 – Dolní Lukavice, kostel sv. Petra a Pavla: Lukavští z Řeneč – neurčená osoba.

se odvozuje pozdější název rodu Lukavští z Řeneč, jenž se tak oddělili od Řenečských z Řeneč, kteří přijali do svého názvu „Suda“, podle Sudy, jenž zůstal na Řenčích. Provázanost obou rodů dokazuje shodný erb. Lukavští z Řeneč na konci 15. století k Dolní Lukavici přikoupili i Horní Lukavici. Roku 1505 došlo k rozdělení majetku mezi bratry, pravděpodobně syny Lvíka, Lvíka a Markvarta. Lvík získal do držení Dolní Lukavici, kde kolem roku 1531 zemřel.²⁹ Dle této skutečnosti by měl náhrobník náležet právě jemu a je uváděno, že zemřel v pondělí po svatém Martinu, tedy v období po 11. listopadu roku 1531. Po jeho smrti přebrali majetek čtyři synové – Petr, Václav, Jiří a Vilém.³⁰

²⁹ *Ottův slovník naučný: illustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí* [online]. V Praze: J. Otto, 1900. sv. 16, s. 450. Dostupné také z URL: < <https://kramerius5.nkp.cz/uuid/uuid:7f6a0720-12af-11e5-9192-001018b5eb5c> > [cit. dne 2022-15-12].

³⁰ Tamtéž, s. 450.

5 Horšice – kostel sv. Matěje

První kostel je v pramenech uváděn již v polovině 14. století. Současná podoba kostela pochází z převážné části z 15. století, kdy byl vystavěn v duchu gotiky. Během 18. století byla ke kostelu přistavěna kaple svatého Kříže za přispění Václava Henigara ze Seeberka. Nejmladším prvkem celé stavby je kostelní věž na západním průčelí, jež byla dostavěna ke kostelu až v roce 1859. Jedná se o jednolodní kostel s obdélníkovou lodí zakončenou užším presbytářem a od ní odděleným lomeným triumfálním obloukem. Vnitřní vybavení pochází převážně z 18. století.³¹

5.1 Jindřich Antonín Henigar ze Seeberka

Klasicistní pískovcový epitaf³² je primárně umístěn na pravé straně presbytáře na podstavci vedle vstupu do sakristie. V centrální části je tvořen obdélníkovou deskou s jednoduchým reliéfním rámečkem a mírně zahlobeným obdélníkovým polem. V něm je umístěn reliéfní erb Henigarů ze Seeberka a pod ním připevněna černá nápisová destička z plechu s rytým latinským nápisem kapitálou:

MEMENTO VIATOR . / QVOD ESTIS HOC FVIMVS : ET ERITIS QVOD SVMVS
: / HIC IACET : / PERILLVSTRIS DOMINVS HENRICVS ANTONIVS HENIGAR DE
SEEBERG / DOMINVS IN PRZICHOVITZ ET HORTSCHITZ : SAC : CAE .
REGIAEGS MAIESTATIS . / CAPITANEVS DISTRICTVS PILSNENSIS . /
PIAE MEMORIA TVMVLATVS . / ANNO DOMINI DIE 9 I VNĚ . / M . DCC . XXIV
. //

Mnohem později byl do destičky jiným fontem neforemně doryt letopočet „1724“, umístěný za nápis. První tři řádky nápisu jsou vždy ve středu odděleny vstupujícím štítem erbu. Deska je také jednoduše reliéfně orámována a z obou stran je zakončena římsou. Celkové rozměry jsou 217 cm výšky a 122 cm šířky.

Epitaf se kromě zmíněného zásahu do destičky vyrytím letopočtu a vyškrabáním dalších bezpředmětných čísel a čar dochoval bez jakéhokoliv poškození.

³¹ HOSTAŠ, Karel a VANĚK, Ferdinand. *Soupis památek historických a uměleckých v království Českém od pravěku do počátku XIX. století, XXV: Politický okres Přeštický*. Praha: Česká akademie, 1907, s. 11.

³² Příloha č. 6 – Horšice, kostel sv. Matěje: Jindřich Antonín Henigar ze Seeberka.

Henigarové ze Seeberka, též se někdy píšící ze Žeberka, byl šlechtický rod původem z Chebska, kde je v pramenech doložen od 15. století. Na jižní Plzeňsko se dostal na počátku 17. století. V Liticích je z tohoto období – první poloviny 17. století dochován náhrobník Judity Henigarové ze Žeberka, rozené Chlumčanské z Přestavlk. Její manžel Adam Henigar zakoupil Štěnovice, roku 1676 do majetků rodu připojil Adam František Horšice³³ a nakonec byly v roce 1716 přikoupeny Příchovice spolu s Radkovicemi, Kucíny a Týništěm samotným Jindřichem Antonínem Henigarem ze Seeberka.³⁴ Jeho otcem byl císařský komoří a hejtman Plzeňského kraje Adam František a matkou Salomena rozená Příchovská z Příchovic. Mimo něj měli ještě Václava Gerharta, Maxmiliána Jáchyma a Jana Josefa. Jindřich Antonín, jemuž náleží náhrobník, zdědil po otci Štěnovice a Horšice a připojil k nim Příchovice.³⁵ Zdejší tvrz nechal strhnout a v letech 1718 až 1719 dal vystavět Jakubem Augustonem nový jednokřídový zámek ve stylu tzv. maison de plaisance.³⁶ Ve stejném roce se též stal hejtmanem Plzeňského kraje a ve funkci zůstal až do své smrti. Zesnul 9. června 1724 a byl pohřben do kostela v Horšicích, kde je uváděn pouze jako majitel Příchovic a Horšic, nikoliv však již Štěnovic. Syn Jan Václav převzal majetky po otci a druhý syn František Karel se stal jezuitou.³⁷

³³ *Ottův slovník naučný: ilustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí* [online]. V Praze: J. Otto, 1897. sv. 11, s. 111. Dostupné také z URL: <<https://kramerius5.nkp.cz/uuid/uuid:4ef10600-0a78-11e5-b309-005056825209>> [cit dne 2023-02-02].

³⁴ SEDLÁČEK, August. *Hrady, zámky a tvrze Království českého: Domažlicko a Klatovsko*. Praha: Argo, 1996. ISBN 80-7203-041-8, s. 117.

³⁵ *Ottův slovník naučný: ilustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí* [online]. V Praze: J. Otto, 1897. sv. 11, s. 111. Dostupné také z URL: <<https://kramerius5.nkp.cz/uuid/uuid:4ef10600-0a78-11e5-b309-005056825209>> [cit dne 2023-02-02].

³⁶ VLČEK, Pavel. *Ilustrovaná encyklopaedie českých zámků*. Praha: Libri, 2001. ISBN 80-7277-028-4, s. 428.

³⁷ *Ottův slovník naučný: ilustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí* [online]. V Praze: J. Otto, 1897. sv. 11, s. 111. Dostupné také z URL: <<https://kramerius5.nkp.cz/uuid/uuid:4ef10600-0a78-11e5-b309-005056825209>> [cit dne 2023-02-02].

6 Chotěšov – klášter

Klášter premonstrátek v Chotěšově byl založen pravděpodobně v roce 1202 a vznikl jako protějšek mužského kláštera v Teplé. Fundátorem se stal český šlechtic Hroznata, jenž se podílel i na založení kláštera v Teplé, avšak hlavní osobou ve zdejší klášteře byla jeho sestra Vojslava. Po vystavění dřevěných staveb byl osídlen prvními řeholnicemi z Doksan, teprve poté se začalo s budováním kamenných staveb. S Doksany neudržoval pevné vazby, ani nedosáhl takové prestiže, přesto do zdejšího kláštera vstupovaly dívky ze šlechtických rodů usedlých na Plzeňsku.³⁸ Klášterní kostel svatého Václava, v němž se původně nacházely náhrobníky dnes umístěné v městském kostele, byl vystavěn již před rokem 1227. Jeho stavební vývoj šel v souladu s přestavbami kláštera, a byl tedy i spolu s klášteřem zrušen 22. března 1782 výnosem Josefa II. Jeho vnitřní vybavení bylo rozvezeno do okolních kostelů. V tomto období patrně došlo i k přenesení náhrobníků. V roce 1826 byl kostel bez střechy a jeho definitivní zkázu způsobil požár v roce 1837, kdy byl chrám zbourán úplně.³⁹

6.1 Markéta Rudrischová

Figurální náhrobník⁴⁰ z bílého mramoru je dnes terciárně umístěn v expozici muzea kláštera v Chotěšově. Primárně se nacházel v rámci kláštera, jeho přesné místo není známo, mohlo se tak jednat o křížovou chodbu. Sekundárně byl umístěn do římsy nad kapitulní síň budovy konventu, kde byl 27. října 1998 nalezen při opravě krovu rozdělený na dvě poloviny.⁴¹ Nepříliš častým jevem na náhrobníku jsou jeho poškození způsobená odstraněním obličeje a rukou zemřelé osoby, ke kterým vzhledem k okolnímu nepoškozenému povrchu nemohlo dojít vlivem povětrnostních podmínek nebo stáří kamene. Jsou patrné stopy po otesávání, pravděpodobně tak jde o důsledek druhotného využití, kdy byl opracován do „lepšího“ tvaru pro využití jakožto stavebního prvku, což bylo velmi časté. Během let se objevila řada odlišných spekulací, proč tomu tak je. Například Jiří London Votruba vidí v chybějícím obličeji a části desky se jménem záměr uchovat vzpomínku na osobu, kterou rozezná pouze několik zasvěcených osob. Dataci vzniku osekání řadí do období rušení klášterů Josefem II.⁴² Ovšem tuto skutečnost považuji za nepravděpodobnou.

³⁸ HLINOMAZ, Milan. *Dějiny kláštera premonstrátek Chotěšov*. České Budějovice: Veduta, 2009. ISBN 978-80-86829-46-3, s. 39-41.

³⁹ Kolektiv autorů. *Chotěšov a jeho dominanty*. Chotěšov: Obec Chotěšov, 2002. ISBN 80-238-8983-4, s. 198.

⁴⁰ Příloha č. 7 – Chotěšov, klášter: Markéta Rudrischová.

⁴¹ Tamtéž, s. 166.

⁴² LONDON VOTRUBA, Jiří. *Za tajemstvím náhrobní desky v klášteře Chotěšov*. Praha: E-knihy jedou, 2015. ISBN 978-80-7512-171-4, s. 42-44.

Kámen je obdélníkového tvaru o přibližných rozměrech 182 cm výšky a 100 cm šířky. V centrální části kamene je umístěna reliéfní figura ženy v dlouhých šatech, plášti a roušce přes hlavu se sepjatýma rukama, v nichž drží růženec. Nad jejím levým ramenem je vyobrazen sedící anděl s křídly, v jedné ruce držící neurčitý předmět (mohlo by se jednat o velmi zjednodušený tvar srpů) a v druhé přesýpací hodiny. Nad hlavou má reliéfní nápis majuskulou: HODIE / MICHI // ⁴³. Dle nápisu a také atributů, jež drží v rukou, by se mohlo jednat o zpodobnění boha času Chronose. Od figury je oddělen ozdobnými oblouky. Ve spodním z nich jsou formou tesání do plochy kamene ztvárněna písmena kapitálou: G / P / K //, kde oblouček G propojuje všechna tři písmena a pod nimi je letopočet: 1 . 6 . 01 // . Jde o nepříliš častý jev, kdy se dochovala počáteční písmena autora náhrobníku a také rok jeho zhotovení.

Centrální výjev je orámován nápisovým polem s německým reliéfně tesaným textem frakturou:

Alhie Ruet die Tugentsa(m) [---] / [---] / [---] (A)uff erste hung ver / seyen Ist In got Ent
[---] stag vor . S : Jacobi Anno Domini . i . 5 . 9 . 9 . Jar //

Již na první pohled umělecky cenný náhrobník se dochoval poškozený, avšak nikoliv působením přírodních vlivů, jak by se dalo očekávat vzhledem k dataci z počátku 17. století, ale kvůli sekundárnímu využití jako stavebního materiálu. Kámen se dochoval horizontálně rozlomený na dvě poloviny v dolní části. Dále je poškozený chybějícími fragmenty a to zejména na pravé straně a jednoho na levé straně v dolní polovině. Již zmiňovaným poškozením je také osekání obličeje a rukou zemřelého.

Vzhledem k významnému poškození nápisové složky a také chybějící tváři zemřelé osoby se lze při dataci orientovat dle fragmentů nápisové složky. V levé části se dochoval zbytek německého slova pro den v týdnu „stag“, slovní spojení „před svatým Jakubem“⁴⁴ a taktéž rok 1599. Na základě studia pramenů se lze domnívat, že se jedná o matku Adama II. Rudrische, jenž byl proboštem chotěšovského kláštera v letech 1598 až 1633.⁴⁵ V chotěšovské knize zemřelých se uvádí: „24. Juli // Obiit Margaretha mater Dni praepositi

⁴³ Lze předpokládat, že na druhé straně nápis pokračoval slovy „CRAS TIBI“, dle latinského spojení „Hodie mihi, cras tibi“. V překladu znamenající „Dnes mě, zítra tobě“.

⁴⁴ Ten se slaví 25. července a roku 1599 připadl na neděli. Dle literatury: EMLER, Josef. *Rukověť chronologie křesťanské, zvláště české: potřebná pomůcka pro archiváře, dějepisce, duchovní, soudce a advokáty* [online]. V Praze: Spolek historický, 1876, s. 21. Dostupné také z URL: <<https://ndk.cz/uuid/uuid:aa63d450-5b06-11e7-8b71-5ef3fc9ae867>> [cit. dne 2022-18-11].

⁴⁵ HLINOMAZ, Milan. *Dějiny kláštera premonstrátek Chotěšov*. České Budějovice: Veduta, 2009. ISBN 978-80-86829-46-3, s. 76.

*(Adam II., 1598-1633) nostra familiaris 1599.*⁴⁶ Toto datum tak odpovídá časovému zařazení před den svatého Jakuba. Vzhledem k tomu, že se nejednalo o osobu z církevního prostředí, nemáme o ní dochované žádné prameny. Celkem zajímavý je taktéž fakt, že na stáří odešla do kláštera a byl jí dva roky po smrti zhotoven umělecky nákladný náhrobník.

⁴⁶ GRASSL, Franz Xaver. *Das älteste Totenbuch des Praemonstratenser Chorfrauenstiftes Chotieschau : (1200-1640)*. Tongerlo: Druckerei, 1931, s. 25.

7 Chotěšov – kostel Narození Panny Marie

Kostel zde stával již ve 14. století, kdy je uváděn jako farní, a v průběhu let byl přestavován. Současná stavba pochází z 18. století. Byl vystavěn v duchu baroka, nicméně pozůstatky předchozí stavby nalezneme v oblasti presbytáře. Poslední výraznější změnou prošel roku 1900. Jedná se jednolodní stavbu s křížovou lodí, kupolí a hranolovou věží na západní straně. Většina vnitřního vybavení pochází z období baroka, včetně hlavního i postranních oltářů.⁴⁷

7.1 Vojslava Chotěšovská

Figurální pískovcový náhrobník⁴⁸ je terciárně umístěný za hlavním oltářem ve farním kostele. Primárně byl umístěn v klášterním kostele na nejčestnějším místě, tedy ve středu presbytáře.⁴⁹ Schaller popisuje náhrobník ve středu kostela.⁵⁰ Za husitských válek byl údajně poničen, v důsledku čehož probošt Tristram Černín z Chudenic nechal zhotovit nový pozdně gotický náhrobník datovaný do 15. století.⁵¹ Stanovisko náhrobníku jako historismu z období 15. století prezentoval Hlinomaz⁵² i Baumlová⁵³, Antonín Podlaha kámen taktéž datoval do tohoto období, ovšem nikoliv jako historismus.⁵⁴ Kamper a Wirth náhrobník datují do 17. nebo 18. století.⁵⁵ Nejnověji kámen datoval Jiří Roháček, jenž ho zasadil do období let 1510 až 1520 a charakterizoval jej jako „*ojedinělý historismus v sepulkrální skulptuře jagellonské doby*“.⁵⁶

Po zrušení kláštera byl přesunut do farního kostela, kde byl sekundárně umístěn na pravé straně vítězného oblouku. Na své stávající, nepřilíš čestné místo se dostal z důvodu

⁴⁷ KAMPER, Jaroslav a WIRTH, Zdeněk. *Soupis památek historických a uměleckých v Království Českém od pravěku do počátku XIX. století: Politický okres Stříbrský*. Praha: Česká akademie, 1908, s. 58.

⁴⁸ Příloha č. 8 – Chotěšov, kostel Narození Panny Marie: Vojslava Chotěšovská

⁴⁹ HLINOMAZ, Milan. *Dějiny kláštera premonstrátek Chotěšov*. České Budějovice: Veduta, 2009. ISBN 978-80-86829-46-3, s. 37.

⁵⁰ SCHALLER, Josef František Jaroslav. *Topographie des Königreichs Böhmen: darinn alle Städte, Flecken, Herrschaften, Schlösser, Landgüter, Edelsitze, Klöster, Dörfer, wie auch verfallene Schlösser und Städte unter den ehemaligen und jetzigen Benennungen samt ihren Merkwürdigkeiten beschrieben werden*. 9. Theil, Pilsner Kreis. Prag und Wien: In der von Schönfeldschen Handlung, 1788, s. 99-100.

⁵¹ HLINOMAZ, Milan. *Dějiny kláštera premonstrátek Chotěšov*. České Budějovice: Veduta, 2009. ISBN 978-80-86829-46-3, s. 37.

⁵² Tamtéž, s. 37.

⁵³ BÄUMLOVÁ, Michaela. Chotěšovské nápisy. In: *Minulostí Západočeského kraje*. Plzeň: Archiv města Plzně, 2003, č. 38., s. 155-183. ISSN 0544-3830, s. 159.

⁵⁴ PODLAHA, Antonín. *Posvátná místa království Českého: dějiny a popsání chrámů, kaplí, posvátných soch, klášterů i jiných pomníků katolické víry a nábožnosti v království Českém, Řada první: Arcidieceze Pražská*. V Praze: Dědictví sv. Jana Nepomuckého, 1907-1913. sv. 1-3, s. 283.

⁵⁵ KAMPER, Jaroslav a WIRTH, Zdeněk. *Soupis památek historických a uměleckých v Království Českém od pravěku do počátku XIX. století: Politický okres Stříbrský*. Praha: Česká akademie, 1908, s. 66.

⁵⁶ CHLÍBEC, Jan a ROHÁČEK, Jiří. *Sepulkrální skulptura jagellonského období v Čechách: figura a písmo*. Praha: Artefactum, 2011. ISBN 978-80-86890-34-0, s. 173.

misie konané v roce 1933.⁵⁷ Je obdélníkového tvaru o rozměrech 232 cm výšky a 114 cm šířky. V zahluobené centrální části kamene je pod zdobným obloukem reliéfně ztvárněna postava zemřelé – Vojslavy, jež ve své levé ruce na prsou drží knihu a pravou se dotýká špičky věže kostela stojícího u jejích nohou po téže straně. V jeho spodní části je umístěn tepelský znak s třemi parožími. Kostel má pravděpodobně symbolizovat Chotěšovský klášter, se kterým je Vojslava spojena. Přes hlavu má roušku splývající na ramena a je oděna do dlouhých šatů s dlouhými rukávy a pláště. Obličejové rysy jsou ohlazené. Na obou stranách kolem její hlavy je umístěn reliéfní letopočet 1 . 1 . // 96 a pod ním v zahluobeném poli latinský text kapitálou a letopočet OB 12 // 27. V obou případech se jedná o mladší nápisovou složku než v opisu. Okolo centrálního výjevu je umístěno nápisové pole s latinským reliéfním textem gotickou minuskulou:

Hic seplta e d . d . Woysla = / wa illustr [abc] d . d . hroznate ec tepl. et h mo / fudatoris soror marit / o Cracow urb pfcto orbata i ' ggacie soro suvx //

Kopletní přepis zní: „*Hic sep(u)lta e(st) d(omina) d (omina) Woysla = / = wa illustr(iimi) comiti d(omini) d(omini) hroznate (et) c(etera) tepl(ensis) et h(uius) mo(nasterii) / fu(n)dat(ori)s soror marit / o Cracow(iensis) urb(is) p(re)ff(e)cto orbata i(n) (con)g(re)gaci(on)e soro(rum) su(per)v(i)x(it)*“⁵⁸

Na náhrobníku je patrné mechanické opotřebenění, v jehož důsledku došlo k ohlazení reliéfních složek kamene. Kámen je též horizontálně prasklý v horní polovině. Dále je patrné poškození bílou a žlutou přemalbou.

Vojslava se narodila kolem roku 1160 do rodu Hroznatovců, jejím otcem byl Sezema a matkou Dobroslava, pravděpodobně z rodu Drslaviců. Byla starší sestrou známějšího tepelského Hroznaty, kterého po smrti otce vychovávala. Byla provdána do Polska za krakovského kastelána Henryka Kietlicza, s nímž měla syna Henryka. Je velmi pravděpodobné, že do kláštera vstoupila již v Polsku po útěku manžela do emigrace. Hroznata v té době pobýval v Čechách, kde jí závětí odkázal statky, včetně Chotěšova, pro případ, že by ovdověla. V té době však klášter ještě nebyl založen, patrně vznikl až po jejím příchodu do Čech a někdy je tak mylně označována za jeho zakladatelku. Přestože v něm setrvala až do své smrti, nikdy nesložila řeholní slib a chodila oděna do vdovského šatu. Za jejího působení klášterní panství vzkvétalo, usilovala o svaté společenství a dodnes je

⁵⁷ HLINOMAZ, Milan. *Dějiny kláštera premonstrátek Chotěšov*. České Budějovice: Veduta, 2009. ISBN 978-80-86829-46-3, s. 37.

⁵⁸ CHLÍBEC, Jan a ROHÁČEK, Jiří. *Sepulkrální skulptura jagellonského období v Čechách: figura a písmo*. Praha: Artefactum, 2011. ISBN 978-80-86890-34-0, s. 174.

v rámci řádu velmi váženou osobou.⁵⁹ Data ohledně její smrti se rozcházejí. Chotěšovské nekrologium uvádí: „22. Nov: *Obiit generosa domina Woyslawa generosi comitis dni dni Hroznate Teplensis et huius monasterii fundatoris soror, quae hic in nudis ecclesiae est sepulta 1227*“⁶⁰ Naopak zápis z Doksan neudává rok, ale pouze den – 27. listopadu.⁶¹ Vojslava zemřela přirozenou smrtí přibližně ve věku 67 let.

7.2 Ondřej Fabritius

Polofigurální nápisový náhrobek⁶² z červeného mramoru je sekundárně umístěn v severní zdi kněžiště vedle vchodu do sakristie. Primárně se nacházel v kostele svatého Václava. Na stávající místo byl umístěn pravděpodobně po zrušení kláštera kolem roku 1782. Kámen je obdélníkového tvaru o rozměrech 209 cm výšky a 117 cm šířky. V prohloubené obdélníkové centrální části je v její horní polovině reliéfně ztvárněna podoba zemřelého probošta Ondřeje Fabritia. Jedná se o jeho portrét s řadou osobnostních rysů (bradka, knírek, kudrnaté vlasy), které je možné porovnat s jeho portrétem z roku 1706.⁶³ Je oděn do pluvíálu se sponou s bohatým motivem rozvilin, na hlavě má mitru, na rukou pontifikální rukavice, pektorální kříž na krku a na prsteníčcích prsteny. Ve své levé ruce drží prelátskou berlu a v pravé ruce obdélníkové nápisové pole umístěné v dolní polovině prohloubené centrální části. Nápisové pole je ozdobně orámováno akanty. Uvnitř je formou tesání do plochy kamene latinský text kapitálou:

REVERENDISSIMVS PERILLVS TRI. / AC AMPLISSIMVS DNVS DNVS /
ANDREAS FABRITIVS SANCRICA „ / NONICIET EXEMPTI ORDIN „ PRAE „ /
MONS T., PRAELATVS INFVLA „ / TVS , CELEBERRIMI PARTHENONIS /
COTIESCHOVIENSIS PRAEPOSITVS , / SACRAE CAESAR : REGIAEQVE MAIES
„ / TATIS CONSILIARIVS, REXIT VIII ANIS / ET VIII DIEBUS , OBYT PIE IN
DOMINO ANNO / 1706 . DIE XIII APRILIS . AETATIS . LXI . //

⁵⁹ KUBÍN, Petr. Ctihodná Vojslava (nejstarší životopis české šlechtičny). In: *Minulostí Západočeského kraje*. Plzeň: Archiv města Plzně, 2003, č. 38., s. 35-44. ISSN 0544-3830, s. 35-39.

⁶⁰ GRASSL, Franz Xaver. *Das älteste Totenbuch des Praemonstratenser Chorfrauenstiftes Chotieschau : (1200-1640)*. Tongerlo: Druckerei, 1931, s. 38.

⁶¹ Tamtéž, s. 38.

⁶² Příloha č. 9 – Chotěšov, kostel Narození Panny Marie: Ondřej Fabritius.

⁶³ HLINOMAZ, Milan. *Dějiny kláštera premonstrátek Chotěšov*. České Budějovice: Veduta, 2009. ISBN 978-80-86829-46-3, s. 93.

Nápisové pole uzavírá ozdobný prvek tesaný do plochy kamene. Nad ramenem na levé straně se nachází tepelský znak s hlavičkou andílka a berlou. Celý výjev je orámován nápisovým polem, v němž je umístěn latinský text kapitálou tesaný do plochy kamene.

OB PLVRIMA M . RITA / ELECTVS IN HVIVS LOCi PRAEPOSITVM /
REQVIESCAT IN PACE / ANTECEDENTER Z7. ANNiS HVIVS CAENOBY
QVAESTOR TANDEM //

Nepříliš častým prvkem je nápis při spodní hraně „requiescat in pace“, kdy je pata písma směřována k okraji desky, nikoliv do jejího středu.

Výborně výtvarně do nejmenších detailů – municiózně propracovaný náhrobník, jenž je hodnotným uměleckým dílem, se dochoval bez jakéhokoliv výraznějšího poškození. Výjimku tvoří retušovaná prasklina táhnoucí se z vrchní hrany k levé straně kamene a několik míst, kde došlo k odštípnutí kamene. Tento fakt je patrný zejména na jeho horní hraně. Až na minimální výjimky v obvodovém nápisovém poli se nápisová složka dochovala bez poškození.

Náhrobník nám říká, že náleží Ondřeji Fabritiovi, jenž byl posledních 27 let součástí chotěšovského kláštera, jeho proboštem a zemřel 13. dubna 1706 ve věku 61 let. Některé prameny ho uvádějí jako Ondřeje Norberta Fabricia. Pokud jsou data uvedená na náhrobníku pravdivá, pravděpodobně se narodil v roce 1645 v Teplé. Od roku 1671 působil jako provizor⁶⁴ za probošta Michaela Kastla. Tato funkce ho předurčila k volbě novým proboštem v roce 1698, jímž se stal v 53 letech. Za jeho působnosti v Chotěšově došlo k řadě stavebních úprav, které si mohl dovolit díky prosperitě kláštera, jež začala už za jeho předchůdce. Například vyzdobil klášterní chrám sv. Václava, pořídil do něj nové oltáře, chodby v klášteře a kapitulní síň vydláždil mramorem, objednal stříbrné svícny a pozlacenou lampu v Norimberku, nechal zhotovit oltář pro kapitulní síň či zavést vodu do středu areálu kláštera. Po vyhoření dvora v Přestavlcích přesunul svoji pozornost tam. Jeho činnost definitivně skončila v roce 1706, kdy zemřel.⁶⁵

⁶⁴ Označení pro správce majetku kláštera. Dle zdroje: provizor - ABZ.cz: slovník cizích slov. *ABZ.cz: slovník cizích slov - online hledání* [online]. Copyright © [cit. 15.02.2023]. Dostupné z URL: <<https://slovník-cizich-slov.abz.cz/web.php/slovo/provizor>>.

⁶⁵ HLINOMAZ, Milan. *Dějiny kláštera premonstrátek Chotěšov*. České Budějovice: Veduta, 2009. ISBN 978-80-86829-46-3, s. 90-91.

8 Kasejovice – kostel sv. Jakuba

Jednolodní kostel s plochým stropem, presbytářem na pravé straně a věží na jihozápadní straně prošel během let několika úpravami. Nejvýraznější proběhla v první polovině 18. století, kdy byl přestavěn v barokním slohu. Původní gotický kostel zde stával již ve 13. století, do dnešní doby se z něj zachoval presbytář.⁶⁶ V roce 1892 byl spolu s farou povýšen na děkanství.⁶⁷

8.1 Jan Lipovský z Lipovic a na Starém Smolivci

Znakový náhrobek⁶⁸ z červeného mramoru je sekundárně umístěn ve vertikální poloze ve zdi lodi na levé straně poblíž kazatelny. Vzhledem k ohlazení byl původně zasazen do podlahy kostela. V roce 1775 to bylo na epištolní straně u oltáře sv. Jakuba.⁶⁹ Je obdélníkového tvaru o rozměrech 174 cm výšky a 89 cm šířky. V horní čtvrtině je umístěno mírně zahlobené obdélné pole menší, než je velikost kamene, v němž je ozdobné oválné nápisové pole se zavilinami ve středu horního a dolního okraje a směřující do každého rohu, tesané formou nízkého reliéfu do plochy kamene. Český nápis tesaný do plochy kamene frakturou se dochoval v tomto znění:

Letha Pani i637 Z3. / Martý Umrziel Urozeny a State/ czny Rytirz Pan Jan (L)ypowsky z Lypo/ wicze a na Starem Smolywczy w Lethech/ $\overline{53}$. gehozto Dussy Pan Buh milos / tiw byti y w pocziet Swych. wywo /lenych Przygyti Racz //

Ve zbývající spodní části je umístěno druhé, větší, ale vizuálně shodné obdélné pole, v jehož středu byl původně, erb Lipovských z Lipovic v podobě rostoucího zlatého korunovaného lva, z něhož dnes zbyl jen fragment. Celý náhrobek je jednoduše orámován, obě pole jsou od sebe oddělena stejně širokou mezerou jaká je od okraje. V každém rohu kamene je též patrný formou tesání do plochy kamene nepravidelný čtverec, jenž vizuálně ztvárňuje nepřítomný hřeb.

Na náhrobníku je viditelné mechanické působení, k němuž došlo během jeho původního umístění v podlaze kostela. Na základě toho byl již původně nízký reliéf ohlazen,

⁶⁶ POCHE, Emanuel. *Umělecké památky Čech, K-O*. Praha: Academia, 1978, s. 43.

⁶⁷ HILLE, Jan Pavel. *Kasejovice a okolí: Nástin historicko-místopisný*. Kasejovice: Obecní úřad Kasejovice, 1991, s. 17.

⁶⁸ Příloha č. 10 – Kasejovice, kostel sv. Jakuba: Jan Lipovský z Lipovic a na Starém Smolivci.

⁶⁹ PECHA, Jan. *700 let městysem Kasejovice - minulost a současnost: 100 let povýšení na město a založení požárního sboru*. Kasejovice: MNV, 1978, s. 53.

a to zejména v oblasti pravé dolní části erbu. Mimo to je kámen prasklý přibližně od pravého horního rohu šikmo k levé střední části kamene. Na jeho povrchu je šedavý povlak.

Rod Lipovských z Lipovic pocházel ze stejnojmenné vsi ležící u Prachatic. Poprvé je v pramenech uváděn v polovině 15. století člen rodu Michálek. Jan Lipovský se na Nepomucko dostal skrze svou manželku, jíž byla Zuzana Řesanská z Kadova⁷⁰, a získal tak tvrz ve Starém Smolivci.⁷¹ Během jejího držení se v příslušném katastru 6. října 1620 odehrála bitva na Vraždě⁷², jež byla součástí stavovského povstání a v níž se střetla vojska Karla Bonaventury Buquoye s vojskem Kristiána z Anhaltu. Bitva skončila ústupem císařské armády, a tak k přímému střetu nedošlo.⁷³ Dle dat dostupných z náhrobníku se Jan Lipovský narodil pravděpodobně kolem roku 1584, mohl by tedy být synem Jana mladšího z Lipovic, a zemřel 23. března 1637 ve věku 53 let. Spolu s manželkou měl syny Adama Václava Maxmiliána a Jáchyma Ferdinanda.⁷⁴ Jeho manželka byla pohřbena v kostele v Hvožd'anech, jež náležely ke Starému Smolivci, a náhrobník je umístěn pod kazatelnu s nápisem: „Zuzana Lipovská rozená Řesanská z Kadova zemřela roku 1637 a rodový znak“.⁷⁵ Zemřela tak ve stejném roce jako její manžel, otázkou však zůstává, proč byl každý pohřben v jiném kostele.

8.2 Jan Hubka z Černčic

Znakový nápisový náhrobník⁷⁶ z černého mramoru je sekundárně zasazen do zdi kostela napravo od kamene Jana Lipovského z Lipovic. Původně se nacházel u oltáře sv. Jakuba na evangelijní straně.⁷⁷ Je obdélníkového tvaru o rozměrech 196 cm výšky a 105 cm šířky. V horní polovině je umístěno zahloubené čtvercové pole po okrajích zdobené

⁷⁰ Sňatek se údajně odehrál roku 1614. Dle literatury: KABÁTNÍK, Karel. *Starý Smolivec, 1413-2013: historická studie a volné vyprávění*. Mladý Smolivec: s.n., 2013. ISBN 978-80-260-6353-7, s. 7.

⁷¹ *Ottův slovník naučný: illustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí* [online]. V Praze: J. Otto, 1900. sv. 16, s. 76. Dostupné také z URL: <<https://kramerius5.nkp.cz/uuid/uuid:3cd8dc10-12af-11e5-9192-001018b5eb5c>> [cit. dne 2022-12-11].

⁷² Jinak také bitva u Starého Smolivce.

⁷³ KABÁTNÍK, Karel. *Starý Smolivec, 1413-2013: historická studie a volné vyprávění*. Mladý Smolivec: s.n., 2013. ISBN 978-80-260-6353-7, s. 8-9.

⁷⁴ *Ottův slovník naučný: illustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí* [online]. V Praze: J. Otto, 1900. sv. 16, s. 76. Dostupné také z URL: <<https://kramerius5.nkp.cz/uuid/uuid:3cd8dc10-12af-11e5-9192-001018b5eb5c>> [cit. dne 2022-12-11].

⁷⁵ Gotický kostel sv. Prokopa a Navštívení panny Marie ve Hvožd'anech - Oficiální stránky obce Hvožd'any. *Obec Hvožd'any - Oficiální stránky obce Hvožd'any* [online]. Copyright © 2023 [cit. 12.11.2022]. Dostupné z URL: <<https://www.hvozdany.cz/obec-1/informace-o-obci-1/historicke-stavby-a-pamatky-/goticky-kostel-sv-prokopa-a-navstiveni-panny-marie-ve-hvozdanech/>>.

⁷⁶ Příloha č. 11 – Kasejovice, kostel sv. Jakuba: Jan Hubka z Černčic.

⁷⁷ PECHA, Jan. *700 let městysem Kasejovice - minulost a současnost: 100 let povýšení na město a založení požárního sboru*. Kasejovice: MNV, 1978, s. 53.

zavilínami. Uvnitř je český reliéfní nápis gotickou minuskulou umístěný do vhloubených obdélníků po jednotlivých řádcích:

Letą Pani(e) [abc] 6 . W patek / Przed (S)watym (Mi)kulassem / (Um)rzel gest (U)rozen(y)
[abc] / Hubka z Czernczicz (A) w kasego = / wiczich geho [abc] Czisarz = / ske [abc] erczy
Posudniho / w [abc] rachenskym Pan / (Buh) racz [abc] beyty //

Celé nápisové pole se dochovalo v tomto znění: „*Léta Panie 1586 W patek / Przed Swatym Mikulassem/ Umrzel gest Urozeny Pan Ja(n) Hubka z Czernczicz A w kasego=/ wiczich geho Milosti Czisarz=/ ske Weybierczy Posudniho/ w kragy Prachenskym Pan/ Buh racz Dussy ge(ho) milostiw beyty*“.⁷⁸ V dolní části, oddělené tenkým proužkem, je umístěno zahloubené čtvercové pole, v němž je v nízkém reliéfu vyveden v kruhu erb Hubků z Černčic s kosmým břevnem se třemi hvězdami v poli a tímtež motivem na křídle v klenotu, dnes již příliš neznatelným.

Náhrobník se dochoval poškozený mechanickým působením, což je patrné zejména v jeho dolní části, kde došlo k sešlapání nízkého reliéfu. Dále je na kameni šedavý povlak a taktéž řada drobných prasklin, z nichž nejvýraznější je od levé poloviny kamene šikmo k pravé hraně kamene.

Hubkové z Černčic se v Kasejovicích objevují v roce 1582, kdy Jan Hubka z Černčic koupil, císařský výběrčí posudného v Prácheňském kraji, Šollův dům od vnuků Jiřího Zábranského Jana a Jakuba Sládka.⁷⁹ Jan Hubka zemřel v pátek před svatým Mikulášem, který toho roku připadl na sobotu 6. prosince, zesnul tedy v pátek 5. prosince 1586.⁸⁰ Rozdílné datum uvádí Hille, jenž zapsal 15. prosinec, pravděpodobně jde však o překlep a jednička se dostala před pětiku nedopatřením.⁸¹ Po sobě zanechal vdovu Maruši⁸² a majetek,

⁷⁸ ČERVENKA, Vladimír. Náhrobníky kasejovického kostela. In: *Jihočeský herold: občasník genealogické a heraldické společnosti Praha, pobočky České Budějovice*. České Budějovice: Milan Daněk, 2004. ISSN 2336-7571, s. 18-19.

⁷⁹ PECHA, Jan. *700 let městysem Kasejovice - minulost a současnost: 100 let povýšení na město a založení požárního sboru*. Kasejovice: MNV, 1978, s. 23-24.

⁸⁰ EMLER, Josef. *Rukověť chronologie křesťanské, zvláště české: potřebná pomůcka pro archiváře, dějepisce, duchovní, soudce a advokáty* [online]. V Praze: Spolek historický, 1876, s. 16. Dostupné také z URL: <<https://ndk.cz/uuid/uuid:aa63d450-5b06-11e7-8b71-5ef3fc9ae867>> [cit. dne 2022-12-11].

⁸¹ HILLE, Jan Pavel. *Kasejovice a okolí: Nástin historicko-místopisný*. Kasejovice: Obecní úřad Kasejovice, 1991, s. 17.

⁸² SIBLÍK, Josef. Erbovní rody v Kasejovicích. In: *Památky archeologické a místopisné*. Praha: Archeologický sbor Musea království Českého, 1898, č. 3-4. ISSN 1801-5786, s. 265-266.

kteřá zdědil pravděpodobně jeho syn Jáchym Kryštof Hubka, jenž byl v Kasejovicích až do roku 1620. Jako kališník po tomto roce odešel za hranice.⁸³

8.3 Soubor neurčených náhrobníků

V celé ploše lodi, především před presbytářem a v jeho blízkém okolí, se nachází celkem 12 náhrobníků převážně obdélíkového tvaru, různého materiálu a stáří, na nichž je zřetelně viditelné dlouhodobé působení mechanického vlivu. Na jeho základě došlo k sešlapání nápisových složek a dnes jsou zřetelné pouze jejich fragmenty či zbytky reliéfních erbů či figur. Taktéž je možné, že jsou ještě nějaké umístěny náhrobníky pod kostelními lavicemi s plnou podlahou.

Děkan Hille na počátku 20. století uvádí: „*podlaha chrámová pokryta jest kamennými deskami, mezi nimiž jest několik náhrobních kamenů s nápisy a erby vyšlapanými, zejména Petra Zmrzlíka ze Svojšína, Muchků z Bukové a na Thořovicích atd.*“⁸⁴

Kasejovickými náhrobíky se zabýval též Vladimír Červenka, jenž je zpracoval do katalogu v roce 2004. Vycházel při tom z kompilace tří pramenů a zkoumání existujících artefaktů. Došel k celkovému počtu devíti náhrobníků a zmiňuje další osoby pohřbené ve zdejší kostele. Vzájemné porovnání s aktuálním prozkoumáním je téměř nemožné kvůli nezaznamenanému materiálu nebo vysokému stupni ohlazení reliéfních složek náhrobníků. Příkladem může být údajný náhrobník Petra Zmrzlíka ze Svojšína, jemuž je přisuzován kámen z bílého mramoru s erbem s oslí hlavou a vedle něj erb s třemi vodorovnými pruhy a nápisem čitelným v roce 1775 jako „*Tuto leží Petr Zmrzlík ze Svojšína, který umřel ten pátek před Božím narozením.*“⁸⁵ Přestože se v kostele nacházejí kameny z tohoto materiálu, není možné definovat, který to byl. Neobvyklé by bylo též užití zmíněného materiálu pro období 15. století.

8.3.1 Neurčená osoba

Původně znakový náhrobník⁸⁶ z červeného mramoru je umístěn jako první zprava těsně před schodem do presbytáře. Je obdélíkového tvaru o rozměrech 186 cm výšky a 94 cm šířky. Z původně reliéfního zdobení jsou dnes patrné pouze zbytky erbu.

⁸³ PECHA, Jan. *700 let městysem Kasejovice - minulost a současnost: 100 let povýšení na město a založení požárního sboru*. Kasejovice: MNV, 1978, s. 23-24.

⁸⁴ HILLE, Jan Pavel. *Kasejovice a okolí: Nástin historicko-místopisný*. Kasejovice: Obecní úřad Kasejovice, 1991, s. 17.

⁸⁵ ČERVENKA, Vladimír. Náhrobíky kasejovického kostela. In: *Jihočeský herold: občasník genealogické a heraldické společnosti Praha, pobočky České Budějovice*. České Budějovice: Milan Daněk, 2004. ISSN 2336-7571, s. 18.

⁸⁶ Příloha č. 12 – Kasejovice, kostel sv. Jakuba: neurčená osoba.

8.3.2 Neurčená osoba

Náhrobník⁸⁷ z bílého mramoru je umístěn vedle levého postranního oltáře. Je obdélníkového tvaru o rozměrech 140 cm výšky a 83 cm šířky. Na kameni je patrné v dolní polovině původně zakulacené zahloubené obdélníkového pole a v něm nejspíše zbytky reliéfního erbu. Fragменты nápisové složky nalezneme při pravé hraně. Formou tesání do plochy kamene majuskulou zde byl původně vyveden nejméně čtrnáctiřádkový nápis:

[---] I / [---] / [---] P / [---] R / [---] D / [---] A / [---] W / [---] I / [---] Z / [---] A / [---] EZ / [---] I . / [---] AC / [---] R //

Podobně jako ostatní náhrobníky se dochoval poškozený mechanickým působením.

8.3.3 Neurčená osoba

Obdélníkový žulový náhrobník⁸⁸ o rozměrech 145 cm výšky a 57 cm šířky je umístěn vedle předchozího náhrobníku. S největší pravděpodobností se jednalo o znakový náhrobník, kde byl vyveden erb v jeho centrální části. Při obvodu se nacházelo nápisové pole, jehož fragment se znaky hrubě reliéfně tesané gotické minuskuly se dochoval na horním okraji.

8.3.4 Muchkové z Bukova – neurčená osoba

Znakový žulový náhrobník⁸⁹ je umístěn před pravým postranním oltářem z boku do střední části lodi. Je obdélníkového tvaru o rozměrech 162 cm výšky a 84 cm šířky. V centrální části v obdélníkovém zahloubeném poli je vyveden reliéfní erb. Po obvodu kamene je umístěno reliéfní nápisové pole tesané gotickou minuskulou, jejíž fragmenty se nacházejí na levé a horní straně. Dle koňské nohy ho lze přiřadit Muchkům z Bukova. Je přisuzován Smilu staršímu, jenž v Kasejovicích pravděpodobně na počátku 17. století vlastnil dům.⁹⁰

8.3.5 Neurčená osoba

Žulový náhrobník⁹¹ je umístěn v podlaze kostela v centrální části lodi v jejím středu před kostelními lavicemi. Je obdélníkového tvaru o rozměrech 175 cm výšky a 84 cm šířky. V centrálním obdélníkovém poli byl dnes již nepříliš znatelný motiv, jenž je vně ohraničen

⁸⁷ Příloha č. 13 – Kasejovice, kostel sv. Jakuba: neurčená osoba.

⁸⁸ Příloha č. 14 – Kasejovice, kostel sv. Jakuba: neurčená osoba.

⁸⁹ Příloha č. 15 – Kasejovice, kostel sv. Jakuba: Muchkové z Bukova – neurčená osoba.

⁹⁰ ČERVENKA, Vladimír. Náhrobníky kasejovického kostela. In: *Jihočeský herald: občasník genealogické a heraldické společnosti Praha, pobočky České Budějovice*. České Budějovice: Milan Daněk, 2004. ISSN 2336-7571, s. 18.

⁹¹ Příloha č. 16 – Kasejovice, kostel sv. Jakuba: neurčená osoba.

na delších protilehlých stranách nápisovým polem s hrubě reliéfně tesaným, dnes již nečitelným nápisem. V horní části je nápisové pole umístěno i nad obdélníkové pole a nacházel se zde dvou nebo třířádkový nápis.

8.3.6 Neurčená osoba

Žulový náhrobník⁹² tmavé barvy je umístěn v přední části lodi mezi lavicemi. Je obdélníkového tvaru o rozměrech 187 cm výšky a 91 cm šířky. Kámen je velmi poškozen mechanickým působením, v jehož důsledku došlo ke ztrátě nápisového pole i reliéfního zdobení náhrobníku. Dle minimálních fragmentů lze usuzovat, že se v centrálním obdélníkovém poli nacházel erb či jiný motiv a po obvodu kamene hrubě tesané nápisové pole.

8.3.7 Neurčená osoba

Žulový náhrobník obdélníkového tvaru o rozměrech 192 cm výšky a 93 cm šířky je umístěn v podlaze kostela v prostoru mezi postranními oltáři. Na základě mechanického poškození došlo k ohlazení veškerých reliéfních prvků, na kameni je znatelný pouze neurčitý kruh s křížem ve středu. Náhrobník je taktéž horizontálně prasklý v dolní polovině kamene a na jeho povrchu se nachází bílý povlak.

8.3.8 Neurčená osoba

Žulový náhrobník⁹³ je umístěn v lodi pod kostelními lavicemi. Dle viditelné části se jedná o kámen obdélníkového tvaru a měřitelná část má rozměry 54 cm výšky a 68 cm šířky. Kámen je vizuálně shodný s náhrobníky 8.3.3 a 8.3.5. Pokud budeme vycházet z tohoto srovnání, ve skryté části budou s největší pravděpodobností fragmenty erbu, jenž je orámován nápisovým polem s gotickou reliéfní hrubě tesanou gotickou minuskulou a pokračuje i v horní části kamene, kde byl minimálně třířádkový nápis.

8.3.9 Neurčená osoba

Zcela vyšlapaný žulový náhrobník je umístěn v zemi při zdi lodi před dvěma nejzachovalejšími kameny v kostele. Je obdélníkového tvaru o rozměrech 176 cm výšky a 88 cm šířky.

⁹² Příloha č. 17. – Kasejovice, kostel sv. Jakuba: neurčená osoba.

⁹³ Příloha č. 18 – Kasejovice, kostel sv. Jakuba: neurčená osoba.

8.3.10 Neurčená osoba

Zcela vyšlapaný náhrobník z bílého mramoru je umístěn v podlaze kostela před schodem do presbytáře jako druhý zprava. Je obdélníkového tvaru o rozměrech 163 cm výšky a 89 cm šířky.

8.3.11 Neurčená osoba

Znakový žulový náhrobník⁹⁴ je umístěn v podlaze kostela vedle náhrobníku z bílého mramoru. Je obdélníkového tvaru o rozměrech 180 cm výšky a 84 cm šířky. V centrálním mírně zahluobeném obdélníkovém poli je umístěn erb, z něhož je dodnes patrná horní část. Po jeho obvodu bylo umístěno nápisové pole, které pokračovalo nejméně třířádkovým nápisem nad obdélníkovým polem. Dle fragmentů byl nápis tesán do plochy kamene.

8.3.12 Neurčená osoba

Žulový náhrobník je umístěn v lodi pod kostelními lavicemi vedle náhrobníku 8.3.8. Dle viditelné části se jedná o kámen obdélníkového tvaru a měřitelná část má rozměry 72 cm výšky a 54 cm šířky. Na kameni jsou patrné zbytky nápisového pole tesaného do plochy kamene kapitálou.

⁹⁴ Příloha č. 19 – Kasejovice, kostel sv. Jakuba: neurčená osoba.

9 Klášter u Nepomuka

Zdejší klášter byl založen mezi lety 1144 až 1153 a za jeho fundátora je považován král Vladislav II. Do kláštera byla uvedena skupina cisterciáků z Ebrachu, která jej pozvedla na jeden z nejbohatších a nejvýznamnějších klášterů v Čechách. Situace se změnila v dubnu 1420, kdy byl dobyt husity a pobořen. Obýván byl v menší míře až do 16. století, ale svého dřívějšího postavení již nikdy nedosáhl.⁹⁵

9.1 Neurčená osoba

Žulový znakový náhrobek⁹⁶ je sekundárně zasazen do vnější zdi stavení č.p. 59 v centru obce Klášter. Je obdélníkového tvaru o rozměrech 173 cm výšky a 63 cm šířky. V horní polovině je umístěn reliéfní erb ve štítu s routovou korunou umístěnou pokosem. Pod ním je v dolní části vyobrazen reliéfní meč. Náhrobek neobsahuje žádnou nápisovou složku.

Náhrobek se i přes své umístění v exteriéru zachoval ve velmi dobrém stavu.

Vzhledem k chybějící nápisové složce a též neidentifikovanému erbů nelze určit, komu náležel. Dle vizuální podoby je zařaditelný datací do období konce 13. století.⁹⁷

⁹⁵ HOSTAŠ, Karel a VANĚK, Ferdinand. *Soupis památek historických a uměleckých v království Českém od pravěku do počátku XIX. století, XXV: Politický okres Přeštický*. Praha: Česká akademie, 1907, s. 19.

⁹⁶ Příloha č. 20 – Klášter u Nepomuka, klášter: neurčená osoba.

⁹⁷ CHLÍBEC, Jan a ROHÁČEK, Jiří. *Monumenta mortis et memoriae: sepulkrální skulptura ve výtvarné kultuře českého středověku*. Praha: Togga, 2022. ISBN 978-80-7476-201-7, s. 130.

10 Letiny – kostel sv. Prokopa

První zprávy o zdejší kostelu pocházejí z počátku 13. století, kdy jej nechali vystavět pravděpodobně vladykové z Letin. Již během husitských válek byl pobořen však a následně se místu nevyhnula ani třicetiletá válka, kdy zanikla zdejší fara v důsledku požáru. Obnovena byla až po polovině 18. století za přispění prvního faráře Karla Jana Kouteckého. Kostel si do dnešních dnů zachoval víceméně gotickou podobu jednolodního kostela s plochým stropem v lodi, kruchtou na západní straně, který je uzavřen presbytářem. Na levé straně je doplněn o sakristii ze 17. století a v témže období byla přistavěna i předsíň a kruchta. Věžička pochází z 18. století.⁹⁸

10.1 Neurčená osoba

Zcela vyšlapaný pískovcový náhrobek je umístěn před schodem do presbytáře. Je obdélníkového tvaru o rozměrech 156 cm výšky a 85 cm šířky. Na kameni je jasně viditelné mechanické poškození v důsledku umístění v podlaze kostela, čímž došlo k setření jeho reliéfní složky. Pravděpodobně se tak jedná o jeho primární umístění. V oblasti u schodu je patrný fragment erbu. Jeho tvar je doplněn o stavební hmotu, avšak není možné zjistit, zda tím nedošlo k zvětšení původního rozměru. Karel Hostaš a Ferdinand Vaněk jej datují do konce 16. století.⁹⁹ Vzhledem ke zbytku erbu se mohlo jednat o některého příslušníka z rodu vlastního Letiny.

10.2 Karel Jan Koutecký

Nápisový náhrobek¹⁰⁰ z pískovce je umístěn v dlažbě ve středu lodi kostela svatého Prokopa. Je obdélníkového tvaru o rozměrech 170 cm výšky a 85 cm šířky. V horní části kamene je umístěna mosazná destička ve tvaru kartuše při okraji zdobená jednoduchými ornamenty s latinským textem kapitálou:

+ / SĪSTE HĪC VIATOR : ATQVE SVPER / MORTVA , EAQVE BONA CORDA
LVGE / IN LAEVA MATRIS , IN DEXTRA FILII , SVB / PETRA ILLA
SEPVLTAREPERIES , / IACET AMABILIS IONNATAS , QVI IN DIES / LASSOS

⁹⁸ HOSTAŠ, Karel a VANĚK, Ferdinand. *Soupis památek historických a uměleckých v království Českém od pravěku do počátku XIX. století, XXV: Politický okres Přeštický*. Praha: Česká akademie, 1907, s. 26.

⁹⁹ Tamtéž, s. 27.

¹⁰⁰ Příloha č. 21 – Letiny, kostel sv. Prokopa: Karel Jan Koutecký.

SVAVITER SVB LEVABAT / CAROLVS KAVTECZKI , BENE ViXit , piE /
DESIIT , ETEN ! STAT iNTER MiNOBEATO . / + //

Písmena „n“ jsou psána v rámci celého nápisu obráceně. Celý kámen je poté jednoduše orámován linkou tesáním do plochy kamene s obloučky propadlými dovnitř.

Náhrobník se dochoval bez výraznějšího poškození. Při okrajích, zejména při horní hraně, kámen překrývá stavební hmota, jež byla užita při zasazení kamene do podlahy kostela.

Celým jménem Karel Jan Nepomuk Koutecký, někdy též psaný jako Kautecký, byl v letech 1766 až 1782 letinským farářem poté, co nahradil pátera Františka Jordana Dominika Voglera. Koupil zde dům č. p. 33, který se stal hrobárnou a připadl ke kostelu. Za jeho působnosti došlo též k vystavění fary za 331 zlatých a 35 krejcarů.¹⁰¹ V té době byli majiteli Letin hrabata z Morzinu.¹⁰² Karel Koutecký zemřel 17. března 1783 ve věku 45 let a byl pohřben o dva dny později do zdejšího kostela.¹⁰³ Na místě ve středu lodi by měl být pochován spolu se svou matkou.¹⁰⁴ Již v letech 1782 až 1783 byl administrátorem ustanoven páter František Novák a od roku 1783 se farářem stal Michael Štengl, jenž pokračoval ve zvelebování církevního majetku.¹⁰⁵

10.3 Neurčená osoba

Figurální pískovcový náhrobník¹⁰⁶ je umístěn napravo od vstupu pod kruchtou. Nelze určit, zda se jedná o jeho primární či sekundární umístění, čemuž by nasvědčoval sešlapaný reliéf kamene, který v tomto případě není patrný. Kámen je obdélníkového tvaru o rozměrech 170 cm výšky a 91 cm šířky. Dominantním prvkem je centrálně umístěná reliéfní postava zemřelé v zahloubeném obdélníkovém poli jednoduše dvakrát reliéfně orámovaném, jež je ztvárněna ve stojící poloze se sepjatýma rukama na prsou. Žena je oděna

¹⁰¹ SOKA Plzeň-jih, AO Letiny, Kronika obce 1. díl, pag 23. Dostupné také online z URL: https://www.portafontium.eu/iipimage/30560666/soap-pj_00692_obec-letiny-1922-1943_0140?x=524&y=132&w=681&h=425 [cit. dne 2022-26-11]. Snímek 13.

¹⁰² KRIST, Miloslav. *Letinám: z historie obce a lázni Letiny*. Plzeň: ArtKrist – vydavatelství Miloslav Krist, 2019. ISBN 978-80-906511-4-2, s. 24.

¹⁰³ SOA v Plzni, Sběrka matrik západních Čech, sign. Letiny 07 (Narození, oddání, zemřelí 1767-1784), pag. 82. Dostupné také online z URL: https://www.portafontium.eu/iipimage/30064997/letiny-07_0820-z?x=520&y=-3&w=355&h=222 [cit. dne 2022-26-11]. Snímek 82.

¹⁰⁴ KRIST, Miloslav. *Letinám: z historie obce a lázni Letiny*. Plzeň: ArtKrist – vydavatelství Miloslav Krist, 2019. ISBN 978-80-906511-4-2, s. 24.

¹⁰⁵ SOKA Plzeň-jih, AO Letiny, Kronika obce 1. díl, pag 23. Dostupné také online z URL: https://www.portafontium.eu/iipimage/30560666/soap-pj_00692_obec-letiny-1922-1943_0140?x=524&y=132&w=681&h=425 [cit. dne 2022-26-11]. Snímek 13.

¹⁰⁶ Příloha č. 22 – Letiny, kostel sv. Prokopa: neurčená osoba.

do dlouhých řasených šatů s balónovými dlouhými rukávy zdobenými v oblasti hrudníku a při okrajích květinovým ornamentálním motivem. Hlavu a krk má postava zahaleny do roušky. Na levé straně vedle figury je umístěn Ježíš Kristus na kříži přesahujícím až do ornamentálního okraje kamene. Na pravé straně v úrovni hlavy je reliéfní erb taktéž zasahující skoro až k hraně kamene. Celý výjev je reliéfně orámován bordurou s obloučky, při hraně kamene je tenký plochý proužek. Na náhrobníku se nenachází žádná nápisová složka.

Náhrobník se dochoval bez jakéhokoliv výraznějšího poškození, nedošlo ani k ohlazení reliéfní složky náhrobníku. Zůstaly tak zachovány i obličejové rysy zemřelé. Pouze v oblasti šatů po jejich stranách je kámen neznatelně vyspraven stavební hmotou v barvě kamene.

Vzhledem k tomu, že se na kameni nenachází žádná nápisová složka, je těžké určit, komu náhrobník náležel. Na základě vizuální podoby bych ho zařadila do 17. století. Jako možné vodítko by mohl posloužit erb – pole šikmo dělené břevnem od pravé k levé straně, přilba s přikryvadly a v klenotu dvě perutě. I přes bádání nelze erb přiřadit žádnému šlechtickému rodu, a tak stále čeká na svoji identifikaci.

11 Litice – kostel sv. Petra a Pavla

Na místě dnešního kostela stávala již na přelomu 12. a 13. století románská stavba, která byla ve 14. století přestavěna ve stylu gotiky, jejíž prvky jsou dodnes patrné na presbytáři a v lodi. Věž kostela byla přistavěna až po požáru v 70. letech 16. století. Na počátku 20. století prošel kostel nákladnou rekonstrukcí, za níž stál tepelský opat Gilbert Helmer. Vybavení kostela pochází převážně z konce 17. století, postranní oltáře jsou datovány do 18. století a původně se nacházely v klášterním kostele v Chotěšově, odkud byly převezeny před jeho zrušením.¹⁰⁷

11.1 Judita Henigarová ze Seeberka

Figurální náhrobník¹⁰⁸ z pískovce je sekundárně umístěn v rohu pod kruchtou. Je obdélníkového tvaru o rozměrech 185 cm výšky a 88 cm šířky. V centrální části náhrobníku je znázorněna postava zemřelé oděná do dlouhých řasených šatů s drobnými balónovými rukávy v ramenou a pokrývajícími celou délku paží. Hlavu a krk má zavínutou rouškou, na níž je naznačena drapérie. Postava je ztvárněna v ležící poloze, čemuž nasvědčuje rozměrný polštář pod hlavou se štrápcem v každém rohu, zavřené oči a také gesto rukou složených volně přes sebe v oblasti břicha, ve kterých drží růženec. V pravém dolním rohu je v oblasti nohou, v oválu ohraničeném vavřínovým věncem, umístěn erb Chlumčanských z Přestavlk. V některých publikacích je nesprávně uváděn jako erb Henigarů. Celý výjev je orámován českým reliéfním nápisem tesaným gotickou minuskulou:

Letha 1617 w Strzedu po Kwe / tne Nedely Umrzela gest Urozena Pany Judyt Henygarowa [---] / [---] / [---] [abc] Pochowana gt , Pan [abc] (Vse)mohouczy [abc] . //

Celý nápis zní: „*Letha 1617 we středu po květné neděli umřela jest urození paní Judit Henygarová <<(další nečitelné)>> a tuto pochována jest, Pán Bůh všemohoucí rač duši její milostiv býti.*“¹⁰⁹

Náhrobník je poškozen mechanickým působením, pravděpodobně byl primárně umístěn v podlaze kostela, kvůli čemuž došlo ke korozi materiálu a některé části jsou tak nečitelné – zejména ve spodní oblasti kamene. Mimo to došlo k poškození vlivem přebílení, jehož stopy jsou dnes patrné zejména na pravé straně a některých reliéfních prvcích

¹⁰⁷ SOUKUP, Jan. *Živé kameny litického kostela*. Plzeň: Přátelé Koinonie, 2010. ISBN 978-80-254-9114-0, s. 16-33.

¹⁰⁸ Příloha č. 23 – Litice, kostel sv. Petra a Pavla: Judita Henigarová ze Seeberka.

¹⁰⁹ LÁBEK, Ladislav. *Památná místa našeho kraje: Hrad a osada Litice*. Plzeň: Grafické závody Plzeň, 1928. sv. 13, s. 26.

náhrobníku. Za zmínku stojí též barevná nejednotnost kamene, kdy zejména ve spodní části jsou žluté skvrny.

Henigarové ze Seeberka (Žeberka) byl šlechtický rod původem z Chebska, který do Čech přišel v 15. století. Na jižním Plzeňsku se usadil na počátku 17. století, kdy Adam Henigar koupil Štěnovice, jež rod držel po celé století. V pramenech se objevuje informace, že jeho manželkou byla Judita Chlumčanská z Přestavlk, což by odpovídalo nápisu na náhrobním kameni a skutečnosti, že se do rodu přivdala. Nicméně Ottova naučná encyklopedie také uvádí, že v roce 1731 byla vdovou.¹¹⁰ Tento fakt si odporuje s nápisem na náhrobníku, kde je rok jejího úmrtí uveden jako 1617, tedy v roce 1731 již byla dávno po smrti. Petr Rožmberský ve své publikaci dává možnost špatnému čtení kamene nebo náhrobník přisuzuje možné příbuzné majitele Štěnovic.¹¹¹ Na základě fyzického průzkumu v litickém kostele musím skutečnost špatného čtení vyvrátit. Tímto závěrem se shoduji s některými z dalších prací. Přesto zůstává otázkou, zda se jednalo o tutéž Juditu, a nikoliv o sestru či dceru Adama Henigara.

Pokud odhlédneme od sporného data 1731, Judita se narodila do vladycké rodiny původem z Přestavlk, v jejichž historii je poprvé připomínána v polovině 13. století. Narodila se jako jedno z celkem asi třinácti dětí, přibližně kolem roku 1603. Jejím otcem byl Jan Boreň, jenž držel Újezd na Přešticku.¹¹² Ottův slovník naučný uvádí jako matku Maruši z Janovic, ta však pravděpodobně byla až druhou manželkou a první, a tedy i matkou Judity, byla Justina ze Žákavy.¹¹³ Dle nápisu na náhrobníku zemřela ve středu po květné neděli – 22. března¹¹⁴ 1617 a byla pohřbena v litickém kostele. Následníkem Adama a Judity se stal syn Jan Václav.¹¹⁵

¹¹⁰ Ottův slovník naučný: *ilustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí* [online]. V Praze: J. Otto, 1897. sv. 11, s. 111. Dostupné také z URL: <<https://kramerius5.nkp.cz/uuid/uuid:4ef10600-0a78-11e5-b309-005056825209>> [cit dne 2022-01-09].

¹¹¹ ROŽMBERSKÝ, Petr. *Štěnovice hrad, tvrz a zámek*. Plzeň: Petr Mikota, 2003. ISBN 80-86596-31-1, s. 13.

¹¹² Ottův slovník naučný: *ilustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí* [online]. V Praze: J. Otto, 1897. sv. 12, s. 247. Dostupné také z URL: <<https://ndk.cz/uuid/uuid:c112cff0-04b7-11e5-95ff-5ef3fc9bb22f>> [cit dne 2022-01-09].

¹¹³ *Kartotéka Augusta Sedláčka*. [online]. Dostupné také z URL: <<http://www.augustsedlacek.cz/apps/?asq=judita%20chlum%C4%8Dansk%C3%A1#search>> [cit. dne 2022-02-09].

¹¹⁴ EMLER, Josef. *Rukověť chronologie křesťanské, zvláště české: potřebná pomůcka pro archiváře, dějepisce, duchovní, soudce a advokáty* [online]. V Praze: Spolek historický, 1876, s. 5. Dostupné také z URL: <<https://ndk.cz/uuid/uuid:aa63d450-5b06-11e7-8b71-5ef3fc9ae867>> [cit. dne 2022-01-09].

¹¹⁵ Ottův slovník naučný: *ilustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí* [online]. V Praze: J. Otto, 1897. sv. 11, s. 111. Dostupné také z URL: <<https://kramerius5.nkp.cz/uuid/uuid:4ef10600-0a78-11e5-b309-005056825209>> [cit dne 2022-01-09].

12 Nepomuk – arciděkanství

12.1 Habart ze Lnář

Žulový znakový náhrobek¹¹⁶, datovaný do druhé poloviny 14. století, je terciárně umístěn v lapidáriu v průjezdu arciděkanství v Nepomuku, kde dnes sídlí Svatojánské muzeum. Dle zprávy z roku 1568 se primárně nacházel v podlaze kostela sv. Jakuba Staršího v Kasejovicích vpravo od hlavního vchodu. Během let byl však sekundárně přemístěn do cisterciáckého kláštera v Klášteře u Nepomuka, kde byl v roce 1933 nalezen během výkopových prací.¹¹⁷ Stále zůstává otázkou, proč došlo k jeho přemístění. Je obdélníkového tvaru o rozměrech 175 cm výšky a 86 cm šířky. Náhrobek má velmi jednoduché provedení reliéfní složky. V horní polovině je vytesán nízký reliéfní erb vladyků ze Lnář se znamením klíče a v dolní polovině erb vladyků z Kasejovic se znamením oslí hlavy v tomtéž provedení.

Kámen se dochoval bez jakéhokoliv výraznějšího mechanického poškození. Výjimku tvoří dvě rozsáhlé pukliny – horizontální, již opravená, a vertikální zasahující do horního erbu.

Zpráva z roku 1568, díky níž známe umístění, vznikla na popud Ondřeje Nebřehovského z Nebřehovic, jenž se dostal do sporu s Tomášem Hatlákem z Újezda, který se patrně dotkl jeho urozenosti, v důsledku toho byl vyslán komorník zemských desk Mikuláš Svojanovský pátrat po figuře klíče, jenž se heraldicky pojí s Nebřehovskými. Na jižním Plzeňsku se objevil ve dnech 15. až 17. února 1568, kdy zachytil i tento náhrobek v kasejovickém kostele. Byl přisouzen Habartovi ze Lnář a jde tak o popsání nejstaršího náhrobníku v kostele.¹¹⁸ Vladykové ze Lnář jsou připomínáni v pramenech již na počátku 14. století, kdy v roce 1313 Oldřich doprovázel Jana Lucemburského a byl držitelem Lnář. Po něm převzal tvrz již zmiňovaný Habart, jenž byl pravděpodobně jeho synem a v roce 1356 měl spolu s bratry patronátní právo ke kostelu v Kasejovicích.¹¹⁹ Tomu by odpovídala i náhrobní deska původně umístěná ve zdejším kostele. I přes přisouzení jednotlivých erbovních znamení rodům v této oblasti dodnes nepanuje shoda, komu přesně náležela. Motiv oslí hlavy se v pramenech objevuje již ve 13. století a odkazuje jak k mladšímu rodu

¹¹⁶ Příloha č. 24 – Nepomuk, arciděkanství: Habart ze Lnář.

¹¹⁷ Svatojánské muzeum v Nepomuku – informační tabule.

¹¹⁸ SEDLÁČEK, August a RŮŽEK Vladimír. *Atlasy erbů a pečeti české a moravské středověké šlechty*. Praha: Academia, 2001. sv. 2. ISBN 80-200-0933-7, s. 481-482.

¹¹⁹ SEDLÁČEK, August. *Hrady, zámky a tvrze Království českého: Prácheňsko*. Praha: Argo, 1997. ISBN 80-7203-140-6, s. 251.

z Frymburku, tak i starším vladykům z Kasejovic, ale též i ze Lnář.¹²⁰ Motiv klíče je spojen s toutéž oblastí až od 14. století a přisuzuje se vladykům ze Lnář, kteří ho údajně měli nad vraty své tvrze.¹²¹ O Habartově manželce se nedochovaly žádné informace a lze jen soudit, že každý pocházel z jednoho z rodů majících erbovní znamení na náhrobníku.

12.2 Neurčená osoba

Pískovcový znakový náhrobník¹²², datovaný do druhé čtvrtiny 14. století, je umístěn stejně jako předchozí v průjezdu arciděkanství v Nepomuku. Jeho primární umístění není známé. Byl objeven v obci Klášter v roce 1933 během výkopových prací na témže místě jako žulový náhrobník.¹²³ Lze tedy předpokládat, že se opět jedná o terciární umístění. Kámen je obdélníkového tvaru o rozměrech 223 cm výšky a 118 cm šířky. V centrální části kamene je umístěn erb vtěsaný do hloubky kamene. Po celém obvodu je ozdoben motivem čtverců/obdélníků vytvořených stejnou formou jako erb. V každém rohu jsou pak umístěny dvě soustředné kružnice dnes evokující otvory pro hřeby k vyzvedávání náhrobních desek.

Náhrobník se dochoval bez jakéhokoliv většího poškození. V centrální části je opravena trhlinka a v nově použitém materiálu, pravděpodobně maltě, jsou znovu vyryty překryté části erbu. Při okrajích, zejména v horní části, je patrné mechanické poškození, jehož vlivem došlo k poškození hran a okrajů.

Přestože se na náhrobním kameni dochoval erb, určení, komu patřil, je komplikované. Do jisté míry se shoduje s erbem rodu Drslaviců či rodu pánů z Potštejna, který byl jednou z větví Drslaviců, nicméně ani s jedním z erbů nemá úplnou shodu. Ke stejnému závěru došlo taktéž Svatojánské muzeum v Nepomuku.¹²⁴ Erb na náhrobníku je tvořen soudečkovým gotickým štítem, charakteristickým pro období 14. století., umístěným mírně šikmo. Štít je dělený kosmo s třemi kosmými pruhy v pravé polovině. Na jeho pravém rohu je umístěna helma a klenotem jsou býčí rohy.

¹²⁰ MYSLIVEČEK, Milan. *Velký erbovník: encyklopedie rodů a erbů v zemích Koruny české*. Svazek 1. Plzeň: Fraus, 2005. ISBN 80-7238-520-8, s. 93.

¹²¹ Tamtéž, s. 49.

¹²² Příloha č. 25 – Nepomuk, arciděkanství: neurčená osoba.

¹²³ Svatojánské muzeum v Nepomuku – informační tabule.

¹²⁴ Tamtéž.

13 Nepomuk – kostel sv. Jakuba

Prameny uvádějí první kostel již z období 12. století postavený v románském slohu. Ve 14. století byl přestavěn v gotickém slohu na trojlodní dispozici, jež se dochovala dodnes. V průběhu let byla ke kostelu přistavěna barokní věž a v roce 1630 byl povýšen na kostel děkanský. Od roku 1786 byl uzavřen a k jeho obnově došlo v polovině 19. století, kdy byl upraven v duchu novogotiky. Z tohoto období pochází též většina vnitřního vybavení.¹²⁵

13.1 Ladislav ze Šternberka

Epitaf¹²⁶ z červeného mramoru doplněný o tmavě hnědě natřené prvky je umístěn na levé straně presbytáře mezi kazatelnou a zábradlím. Karel Hostaš ve své publikaci uvádí výšku po římsu 360 cm a šířku základny (nejšířší prvek) 186 cm, což vzhledem k velikosti není možné ověřit.¹²⁷ Vzhledem k jeho rozměrům a také umístění v blízkosti hlavního oltáře, se jedná o primární umístění. Epitaf se skládá ze tří dílů. Střední část, ve které se nachází ústřední motiv epitafu, je orámována z pravé i levé strany tmavě hnědým pilastrem. V jejím středu je reliéfně vytesána postava rytíře klečícího na polštáři s dvěma štrápci a modlíciho se před křížem. Rytíř je oděn do zbroje a helmici s chocholem má odloženou na podstavci kříže, na němž je v jeho spodní části umístěn erb pánů ze Šternberka na štítu s osmicípou hvězdou. Hlavní výjev je oddělen jednoduchým vlysem od nástavce, který je tvořen obdélnou deskou zakončenou volutami, v níž je umístěno nápisové pole. Formou tesání do plochy kamene je zde vyveden a původně doplněn o zlatou barvu český nápis kapitálou:

LETHA . M . D . LXVI . W NEDIELI . SEDMEHO / DNE . MIESIICZE . CZIER
WENCZE . VMRZEL / GEST . MEZII . SIIDMAV . A . OSMAY . HODINV . / NA . PVOL
. WORLOGII . VROZENII . PAN . PAN . / LACZLAW . Z SSTERBERGKA . A NA /
ZELENE . HORZE . A . PLANCZII . GEHO . / MILOSTI . ARCZIIKNIIZETE .
FERDIINANDA / RADDA . A . KOMORNIK . PAN . BVOH . / RACZ . MILOSTIW .
BIITI . DVSSI . GEHO //

Třetí díl je tvořen podstavcem, v jehož mírně prohloubené střední části je reliéfní erb Lokšanských, patřící manželce Kateřině a donátorce této sepulkrální památky.

Epitaf se dochoval bez jakéhokoliv výraznějšího poškození.

¹²⁵ HOSTAŠ, Karel a VANĚK, Ferdinand. *Soupis památek historických a uměleckých v království Českém od pravěku do počátku XIX. století, XXV: Politický okres Přeštický*. Praha: Česká akademie, 1907, s. 51.

¹²⁶ Příloha č. 26 – Nepomuk, kostel sv. Jakuba: Ladislav ze Šternberka.

¹²⁷ Tamtéž, s. 51.

Šternberkové byl český hraběcí rod, jehož členové měli v erbu v modrém poli zlatou osmicípou hvězdu. Prvně se v dějinách objevili ve 12. století, kdy žil jejich prapředek Diviš. Během 14. století došlo k rozdělení rodu na několik větví.¹²⁸ Ladislav ze Šternberka, někdy v dějinách nazývaný Lacek, byl jedním z členů rodu, jenž vlastnil nedaleký zámek Zelená Hora, v té době hrad, v letech 1536-1630 a držel patronátní právo nad zdejším kostelem. Jeho otcem byl Adam ze Šternberka a matkou Markéta Palovcová z Pacova. Po otcově smrti v roce 1560 spolu se svými třemi bratry – Vilémem, Janem a Zdeňkem zdědil otcův majetek. Sám získal Zelenou Horu a měl v držení několik okolních vsí. Po skonu bratra Viléma získal celý hrad a své panství rozšířil o Bezděkov, Mohelnice, Čečovice a další vsi. Jak vypovídá jeho náhrobník, byl komořím a rádcem arciknížete Ferdinanda Tyrolského. Za svoji manželku pojal luteránku Kateřinu z Lokšan, přestože on sám byl horlivým katolíkem. Ladislav zemřel o půlnoci 7. července 1566. Po jeho smrti majetek včetně vysokých dluhů přebrali jeho synové Ferdinand, Jiří, Ondřej a Ladislav, kteří byli i přes slib Kateřiny z Lokšan vychovávaní v protestanské víře. Pátý syn Albrecht zemřel ještě za Ladislavova života v roce 1563. Sama Kateřina po manželovi zdědila dům v Plánici se dvěma dvory a pivovarem, mimo to se znovu provdala za Jiřího Popela z Lobkovic.¹²⁹

13.2 Jan František Pánek

Žulový nápisový náhrobník¹³⁰ je sekundárně umístěn do ohradní zdi u kostela sv. Jakuba jako první zleva z celkem pěti náhrobních kamenů. Původně se nacházel v podlaze kostela sv. Jakuba. Je obdélného tvaru o rozměrech 179 cm výšky a 83 cm šířky. V horní polovině je umístěn kalich s hostií na zdobném poli. V dolní části kamene je obdélníkové nápisové pole s dnes již skoro nečitelným latinským nápisem humanistickou minuskulou vtesaným do plochy kamene:

in cinerem corpus / collapsum Panek / [---] / Hic cinis [abc] us / (f)urget [abc] poli / [abc] / [abc] Pastor / A 172 [abc] A 1763 / Da req [abc] cineri / Lector [abc] [---] co //

Zlomkovitě čitelný byl již v roce 1907, což dokazuje následující přepis:

*„in cinerem corpus
collapsum Panek . . .
Hic cinis ex Io us*

¹²⁸ HALADA, Jan a DOUBEK, František. *Lexikon české šlechty: erby, fakta, osobnosti, sídla a zajímavosti*. Praha: Akropolis, 1999. ISBN 80-85770-79-2, s. 566.

¹²⁹ MOTEJZÍK, Pavel. *Zelená Hora a Klášter u Nepomuku: historicko-turistický průvodce po zámku „Černých baronů“ a obci Klášter*. Nepomuk: s. n., 2014. ISBN 80-239-8097-1, s. 42-44.

¹³⁰ Příloha č. 27 – Nepomuk, kostel sv. Jakuba: Jan František Pánek.

furget in a . . . poli

qvi Nepomuc

animarum Pastor

A 1728 usque A 1763

*Da requiem cineri / Lector ami . . .*¹³¹

Celý náhrobník je jednoduše orámován s obloučky ve vnitřních rozích orámování.

Na základě umístění náhrobníku v exteriéru je dnes patrné působení povětrnostních vlivů, kvůli čemuž je nápisová složka minimálně čitelná, a taktéž došlo k poškození hran, zejména na pravé straně.

Jan František Pánek se stal roku 1728 nepomuckým děkanem a tuto funkci zastával až do roku 1763, tedy do své smrti. Pocházel z Žiliny, vsi nacházející se ve Středočeském kraji a tehdy náležející do smečenského panství, jehož majitelem byl hrabě Adolf Bernard z Martinic. Narodil se Alžbětě Dvořákové a Václavu Pánkovi 1. května 1691. Absolvoval vysokou školu v Praze, kde získal tituly magistra z filozofie a bakaláře z teologie. Roku 1715 dosáhl kněžského svěcení a do roku 1720 působil ve svém rodišti. Do západních Čech se dostal díky Adolfovi Bernardovi z Martinic, který ho ustanovil farářem v Němčicích na Klatovsku. Po smrti děkana Augustina Jana Vrabce se v roce 1728 stal děkanem v Nepomuku, následně také okrskovým vikářem zdejšího vikariátu a získal titul apoštolského pronotáře. Za jeho působení v Nepomuku byl kanonizován Jan Nepomucký, díky čemuž ještě více vzrostl význam města. Proběhla řada slavností, do města proudilo mnoho poutníků, což se stalo impulsem pro stavbu nového kostela zasvěceného Janu Nepomuckému. Dále žehnal Františku Štěpánovi Lotrinskému v kostele sv. Jana při cestě na císařskou korunovaci. Došlo k požáru děkanství, které bylo znovu vystavěno podle návrhu Kiliána Ignáce Dientzenhofera. Nechal vystavět kapličku na děkanském poli, založil nadaci pro studenty z Nepomuka a koupil domu naproti děkanství nechal rozšířit školu.¹³² Jan František Pánek zemřel 8. dubna 1763 ve věku 72 let po 35 letech působení v Nepomuku a byl pohřben do kostela sv. Jakuba.¹³³

¹³¹ HOSTAŠ, Karel a VANĚK, Ferdinand. *Soupis památek historických a uměleckých v království Českém od pravěku do počátku XIX. století, XXV: Politický okres Přeštický*. Praha: Česká akademie, 1907, s. 52.

¹³² ČERVENKA, Vladimír. Vyprávění o farářích, děkanech a arciděkanech Nepomuckých: Jan František Pánek. *Nepomucké noviny* [online]. Nepomuk: 2018, č. 3, s. 28. Dostupné také z URL: <<https://www.nepomuk.cz/data/catalog/nepomuckenoviny-brezen-web-f2764.pdf>> [cit. dne 2022-23-09].

¹³³ SOA v Plzni, Sběrka matrik západních Čech, sign. Nepomuk 21 (Zemřelí 1740-1777), fol. 60v. Dostupné také online z URL: <https://www.portafontium.eu/iipimage/30066328/nepomuk-21_0640-z?x=121&y=428&w=310&h=193> [cit. dne 2022-23-09]. Snímek 63.

13.3 Franz Seifried

Žulový křížový náhrobník¹³⁴ je umístěn sekundárně, tak jako předchozí, v ohradní zdi u kostela sv. Jakuba. Je obdélníkového tvaru o rozměrech 185 cm výšky a 80 cm šířky. V horní části se nachází formou tesání do plochy kamene jednoduše lineárně vyvedený kříž s jetelovým nebo kulovým zakončením. V dolní části je umístěno obdélné nápisové pole s původně latinským textem kapitálou vtesaným do plochy kamene, dnes minimálně čitelný. Kompletní přepis se dochoval z roku 1907 v následující podobě:

*„FRANCISCUS SEIFRIDUS HOC
SVB MARMORE PUTRET
HUJAS D RECTOR (MERI)
MVLT : EGENS
VIR PIVS ET . IS PATIENS
FIDELIS IN OMNI
CREDO QVOD AETERNA
PACE QVIESCIT AMEN
TEMPORE BELLONA GALI
TRANSIVIT : IN AEDES
XImo IUNII“¹³⁵*

Obě části jsou jednoduše orámovány, v horních rozích je linie prolomena do obloučku směrem do středu náhrobíku.

Na náhrobním kameni je patrné působení povětrnostních podmínek, jejichž vlivem došlo k ohlazení celé jeho plochy a poškození nápisové složky náhrobíku, což znemožňuje její čtení.

Franz Seifried, v matričním záznamu psaný jako Seiffridt, zemřel 12. června 1759. Byl dlouhodobým a později i emeritním vrchním správcem zelenohorského panství, kde též žil.¹³⁶ V té době náleželo Martinicům, kteří ho vlastnili mezi lety 1726 až 1784. Konkrétně

¹³⁴ Příloha č. 28 – Nepomuk, kostel sv. Jakuba: Franz Seifried.

¹³⁵ HOSTAŠ, Karel a VANĚK, Ferdinand. *Soupis památek historických a uměleckých v království Českém od pravěku do počátku XIX. století, XXV: Politický okres Přeštický*. Praha: Česká akademie, 1907, s. 52.

¹³⁶ https://www.portafontium.eu/iipimage/30066328/nepomuk-21_0450-z?x=507&y=534&w=411&h=160
SOA v Plzni, Sbirka matrik západních Čech, sign. Nepomuk 21 (Zemřelí 1740-1777), fol. 60v. Dostupné také online z URL: <https://www.portafontium.eu/iipimage/30066328/nepomuk-21_0640-z?x=121&y=428&w=310&h=193> [cit. dne 2022-23-09]. Snímek 44.

Adolfu Bernardovi z Martinic a následně jeho dceři Marii Dominice, jež majetek spravovala z Vídně a nakonec odkázala jej Colloredo-Mannsfeldům.¹³⁷

13.4 Václav Žišovský z Údimě

Znakový pískovcový náhrobník¹³⁸ je sekundárně umístěn jako třetí v pořadí v ohradní zdi u kostela sv. Jakuba, původně byl zasazen v kostelní dlažbě. Je obdélníkového tvaru o rozměrech 175 cm výšky a 85 cm šířky. V centrální části kamene v obdélníkovém poli v zahlobené nice je umístěn erb Žišovských z Údimě, nad ním hlava andělíčka s křídly a v horních rozích obdélného pole se původně nacházely ornamenty, dnes patrné pouze v levém rohu. Celý výjev je lemován českým reliéfním nápisem tesaným gotickou minuskulou, z něhož se dodnes dochovalo:

[---] / [---] ne miesycze U(n)ora .m.... .rozeny pan Waczlaw / [---] / [---] //

Vzhledem k volnému místu v horní části kamene nad centrálním výjevem zde bylo taktéž umístěno nápisové pole.

Náhrobník je poškozen působením povětrnostních podmínek. Vzhledem k použitému materiálu došlo ke ztrátě převážné části nápisové složky, ohlazení povrchu a zejména v oblasti nad erbem ke ztrátě materiálu. V tomto místě je taktéž patrná prasklina. Kámen je při okrajích poškozen zasahující omítkou ze zdi. Na erbu, v oblasti klenotu, jsou bílé skvrny, náhrobník byl pravděpodobně přebílen.

Karel Hostaš přejal Voříškovu myšlenku připisující náhrobník Václavu Žišovskému z Údimě, který zemřel 1592.¹³⁹ Jan Otto uvádí tutéž osobu zemřelou v Nepomuku, ale bez data.¹⁴⁰ Tomu by napovídala i erb s oválným válečným štítem s vypouklým zašpičatělým středem ve štítu umístěným na náhrobníku. Žišovští z Údimě byl rod pocházející z Táborska, odkud se dostal na Kutnohorsko, kde držel Žišov a psal se tímto názvem.¹⁴¹ Václav Žišovský patřil spolu s Ladislavem ze Šternberka do skupiny lidí kolem arcivévody Ferdinanda Tyrolského. Například je uváděn spolu s Ladislavem a jeho manželkou mezi lidmi

¹³⁷ MOTEJZÍK, Pavel. *Zelená Hora a Klášter u Nepomuku: historicko-turistický průvodce po zámku „Černých baronů“ a obci Klášter*. Nepomuk: s. n., 2014. ISBN 80-239-8097-1, s. 57-58.

¹³⁸ Příloha č. 29 – Nepomuk, kostel sv. Jakuba: Václav Žišovský z Údimě.

¹³⁹ HOSTAŠ, Karel a VANĚK, Ferdinand. *Soupis památek historických a uměleckých v království Českém od pravěku do počátku XIX. století, XXV: Politický okres Přeštický*. Praha: Česká akademie, 1907, s. 52.

¹⁴⁰ *Ottův slovník naučný: ilustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí* [online]. V Praze: J. Otto, 1908. sv. 27, s. 846. Dostupné také z URL: < <https://kramerius5.nkp.cz/uuid/uuid:5473d520-0ef2-11e5-b269-5ef3fc9bb22f> > [cit dne 2022-23-09].

¹⁴¹ Tamtéž, s. 846.

účastníci se křtu na Křivoklátě v roce 1562.¹⁴² Alexandr Berndorf ho zpodobňuje stojícího na nádvoří zámku Zelená Hora společně s Ladislavem a Zachariášem Měsíčkem z Výškova a označuje ho jako dvořana arcivévody.¹⁴³

13.5 Neurčená osoba

Pískovcový znakový náhrobek¹⁴⁴ je sekundárně umístěn do ohradní zdi u kostela sv. Jakuba jako čtvrtý v pořadí. Tak jako v případě předchozích sem byl přesunut při opravě chrámové podlahy. Je obdélníkového tvaru a jeho rozměry jsou 176 cm výšky a 87 cm šířky. V centrální části kamene v jeho dolních třech čtvrtinách je v obdélníkovém poli a v něm zahloubené nice umístěn erb v zdobné kartuši. V horních rozích nad nikou je výjev doplněn o ornamentální motivy. Centrální část byla orámována nápisovým polem s fragmenty gotické minuskuly a českého reliéfního nápisu:

[---] / [---] / [---] / [---] gest [---] //

Pole se nacházelo i v horní části nad erbem. Dnes jsou znatelné pouze povrchové pozůstatky po minimálně dvou nápisových řádcích.

Náhrobek je vlivem umístění v exteriéru poškozen působením povětrnostních podmínek, jejichž důsledkem došlo k ohlazení plochy a reliéfní části erbu jsou začernalé. Kámen je v pravém horním rohu a ve střední části horizontálně prasklý. Při okrajích též zasahuje omítka zdi.

I přes zachované fragmenty erbu v centrální části náhrobku se nepodařilo identifikovat zemřelou osobu.

13.6 Augustin Jan Vrabec (Passer)

Žulový náhrobek je posledním sekundárně umístěným náhrobkem¹⁴⁵ v ohradní zdi u kostela. Je obdélníkového tvaru o rozměrech 152 cm výšky a 85 cm šířky. V horní části je v ornamentálním poli vyveden reliéfní ornament a na něm kalich s hostií. V dolní polovině bylo umístěno v ozdobném reliéfním poli nápisové pole s nápisem tesaným do povrchu kamene. Nápisová složka se dodnes dochovala v přepisu od Karla Hostaše:

¹⁴² SEDLÁČEK, August. *Hrady, zámky a tvrze Království českého: Rakovnicko a Slánsko*. V Praze: Argo, 1996. ISBN 80-85794-84-5, s. 36.

¹⁴³ BERNDORF, Alexandr. Pověsti o strašidlech na zámku zelenohorském: Za živa zazděný. In: *Šumavan: týdeník pro zábavu a poučení* [online]. Klatovy: Max Čermák, 27. 07. 1953, 67, s. 1. Dostupné také z URL: <<https://ndk.cz/uuid/uuid:d861cb00-a4cd-11ea-a314-5ef3fc9bb22f>> [cit. dne 2022-24-09].

¹⁴⁴ Příloha č. 30 – Nepomuk, kostel sv. Jakuba: neurčená osoba.

¹⁴⁵ Příloha č. 31 – Nepomuk, kostel sv. Jakuba: Augustin Vrabec (Passer).

„*HIC IACET IN TVMBA*
AVGVSTINI PASSERIS VMBRA
QVI NEPOMVCENVVS MVNE
RE PASTOR ERAT
A XXVIII
OBIIT 29 MAY
MDCCXXVIII“¹⁴⁶

Centrální část je jednoduše orámována, kdy rámování mírně vystupuje nad centrální část a v každém z vnitřních rohů je umístěn zdobný prvek.

Náhrobník je poškozen působením povětrnostních podmínek, které zapříčinily, tak jako v případě předchozích, ohlazení plochy kamene a v tomto případě také kompletní ztrátu nápisové složky.

Augustin Jan Vrabec (Brabec) byl nepomuckým děkanem. Častěji využíval latinskou verzi příjmení Passer, již má také zaznamenanou na svém náhrobníku. Pocházel ze Smečna, kde se narodil kolem roku 1652. Studia zahájil ve Slaném a následně absolvoval studia na univerzitě v Praze, kde získal doktorát z filozofie a titul bakaláře z teologie. Knězem se stal po svěcení 18. září 1680, které přijal od biskupa Jana Ignáce Dlouhoveského z Dlouhé Vsi. Na Nepomucko se dostal v roce 1685, kdy přešel z jednoho panství Martiniců – Smečenského na další v západních Čechách. Působil na farnosti v Myslívě, Neurazech, Hradešicích a do Nepomuka přišel v roce 1700 na popud Václava Vojtěcha ze Šternberka. Během jeho působení v Nepomuku došlo k růstu popularity osobnosti Jana Nepomuckého a byl přizván na otevření jeho hrobu. Přestože většinu svého života strávil v západních Čechách, nikdy nezapomněl na rodné Smečno, kde nechal postavit sochu Jana Nepomuckého, daroval zdejšímu kostelu stříbrný kalich a odkázal mu i část svého jmění.¹⁴⁷ Zemřel přibližně ve věku 76 let dne 28. května 1728 a byl pohřben o den později. Děkanem se po něm stal Jan František Pánek, jemuž náleží první náhrobník v exteriéru kostela.

¹⁴⁶ HOSTAŠ, Karel a VANĚK, Ferdinand. *Soupis památek historických a uměleckých v království Českém od pravěku do počátku XIX. století, XXV: Politický okres Přeštický*. Praha: Česká akademie, 1907, s. 52.

¹⁴⁷ ČERVENKA, Vladimír. Vyprávění o farářích, děkanech a arciděkanech Nepomuckých: Augustin Jan Vrabec/Passer. *Nepomucké noviny* [online]. Nepomuk: 2018, č. 2, s. 26. Dostupné také z URL: <https://www.nepomuk.cz/data/catalog/nn-2-2018-f2514.pdf> [cit. dne 2022-23-09].

14 Nezvěstice – kostel Všech svatých

Kostel pochází z větší části ze 14. století, kdy byl vystavěn v gotickém slohu, což je patrné jak na kostelní lodi, tak i na trojbokém presbytáři odděleném od lodi hrotitým vítězným obloukem. V letech 1606 až 1607 byl přestavěn v pozdně renesančním duchu pravděpodobně za přispění Adama Jiřího z Kokořova a jeho manželky Elišky z Šenfeldu, jejichž erby s datem 1607 se nacházely na stropě lodi. V tomto období byla pravděpodobně přistavěna sakristie náležející ke stavbě z levé strany při severní stěně presbytáře. Většina vnitřního vybavení na počátku 20. století pocházela ze 17. století.¹⁴⁸

14.1 Marijana Kokořovcová z Kokořova

Figurální náhrobník¹⁴⁹ je sekundárně umístěn ve stěně sakristie. Pískovcový kámen je obdélníkového tvaru o rozměrech 99 cm výšky a 60 cm šířky. Velikost naznačuje, že se jedná pravděpodobně o dětský náhrobník. V centrálním zahloubeném obdélném poli je reliéfní postava ležící dívky se sepjatýma rukama na prsou a držící knihu. Pod hlavou má polštář s výšivkou a štrápcem v každém rohu. Dívka je oděna do dlouhých šatů s dlouhými rukávy našasenými v ramenou a s okružím u krku. Má rozpuštěné vlnité vlasy splývající na polštáři a pod záda, na vrchu má položený splétaný věneček. V dolní části u nohou je na levé straně ztvárněn erb Bechyňů z Lažan a na pravé straně erb Kokořovců z Kokořova. Celý výjev je orámován nápisovým polem s česky tesanou gotickou minuskulou:

Letha 1600 w Nediely [---] / [---] Umrzela Marigana [---] / [---] / [---] //

Již v roce 1925 popisuje kronikář František Uher nápis jako málo viditelný, z něhož čte „Leta 1660 umřela“.¹⁵⁰ Jiné prameny udávají rok 1606 a jméno Marta Kokořovna.¹⁵¹ Vojtěch Šaroch naopak ve své práci uvádí dataci roku 1600, ke které se též přikláním, a informaci, že dívka zemřela v noci před sv. Norbotem.¹⁵² V případě slova „Norbot“ jde pravděpodobně o překlep a jedná se o Norberta, jenž slaví svátek 6. června.¹⁵³

¹⁴⁸ PODLAHA, Antonín. *Posvátná místa království Českého: dějiny a popsání chrámů, kaplí, posvátných soch, klášterů i jiných pomníků katolické víry a nábožnosti v království Českém, Řada první: Arcidieceze Pražská*. V Praze: Dědictví sv. Jana Nepomuckého, 1907-1913. sv. 1-3, s. 168-170.

¹⁴⁹ Příloha č. 32 – Nezvěstice, kostel Všech svatých: Marijana Kokořovcová z Kokořova.

¹⁵⁰ SOkA Plzeň-jih, AO Nezvěstice, Kronika obce 1925-1944, pag. 27. Dostupné také online z URL: <https://www.portafontium.eu/iipimage/30560378/soap-pj_00655_obec-nezvestice-1925-1944_0270?x=31&y=703&w=937&h=585> [cit. dne 2023-10-01]. Snímek 27.

¹⁵¹ POCHE, Emanuel. *Umělecké památky Čech, K-O*. Praha: Academia, 1978, s. 475.

¹⁵² SOA Plzeň, Šaroch Josef, kart. 1, Kokořovci z Kokořova, pag. 37.

¹⁵³ EMLER, Josef. *Rukověť chronologie křesťanské, zvláště české: potřebná pomůcka pro archiváře, dějepisce, duchovní, soudce a advokáty* [online]. V Praze: Spolek historický, 1876, s. 83. Dostupné také z URL: <<https://kramerius5.nkp.cz/uuid/uuid:b1db4c40-5b06-11e7-8b71-5ef3fc9ae867>> [cit. dne 2023-23-01].

Náhrobník se dochoval poškozený silným přebílením, jež je dodnes patrné na okrajích, a také ztrátou nápisové složky zejména v dolní části. Došlo k tomu pravděpodobně mechanickým působením či vztlínající vlhkostí.

Kokořovci z Kokořova jsou vladyckým rodem nazvaným podle svého sídla Kokořov nedaleko Nekmíře. Poprvé se objevují v pramenech ve 14. století osobou Petra z Tatinné, jenž je považován za prvního předka. Na jižní Plzeňsko se dostávají osobou Jiřího Kokořovce v roce 1539, kdy kupuje Štáhlavy.¹⁵⁴ Jeho pravnučkou byla Anna z Kokořova, dcera Petra Kokořovce a Ludmily rozené ze Švamberka, jež se 1. listopadu 1596 provdala za Oldřicha staršího Bechyňského z Lažan. Do manželství se narodila pravděpodobně jediná dcera Mariana, která zesnula v dětském věku roku 1606 a již náleží náhrobník v nezvěstickém kostele. Manželé vlastnili statek Dušníky u Příbrami. Oldřich Bechyně byl katolíkem a vystoupil proti zvolení Ferdinanda II. českým králem, za což byl původně odsouzen k manství, ale nakonec byl omilostněn. Z důvodu dluhů postupně rozprodal své majetky. Svoji dceru přežil o 27 let a zemřel tedy v roce 1627. Anna provdaná Bechyňová z Lažan zemřela v roce 1644.¹⁵⁵

14.2 Jiří starší Příchovský z Příchovic

Pískovcový náhrobník¹⁵⁶ je sekundárně umístěn ve stěně předsíně na levé straně, kam byl přesunut během oprav v období první světové války. Původně se nacházel v podlaze před postranním oltářem na levé straně.¹⁵⁷ Je obdélníkového tvaru o rozměrech 147 cm výšky a 91 cm šířky. V centrální části je prohloubené čtvercové pole, v němž nalezneme malou litou mosaznou destičku s reliéfním nápisovým polem s českým textem:

Leta . 1598 . xviii^o . Dne Lystopadu /Vmrzel Vrozeny Pan Grizik Sta. / rssi Przychowsky .
Z . Przychowicz / w Maleych Sstiahlawiczych a Ta. / tto Pochowan . P. B. Racz Dűssi . /
Geho . milostiw Byti, //

Většina nápisového pole je formou gotické minuskuly a doplněna o kapitálu. Pod ním je umístěn reliéfní erb Příchovských z Příchovic na menší lité mosazné destičce.

¹⁵⁴ *Ottův slovník naučný: ilustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí* [online]. V Praze: J. Otto, 1899. sv. 14, s. 523. Dostupné také z URL: < <https://kramerius5.nkp.cz/uuid/uuid:9cfca9f0-05b2-11e5-95ff-5ef3fc9bb22f> > [cit dne 2023-10-01].

¹⁵⁵ SOA Plzeň, Šaroch Josef, kart. 1, Kokořovci z Kokořova, pag. 36-37.

¹⁵⁶ Příloha č. 33 – Nezvěstice, kostel Všechny svatých: Jiří starší Příchovský z Příchovic.

¹⁵⁷ SOkA Plzeň-jih, AO Nezvěstice, Kronika obce 1925-1944, pag. 27. Dostupné také online z URL: <https://www.portafontium.eu/iipimage/30560378/soap-pj_00655_obec-nezvestice-1925-1944_0270?x=31&y=703&w=937&h=585> [cit. dne 2023-10-01]. Snímek 27.

Náhrobník se dochoval bez jakéhokoliv poškození, pouze na reliéfních částech je znatelné mírné ohlazení. Vzhledem k dataci na konec 16. století je netradiční užití lité mosazné destičky. Většina náhrobníků z tohoto období je zhotovena tesaným reliéfním motivem a nápisovým polem. Podobný náhrobník je zaznamenán v Letinech, avšak pochází až z konce 18. století. Možným dalším důkazem je užití dvou odlišných forem písma na nápisu. Lze tedy předpokládat, že nepochází z roku 1598, ale je mladší datace. Aktuální náhrobník mohl nahradit původní například z důvodu poškození nebo vznikl o několik let později.

Příchovští z Příchovic byli původně vladyckým a později hraběcím rodem, pocházejícím z Příchovic na Přesticku. Poprvé se v pramenech objevili ve 14. století a v erbů mají tři spojené labutí (husí) krky s hlavami směřujícími k rohům štítu a třemi labutími (husími) hlavami v klenotu.¹⁵⁸ V průběhu rodové historie se objevuje několik osob jména Jiří. Většina jich je však narozená na přelomu 16. a 17. století. Výjimku tvoří pouze Jiří – zakladatel svojšínské větve rodu, jenž zemřel kolem roku 1596, tedy o dva roky dříve než osoba pohřbená v nezvěstickém kostele.¹⁵⁹ Zajímavé je také označení z „Malých Šťáhlavic“, kdy jde o označení zdejší tvrze, již v tu dobu vlastnili Kokořovci z Kokořova.¹⁶⁰ I přes známé jméno zůstává otázkou, kdo je zde pohřbenou osobou a jak byl spojen s rodem Příchovských z Příchovic. Jisté je, že zemřel 28. listopadu 1598, jak sděluje nápisová složka náhrobníku. Ani Dobřenského rodokmen nereflektuje zemřelou osobu.¹⁶¹

¹⁵⁸ *Ottův slovník naučný: ilustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí* [online]. V Praze: J. Otto, 1903, sv. 20, s. 680. Dostupné také z URL: <<https://ndk.cz/uuid/uuid:3797ce30-05a0-11e5-91f2-005056825209>> [cit dne 2023-10-01].

¹⁵⁹ Tamtéž, s. 681.

¹⁶⁰ SEDLÁČEK, August. *Hrady, zámky a tvrze Království českého: Plzeňsko a Loketsko*. V Praze: Argo, 1998. ISBN 80-85794-84-5, s. 78.

¹⁶¹ NA Praha, Sbirka genealogická Dobřenského, i. č. 833 (Příchovský z Příchovic).

15 Plzeň – katedrála sv. Bartoloměje

První kostel vystavěný v duchu lucemburské gotiky stával na plzeňském náměstí již v polovině 14. století, ale z důvodu malé velikosti byla zahájena na konci 14. století jeho přestavba v trojlodní kostel s dvouvěžovým průčelím. Byla dostavěna sakristie, a i přes jeho nedokončený stav bylo možného ho využívat. V období husitských válek byla stavba přerušena a znovu pokračovala od třetiny 15. století. Během realizace docházelo k řadě změn, jež jsou dodnes patrné. Příkladem může být upuštění od dvouvěžového kostela. V 70. až 80. letech 15. století byla ke kostelu z jižní strany presbytáře přistavěna Šternberská kaple, jakožto poslední místo odpočinku rodu sídlícího na Zelené Hoře. Již v roce 1492 sem byl pohřben Jaroslav ze Šternberka. Podoba kostela byla taktéž ovlivněna požárem v roce 1528, kdy zanikla netypická stanová střecha a byla nahrazena sedlovou střechou. Poslední výraznější proměnou kostel prošel po úderu blesku do věže v zimě 1835. V roce 1879 začala probíhat oprava pod vedením Josefa Mockera, jež trvala až do roku 1883.¹⁶² V následující letech probíhaly další opravy, z nichž poslední skončila roku 2021. Po zřízení biskupství v roce 1933 se kostel svatého Bartoloměje stal katedrálou.¹⁶³ Vnitřní vybavení kostela pochází z konce 19. století, kdy došlo k radikálnímu nahrazení všeho barokního včetně hlavního oltáře, jenž byl zhotoven vídeňským řezbářem Josefem Leimrem podle Mockerova návrhu. Z tohoto období pocházejí i varhany na kruchtě. Přesto v kostele najdeme řadu památek ze všech uměleckých slohů.¹⁶⁴

15.1 Jan Šumar

Znakový pískovcový náhrobník¹⁶⁵ je sekundárně umístěn u zdi kostelní lodi před postranním oltářem nalevo od náhrobníku Anny Pechovské. Je obdélníkového tvaru o rozměrech 169 cm výšky a 91 cm šířky. V centrální části je vysokým reliéfem vyvedený znak, kosmo dělený ovál s dvěma hrozny proti sobě, v kartuši zasazený do mírně prohloubeného výklenku v nejvyšším bodě s okřídlenou hlavou andělíčka. Na obličejí andělíčka je poznat, že autor nebyl příliš zručný ve zobrazování obličejů vzhledem k jeho velké schematičnosti. Po obvodu je umístěno nápisové pole s českým nízkým reliéfním textem tesaným gotickou minuskulou:

¹⁶² SOUKUP, Jan. *Katedrála svatého Bartoloměje v Plzni*. Plzeň: Agentura David a Jakub, 2012. ISBN 978-80-260-3592-3, s. 18-31.

¹⁶³ Tamtéž, s. 32.

¹⁶⁴ PODLAHA, Antonín. *Posvátná místa království Českého: dějiny a popsání chrámů, kaplí, posvátných soch, klášterů i jiných pomníků katolické víry a nábožnosti v království Českém, Řada první: Arcidiecese Pražská*. V Praze: Dědictví sv. Jana Nepomuckého, 1907-1913. sv. 1-3, s. 232-238.

¹⁶⁵ Příloha č. 34 – Plzeň, katedrála sv. Bartoloměje: Jan Šumar.

Lettha . 1 . 5 . 91 . Umrzel gt / Slowutny Pan Jan . Ssumar w Šobotu Pø / Swatym Marku
a tuto / w Krystu panu odpocziwa geho [---] Pan: //.

Nápisové pole je zakončeno ve stejném duchu nad reliéfní složkou: Buoh racz milostiw bity
//.

Náhrobník se dochoval bez jakéhokoliv většího poškození. Pouze na několika
místech došlo vlivem mechanického působení k setření nápisové složky.

Jan Šumar, v některých pramenech je jeho jméno na náhrobníku nesprávně čteno
jako Jan Slumar¹⁶⁶, byl plzeňským radním písařem a knihvazačem. Jeho působnost ve městě
je prameny doložena už od roku 1532.¹⁶⁷ Písařem se stal v roce 1540, kdy ve funkci nahradil
Ondřeje Strojka. Do dějin města se zapsal jako svědomitý písař, jenž vytvořil formulář pro
správu soudní agendy a stal se významnou osobností. Pomocníky mu byli Petr Kříž,
Jan Lobežský a Viktorin Ržoun. Ve funkci setrval až do roku 1590, kdy byl vystřídán
Mikulášem Plachým z Třebnice.¹⁶⁸ Jako knihvazač působil u kostela svatého Bartoloměje
a jeho znakem na kolcích se stal motiv Českého lva. Po Šumarově smrti 27. dubna 1591
přebral dílnu syn Jan Šumar mladší, který je v Plzni zaznamenán ještě v polovině
16. století.¹⁶⁹ I přes své původně luteránské vyznání, kdy byl v 70. letech označen
arciděkanem Wolfgangem za hlavního původce protikatolického jednání¹⁷⁰ a přímo označen
městskou radou 13. srpna 1575, byl pohřben v kostele svatého Bartoloměje. Pravděpodobně
odvolal svoji víru na rozdíl od svého současníka Jana Geronise, jenž byl pohřben u kostela
svatého Mikuláše.¹⁷¹

15.2 Anna Pechovská z Turnštejna a Palatinu

Nápisový pískovcový náhrobník¹⁷² je druhotně umístěn v kostelní lodi před
postranním oltářem svatého Josefa na pravé straně a nalevo od náhrobníku Jana Šumara. Je

¹⁶⁶ SOUKUP, Jan. *Katedrála svatého Bartoloměje v Plzni*. Plzeň: Agentura David a Jakub, 2012. ISBN 978-80-260-3592-3, s. 95.

¹⁶⁷ VOIT, Petr. *Encyklopedie knihy: starší knihtisk a příbuzné obory mezi polovinou 15. a počátkem 19. století, II. díl*. Praha: Libri ve spolupráci s Královskou kanonií premonstrátů na Strahově, 2008. ISBN 978-80-7277-390-9, s. 869.

¹⁶⁸ BĚLOHLÁVEK, Miloslav. *Dějiny Plzně I: Od počátků do roku 1788*. Plzeň: Západočeské nakladatelství, 1965, s. 162.

¹⁶⁹ VOIT, Petr. *Encyklopedie knihy: starší knihtisk a příbuzné obory mezi polovinou 15. a počátkem 19. století, II. díl*. Praha: Libri ve spolupráci s Královskou kanonií premonstrátů na Strahově, 2008. ISBN 978-80-7277-390-9, s. 869.

¹⁷⁰ BĚLOHLÁVEK, Miloslav. *Dějiny Plzně I: Od počátků do roku 1788*. Plzeň: Západočeské nakladatelství, 1965, s. 162.

¹⁷¹ MARTINOVSKÝ, Ivan. *Dějiny Plzně v datech: od prvních stop osídlení až po současnost*. Praha: Lidové noviny, 2004. ISBN 80-7106-723-7, s. 59.

¹⁷² Příloha č. 35 – Plzeň, katedrála sv. Bartoloměje: Anna Pechovská z Turnštejna a Palatinu.

obdélníkového tvaru o rozměrech 189 cm výšky a 108 cm šířky. Plocha náhrobníku je výrazně reliéfně ornamentálně zdobena rozvilinami a zavilinami. Okraj náhrobníku je zdoben bordurou. Ve vnitřní obdélníkové části je v horní části umístěna litá mosazná destička zasazená do obdélníkové zdobné kartuše. Latinský nápis kapitálou se dochoval v tomto znění:

. D . O . M . / ANNA MATRONAE HONEST . / MVLTAR VIRTVTVM SPLENDORE
/ ORNATISS: ,QVAE COELVMPETENS, EXV., / ,, VIAS CORPORIS HIC RELIQVIT,
SEBAS., / TIAN PECHOWSKY A TVRNSTEIN, ET PA., / LATINO. SAC.
CAES:MAI:AVLAE FAMILIAR: / MARITVS . MAERENS CONTHORALI /
CHARISSIMAE, DOLETER P . POS: / OBIIT XVIII DIE DECEMB: / AÑO M.DCVII
//

Pod ní je v dolní polovině umístěna oválná prázdná zdobná kartuše, v níž se pravděpodobně měl nacházet erb. V rozích najdeme naznačená místa pro budoucí vložení hřebů, lze tak uvažovat o umístění kamene jako vstupu do hrobky, k čemuž nedošlo.

Mimo drobných vad na hranách se náhrobník dochoval bez výraznějšího poškození.

Anna Pechovská z Turnštejna a Palatinu, rozená Voldánová, byla první manželkou Šebestiána Pechovského, za něhož se provdala v roce 1575. Sama však v té době byla již vdovou po Janu Krumlovském, s nímž měla syna Pavla Krumlovského. S Šebestiánem Pechovským se jim narodil syn Florián Ferdinand. V roce 1599 společně manželé nechali vystavět gotický kostelík sv. Fabiána, Šebestiána a Anny na saském předměstí.¹⁷³ Pravděpodobně se tak stalo v reakci na mor, jenž zasáhl na konci 16. století Plzeň. Stali se též donátory kostela svatého Rocha, jenž stával u Malické brány a byl taktéž vystavěn v reakci na mor. Nevelká stavba byla uváděna ještě v roce 1798 při rušení kostelů Josefem II.¹⁷⁴ Roku 1599 byl Šebestiánovi vylepšen erb a přidán přídomek z Palatinu za služby českému králi. Šebestián Pechovský v Plzni působil několikrát v městské radě, a dokonce osmkrát se stal primasem, posledně jím byl v roce 1602. V roce 1594 byl vyslán jako člen plzeňské výpravy proti Turkům do Znojma. Od roku 1593 vlastnil „Pechovský dům“ na

¹⁷³ PFLEGEROVÁ, Štěpánka. Biografie paumistrů obecních z let 1550-1620. In: *Minulost Západočeského kraje*. Plzeň: Albis international, 2008, s. 187-262. ISSN 0544-3830, s. 226.

¹⁷⁴ MALIVÁNKOVÁ WASKOVÁ, Marie a DOUŠA, Jaroslav. *Dějiny města Plzně*. 1, Do roku 1788. Plzeň: Statutární město Plzeň, 2014. ISBN 978-80-87911-02-0, s. 448.

náměstí Republiky, který získal od Pavla Krumlovského.¹⁷⁵ Anna zemřela 18. prosince 1607, jak je uvedeno na náhrobníku.

15.3 Anna Kašpárková z Palatinu

Znakový náhrobník¹⁷⁶ z červeného mramoru je terciárně zasazen do zdi ve Šternberské kapli na levé straně. Původně se nacházel v podlaze, kde kryl vstup do hrobky.¹⁷⁷ Primární umístění se však nacházelo u druhého sloupu na levé straně na pomezí hlavní a boční lodě. Zde se nacházel oltář Všech svatých pořízený Danielem Kašpárkem z Palatinu v roce smrti jeho sestry Anny.¹⁷⁸ Náhrobník je obdélníkového tvaru o rozměrech 187 cm výšky a 90 cm šířky. V horní třetině je umístěno nápisové pole s latinským textem tesaným nízkým reliéfem:

Anne Kassparek a palatino / [---] vi(x)it annos [---] Menses v / [---] Ludmilla
a Lowczie pa / [---] res hoc sepulture monu = / [---] sue nate chariss / Anno MDIIC . XVIII
Nove //

Pod ním je v zahlobeném obdélníkovém poli s reliéfními hřeby v každém z rohů v jeho centrální části umístěn reliéfní erb Kašpárků z Palatinu v oválné zdobné kartuši.

Na náhrobníku je patrné mechanické poškození, kvůli čemuž došlo k ohlazení nápisové složky a mírnému ohlazení reliéfní složky náhrobníku. V roce 1870 byl rozlomen na několik kusů poté, co na něj spadla klenba Šternberské kaple.¹⁷⁹ Během oprav katedrály patrně prošel restaurací a dnes je tento fakt na kameni neznatelný.

Anna Kašpárková z Palatinu byla dcerou Jana Kašpárka, plzeňského měšťana působícího ve městě jako řezník, a jeho manželky Lidmily z Lovan, původně rozené Žďárské z Lovče. Do rodiny se narodila jako jedno z pěti dětí – měla bratra Daniela a sestry Kateřinu, Lidmilu a Voršilu. Byla provdána jako Krešpírková a po smrti svého otce v roce 1586 získala na malickém předměstí dvůr Krásných a Lexovských, masný krám pod krámy zesnulého F. Holého, Trlovské dědiny patřící ke svatému Mikuláši a louky na Mitterwaldě

¹⁷⁵ PFLEGEROVÁ, Štěpánka. Biografie paumistrů obecních z let 1550-1620. In: *Minulostí Západočeského kraje*. Plzeň: Albis international, 2008, s. 187-262. ISSN 0544-3830, s. 228-229.

¹⁷⁶ Příloha č. 36 – Plzeň, katedrála sv. Bartoloměje: Anna Kašpárková z Palatinu.

¹⁷⁷ SOUKUP, Jan. *Katedrála svatého Bartoloměje v Plzni*. Plzeň: Agentura David a Jakub, 2012. ISBN 978-80-260-3592-3, s. 105.

¹⁷⁸ LÁBEK, Ladislav. *Šternberská kaple v Plzni: stručná historie, popis stavby a památek zde nalezených*. V Plzni: L. Lábek, 1924, s. 13.

¹⁷⁹ SOUKUP, Jan. *Katedrála svatého Bartoloměje v Plzni*. Plzeň: Agentura David a Jakub, 2012. ISBN 978-80-260-3592-3, s. 105.

spolu se třemi kusy dědin. Společně se sestrami také 1700 kop míšeňských.¹⁸⁰ Nabytých majetků si užívala pouhých dvanáct let. Zemřela v 17 letech na mor, jenž zasáhl Plzeň.¹⁸¹ Stalo se tak 18. listopadu 1598, jak sděluje nápisová složka náhrobníku. Anna Kašpárková byla na rozdíl od zbytku rodinných příslušníků, kteří byli pohřbíváni v kapli svaté Anny kostela Nanebevzetí Panny Marie v dnešní Františkánské ulici, pohřbena v kostele svatého Bartoloměje. Možným důvodem pro tento krok se mohl stát spor mezi františkány a Danielem Kašpárkem z Palatinu, jenž v té době probíhal a musel být urovnán v roce 1609 městskou radou.¹⁸²

15.4 Dorota Košková z Libušína

Znakový náhrobník¹⁸³ z hnědého mramoru je sekundárně umístěn na stěně lodi na levé straně u postranního oltáře Narození Páně. Je obdélníkového tvaru o rozměrech 169 cm výšky a 98 cm šířky. Vysoce ornamentálně reliéfně zdobený náhrobník je orámován bordurou z listoví a ovoce. V centrálním zahloubeném obdélníkovém poli je v horní části umístěno obdélné nápisové pole zasazené do zdobné kartuše, v němž je vytesán nepříliš znatelný latinský text minuskulou:

Leta i607 / Urozeny P. Jan Kosska / z Lybussyna dal tento kamen wy/ zdwyhnouty na Pamatku P. dorotě / matze swe myle w plnich 40 Leteh / P . B . R . gi daty y nám wssem Bla - / hoslawene Wskrzisseny: //

Pod ním je umístěn reliéfní vykrajovaný erb Košků z Libušína ve štítě s pokosem položeným břevnem a na něm třemi šesticípými hvězdami. V horní polovině je vyobrazen ležící lev a v dolní polovině ruka ve zbroji se třemi šípy, jež je zopakována v klenotu nad kolčí přilbou s rytířskou korunu mezi dvěma volskými rohy.

Náhrobník se dochoval bez výraznějšího poškození. Na povrchu lze zaznamenat šedavý povlak a mírné popraskání, což znesnadňuje čtení nápisové složky.

Koškové z Libušína, původně písíci se Kožkové, byla měšťanská rodina známá nejen v Plzni, ale i Klatovech. Jejich předkem byl koželuh Jan Koška, jehož vnuk Jakub koupil v Plzni dům na rohu náměstí a Riegerovy ulice a oženil se s Dorotou, jíž patří náhrobník. Měl s ní syny Jana a Václava. Zemřel již v roce 1554 a majetek odkázal své manželce a synu

¹⁸⁰ PFLEGEROVÁ, Štěpánka. Biografie paumistrů obecních z let 1550-1620. In: *Minulostí Západočeského kraje*. Plzeň: Albis international, 2008, s. 187-262. ISSN 0544-3830, s. 204-207.

¹⁸¹ LÁBEK, Ladislav. *Šternberská kaple v Plzni: stručná historie, popis stavby a památek zde nalezených*. V Plzni: L. Lábek, 1924, s. 13.

¹⁸² Tamtéž, s. 52.

¹⁸³ Příloha č. 37 – Plzeň, katedrála sv. Bartoloměje: Dorota Košková z Libušína.

Jakubovi. Dorota se poté podruhé vdala za Jana Geronise (náhrobník u kostela sv. Mikuláše). Do manželství se narodili synové Jiřík, Tobiáš, Adam a dcery Ester a Dorota. Syn Jan Koška se oženil s dcerou horažďovického kupce Purkhamera Annou a následně odešel do Klatov, kde koupil dům. V roce 1602 se stal erbovním měšťanem poté, co mu byl potvrzen erb a predikát z Libušína. Právě on nechal zřídit i tento náhrobník své matce Dorotě. Kámen se původně nacházel v kostele v Klatovech, kam byla rodina pohřbívána a kde ho nechal v roce 1607 zhotovit jako naplnění poslední vůle mladšího bratra, jenž zemřel v roce 1599.¹⁸⁴ V průběhu let byl přenesen do kostela svatého Bartoloměje v Plzni, kde se nachází dodnes.

15.5 Jan Antonín ze Steinpergu

Nápisový náhrobník¹⁸⁵ je umístěn na levé straně lodi kostela nalevo od náhrobníku Doroty Koškové z Libušína. Jedná se o sekundární umístění. Původně se nacházel v podlaze u kazatelny, odkud byl přesunut v roce 1830 při opravě podlahy.¹⁸⁶ Je zhotoven z červeného mramoru a je obdélníkového tvaru o rozměrech 191 cm výšky a 105 cm šířky. V centrální zahlobené části, která kopíruje pole, je umístěno černé reliéfní kovové nápisové pole s latinským nápisem kapitálou:

DEO OPT MAX / VIATOR / LOCUM [.]JOLYMA FELICIOREM SPECTAS /
 MANET HIC LAPIS SUPER LAPIDEM / CONDITURQVE HOC MARMORE LAPIS
 NOBILISSIMUS / IMO MONS LAPIDEUS , / ILL ET EXCELLENTISS: DOMINUS
 IOANNES . ANTONIUS / E DOMINIS DE STEINPERG , / GENERALIS CAMPI
 MARESCHALI LOCUMTENENS, / ARTILLERIAE CAES CAMPEST [---]
 OLONELIUS / [.] COMMENDANS / HEROICA [.]LLIUS GESTA VELLAPIDES
 LOQUENTUR / URBUM ET ARCUM EXPUGNATARUM / NATUS ERA(T) ANNO
 M . DCLXVI DIE VII IUNII / MILITAVIT . SUB TRIBUS CAESARIBUS / LEOPOLDO
 I, IOSEPHO I, CAROLO VI / OMNEM LAPIDEM MOVENS / U [---] S
 REDDFRENTUR, AUT [.]JONCERVAR [---] VR. / SABRATHQ̄ / [---] DOMINICAM QV

¹⁸⁴ VANČURA, Jindřich. *Dějiny někdejšího král. města Klatov*. Díl 1., část 3. Klatovy: Město Klatovy, 1930-1932, s. 959-970.

¹⁸⁵ Příloha č. 38 – Plzeň, katedrála sv. Bartoloměje: Jan Antonín ze Steinpergu.

¹⁸⁶ SOUKUP, Jan. *Katedrála svatého Bartoloměje v Plzni*. Plzeň: Agentura David a Jakub, 2012. ISBN 978-80-260-3592-3, s. 90.

[---] EVANGELI[.] LEGIT(U)R / RE[---]TE CAESARI [---] SUN [---] AESARIS / [---] TIA
[---] QVAE SUNT [---] REDDIDIT/ ANIM [---] SUAM / AN [---] HRI, M. DCCXXXII
CALEND. NOVEMB / DIE PRIMA [---] INI MILITARIS, / TRANSACTIS IN MILIT [-
--] NNIS, / A [---] AEUM BEATIUS [---] OELO [---] LEBRANDUM / CUM OMNIBUS
[.]IANO [---] / ANIM ABIIT, / UT SPE[.]ARE FAS EST / CORPORE / SUB HOC
INTERIM LAPIDI / REQUIESCENS IN PACE. //

V horní části je pole ornamentálně zdobeno rozvilinami a v jeho středu horní hrany je umístěno oválné pole, v němž je vyobrazen kozlík šplhající na skálu. Nad oválem, na úplné horní hraně, je vyobrazena reliéfní koruna.

Náhrobník se dochoval bez většího poškození mimo ohlazení nápisové složky v některých částech a odloupení části kamene, což je patrné zejména v horní části, čímž zanikla zahloubená centrální část.

Informace o Janu Antonínu pánu ze Steinpergu se dozvídáme z obsáhlé nápisové složky. Narodil se 3. června 1666 a během svého života sloužil ve službách tří císařů – Leopolda I., Josefa I. a Karla I., v nichž dosáhl hodnosti podmaršála polního dělostřelectva. Zemřel 1. listopadu roku 1732. Další prameny o jeho osobě mlčí.

15.6 Matyáš Bakalář ze Sonnenberka

Figurální renesanční dřevěný malovaný epitaf¹⁸⁷ je umístěný na severní stěně lodi ve značné výšce od země. Vzhledem k tomu nebylo možné zjistit jeho rozměry. Jde o velmi výtvarně a řezbářky zdařilou práci. Můžeme na něm sledovat ovlivnění tzv. severskou renesancí, pro níž je typická pobíjená ornamentika.¹⁸⁸ Na epitafu najdeme dva letopočty, prvním je rok 1612 a druhým rok 1604. Patrně je tak složen z několika částí odlišného stáří. Tomu by nasvědčovala i informace: „*Mimo tento epitaf stával v blízkosti ještě další rodičů Matyášových, pořízený jím roku 1604*“.¹⁸⁹

Je horizontálně členěn na tři části a doplněn o dekorační prvky. Nejspodnější část je tvořena černým nepravidelným polem orámovaným bílo-zlatým rámem kopírujícím tvar

¹⁸⁷ Příloha č. 39 – Plzeň, katedrála sv. Bartoloměje: Matyáš Bakalář ze Sonnenberka.

¹⁸⁸ MALIVÁNKOVÁ WASKOVÁ, Marie a DOUŠA, Jaroslav. *Dějiny města Plzně*. 1, Do roku 1788. Plzeň: Statutární město Plzeň, 2014. ISBN 978-80-87911-02-0, s. 452.

¹⁸⁹ LÁBEK, Ladislav. *Potulky po Plzni staré i nové*. Díl první. V Plzni: Společnost pro národopis a ochranu památek, 1930-1931, s. 119.

a v nejnižším bodě zakončeným plastickou hlavičkou andělíčka s křídly. Uvnitř pole je umístěn zlatý latinský text gotickou minuskulou po stranách dozdobený malovanými rozvilinami:

Matthias Baccalaureus de Soñenberg / Patricius Plsnensis cum Catharina sua Coniuge Catha / rinae Quondamthori Consorti de functae, Omnibus gz Posteris suis Memoriae ac Pietatis ergo , / hoc monumentum FF . / Anno Domini i612 . //

Od střední části je oddělen bohatě zdobenou a vyřezávanou římsou ve stejných barvách a po stranách zakončenou červenými štrápci. V jejím středu je umístěn reliéfní erb Matyáše Bakaláře ze Sonnenberka zasazený do oválného červeného pole orámovaného krouceným rámečkem. Centrální a nejbohatší část epitafu je tvořena obdélným obrazem zasazeným do zlatého jemně rytého rámu a zakončena bílým orámováním zdobeným modrým a zlatým plastickým rozvilinovým dekorem umístěným po stranách a v rozích. Na malbě je znázorněna rodina Matyáše ze Sonnenberka klečící před oltářem umístěným ve středu obrazu v neurčitěm sakrálním prostoru, z něhož je patrné pouze sloupoví. Na levé straně klečí tři dospělí muži odění do černých kabátů s krejzlíkem kolem krku. V obličejích lze pozorovat jistou podobu, přesto se autor snažil zachytit osobnostní rysy. První muž zleva, podstatně starší než zbývající, pravděpodobně sám Matyáš Bakalář ze Sonnenberka, v pravé ruce drží sejmutý klobouk se zlatým zdobením a levou ruku má položenou na hrudi. Má krátce střižené hnědé vlasy, knír a bradku. Druhý a třetí muž zleva mají sepjaté ruce k modlitbě a stejně jako u prvního muže krátce střižené hnědé vlasy a vousy s bradkou. Před nimi jsou vyobrazeni tři podstatně mladší chlapci. První zleva je oděn do červeného kabátce s jemným límcem. Levou ruku má položenou na hrudi a v pravé drží neurčitý předmět. Mohlo by se jednat o kytici. Zbývající dva chlapci jsou odění do tmavých kabátů s krejzlíkem kolem krku a rukama sepjatýma k modlitbě. Na pravé straně je vymalována skupina klečících žen. První zprava je oděna do černého dlouhého šatu s rouškou kolem hlavy a kolem krku. V obličejích lze spatřovat rysy postarší ženy. V pravé ruce drží knížku. Jako další je zobrazena žena opět oděná do dlouhého černého šatu s černou pokrývkou hlavy a bohatým krejzlíkem kolem krku. Ruce má sepjaty na hrudi k modlitbě a mezi nimi svírá růženec. Osobité rysy v obličejích zobrazují podstatně mladší ženu. Poslední zobrazenou ženskou postavou je dívenka oděná do bílého šatu s krejzlíkem kolem krku a rukama sepjatýma k modlitbě. Horní část obrazu je zakončena dvěma putti držícími červenou drapérii. Při dolní hraně malby je ve středu namalována oválná rolverková kartuše se zlatým latinským nápisem gotickou minuskulou skládajícím se ze dvou částí. První je ve znění:

„Job 19 Sap. / Wim zagistie zie Wykupytel mug/ ziw gt a zie w Possledni den z Zemie wstati mam Za / se Obleczien budu Kozi mau a w tiele mem. Uzrzim/ Boha Sweho //“. Zakončená motivem rozviliny. Druhá část zní: „Letha i604. we Czwrttek po Swatem Mikulassi 9. dne / M. Prosynce Toto Epitaphium [---] / dem Slo: ° P. Matthy [---] / [---] //“. ¹⁹⁰ Na bílém rámu je v jeho středu nahoře umístěna reliéfní realistická hlavička andílka se zlatými plastickými křídly s modrou podmalbou. Obraz je zasazen mezi dva zlaté sloupy s černým obtočením. Střední část je oddělena od poslední části opět římsou s vlysy obloučků při horní hraně a opět v bílo-zlatém provedení. Na levé straně na ní stojí socha svaté Barbory. Osově symetrická socha na druhé straně epitafu chybí. Uprostřed je prostorově ztvárněn meč. Třetí a nejvyšší část epitafu je tvořena malbou znázorňující bičování Krista a zasazenou do bohatě reliéfně zdobeného rámu zachovávajícího stejnou barevnost. Je zakončena obloukem, na jehož vrcholu je umístěna socha Ježíše Krista s křížem. Sošky byly na epitaf doplněny druhotně. ¹⁹¹

Epitaf se dochoval ve vynikajícím stavu, avšak některé části nápisu ve střední části nejsou čitelné vzhledem k umístění vystupující oválné kartuše do prostoru, jež znemožňuje úplné čtení posledních dvou řádků nápisu.

Matyáš Bakalář ze Sonnenberka byl plzeňským měšťanem. Na základě vlastnictví nejméně dvou domů, které se oba nacházely na náměstí, jedním z nich byl dům „U Božího oka“, lze soudit, že šlo o movitého měšťana. Jeho otcem byl Jan. V roce 1614 se stal rychtářem, o čtyři roky později radním a byl taktéž berníkem Plzeňského kraje. V roce 1601 získal titul nobilitovaného měšťana s predikátem ze Sonnenberka a erbem ¹⁹², ve štítu se sluncem s paprsky, jež též opakuje v klenotu, a přílbicí s točenicí. Rodovým heslem se stalo: „*Sol, Justitia Christus, Deus noster.*“ ¹⁹³ Což lze přeložit jako „Slunce, Spravedlnost Kristus, Bůh náš“. Dne 29. dubna 1605 byl spolu s Kašparem Ladislavem Stehlíkem z Čěnkova a Davidem Litochlebem vybrán jako výběřčí berně za každé dovezené nebo

¹⁹⁰ V dochovaném přepisu: „*LETA 1604 VE ČTVRTEK PO SV. MIKULÁŠI 9. HO DNE MĚSÍCE PROSINCE TOHO EPYTAPHIUM POSTAVENO JEST NÁKLADEM SLOVUTNÉHO PANA MATYÁŠE BAKALÁŘE Z SONNENBERGU MĚŠTĚNINA MĚSTA PLZNĚ*“. Dle literatury: LÁBEK, Ladislav. *Potulky po Plzni staré i nové*. Díl první. V Plzni: Společnost pro národopis a ochranu památek, 1930-1931, s. 119.

¹⁹¹ MALIVÁNKOVÁ WASKOVÁ, Marie a DOUŠA, Jaroslav. *Dějiny města Plzně*. 1, Do roku 1788. Plzeň: Statutární město Plzeň, 2014. ISBN 978-80-87911-02-0, s. 329.

¹⁹² LÁBEK, Ladislav. *Potulky po Plzni staré i nové*. Díl první. V Plzni: Společnost pro národopis a ochranu památek, 1930-1931, s. 119.

¹⁹³ Archiv města Plzně, Rodinný archiv Stehlíků, sig. 1f65, Kniha znaků měšťanů, pag. 11. Dostupné také z URL: <<https://digiarchiv.plzen.eu/vademecum/permalink?xid=e7128ac003b24cdcb43caf67c2a56b33&scan=533bd4504774abaf17a6e756612869c6>> [cit. dne 2023-19-02].

vyrobené vědro vína.¹⁹⁴ V roce 1620 byl jako vyslanec vězněn v Praze pro dluhy Plzně, roku 1622 se stal výběrčím obilní kontribuce a údajně roku 1623 zemřel. V osobním životě byl patrně dvakrát ženatý. Jeho první manželkou byla Kateřina, která zesnula již roku 1612. Podruhé se oženil opět s Kateřinou, s níž měl syna Jana. Dle obrazu na epitafu lze však soudit, že měl dětí mnohem více. Po smrti Matyáše se Kateřina znovu provdala za Mikuláše Henzelia.¹⁹⁵

15.7 Neurčená osoba – žena

Pískovcový náhrobník¹⁹⁶ je druhotně umístěn u zdi kostelní lodi vpravo na podstavci ze stejného materiálu nedaleko vstupu do kostela. Při restaurování kostela v letech 1914 až 1918 byl nalezen v prostoru dlažby pod kazatelnu, odkud byl přemístěn, a v roce 1921 osazen k severní stěně lodi.¹⁹⁷ Je obdélníkového tvaru o rozměrech 160 cm výšky a 110 cm šířky. V centrálním obdélném poli, vyhraněném jednoduchou linkou vyvedenou tesáním do plochy kamene, je výjev modlící se ženy se sepjatýma rukama provedený stejnou technikou. Je oděna do dlouhého šatu a hlavu má přikrytou rouškou splývající na ramena. Obličej je velmi schematicky ztvárněn, tak jako celá postava. Po obvodu se původně nacházelo nápisové pole vyvedené gotickou minuskulou tesáním do plochy kamene, z něhož je dodnes patrný pouze fragment několika písmen původně vyplněných bílou a černou barvou:

[---] / [---] / [---] cka . III [---] / [---] //

Při dolní hraně je vytesán novější český nápis kapitálou: „(NEJ)STARŠÍ PLZEŇSKY NAHROBEK zc XIV. STOL. //

Na náhrobníku je patrné mechanické působení, v důsledku čehož došlo skoro ke kompletnímu ohlazení nápisové složky a na některých místech též chybí fragmenty ústředního motivu kamene, zejména v oblasti dolní části trupu ženy. Pravděpodobně se taktéž nedochovala dolní část kamene vzhledem k chybějící části opisu.

Náhrobník náleží neurčené ženě zemřelé v Plzni ve 14. století. Vzhledem k tomu, že jí byl vystavěn náhrobník v kostele svatého Bartoloměje, se muselo jednat o osobu pocházející z významnějších či bohatších poměrů, žijící v Plzni nebo jejím blízkém okolí.

¹⁹⁴ MARTINOVSKÝ, Ivan. *Dějiny Plzně v datech: od prvních stop osídlení až po současnost*. Praha: Lidové noviny, 2004. ISBN 80-7106-723-7, s. 68.

¹⁹⁵ LÁBEK, Ladislav. *Potulky po Plzni staré i nové*. Díl první. V Plzni: Společnost pro národopis a ochranu památek, 1930-1931, s. 118-119.

¹⁹⁶ Příloha č. 40 – Plzeň, katedrála sv. Bartoloměje: neurčená osoba.

¹⁹⁷ MALIVÁNKOVÁ WASKOVÁ, Marie a DOUŠA, Jaroslav. *Dějiny města Plzně*. 1, Do roku 1788. Plzeň: Statutární město Plzeň, 2014. ISBN 978-80-87911-02-0, s. 311.

15.8 Šimon Plachý z Třebnice

Znakový pískovcový náhrobník¹⁹⁸ je sekundárně umístěn na pravé straně vedle hlavního vchodu. Původně se nacházel v lodi na pravé straně při severní zdi u oltáře Povýšení svatého Kříže.¹⁹⁹ Je obdélníkového tvaru o rozměrech 209 cm výšky a 95 cm šířky. V horní části je umístěno zahlobbené obdélníkové pole zasazené do zdobné reliéfní kartuše. V něm je vyveden reliéfní latinský nápis kapitálou:

ANNO DNI ∞ . D. C IX. 8IDVS / 8BRIS . NOBILITATE . DOCTRI / NA .
PRVDENTIAQVE SPECTABI / DNVS M ŠIMON PLACHY / A TRZEBNICZ HVIVS
CATHO / LIAE REIPVB(CAE) QVONDAM CIVIS / CONSVLARIS PRIMANIVS . MT
/ EXCESSIT ET HIC SEPVL / TVS EST . ORATE PRO EO / R. I. P. //

Pod ním je obdélníkové pole v horních rozích s hlavičkami andílků a v dolních s květem v každém z nich. V jeho centrální části je oválná kartuše s erbem Plachých z Třebnice ve štítě s figurou vola, kolčím helmem, točenicí nad ním a dvěma volskými rohy v klenotu. Celý výjev je jednoduše orámován a doplněn o zdobný podstavec, na němž je umístěn.

Náhrobník se dochoval bez jakéhokoliv většího poškození, pouze v dolní části je znatelná změna barevnosti v důsledku vzlínající vlhkosti.

Šimon Plachý z Třebnice přišel do Plzně v roce 1587. Pocházel původně z Horšovského Týna, kde se narodil Jiřímu Plachému z Třebnice kolem roku 1560, který získal predikát v roce 1567 od císaře Maxmiliána II. za své zásluhy a byl povýšen do vladyckého stavu. Predikát využíval i Šimon Plachý. Měl staršího bratra Jana, vystudoval na katolických akademiích, kde získal titul magistra, a oženil se s Annou Soběhrdovou.²⁰⁰ S níž měl pět dětí – Jiřího, Šimona, Dorotu, Annu a Kateřinu.²⁰¹ Nejstarší Jiří vstoupil do jezuitského řádu a přijal jméno Ferus, Šimon se stal písařem v Českých Budějovicích a Anna se provdala za plzeňského měšťana Kašpara Ladislava Stehlíka z Čeňkova.²⁰² Do Plzně byl

¹⁹⁸ Příloha č. 41 – Plzeň, katedrála sv. Bartoloměje: Šimon Plachý z Třebnice.

¹⁹⁹ PLACHÝ Z TŘEBNICE, Šimon a STRNAD, Josef, ed. *M. Šimona Plachého z Třebnice Paměti Plzeňské: (z rukopisů, uschovaných v městském museu Plzeňském a král. českém zemském museu v Praze)*. V Plzni: Spolek přátel vědy a literatury české, 1883, s. IX-XIV.

²⁰⁰ PLACHÝ Z TŘEBNICE, Šimon a STRNAD, Josef, ed. *M. Šimona Plachého z Třebnice Paměti Plzeňské: (z rukopisů, uschovaných v městském museu Plzeňském a král. českém zemském museu v Praze)*. V Plzni: Spolek přátel vědy a literatury české, 1883, s. XI.

²⁰¹ LONDON VOTRUBA, Jiří. *Z galerie otců Plzně, aneb Strípky vědomostí o těch, kteří v různých dobách stáli v čele města, a o časech, jež společně s ním prožívali*. Plzeň: Jiří Votruba, 2011, s. 80.

²⁰² *Ottův slovník naučný: ilustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí* [online]. V Praze: J. Otto, 1902, sv. 19, s. 830. Dostupné také z URL: <<https://kramerius5.nkp.cz/uuid/uuid:a08e1bb0-04ce-11e5-91f2-005056825209>> [cit dne 2023-25-03].

přiját 7. října 1587 v období působení purkmistra Šebestiána Pechovského z Turnštejna, kdy byl ustanoven radním písařem a byl jím až do své smrti. První dochovaný zápis pochází z 5. února 1588. Několikrát byl zvolen poslem do pražského sněmu, v letech 1606-1609 zastával úřad purkmistra a od roku 1606 až do své smrti post primátora. Šimon Plachý z Třebnice byl zámožným měšťanem. Již v roce příchodu do Plzně zakoupil první dům, vlastnil majetky v dnešních Skvrňanech, odkoupil dvůr v Liticích, vesnici na Boru či v Doudlevcích.²⁰³ Stal se také majitelem Bezděkovského domu na náměstí Republiky. Významným počinem se taktéž stalo sepsání dějin města Plzně do roku 1604. Jeho rukopis byl vydán v roce 1883 Josefem Strnadem. Šimon Plachý z Třebnice zemřel 8. října 1609 a byl pohřben do kostela svatého Bartoloměje v Plzni.

15.9 Nedochovaný náhrobník – Tomáš Mühlwenzl

V kostele se též nacházel na neurčeném místě náhrobník Tomáše Mühlwenzla, jenž je zde zaznamenán ještě v roce 1788, kdy ho jmenuje Schaller ve své práci. Nápisová složka zněla pravděpodobně následovně: „*Na den narození páně zemřel právě před válkou (za panování Marie Terezie) a vešel v mír páně urozený, vznešený a rozšafný pán Tomáš Mühlwenzl v 51. roce věku svého, jsa povždy ochrancem ctnosti a spravedlnosti a žije ku slávě své vlasti a k ozdobě tohoto kostela, zemřel roku 1741 – 20. prosince.*“²⁰⁴

Tomáš Mühlwenzl se narodil 13. prosince 1685. Jeho otcem byl Bernard Mühlwenzl a matkou Magdalena.²⁰⁵ Narodil se do rodiny celkem šesti dětí. Měl tři bratry – Františka, Jana, Jiřího a dvě sestry – Ludmilu a Rozinu. To se dozvídáme z dělení majetku po otcově smrti v roce 1703. Majetek však až do roku 1714 držela jejich matka, kdy ho odprodala Tomášovi, jenž se ujal celého rodinného majetku.²⁰⁶ Získal do vlastnictví dům v Plzni spolu s pozemky a dvůr v Liticích. Kolem téhož roku se oženil s Anežkou rozenou Kleovou z Roudné. Okolo roku 1730 se stal poprvé plzeňským radním, a přestože šlo o poměrně bohatého měšťana, v radě se netěšil příliš velké oblibě. Majetek po něm zdědila dcera Kajetána provdaná za Karla Fellnera z Felgeru.²⁰⁷ Dle zápisu v matrice zemřelých zesnul

²⁰³ PLACHÝ Z TŘEBNICE, Šimon a STRNAD, Josef, ed. M. Šimona Plachého z Třebnice Paměti Plzeňské: (z rukopisů, uschovaných v městském museu Plzeňském a král. českém zemském museu v Praze). V Plzni: Spolek přátel vědy a literatury české, 1883, s. XI-XII.

²⁰⁴ Plzeňské listy. V Plzni: J.R.Port, 7.4.1881, č. 1728. ISSN 1804-0187, s. 1.

²⁰⁵ SOA v Plzni, Sběrka matrik západních Čech, sign. Plzeň 001 (Narození 1648-1713), pag. 166. Dostupné také online z URL: <https://www.portafontium.eu/iipimage/30067185/plzen-001_1440-xn?x=548&y=345&w=390&h=252> [cit. dne 2023-15-03]. Snímek 142.

²⁰⁶ ZEMAN, Adolf. *Plzeň v první polovině XVIII. století: poměry hospodářské a sociální*. V Plzni: Volnost, 1947, s. 304.

²⁰⁷ Tamtéž, s. 306.

Tomáš Mühlwenzl dne 25. prosince 1741 ve věku 57 let, čímž se tak rozchází se zaznamenanou nápisovou složkou kamene. Též je zde označován jako vladyka, ač se nedochovaly informace o jeho nobilitaci.²⁰⁸ Z toho lze usuzovat, že v době čtení kamene byla již nápisová složka poškozená a došlo k záměně čísla jedna a sedm v případě věku a taktéž nuly za pětku ve dni úmrtí. S ohledem na matriku narozených mu bylo čerstvých 56 let, došlo však již k zaokrouhlení věku na 57 let.

²⁰⁸ SOA v Plzni, Sběrka matrik západních Čech, sign. Plzeň 033 (Zemřelí 1739-1784), pag. 891. Dostupné také online z URL: <https://www.portafontium.eu/iipimage/30067217/plzen-033_0180-z?x=48&y=407&w=274&h=177> [cit. dne 2023-15-03]. Snímek 18.

16 Plzeň – kostel Nanebevzetí Panny Marie a klášter františkánů

Kostel Nanebevzetí Panny Marie společně s klášterem prošel bohatým stavebním vývojem. Jeho stavba začala již na počátku 14. století, během něhož k němu byl postupně přistavěn celý areál kláštera. V 15. století byl poškozen husitskými válkami a svoji barokní podobu získal během 16. a 17. století, kdy byl upravován. Nejen na kostelu, ale i klášteru se podílel Jakub Auguston starší, patrně i mladší. Stavba v té době získala barokní průčelí. Roku 1611 k němu byla přistavěna ze severní strany kaple Nejsvětější trojice nákladem Jana Scribonia z Horšova a jeho manželky. Drobnými změnami však prošel ještě v 18. a 19. století. Má podobu trojlodní stavby zakončené pětibokým presbytářem s věží a kaplí na severní straně. Vnitřní vybavení bylo velmi bohaté, především z 18. století.²⁰⁹ V kostele je umístěna řada sepulkrálních památek v podobě náhrobníků a epitafů.

V ambitu bývalého františkánského kláštera se nachází celkem pět reliéfních náhrobníků. Jeden pochází z roku 1582, další z roku 1596 a zbývající tři z roku 1592, na kterých je patrné autorství stejného kameníka.

16.1 Anna Blovská z Kozolup

Epitaf²¹⁰ z červeného mramoru je zasazen do zdi kostela jako první zprava v sérii tři sepulkrálních památek umístěných v prvním oblouku boční lodě. Je obdélníkového tvaru o rozměrech 114 cm výšky a 58 cm šířky. V horní třetině kamene je pod obloukem mírně zahlobené niky vytesán dekorativní reliéfní motiv tvořený v popředí realistickou polopostavou andělíčka s křídly oděného do bohatě vyšívaneho roucha s květinovým motivem lilí a růží, držícího nápisové pole. V pozadí za ním jsou oblouky ztvárňující kružbu a nad hlavou v kruhovém poli kříž. Reliéfní motiv je zakončen v obou horních rozích hlavičkou andělka s křídly. Nápisové pole s latinským textem tesaným kapitálou do plochy kamene:

D . O . M . A . / ANNAE . BLOWSKIAE . A . / KOZOLVP . OVAT VOR / LIBERORVM
VERONICAE / ELIZABETH WENCES = / LAI ET ADALBERTI MA = / TRI ANNO .
M . D . XCI / DIE . X IVNII . DEFVCTAE / CONIVGI CHARISSIMAE / CASPAR
BLOWSKY . A PA = / LATYNO AETATERNAE ME = / MORIAE ERGO MOES = / TVS
FIERI CVRAVIT //

²⁰⁹ POCHE, Emanuel. *Umělecké památky Čech*, P-Š. Praha: Academia, 1980, s. 92-93.

²¹⁰ Příloha č. 42 – Plzeň, kostel Nanebevzetí Panny Marie a klášter františkánů: Anna Blovská z Kozolup.

je umístěno v obdélné rolverkové kartuši imitující stočený papír. Na levé i pravé straně uprostřed se nachází reliéfní hlava lva. Celý výjev je zdobně reliéfně orámován.

Epitaf se dochoval bez jakéhokoliv výraznějšího poškození. Na kameni je patrné pouze stáří této sepulkrální památky v podobě šedavého povlaku.

Epitaf náleží Anně Blovské z Kozolup, jež byla první manželkou Kašpara Blovského z Platinu, s nímž měla několik dětí, jak vypovídá nápisová složka, dvě dcery Veroniku a Alžbětu a dva syny Václava a Vojtěcha. Anna zemřela 10. června 1591. Její manžel Kašpar se podruhé oženil za Lidmilu z Koldína, se kterou patrně neměl další děti. Z té doby je uváděn jako měšťan Starého města pražského. Ve své závěti z 27. července 1605 odkázal majetek svému strýci Ondřejovi Blovskému z Palatinu a svým dalším příbuzným v Blovicích.²¹¹ Odtud pocházel i jeho strýc, patrně tedy i sám Kašpar.²¹² Zemřel 12. března 1607, jak uvádí nekrologium kláštera svaté Anny, svoji první manželku tak přežil pouze o necelých šestnáct let.²¹³

16.2 Jan Kašpárek z Palatinu

Znakový náhrobník²¹⁴ je sekundárně umístěn ve stěně kostela v prvním oblouku boční lodě mezi dvěma epitafy z červeného mramoru. Původně se nacházel pod kůrem vlevo v dlažbě, kde byl překrytý lavicí a zčásti sešlapaný.²¹⁵ Je obdélníkového tvaru o rozměrech 177 cm výšky a 85 cm šířky a je zhotoven z hnědého mramoru. Vysoce reliéfně zdobený motiv je zasazen do obdélníkového pole v ploše kamene. V dolních třech čtvrtinách je umístěn erb Kašpárků z Palatinu, umístěný v oválné zdobné kartuši z listoví s hlavičkou anděla s křídly na jejím vrcholu. V každém z dolních rohů se nachází reliéfní květ a v horních rozích návrh korálek zakončený štrápcem. V horní třetině je obdélníkové kartušové pole, v němž je tesán formou reliéfu v obdélných řádcích latinský text kapitálou:

A ° DNI 1586 B KALE : AV : / GVSTI . OBII [---] LIS IOA = / NES KASSPAR [---] TINO
/ CIVIS AC SENA [---] VIARİ . / HVIVS CA [---] VIIA = / TİS PİLSBA [---] CV / IVS
ANIMA [---] //

²¹¹ VANČURA, Jindřich. *Dějiny někdejšího král. města Klatov*. Díl 1., část 3. Klatovy: Město Klatovy, 1930-1932, s. 875.

²¹² HOLÝ, Martin. *Ve službách šlechty: vychovatelé nobility z českých zemí (1500-1620)*. Praha: Historický ústav, 2011. ISBN 978-80-7286-181-1, s. 137-138.

²¹³ *Kartotéka Augusta Sedláčka*. [online]. Dostupné také z URL:

<<http://www.augustsedlacek.cz/apps/?asq=blovsk%C3%BD#search> [cit. dne 2023-26-03].

²¹⁴ Příloha č. 43 – Plzeň, kostel Nanebevzetí Panny Marie a klášter františkánů: Jan Kašpárek z Palatinu.

²¹⁵ Český západ: ilustrovaný týdeník křesťansko-sociální. V Plzni: Ant. Havelka, 24.9.1914, č. 7. ISSN 1805-1669, s. 1.

Na náhrobníku je patrné mechanické poškození, v důsledku něhož došlo k ohlazení nápisové složky zejména svisle ve středu části nápisového pole. Mimo to je na celé ploše kamene šedavý povlak a při horním okraji číslo „D94“.

Kašpárkové z Palatinu byla plzeňská měšťanská rodina, ale predikát z Palatinu používal poprvé až Jan Kašpárek, který ho získal za pomoc městské radě při obracení evangelíků na katolickou víru v roce 1578.²¹⁶ V téže roce se od května účastnil zemského sněmu v Praze společně s Ondřejem Blovským z Palatinu, kdy byli pověřeni vyzdvihovat katolický ráz města a nesouhlasit s novými úpravami nekatolických církví.²¹⁷ Erb mu byl dán patrně některým z Palatinu vzhledem k podobnosti s dalšími plzeňskými měšťanskými rodinami. Jan Kašpárek, jemuž náleží náhrobník, působil v Plzni jako řezník. Mimo to se podílel i na vedení města. Do městské rady byl zvolen poprvé v roce 1541 a taktéž v následujících dvaceti jedna volebních obdobích. V letech 1576, 1577 a s největší pravděpodobností i v roce 1562 a 1567 byl dokonce primasem. Též byl čtyřikrát paumistrem, v roce 1545 rychtářem či byl v roce 1550 prokurátorem kostelníků ve františkánském kostele.²¹⁸ Za svoji půjčku 3 608 kop grošů míšeňských Plzni byl do jejího splacení osvobozen od městských dávek a byly mu postoupeny veškeré platy z Kozolup, tehdy náležejících k Plzni.²¹⁹ Jeho manželkou byla Lidmila z Lovan, rozená Žďárská z Lovče, s níž měl celkem pět dětí – Daniela, Kateřinu, Lidmilu, Voršilu a Annu, jež byla pohřbena v kostele svatého Bartoloměje. Svůj majetek odkázal manželce a dětem.²²⁰ Jan Kašpárek zesnul v roce 1586, jak svědčí jeho náhrobník v kostele.

16.3 Václav Albrecht Karel ze Svárova

Epitaf²²¹ z červenohnědého mramoru je umístěn jako poslední ze tří sepulkrálních památek zasazených do zdi kostela pod prvním obloukem. Je obdélníkového tvaru o rozměrech 105 cm výšky a 68 cm šířky. V horní čtvrtině je nízkým reliéfem vyveden dekor lemující erb Karlů ze Svárova na štítu s volskou bezrohou hlavou, tesaný vysokým reliéfem

²¹⁶ PFLEGEROVÁ, Štěpánka. Biografie paumistrů obecních z let 1550-1620. In: *Minulost Západočeského kraje*. Plzeň: Albis international, 2008, s. 187-262. ISSN 0544-3830, s. 205.

²¹⁷ MALIVÁNKOVÁ WASKOVÁ, Marie a DOUŠA, Jaroslav. *Dějiny města Plzně*. 1, Do roku 1788. Plzeň: Statutární město Plzeň, 2014. ISBN 978-80-87911-02-0, s. 392.

²¹⁸ PFLEGEROVÁ, Štěpánka. Biografie paumistrů obecních z let 1550-1620. In: *Minulost Západočeského kraje*. Plzeň: Albis international, 2008, s. 187-262. ISSN 0544-3830, s. 204-207.

²¹⁹ MALIVÁNKOVÁ WASKOVÁ, Marie a DOUŠA, Jaroslav. *Dějiny města Plzně*. 1, Do roku 1788. Plzeň: Statutární město Plzeň, 2014. ISBN 978-80-87911-02-0, s. 410.

²²⁰ PFLEGEROVÁ, Štěpánka. Biografie paumistrů obecních z let 1550-1620. In: *Minulost Západočeského kraje*. Plzeň: Albis international, 2008, s. 187-262. ISSN 0544-3830, s. 204-207.

²²¹ Příloha č. 44 – Plzeň, kostel Nanebevzetí Panny Marie a klášter františkánů: Václav Albrecht Karel ze Svárova.

v kruhové kartuši z listoví a po obvodu lemovaný nápisovým polem reliéfní kapitálou se jménem zemřelého „WENCESLAVS ALBERT . CAROL . DE SWAROWA“. Ve zbývajících třech čtvrtinách je umístěno nápisové pole, zasazené do rolverkové kartuše nízkého reliéfu, zobrazující latinský nápis tesaný kapitálou do plochy kamene:

HIC REQVIESCIT PECCATOR MA /GNVS WENCESLAVS ALBERTVS / CAROLVS
DE SVAROVA , QVI PER / PESSVS IN MVNDO PLERVMQ AB / iiS , QVOS SIBI
FIDELISSIMOS / PVTABAT , AB INFANTIA SVA IN / FORTVNIA , INIVRIAS , ET
ADVER / SITATES PLVRIMAS , MORTE / TEMPORALI HAEC CVNCTA / FINIVIT .
TANDEM FIDELI / TER SPERANS REFRIGERIVM / SEMPITERNVM IN REGIONE /
VIVORVM OBIIT IV. AV / GUSTI ANNO M DC XXXXV / AETATIS SVAE XXXXVI
OVIS / OVIS FIDELIVM TRANSIS O. R. EO. //

Epitaf se dochoval bez jakéhokoliv výraznějšího poškození mimo zašednutí či přebílení okrajových částí kamene.

Karlové ze Svárova byli rytířská rodina, jež pocházela původně ze Svárova nedaleko Unhoště ve středních Čechách. Poprvé se zde v pramenech objevila v polovině 14. století. Odtud se během 15. století přenesla do oblasti Podbrdsko a i nadále užívala příjmení „ze Svárova“ a během 16. století k němu přidala „Karlové“.²²² Mezi ně se řadí i Václav Albrecht Karel ze Svárova. Na náhrobníku je uváděn jako Václav Albert, avšak jde pouze o dříve užívanou variantu téhož jména.²²³ Byl synem Kryštofa Karla ze Svárova a Kateřiny Valovské z Úsuší. Narodil se kolem roku 1599 do nekatolické rodiny, jeho přesvědčení se však během života změnilo a stal se oddaným katolíkem, což mu otevřelo možnosti – stal se hejtmanem Bechyňského kraje. Naopak jeho otci byl po stavovském povstání majetek konfiskován. Za manželku pojal svoji sestřenicí Annu Barboru rozenou Karlovou ze Svárova. Měl s ní několik dětí. Zde se historikové nemohou shodnout, jaká byla jejich jména. V závěti jmenuje syny Karla, Kryštofa Karla a Václava. V roce 1623 koupil statek Hamr a roku 1630 získal Těnovice po finančním vyrovnání po strýci Karlovi.²²⁴ Zemřel 4. srpna 1645 ve věku 46 let, jak sděluje náhrobník.

²²² *Ottův slovník naučný: ilustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí* [online]. V Praze: J. Otto, 1898, sv. 13, s. 1058. Dostupné také z URL: <<https://kramerius5.nkp.cz/uuid/uuid:a08e1bb0-04ce-11e5-91f2-005056825209>> [cit dne 2023-27-03].

²²³ SVOBODA, Jan. *Staročeská osobní jména a naše příjmení*. Praha: Nakladatelství Československé akademie věd, 1964, s. 32.

²²⁴ ROŽMBERSKÝ, Petr a CHMELÍŘ, Václav. *Rytíři Karlové ze Svárova. Dědiční strážci dveří Království českého*. Plzeň: Petr Míkota, 2012. ISBN 978-80-87170-20-5, s. 90-92.

16.4 Ondřej Leopold Stecher ze Sebenic

Drobný epitaf²²⁵ z červeného mramoru je zasazen ve zdi kostelní lodi na pravé straně vedle lavic. Je nepravidelného tvaru, kdy je základ tvořen nevelkým obdélníkovým polem. V nejvyšším bodě měří 84 cm výšky a 62 cm šířky. V nepravidelném obdélníkovém poli je umístěno nápisové pole s latinským nápisem tesaným do plochy kamene kapitálou:

HiC TVMVLATVS IACET / NOBILIS AC GENEROSVS / DOMINVS ANDREAS
LEOPOL / DVS . STECHER . DE SEBENITZ / FVNDATOR ALTARIS IMAGINIS /
BEATAE VIRGINIS MARIAE / AD SACRVM CRVOREM / DICTAE CVIVS ANIMA
/ REQVIESCAT IN PACE / OBÿt ZZ januarÿ Aō 1678 . //

V horní části je epitaf zakončen kaskádovým okrajem a vyvýšeným reliéfním erbem Stecherů ze Sebenic. Celé obdélníkové pole je jednoduše reliéfně orámováno.

Epitaf se dochoval bez jakéhokoliv poškození, vyjma šedavého povlaku patrného zejména po jeho krajích a stopách po přebílení hran.

Příjmení rodu Stecher ze Sebenic nalezneme v několika množných variantách psaní od Stecher ze Sebenitz až po českou Štecher ze Šebenic. Do šlechtického stavu byl povýšen již na počátku 16. století Bernard Stecher. Predikát „ze Sebenic“ však získal až správce mosteckého zámku Baltasar Stecher v roce 1579.²²⁶ Ondřej Leopold Stecher byl plzeňským měšťanem a taktéž dědicem Červeného Hrádku po Marii rozené Stecherové ze Sebenic, jež ho vlastnila spolu s manželem Janem Görichem.²²⁷ Původně však vlastníků z rodu bylo více – Jan Kristián, Ferdinand, Klára provdaná Hofmanová a Dorota provdaná Stehlíková. Ti odprodali své díly právě Ondřeji Leopoldovi, jak to zachycuje tržová smlouva z roku 1654. Ondřej Leopold ho však držel pouze krátce. Již v roce 1659, tedy po pěti letech, ho prodal pražskému měšťanu Bartoloměji Grylovi.²²⁸ V Plzni působil jako apatykář. Takto je jmenován v roce 1655 při koupi domu číslo sedm v Saské ulici.²²⁹ Epitaf hovoří o úmrtí

²²⁵ Příloha č. 45 – Plzeň, kostel Nanebevzetí Panny Marie a klášter františkánů: Ondřej Leopold Stecher ze Sebenic.

²²⁶ MAŠEK, Petr. *Šlechtické rody v Čechách, na Moravě a ve Slezsku od Bílé hory do současnosti*. Díl II, N-Ž. Praha: Argo, 2010. ISBN 978-80-257-0294-9, s. 305.

²²⁷ SEDLÁČEK, August. *Hrady, zámky a tvrze Království českého: Plzeňsko a Loketsko*. V Praze: Argo, 1998. ISBN 80-85794-84-5, s. 240.

²²⁸ CHMELÍŘ, Václav a ANDERLE, Jan. Méně známé druhé panské sídlo v Červeném Hrádku u Plzně. In: *Zpravodaj klubu Augusta Sedláčka: Hláška*. Plzeň: Klub Augusta Sedláčka, 2022, č. 4, s. 59-61. ISSN 1212-4974, s. 59.

²²⁹ MACHÁČEK, Fridolin. *Dvě studie k dějinám Plzně a Plzeňska*. V Plzni: Městské historické muzeum, 1931, s. 127.

22. ledna, matrika zemřelých udává až 25. leden 1678.²³⁰ Rodina Stecherů zůstala i po jeho smrti v Plzni. Jeho pravděpodobným pokračovatelem se stal Václav Stecher, možná i syn, jenž si roku 1681 najal lékárnu, byl tedy taktéž apatykářem.²³¹ Mimo to v Plzni rovněž na konci 17. století žil Jan ze Sebenic se svými syny Ignácem a Josefem.²³²

16.5 Silvie Polyxena z Poniva a Alžběta Kateřina Sochorová

Pískovcový epitaf²³³ je umístěn ve stěně presbytáře na pravé straně. Jeho rozměry jsou v nejvyšším bodě 217 cm výšky a v nejširším místě 133 cm šířky. Je tvořen z několika částí. Ústřední z nich je vertikální obdélné pole jednoduše reliéfně orámované. V jeho horní třetině je umístěno nápisové pole s latinsky tesaným nápisem kapitálou do plochy kamene vyplněným černou barvou: „SiCVTiNA DA MOMNES MOPjVNTViTA . / LTiN CHRiSTO OMNES ViViFiCA = / BVNTVR : i . COR : is . //“ a zasazeným do rozvilinové kartuše. Pod ním je umístěn reliéfní erb s figurou věnce z listoví v poli, helmou nad štítem a třemi neurčitými předměty v klenotu. Dolní polovina kamene je vyplněna nápisovým polem s česky tesaným nápisem kapitálou původně vyplněným černou barvou:

LETHA PANiE . 1647 : / DNE 7. DECEMB . PANNi iLWiGE POLEXiNA / A PONiWETH . 1648 : DNE . Z . IANVARI : SLOW : / VITNA . PANi ALZWETHA KATHERZiNA SOCH / OROWA . MATERZ WEASTNi SWICH PSANE PA / NNI OD PANA BOHA WSEMOHVCIHO . / Z TOHOTO PLACZTIWEHO A WSE / CH . ZARMVTKV [---] HO A V DO / [---] POWOLANi [---] TVTO OD / POCZi [---] / [---] / [---] / [---] //.

Z obou stran je centrální obdélná část doplněna o dva obdélné pásy s reliéfním rozvilinovým motivem. Epitaf je zakončen nástavcem téhož reliéfního dekoru a oddělený od hlavní části jednoduchou římsou.

Epitaf se dochoval výrazněji poškozený vzlínající vlhkostí, což je patrné zejména ve spodní části kamene, kde došlo ke ztrátě pískovce a též ke ztrátě čitelnosti nápisové složky v posledních čtyřech řádcích.

²³⁰ SOA v Plzni, Sběrka matrik západních Čech, sign. Plzeň 031 (Zemřelí 1648-1728), pag. 194. Dostupné také online z URL: < https://www.portafontium.eu/iipimage/30067215/plzen-031_1010-z?x=147&y=321&w=407&h=254 > [cit. dne 2023-15-03]. Snímek 101.

²³¹ LÁBEK, Ladislav. *Potulky po Plzni staré i nové*. Díl první. V Plzni: Společnost pro národopis a ochranu památek, 1930-1931, s. 32.

²³² MAŠEK, Petr. *Šlechtické rody v Čechách, na Moravě a ve Slezsku od Bílé hory do současnosti*. Díl II, N-Ž. Praha: Argo, 2010. ISBN 978-80-257-0294-9, s. 305.

²³³ Příloha č. 46 – Plzeň, kostel Nanebevzetí Panny Marie a klášter františkánů: Silvie Polyxena z Poniva a Alžběta Kateřina Sochorová.

Prameny o zemřelých osobách nehovoří, pravděpodobně však šlo o významné plzeňské měšťanky vzhledem k faktu, že mají epitaf ve zdejší kostele. Pravděpodobně se jednalo o sestry či matku a provdanou dceru, které zemřely nedlouho po sobě. První v roce 1647 a druhá na začátku následujícího roku.

16.6 Jan Scribonius z Horšova

Znakový náhrobník²³⁴ z hnědého mramoru je zasazen ve zdi kaple Nejsvětější Trojice přiléhající ke kostelu Nanebevzetí Panny Marie. Je obdélníkového tvaru o rozměrech 195 cm výšky a 117 cm šířky. Avšak rozměry jsou velmi relativní vzhledem k jeho většinovému překryvu oltářem. V horní polovině je umístěno nevyhraněné nápisové pole s latinským nápisem kapitálou tesaným do plochy kamene:

J°ANNES SCRIBONIVS . D. HVIVS / CATHOLICAE REIPVB : Ci / ViSET
CONSVLARIS . NEDE / SEPVLCHRO SOLLICITVS SITHAE / RES NEVE ViVORVM
NEGLIGEN / TIA MORTVO OBESSET HOC MO / NVMENTVM SiBiCONiV GiVE
SVA / ViSSiMAE ViVVS POSViTVT QVOS / CONiVGALE FOEDVS ViVOS SANCT
/ SSiME iVNxERAT MORTVOS NESEPA / RET ANNO 1611 //.

Slovo „ANNO“ je rozděleno v polovině zasahujícím reliéfním motivem. V dolní polovině je v prohloubeném oválném poli umístěn reliéfní znak Scriboniů zasazený do široké reliéfní kartuše lemované třemi hlavičkami andílků v horní části a lebkou se zkříženými hnáty ve středu spodní části. V rozích lze sledovat fragmenty po hřebecích k vyzvedávání desky, pravděpodobně tak kryla vstup do hrobky. Informace jsou čerpány ze starší fotografie, kde je náhrobník viditelný celý.²³⁵

Reliéfní složka náhrobníku se dochovala bez jakéhokoliv poškození. Pouze v pravém dolním rohu a levém horním rohu došlo k odlomení fragmentu kamene.

Jan Scribonius, po otci Píšek z Horšova, se stal plzeňským měšťanem v roce 1588. Pocházel původně z Horšovského Týna, kde se narodil jako syn Matěje Píška z Horšova, jenž získal predikát již v roce 1562 společně se svým bratrem Jindřichem a erb s polovinou beránka mezi dvěma hvězdami na oblacích ve štítu. Jan v mládí vystudoval právnickou fakultu a získal titul doktor práv, avšak v Plzni působil jako řezník a obchodník. Mimo to se i podílel na vedení města a byl činný v městské radě. Byl po několik let paumistrem,

²³⁴ Příloha č. 47 – Plzeň, kostel Nanebevzetí Panny Marie a klášter františkánů: Jan Scribonius z Horšova.

²³⁵ PFLEGEROVÁ, Štěpánka. Biografie paumistrů obecních z let 1550-1620. In: *Minulost Západočeského kraje*. Plzeň: Albis international, 2008, s. 187-262. ISSN 0544-3830, s. 237.

městským konšelem a berníkem. Šlo o velmi zámožného měšťana, jenž v roce 1611 financoval přestavbu kaple Nejsvětější Trojice, která se stala místem posledního odpočinku rodiny, na což odkazuje i náhrobník. Ve svém osobním životě byl dvakrát ženat. Poprvé se oženil před rokem 1580, kdy se jeho ženou stala jistá Regina. Druhou manželkou byla vdova Ester, dříve provdaná za Michala Proyoie z Palatinu, s níž měl tři syny – Karla, Jindřicha, Rudolfa a dvě dcery – Annu a Dorotu. Jan Scribonius z Horšova zemřel v roce 1625.²³⁶

16.7 Jan starší Kleo z Roudné

Znakový náhrobník²³⁷ z pískovce je umístěn u levé stěny boční lodi vedle lavic. Je obdélníkového tvaru o rozměrech 182 cm výšky a 85 cm šířky. V horní třetině se nachází nápisové pole s českým reliéfně tesaným textem frakturou zasazené do reliéfní obdélníkové kartuše v tomto znění:

Letha i6i3 w Strzedu den S^{ich} / filipa a Jakuba w Ssest hodin na / Czwrttek w Panu Usnul Slowuttny / P . M . Jan Starssy Kleo z Raudne / Messtienin a Senator Mesta Plznie / a tuto pochowan gt P . B . R . Dussy ge / milostiw byti a w den Saudnu Posledniho / k ziwotu wiecznemu ho wzkrzysyti am(en) //

V dolní části je umístěn v nice erb Klea z Roudné se štítem šikmo děleným dvěma břevny a s figurou lva obráceného k pravé straně ke skoku, vyplazeným jazykem a zdviženým ocasem, v klenotu s jelenem s osmi parohy. Celý výjev je zasazený do jednoduchého rámečku.

Náhrobník se dochoval bez většího poškození. Při dolní hraně je mírně poškozen vztlínající vlhkostí, čímž došlo k degradaci reliéfní složky v této části a změně barvy kamene.

Kleo z Roudné nebyl původně Plzeňským měšťanem, narodil se v obci Hostouň na Domažlicku. V Praze na jezuitské univerzitě získal titul mistra svobodných umění 5. října 1573. Následně působil v Českém Krumlově, kde v letech 1577 až 1580 řídil školu a 30. srpna 1580 se stal měšťanem v Plzni. Zde působil jako učitel na městské škole pravděpodobně až do roku 1588, kdy získal predikát „z Roudné“ a erb. Dlouhodobě působil v městské radě. Poprvé se tak stalo v roce 1586 a v letech 1603, 1604 a po sedmileté pauze v roce 1611 byl dokonce primasem. Mimo to byl také v úřadu paumistra, v roce 1595 se stal rychtářem, berníkem plzeňského kraje v roce 1599 a v roce 1609 spravoval kostel v Dýšině. Ve svém osobním životě byl dvakrát ženatý. První ženou se stala Zuzana

²³⁶ Tamtéž, s. 235-236.

²³⁷ Příloha č. 48 – Plzeň, kostel Nanebevzetí Panny Marie a klášter františkánů: Jan starší Kleo z Roudné.

z Hyršova, se kterou měl syna Jana, a s druhou ženou – Evou Purkrábkovou měl syny Václava Theofila, Rudolfa a dcery Voršilu a Annu. Svůj majetek odkázal dětem mimo syna Jana z prvního manželství, se kterým měl spory.²³⁸ Jan Kleo z Roudné zemřel v noci z 1. na 2. května 1613 a byl pohřben v kostele náležejícím k františkánskému klášteru.

16.8 Kašpar Kašpárek a manželka Uršula

Votivní obraz²³⁹ o rozměrech 82 cm výšky a 56 cm šířky je vytvořen technikou tempéry na dřevo.²⁴⁰ Byl patrně původně součástí oltáře Panny Marie umístěného v kapli svatě Anny, která náležela ke kostelu Nanebevzetí Panny Marie. Oltář i rodinná hrobka byly zrušeny při přestavbě na přelomu 17. a 18. století.²⁴¹ Roku 1904 byl obraz uložen v Západočeském muzeu²⁴² a nyní se nachází ve sbírkách Národní galerie v Praze v Anežském klášteře.²⁴³ V kostele se nachází jeho kopie. Malba představuje Madonu s dítětem, jež se dotýká hroznu vína, který v ruce drží Madona. Ta je ztvárněna jako žena s dlouhými vlnitými vlasy splývajícími po ramenou a oděná do světlé košile překryté červeným šatem a tmavě zeleným pláštěm. Dítě představuje malého Krista. V pozadí je andílkem zavěšována tmavě zelená drapérie, na levé straně mírně poodhrnutá, což nám umožňuje spatřit horskou krajinu. V dolní části je zpodobněn Kašpar Kašpárek z Palatinu po levé straně. U nohou má erbovní štít s volkem. Napravo je vyobrazena jeho žena Uršula držící v ruce růženc. Oba klečí v modlitbě před pomyslným oltářem zaslíbeným Panně Marii. Mezi nimi je umístěno nápisové pole s černě malovaným latinským textem frakturou: Anno 1537 Pridie Nonas Martii obiit Piviudus Cassparus Kasperek / civis Pilsnensis Patronus et. fundator huius altaris : / Anno 1565 Idubus February obiit honesta / Ursula eiusdem conniux hic / uteras sepultus ://.

Všechny součásti malby vycházejí ze symbolicky promyšlené koncepce nejen v poloze umístění jednotlivých prvků, ale též i barevnosti. Výjimečná je rovněž znalost autora a rok

²³⁸ PFLEGEROVÁ, Štěpánka. Biografie paumistrů obecních z let 1550-1620. In: *Minulostí Západočeského kraje*. Plzeň: Albis international, 2008, s. 187-262. ISSN 0544-3830, s. 209-213.

²³⁹ Příloha č. 49 – Plzeň, kostel Nanebevzetí Panny Marie a klášter františkánů: Kašpar Kašpárek a manželka Uršula.

²⁴⁰ BAŽANTOVÁ, Nina a FAJT, Jiří. *Gotika v západních Čechách: (1230-1530): k 700. výročí založení města Plzně*. Praha: Národní galerie v Praze, 1996. sv. 2. ISBN 80-7035-088-1, s. 469.

²⁴¹ MALIVÁNKOVÁ WASKOVÁ, Marie a DOUŠA, Jaroslav. *Dějiny města Plzně*. 1, Do roku 1788. Plzeň: Statutární město Plzeň, 2014. ISBN 978-80-87911-02-0, s. 339.

²⁴² BAŽANTOVÁ, Nina a FAJT, Jiří. *Gotika v západních Čechách: (1230-1530): k 700. výročí založení města Plzně*. Praha: Národní galerie v Praze, 1996. sv. 2. ISBN 80-7035-088-1, s. 469.

²⁴³ Letnice umělců: Votivní deska Kašpara Kašpárka. Západočeská galerie v Plzni. *Západočeská galerie v Plzni* [online]. Dostupné z také z URL: <<http://www.zpc-galerie.cz/cs/zruseno-letnice-umelcu-votivni-deska-kaspara-kasparka-2415>> [cit. dne 2023-08-05].

vzniku díla, což nebývá typické. Obraz pochází z dílny Mistra I.W. a byl namalován v roce 1538. Monogram bývá zpodobňován s lounským malířem Janem Wrtilkem. Mistr I. W. byl žákem Lucase Cranacha staršího a též u něj můžeme nalézt inspiraci Albrechtem Dürerem.²⁴⁴

Votivní obraz se dochoval bez jakéhokoliv poškození.

Kašpar Kašpárek byl plzeňským měšťanem a zakladatel oltáře Panny Marie. Jeho manželkou byla jistá Uršula, jež ho přežila o dvacet osm let. On zemřel 6. března roku 1537 a ona 13. února 1565. Vzhledem k datu vzniku obrazu byla informace o jejím úmrtí připsána později. Rodina Kašpárků se stala významnou plzeňskou patricijskou rodinou a byla nobilitována osobou Jana Kašpárka, jenž získal predikát z Palatinu a též erb.²⁴⁵

16.9 Anna Dresser

Figurální pískovcový náhrobník²⁴⁶ je umístěn ve zdi v ambitu františkánského kláštera. Je obdélníkového tvaru o rozměrech 172 cm výšky a 72 cm šířky. Na podstavci ve středu s reliéfní lebkou se zkříženými hnáty, jenž tvoří jednu ze tří částí, je umístěna obdélníková středová deska. Uprostřed je zahlobena a v jejím středu je vyobrazena reliéfní figura dívky s rozpuštěnými vlnitými vlasy a sepjatýma rukama na hrudi, ležící na polštáři s motivem lilie tesaným do plochy kamene a štrápcem v každém rohu. Dívenka je oděna do dlouhého šatu s dlouhými rukávy a límcem kolem krku. V pravém dolním rohu má u nohou vytesaný reliéfní erb Vavřince Dressera. Třetí část je tvořena nápisovým polem umístěným v reliéfní rolverkové kartuši s hlavou andělka ve středu horního okraje. Uvnitř je umístěn reliéfní český nápis gotickou minuskulou v tomto znění:

Letha 1596 w Au / tery po Narozeny P. Marye / 8 dne (W) Zarzi (Um)rzela Anna / czerka pozustala po dobre Pa / miety Lauren(ce) Dressaro [---] / [---] Mesta Plznie a tuto / gt pochowana [---] / w Krystu Panu [.] //.

Rok 1596 je v polovině oddělen vstupující reliéfní hlavičkou andělíčka.

Náhrobník se dochoval bez jakéhokoliv výraznějšího poškození. Pouze při dolní hraně jsou patrné stopy po vzlínající vlhkosti a též v této oblasti došlo k odštěpnutí několika fragmentů kamene.

²⁴⁴ MALIVÁNKOVÁ WASKOVÁ, Marie a DOUŠA, Jaroslav. *Dějiny města Plzně*. 1, Do roku 1788. Plzeň: Statutární město Plzeň, 2014. ISBN 978-80-87911-02-0, s. 339.

²⁴⁵ PFLEGEROVÁ, Štěpánka. Biografie paumistrů obecních z let 1550-1620. In: *Minulostí Západočeského kraje*. Plzeň: Albis international, 2008, s. 187-262. ISSN 0544-3830, s. 205.

²⁴⁶ Příloha č. 50 – Plzeň, kostel Nanebevzetí Panny Marie a klášter františkánů: Anna Dresser.

Anna zemřelá v roce 1596 byla pravděpodobně jednou ze tří dcer Vavřince Dressera, apatykáře.

16.10 Vavřinec Dresser

Znakový pískovcový náhrobek²⁴⁷ je umístěn ve zdi ambitu františkánského kostela napravo od náhrobku Anny Dresser. Je obdélníkového tvaru o rozměrech 173 cm výšky a 88 cm šířky. V centrální části je v dolních třech čtvrtinách reliéfní štít s krácejícím lvem, držícím na rameni cep zasazený do mírně prohloubené niky v horních vnějších rozích zakončené rostlinným motivem. Nápisové pole je odděleno nízkým reliéfem geometrických tvarů. Začíná v horním levém rohu a pokračuje po obvodu celého kamene v podobě reliéfního českého nápisu gotickou minuskulou:

Letha 159Z Umrzel / gest Pocziwy Muz Laurencz Dresser [---] / [---] / [---] Zawrzencem a tuto pochowan gest //.

Je zakončeno dvouřádkovým textem ve stejné formě ve středové části: pan Buoh racz geho / Dussy milostyw bity //.

Na náhrobku je patrné působení vztlínající vlhkosti a při dolní hraně chybí fragment kamene, v důsledku čehož došlo ke ztrátě části nápisového pole.

V pramenech se osobnost Vavřince Dressera či Drešera objevuje výjimečně. Ve všech je uváděn jako apatykář. V roce 1566 koupil dům v Plzni od rodiny Šafránků a někdo z rodiny dům držel až do roku 1597. Vzhledem k faktu, že Vavřinec zemřel již v roce 1592, mohlo se jednat o manželku, děti či další příbuzné. Jeho náhrobek je umístěn v ambitu františkánského kláštera společně s náhrobky dcer Veroniky a Kateřiny, jež zemřely v roce 1592. V tuto dobu zasáhla Plzeň ničivá vlna morové epidemie, která měla za následek smrt více než 1 800 lidí.²⁴⁸ V roce 1596 k nim přibyl náhrobek náležející dceři Anně.

16.11 Neurčená osoba

Znakový pískovcový náhrobek²⁴⁹ je umístěn ve zdi v ambitu františkánského kostela vedle bývalého vstupu na kazatelnu jako první ze tří náhrobků. Je obdélníkového tvaru o rozměrech 167 cm výšky a 92 cm šířky. V centrální části je v roloverkové kartuši znak s písmeny „4PB“ v zahloubené nise a v horních rozích dekorativně zakončený rozvilinami

²⁴⁷ Příloha č. 51 – Plzeň, kostel Nanebevzetí Panny Marie a klášter františkánů: Vavřinec Dresser.

²⁴⁸ MARTINOVSKÝ, Ivan. *Dějiny Plzně v datech: od prvních stop osídlení až po současnost*. Praha: Lidové noviny, 2004. ISBN 80-7106-723-7, s. 62.

²⁴⁹ Příloha č. 52 – Plzeň, kostel Nanebevzetí Panny Marie a klášter františkánů: neurčená osoba.

a doplňující tak tvar obdélníku. Nad nimi je vynecháno prázdné obdélníkové pole s největší pravděpodobností původně zamýšlené pro nápis. Vlastní nápisové pole s českým reliéfním textem tesaným reliéfní gotickou minuskulou je umístěno po obvodu kamene v tomto znění: Letha 1 . 5 . 82 . Na den Swa / tych Ssimonisse a judy Umrzel Slowutny [---] / [---] A tuto po / chowan Pan Buh Pacz gemu milostiw Byti //.

Na náhrobníku je patrné působení vzlínající vlhkosti při spodní hraně kamene, v důsledku čehož došlo ke ztrátě části nápisové složky.

Vzhledem k nečitelnosti nápisové složky v oblasti jména zemřelého a též nezařaditelného erbu, nelze určit, komu náhrobník náležel.

16.12 Kateřina Dresser

Pískovcový figurální náhrobník je umístěn jako druhý zleva v sérii náhrobníků zasazených do zdi ambitu kláštera. Je obdélníkového tvaru o rozměrech 182 cm výšky a 87 cm šířky. V centrální části je umístěna figura zemřelé dívky ležící na polštáři zdobeném jemným dekorem zavilin. Reliéfní postava zemřelé se složenýma rukama v pase, pod nimi svírá knihu a krucifix, je oděna do dlouhého šatu, kabátce s krejzlíkem kolem krku. Na obličejích je znatelné zachycení osobitých rysů zemřelé, kdy šlo o dívku s jemnými rysy, a též odražejících její věk, pravděpodobně dospívající dívky. Vlasy, na nichž spočívá věneček z listoví jakožto symbol čistoty, jsou spletené do copů a obtočené kolem hlavy. Jde o velmi pečlivou a jemnou kamenickou práci. Nápisové pole je umístěno v opisu a český reliéfní nápis gotickou minuskulou začíná v levém horním rohu:

Letha . 1 . 5 . 82 . Na den S / Waczlawu Umrzela Poctiwa Panna Katerzina [---] / [---] Dressr(a) czera A tu / to Pochowana Pan Buh Racz gt Milostiw Byti . //.

Na náhrobníku je patrné působení vzlínající vlhkosti při dolní hraně kamene, v důsledku čehož je poškozena nápisová složka v této části. Mimo to došlo k odštípnutí reliéfní složky kamene v oblasti bot zemřelé a též fragmentu z věnečku v přední části.

Kateřina Dresser byla starší dcerou, soudě dle reliéfní figury na náhrobníku, apatykáře Vavřince Dressera. Zemřela v pátek 28. září 1582. Stala jednou z obětí z odhadovaného počtu více než 1800 lidí zemřelých během morové epidemie, která zasáhla v tomto roce Plzeň.²⁵⁰

²⁵⁰ Tamtéž, s. 62.

16.13 Veronika Dresser

Figurální pískovcový náhrobek²⁵¹ je umístěn jako poslední ze tří ve zdi ambitu františkánského kláštera. Je obdélníkového tvaru o rozměrech 147 cm výšky a 85 cm šířky. V centrální části kamene se nachází reliéfní postava zemřelé dívky dětského věku, čemuž odpovídá i velikost náhrobku. Leží na polštáři se sepjatýma rukama na hrudi a je oděna do dlouhého šatu, kabátce a kolem krku má límec. Na obličejích jsou patrné rysy zemřelé, je si podobná se svojí sestrou Kateřinou, jež má náhrobek nalevo. Taktéž má vlasy spletené do copů obtočených kolem hlavy a na nich věneček z listů. Nápisové pole s českým textem tesaným reliéfní gotickou minuskulou je umístěno okolo centrálního výjevu v tomto znění:
Letha . 1 . 5 . 82 . W patek po / swaty ffrantisku . Umrzela . Werony / ka rozena ze Dresser(u)
/ czera tuto Pochowana [---] racz gt m biti //.

Náhrobek se dochoval bez jakéhokoliv poškození mimo jeden chybějící střepec na polštáři a jednoho místa při levé hraně kamene, kde došlo k ohlazení nápisové složky.

Veronika Dresser byla mladší dcerou Vavřince Dressera. Její sestrou byla Kateřina, která ji přežila pouze o několik dní a zemřela 4. října 1582 na morovou nákazu.

²⁵¹ Příloha č. 53 – Plzeň, kostel Nanebevzetí Panny Marie a klášter františkánů: Veronika Dresser.

17 Plzeň – kostel sv. Mikuláše

Kostel byl založen nad řekou za městskými hradbami jako fundace plzeňského měšťana malíře Víta v roce 1406, ale první stavba zde stávala již v polovině 14. století. Jedná se o nevelkou stavbu na obdélníkovém půdorysu s pětibocí uzavřeným presbytářem. Významným prvkem z období stavby kostela je dodnes dochovaný gotický triumfální oblouk.²⁵² Kostel prošel několika opravami a přestavbami. První proběhla v roce 1599 za přispění Anny Hauffové. V průběhu 18. století byl přestavěn portál a boční loď – dnešní kaple svaté Anny.²⁵³ V kostele se nacházejí dva klasicistní náhrobky z roku 1803. Od roku 1993 je pod správou řeckokatolické církve.

17.1 Jan Geronis (Jironis)

Figurální náhrobek²⁵⁴ je umístěn v exteriéru ve zdi ve výklenku v čele presbytáře. Je obdélníkového tvaru o rozměrech 200 cm výšky a 110 cm šířky a je zhotoven z pískovce. Ústředním prvkem kamene je reliéfní figura zemřelého Jana Geronise klečícího na klekátku, jenž je zde vyobrazen jako muž s krátce střiženými vlasy, dlouhým vousem a osobitými rysy v obličejí. Je oděn do kalhot, vyšších bot a kabátce s krejzlíkem kolem krku. Postava klečí před ukřižovaným Ježíšem na kamenném podstavci, na němž má odložený klobouk, a pravou rukou přidržuje otevřenou knihu. V pravém dolním rohu v oblasti kamenného podstavce je umístěna reliéfní oválná kartuše s uprostřed jednoduchým, dnes již skoro neznatelným, mečem. Celý výjev je zasazen do mírně prohloubené niky v horní části ozdobně zakončené a uprostřed s výrazně reliéfní hlavičkou andělíčka s křídly. V opisu se nachází fragmenty českého reliéfně tesaného nápisu gotickou minuskulou:

(Letha) Panie . 1 . 5 . 83 . [abc] / [abc] Slowutny [abc] / Jan Gieronis A [abc] / chowan [abc] wesele zmrtyw [abc] //

Nápisová složka pokračuje nad reliéfním výjevem, kde je rozděleno jedno, dnes již nečitelné, slovo hlavou andělíčka. Opis se dochoval v přepisu v tomto znění: „*Letha Panie 1583 W Outery Po Swatym ... Umrzel Slowutny Pan Jan Gieronis A tuto pochowan oczekawage ...*“

²⁵² MALIVÁNKOVÁ WASKOVÁ, Marie a DOUŠA, Jaroslav. *Dějiny města Plzně*. 1, Do roku 1788. Plzeň: Statutární město Plzeň, 2014. ISBN 978-80-87911-02-0, s. 279.

²⁵³ PODLAHA, Antonín. *Posvátná místa království Českého: dějiny a popsání chrámů, kaplí, posvátných soch, klášterů i jiných pomníků katolické víry a nábožnosti v království Českém, Řada první: Arcidieceze Pražská*. V Praze: Dědictví sv. Jana Nepomuckého, 1907-1913. sv. 1-3, s. 257.

²⁵⁴ Příloha č. 55 – Plzeň, kostel sv. Mikuláše: Jan Geronis (Jironis).

wesele z mrtwych powstani.“²⁵⁵ Rozděleným a jediným slovem nacházejícím se mimo opis je „pow – stani“.

Na náhrobníku je patrné působení přírodních podmínek, v důsledku čehož došlo k ohlazení reliéfní složky kamene, zejména v části nápisového pole, kde je reliéf oproti zbytku výrazně nižší.

Jan Geronis, jinak také Jironis, byl plzeňským měšťanem, který svůj život zasvětil profesi lékárníka, a mimo to vypomáhal s vedením hostince. Za svého života působil v městské radě. Poprvé se tak stalo v roce 1558, v roce 1565 se stal pravděpodobně primátorem a odešel v roce 1571, i přesto se podílel na vedení města. Ve stejném roce navázal na svoji činnost paumistra. Tento úřad zastával poprvé v roce 1559 a poté nepravidelně i v následujících letech až do roku 1578. V roce 1568 na něj byla podána stížnost za zanedbávání tohoto úřadu. Mimo to byl městským rychtářem, vedl plzeňskou hotovost proti Turkům v roce 1566 a byl svatohavelským berníkem.²⁵⁶ Náboženský konflikt, jenž zasáhl české země, se dotýkal i Plzně, která se prezentovala jako katolická, ale i zde se nacházeli měšťané evangelického vyznání, mezi něž patřil i luterán Jan Geronis. Městská rada v té době měla obavy z možné ztráty starých privilegií, především svobody obchodu, a proto v roce 1575 předvolala měšťany evangelického vyznání, včetně Jana Geronise. Cílem byl jejich přestup ke katolicismu nebo opuštění města. Jan Geronis ani jedno neučinil a i nadále se s několika dalšími muži scházel v domech a četl náboženské knihy včetně Postily Jana Husa. V důsledku toho musel odejít v roce 1578 z městské rady, která zůstala výhradně katolická.²⁵⁷ Jeho první manželkou se stala dcera Pavla Lva – vdova Dorota, jež měla již dva syny s Jakubem Kožkou a s Janem Geronisem měla dalších pět dětí – Tobiáše, Adama, Ester, Dorotu a Jiřího. Druhou manželkou se stala kolem roku 1570 Lidmila Principalová.²⁵⁸ Dle nápisu na náhrobníku Jan Geronis zemřel v roce 1583 v úterý, vzhledem k nedochovanému jménu světce nelze datum blíže určit. Jeho pevné přesvědčení v luteránskou víru dokazuje jeho pohřbení u kostela svatého Mikuláše, který byl v té době pro jinověrce.²⁵⁹

²⁵⁵ PFLEGEROVÁ, Štěpánka. Biografie paumistrů obecních z let 1550-1620. In: *Minulostí Západočeského kraje*. Plzeň: Albis international, 2008, s. 187-262. ISSN 0544-3830, s. 194.

²⁵⁶ Tamtéž, s. 192.

²⁵⁷ MALIVÁNKOVÁ WASKOVÁ, Marie a DOUŠA, Jaroslav. *Dějiny města Plzně*. 1, Do roku 1788. Plzeň: Statutární město Plzeň, 2014. ISBN 978-80-87911-02-0, s. 392-393.

²⁵⁸ PFLEGEROVÁ, Štěpánka. Biografie paumistrů obecních z let 1550-1620. In: *Minulostí Západočeského kraje*. Plzeň: Albis international, 2008, s. 187-262. ISSN 0544-3830, s. 192.

²⁵⁹ MALIVÁNKOVÁ WASKOVÁ, Marie a DOUŠA, Jaroslav. *Dějiny města Plzně*. 1, Do roku 1788. Plzeň: Statutární město Plzeň, 2014. ISBN 978-80-87911-02-0, s. 394.

18 Plzeň – kostel Všech svatých

Do doby stavby kostela svatého Bartoloměje byl kostel náležející pod ves Malice i farním kostelem pro Plzeň. Dnes je již součástí Plzně a uchoval si svoji gotickou dispozici. Postaven byl patrně ve 14. století jako stavba s obdélnou lodí a pětiboce zakončeným presbytářem. Dodatečně k němu byla přistavena ze severu sakristie a v průběhu let byl přestavován.²⁶⁰ Důkazem toho je renesanční klenba v lodi. Hlavní oltář pochází z období baroka, naopak kazatelna je datována již do konce 16. století.²⁶¹

18.1 Ludmila Honová z Löwenbergu

Znakový pískovcový náhrobník²⁶² je umístěn u zdi pod kruchtou, a v dolní části zakrytý před ním stojícími lavicemi. Je obdélníkového tvaru o rozměrech 177 cm výšky a 94 cm šířky. V horní polovině se nachází nápisové pole s česky tesaným textem do plochy kamene kapítalou a vyplněno černou barvou:

LETA 1713 DNE Z8 NOVE . / VMRŽELA VROZENA PANI / LIDMILLA . HONOWA
Z LOE / WENBERGV . A TV TO POHRŽ / BENA GEST . KTERE BVCH / LECHKEHO
ODPOCŽI / NVTI POPRŽITI / RACZ . //

V dolní části je umístěn v jednoduchém zahloubeném obdélníkovém poli pokrývajícím celou plochu kamene reliéfní erb Honů, též Haanů, z Löwenbergu, ve štítě s krácejícím vzprímeným jednoocasým lvem a kohoutem, držícím v pařátu vztyčený meč, mezi dvěma buvolími rohy v klenotu.

Náhrobník se dochoval bez jakéhokoliv poškození a v nedávné době byl s největší pravděpodobností zrestaurován.

Honové, též psaní jako Haanové, přišli do Plzně osobou Jana Kryštofa Haana, jenž se původně narodil v německé oblasti ve Frankfurtu nad Mohanem. Do Plzně se přesunul v roce 1672 a teprve 17. ledna 1681 se stal plnoprávným měšťanem. Spolu s ním obdrželi měšťanství tři nejstarší synové Karel Josef, Petr Jindřich a Rudolf František. Další tři děti se narodily už do měšťanského stavu – Eleonora, Anna Barbora a Kryštof Václav. Jejich otec zde působil jako lékař a fyzikus. Jeho manželkou byla Ludmila rozená Štorková, s níž si

²⁶⁰ MALIVÁNKOVÁ WASKOVÁ, Marie a DOUŠA, Jaroslav. *Dějiny města Plzně*. 1, Do roku 1788. Plzeň: Statutární město Plzeň, 2014. ISBN 978-80-87911-02-0, s. 278.

²⁶¹ PODLAHA, Antonín. *Posvátná místa království Českého: dějiny a popsání chrámů, kaplí, posvátných soch, klášterů i jiných pomníků katolické víry a nábožnosti v království Českém, Řada první: Arcidieceze Pražská*. V Praze: Dědictví sv. Jana Nepomuckého, 1907-1913. sv. 1-3, s. 254.

²⁶² Příloha č. 56 – Plzeň, kostel Všech svatých: Ludmila Honová z Löwenbergu.

v roce 1694 zakoupil dům na rohu ulic Veleslavínova a Saská. Téhož roku byl nobilitován za lékařskou činnost, pomoc při morové epidemii v roce 1680 a rozvoj hygieny, predikátem z Löwenbergu od císaře Leopolda I. spolu se znakem, jenž můžeme spatřit na náhrobníku jeho manželky.²⁶³ Jan Kryštof zemřel 18. září 1695 a byl pohřben o čtyři dny později v kostele svatého Bartoloměje nedaleko oltáře svatého Jana Křtitele.²⁶⁴ Jeho žena Ludmila zemřela až 23. listopadu 1713, jak udává náhrobník. Jiné prameny hovoří až o roku 1714.²⁶⁵

18.2 Albert z Krekvic

Znakový pískovcový náhrobník²⁶⁶ je umístěn při levé straně kostelní lodi pod kruchtou jako první zleva v souboru dvou náhrobníků. Je obdélníkového tvaru o rozměrech 172 cm výšky a 90 cm šířky. V centrální části v mírně zahlobené nice je umístěn reliéfní erb ve štítu se třemi rybami, jejichž hlavy směřují do středu, a třemi pavími pery v klenotu. Okolo centrální části se nachází latinský opis tesaný do plochy kamene kapitálou:

ALBERTO : (P) KREKWITZ / A LANKEN NOBILISILESIO INER HONORISSA DOLL
/ CEN ESRV DOLPHI [---] / [---] DOLIS AC SPEHRAMA//

Nápisové pole pokračuje ve střední části nad erbem ve stejné vizuální podobě:

TAFUNC TO XII KA NO / VEMBRA D . M . DIC IO AN / NE S KREKWITZ FRIVSSV
PA / RENTIS ECKII KREKWITZ / E . T . C : M M P P //

Nepříliš umělecky zdařilý náhrobník, kde proti sobě stojí vysoce zpracovaný erb proti neuměle odvedené nápisové složce, je ve spodní části poškozen v minulosti vzlínající vlhkostí, v důsledku čehož došlo ke změně barvy kamene a jeho zašednutí při dolním hraně. Nápisová složka zůstala prakticky nepoškozena. Při horním okraji byl doplněn jiným materiálem, čímž došlo k dorovnání výšky vedlejšího náhrobníku.

Albert z Krekvic zemřel 12. listopadu 1599, nejspíše tak jako Beatrix de Buchet přišel do Plzně s dvorem Rudolfa II. skrýt se před morem. Je vysoce pravděpodobné, že právě mor se mu stal osudným.

²⁶³ VANĚK, Stanislav. Haanové z Löwenbergu. In: *Genealogické listy*. Praha: Česká genealogická a heraldická společnost, 2013, č. 1, s. 16-32. ISSN 1212-9631, s. 16-17.

²⁶⁴ SOA v Plzni, Sbirka matrik západních Čech, sign. Plzeň 031 (Zemřelí 1648-1728), pag. 240. Dostupné také online z URL: < https://www.portafontium.eu/iipimage/30067215/plzen-031_1740-z?x=429&y=91&w=380&h=245 > [cit. dne 2023-15-03]. Snímek 174.

²⁶⁵ VANĚK, Stanislav. Haanové z Löwenbergu. In: *Genealogické listy*. Praha: Česká genealogická a heraldická společnost, 2013, č. 1, s. 16-32. ISSN 1212-9631, s. 17.

²⁶⁶ Příloha č. 57 – Plzeň, kostel Všech svatých: Albert z Krekvic.

18.3 Neurčená osoba

Znakový pískovcový náhrobek²⁶⁷ je sekundárně umístěn napravo od předchozího kamene a taktéž je přisazen k levé zdi lodi kostela. Je obdélníkového tvaru o rozměrech 178 cm výšky a 88 cm šířky. V centrální ploše kamene je umístěn v mírně zahlobené nice vysoce reliéfní erb. Na náhrobku se nedochovala žádná nápisová složka. Patrně byla vyvedena formou tesání do plochy kamene, ale došlo k jejímu ohlazení. Na náhrobku jsou tyto stopy patrné též v oblasti klenotu erbu, jenž byl vyveden nižším reliéfem. Jinak se náhrobek dochoval bez jakéhokoliv poškození.

Vzhledem k nedochované nápisové složce na náhrobku lze vlastníka odvozovat podle erbu umístěného v centrální části kamene. Největší vizuální shoda panuje s erbem původně měšťanské rodiny Kotorovských, jež byla 10. ledna 1600 za výbornou péči o císařský dvůr při jeho ročním pobytu v Plzni povýšena do šlechtického stavu predikátem ze Lvovan. Taktéž jí byl přidělen erb v podobě šikmo děleného štítu s figurou jednoocasého lva stojícího na zadních nohách, kolčím helmem s korunou a v klenotu s buvolími rohy ve středu a s polovinou lva držícího kříž.²⁶⁸ Vyobrazený erb na náhrobku se liší horní částí, kdy je zde využit celý lev, v klenotu též šikmo dělený jako v erbu, a na jeho pozadí křídlo. Zcela chybí buvolí rohy. Komu přesně náhrobek náležel, nelze určit.

18.4 Beatrix de Buchet

Figurální náhrobek²⁶⁹ z červenohnědého mramoru je sekundárně umístěn u zdi kostela ve výklenku před vstupem do presbytáře na pravé straně. Je obdélníkového tvaru o rozměrech 152 cm výšky a 86 cm šířky. V centrální části kamene je v zahlobeném obdélníkovém poli s vlomenými kulatými rohy reliéfní figura dívky ležící na polštáři se sepjatými rukama na hrudi. Dívka je ztvárněna v bohatém řaseném šatu s límcem a korálkovým náhrdelníkem s křížkem kolem krku. Na pravé ruce má přehozený růženec splývající téměř až k dolnímu okraji dlouhých šatů. V propracovaném obličejí lze spatřovat jemné dětské a dívčí rysy. Kolem hlavy jí splývají dlouhé vlasy a na vrcholu má položený věneček z listoví. V každém z rohů je vysokým reliéfem vyvedený věneček z listoví a v každém z nich je ornamentální motiv z frankofonního prostředí. Celý výjev je obehnan opísem latinského nápisu tesaného kapitálou do plochy kamene:

²⁶⁷ Příloha č. 58 – Plzeň, kostel Všetech svatých: neurčená osoba.

²⁶⁸ PFLEGEROVÁ, Štěpánka. Biografie paumistrů obecních z let 1550-1620. In: *Minulostí Západočeského kraje*. Plzeň: Albis international, 2008, s. 187-262. ISSN 0544-3830, s. 214.

²⁶⁹ Příloha č. 59 – Plzeň, kostel Všetech svatých: Beatrix de Buchet.

BUCHET . HIC IACET . BOLLANT [.] / NOBILIS . ETGENE ROSA VIRGO BEATRIX
/ EVXEMBOVB [..] / DE BVCHET . CORNE / OBIIT . A . O . 1S99 .
AETATIS . XII //

Slova „CORNE“ a „EVXEMBOVB [..]“ jsou obrácena patou k dolní hraně kamene, zbytek řádky je obrácen patou do středu kamene.

Náhrobník se dochoval bez jakéhokoliv většího poškození. Povrch kamene je pouze mírně popraskán a taktéž je pokryt šedavým povlakem.

Dívka Beatrix de Buchet do Plzně přicestovala nejspíše se dvorem Rudolfa II., jenž se přišel v roce 1599 do města ukrýt před morem.²⁷⁰ Zemřela v roce 1599 ve věku 12 let. Více informací však k této dívce či její rodině nelze v pramenech dohledat, ani osoby dnes žijící ve Francii netuší nic o historii této rodiny a jejím spojením s Rudolfovým císařským dvorem.

18.5 Václav Jiří Lemon

Nápisový pískovcový náhrobník²⁷¹ je sekundárně umístěn u zdi v předsíni, kam byl přemístěn po nalezení pod kruchtou při opravách kostela v roce 1856.²⁷² Je obdélníkového tvaru o rozměrech 152 cm šířky a 82 cm výšky. Celá plocha je vyplněna českým nápisem tesaným do plochy kamene kapitálou a černě vybarveným:

+ W TOMTO . MiSTE . W PANV . BOHV . / ODPOCZiWA . POCZTiWi . A . SSLECHE
/ TNi . MLADENECZ . WACLAE . GiRZi . LEMON . RODiCZ . MĚSTA . PLZNE –
KVNSTV . APPATiKARZSKEHO . kteří . PRZi . NAKAZENi . MOROWiM . TOHOTO
MĚSTA . / KDiZ . LEKAZSTWiM . SWEMV . BLiZNiMV . / NAKAZENiMV . GEST .
Z LASKi . KRZES / TiANSKE . PRZiSLVHOWAL . OD . RVKi . / BOZi . MOROWA .
RANAV . DOTKNVT . / ZiWOT . SWVG . ZA ZiWOT . SWEHO . / BLiZNiHO . GEST .
DOKONAL . LETHA . 1680 . DNE . 3 . DECEMB . MEZI . I . A . Z . HODiNAV .
NANOCZ . A . T . WESELE / HO . ZMRTWICH . WSTANi . / AWECZNAV . ODIPLATV
. / OCEEKAWA / DNESMNE . ZEGRA . / . TOBIE . //

²⁷⁰ MALIVÁNKOVÁ WASKOVÁ, Marie a DOUŠA, Jaroslav. *Dějiny města Plzně*. 1, Do roku 1788. Plzeň: Statutární město Plzeň, 2014. ISBN 978-80-87911-02-0, s. 67.

²⁷¹ Příloha č. 60 – Plzeň, kostel Všech svatých: Václav Jiří Lemon.

²⁷² PODLAHA, Antonín. *Posvátná místa království Českého: dějiny a popsání chrámů, kaplí, posvátných soch, klášterů i jiných pomníků katolické víry a nábožnosti v království Českém, Řada první: Arcidiecese Pražská*. V Praze: Dědictví sv. Jana Nepomuckého, 1907-1913. sv. 1-3, s. 254.

V dolní části je text zakončen lebkou se zkříženými kostmi, jež odděluje slovo „DNES MNE“ a „ZEGTRA“, a pod křížením kostí je nápisové pole zakončeno slovem „TOBIE“. Ze stran slova „OCEEKAWA“ jsou ornamenty vyvedené formou tesání do plochy kamene.

Náhrobník se dochoval bez jakéhokoliv poškození. Je patrné, že v nedávné době prošel restaurováním.

Václav Jiří Lemon byl plzeňským měšťanem a lékárníkem. O jeho životě není příliš známo. V době své smrti je uváděn jako mládenec, pravděpodobně tak nebyl ženatý. Zemřel 3. prosince 1680 mezi jednou a druhou hodinou ráno poté, co se nakazil morem při ošetřování nakažených. Jeho datum úmrtí potvrzuje matrika zemřelých, kde je uveden stručný zápis ve formě den a jméno. Mimo to je též důkazem četného množství lidí zemřelých toho roku.²⁷³ V roce 1680 zasáhla město morová epidemie, jež v srpnu propukla v Doubravce a již 8. září se rozšířila do samotné Plzně.²⁷⁴ Její hlavní příčinou byla stále špatná hygienická situace a nedostatečný počet lékařů²⁷⁵, z nichž sám Václav Jiří Lemon epidemii podlehl, a upomínkou na něj je náhrobník v kostele na Roudné. Další připomínkou je Mariánský morový sloup na náměstí Republiky od Kristiána Widemanna postavený v roce 1681 jako poděkování za skončení morové epidemie.²⁷⁶

²⁷³ SOA v Plzni, Sběrka matrik západních Čech, sign. Plzeň 031 (Zemřelí 1648-1728), pag. 208. Dostupné také online z URL: < https://www.portafontium.eu/iipimage/30067215/plzen-031_1080-z?x=143&y=620&w=439&h=284 > [cit. dne 2023-15-03]. Snímek 108.

²⁷⁴ MARTINOVSKÝ, Ivan. *Dějiny Plzně v datech: od prvních stop osídlení až po současnost*. Praha: Lidové noviny, 2004. ISBN 80-7106-723-7, s.88.

²⁷⁵ BĚLOHLÁVEK, Miloslav. *Dějiny Plzně I: Od počátků do roku 1788*. Plzeň: Západočeské nakladatelství, 1965, s. 226.

²⁷⁶ MALIVÁNKOVÁ WASKOVÁ, Marie a DOUŠA, Jaroslav. *Dějiny města Plzně*. 1, Do roku 1788. Plzeň: Statutární město Plzeň, 2014. ISBN 978-80-87911-02-0, s. 556.

19 Plzeň –Západočeské muzeum v Plzni

19.1 Blažej Zatlich

Znakový pískovcový náhrobek²⁷⁷ je sekundárně umístěn v prostorách Západočeského muzea v Plzni. Původně byl umístěn v blíže neurčených prostorách zrušeného dominikánského kláštera a do muzea byl přemístěn kolem roku 1900. Demolici přihlížel tehdejší ředitel muzea Josef Škorpil.²⁷⁸ Je obdélníkového tvaru o rozměrech 178 cm výšky a 88 cm šířky. V horní polovině je umístěno obdélníkové nápisové pole zasazené do reliéfní roloverkové kartuše s českým reliéfním textem tesaným frakturou:

Letha Pannie 1(6)08 : / [---] Nanebewzeti : Bl / ahoslawene Pany Marie : / Umrel Slow(u)tny
Blazieg / Zatlich A [---] esstyemu mie / sta Plznye a tuto pochowa / an gest . [.] len wssechen
rod / P . B . racz Se Smilowt na dus(si) / ge(ho)

V dolní polovině tvaru čtverce je umístěn v centrální části v oválné kartuši z listoví reliéfní znak. To vše je orámováno jemnou linkou tesanou do plochy kamene kopírující tvar centrálního výjevu. V horních rozích je zakončena reliéfním motivem květu v každém z nich. V každém z dolních rohů je umístěn reliéfní motiv akantu.

Náhrobek se i přes své přemístění dochoval bez jakéhokoliv výraznějšího poškození. Vizuálně je velmi podobný náhrobku Jana staršího Klea z Roudné umístěnému nedaleko v kostele Nanebevzetí Panny Marie. Pravděpodobně byl vytvořen v téže kamenické dílně či stejným autorem.

Zemřelá osoba jmenovaná na náhrobku jako Blažek či Blažej Zatlich, zemřelý okolo data 15. srpna²⁷⁹ roku 1608, čeká na bližší ztotožnění.

19.2 Kateřina Bauza

Figurální pískovcový náhrobek²⁸⁰ je sekundárně umístěn v prostorách hlavní budovy Západočeského muzea v Plzni, kam byl taktéž přemístěn kolem roku 1900 během demolice zrušeného dominikánského kláštera, již přihlížel ředitel muzea Josef Škorpil.²⁸¹ Ani v tomto případě neznáme jeho přesné primární umístění. Je obdélníkového tvaru o rozměrech

²⁷⁷ Příloha č. 61 – Plzeň, Západočeské muzeum v Plzni: Blažej Zatlich.

²⁷⁸ Plzeňské listy. V Plzni: J.R.Port, 4.4.1900, č. 36(78). ISSN 1804-0187, s. 2.

²⁷⁹ EMLER, Josef. *Rukověť chronologie křesťanské, zvláště české: potřebná pomůcka pro archiváře, dějepisce, duchovní, soudce a advokáty* [online]. V Praze: Spolek historický, 1876, s. 16. Dostupné také z URL: < <https://kramerius5.nkp.cz/uuid/uuid:ac20eda0-5b06-11e7-8b71-5ef3fc9ae867> > [cit. dne 2023-20-04].

²⁸⁰ Příloha č. 62 – Plzeň, Západočeské muzeum v Plzni: Kateřina Bauza.

²⁸¹ Plzeňské listy. V Plzni: J.R.Port, 4.4.1900, č. 36(78). ISSN 1804-0187, s. 2.

143 cm výšky a 71 cm šířky. Vzhledem k velikosti se jednalo o dětský náhrobek. V centrální části v mírně zahlobeném obdélníkovém poli je umístěna reliéfní postava dívky ležící na polštáři s jemným reliéfním zdobením. Je ztvárněna se sepjatými rukama na hrudi a oděna do dlouhého renesančního šatu s balónovými rukávy s krejzlíkem okolo krku. V jemném obličejí se zavřenými očima můžeme pozorovat osobnostní rysy zemřelé. Na hlavě se spletenými vlasy má umístěný věneček jakožto znak nevinnosti a čistoty. Nápisové pole je umístěno v opisu v podobě tesaného reliéfního českého textu gotickou minuskulou:

Letha . 1582 . [---] / [---] le Umrzela Katerzina Blaziege Bauzv dczera / A tuto Pochowana [---] / Buh Racz (Du)ssy gegi wieczny Odpoczinuti daty /

Na náhrobníku je patrné poškození, kdy došlo k uražení některých vyšších reliéfních částí kamene – například nosu, dlaní, bot, či poškození nápisové složky při dolní hraně. V které době došlo k poškození, nelze zjistit.

Kateřina, dcera Blažeje Bauzy, zemřela roku 1582. Více není o zemřelé osobě zjistitelné.

19.3 Neurčená osoba

Znakový žulový náhrobek²⁸² je sekundárně umístěn v prostorách Západočeského muzea v Plzni. Tak jako předchozí dva sem byl přesunut kolem roku 1900. Je obdélníkového tvaru o rozměrech 157 cm výšky a 82 cm šířky. V horní třetině je umístěno nápisové pole zasazené do jednoduchého rámečku s českým nízkým reliéfním nápisem gotickou minuskulou:

Letha . 1619 . w Pondiely / dne 28 . Mesycze Unora Um / rzel Jozeff Otecz P. Mary / na Butole mies [.] zienna Mesta / a tuto gt pochowano gehoz / to Dussy P . Buh Racz milostiw byti //

Ve spodní zbylé obdélníkové části kamene je umístěn vyšším reliéfem oproti zbytku náhrobníku erb s motivem kombinace čísel a liter „4XMMW“ nad sebou.

Na nápisové složce je patrné poškození, které není mechanického původu, pravděpodobně jde o degradaci materiálu, jež znesnadňuje její čtení.

Neznámá osoba zemřelá 28. února 1619, titulovaná jako Jozef Otec, čeká na bližší ztotožnění.

²⁸² Příloha č. 63 – Plzeň, Západočeské muzeum: neurčená osoba.

20 Prádlo – kostel Povýšení sv. Kříže

Kostel byl postaven ve stylu pozdní gotiky v období 13. století. Během let prošel stavebním vývojem, byl barokně upraven v exteriéru a byla k němu přistavěna věž. Definitivní podobu získal v roce 1882, kdy došlo k prodloužení lodi a zvýšení kostelní věže. Má podobu jednolodního kostela zakončeného presbytářem zaklenutým křížovou klenbou.²⁸³

20.1 Alena Kokořovcová z Kokořova

Figurální žulový náhrobník²⁸⁴ je umístěn v podlaze kostela před schodem do presbytáře. Vzhledem k jeho ohlazení a uložení se pravděpodobně jedná o primární umístění. Je obdélníkového tvaru o rozměrech 129 cm výšky a 53 cm šířky. Hrubě tesaný nízký reliéf s detaily provedenými tesáním do plochy kamene v centrální části schematicky zpodobňuje dnes již skoro neznatelnou ženskou postavu v dlouhých šatech s rukama sepjatýma na těle, jednoduchým obličejem a dlouhými vlasy. Celý výjev je orámován hrubě tesanou reliéfní kapitálou pravděpodobně v českém znění:

[---] / [---] PANNA ALENA . PA / [---] / [---] //

Při horním a dolním okraji se pravděpodobně nacházel, vzhledem k volnému místu, dvouřádkový nápis. Ve spodní části se pod okrajem šatů dochoval z druhého řádku fragment: NOWA //, kdy pata písma směřuje do centrálního výjevu. Svým vizuálním vzhledem je kámen podobný náhrobníkům dochovaným v nedalekém kostele v Kasejovicích.

Náhrobník se dochoval značně poškozený vlivem mechanického působení, kvůli čemuž došlo k ohlazení nápisové složky a taktéž reliéfního výjevu, což dokazuje jeho dlouhodobé vsazení do kostelní podlahy. Mimo to jsou jeho hrany poškozeny doplněním dalšího materiálu pocházejícího z období výměny podlahy v kostele.

Vzhledem k chybějícímu erbů, jenž by mohl napomoci s určením, do jakého rodu osobu alespoň zařadit, nám může být nápomocný fragment „NOWA“, který je v několika pramenech čten jako „ZOWA“, a mohl by v tom případě odkazovat na rod Kokořovců z Kokořova. Prádelské panství získal po dělení mezi bratry v roce 1584 Jan Kokořovec.²⁸⁵ Patrně tak mohlo jít o jednu z jeho dcer – vzhledem k velikosti se mohlo jednat o dětský

²⁸³ POCHE, Emanuel. *Umělecké památky Čech, P-Š*. Praha: Academia, 1980, s. 149.

²⁸⁴ Příloha č. 64 – Prádlo, kostel Povýšení sv. Kříže: Alena Kokořovcová z Kokořova.

²⁸⁵ SEDLÁČEK, August. *Hrady, zámky a tvrze Království českého: Plzeňsko a Loketsko*. V Praze: Argo, 1998. ISBN 80-85794-84-5, s. 78.

náhrobník, ale šlo by tak o druhé dítě téhož jména, jež by se narodilo do této rodiny. Janova dcera Alena se dožila dospělosti a byla provdána Mičanová.²⁸⁶ Druhou, již doloženou, ženou je Alena – manželka Jindřicha Lapáčka ze Rzavého, jenž byl hejtmanem plzeňského kraje.²⁸⁷ Ten se stal majitelem tvrze v Prádle v roce 1629 a spolu s chotí byli donátoři zdejšího kostela.²⁸⁸ Již podle vizuálního odhadu je však náhrobník mnohem staršího data a zařaditelný spíše do 16. století, kdy byl majitelem panství Jan Kokořovec z Kokořova. Přesto zůstává osoba, již náleží náhrobník, nezařaditelná do rodu.

20.2 Nezvěstný náhrobník – Eva Kokořovcová z Kokořova

Žulový hrubě tesaný náhrobník²⁸⁹ umístěný v presbytáři byl již v roce 1907 hodnocen Karlem Hostašem a Ferdinandem Vaňkem jako otlučený s neúplně čitelnou nápisovou složkou:

„.583 PA
L HODN
MIESYCE
(M)AGE VSNVL
. W PANV BO
. V VROZENA
. ANNA (E)VA KO
. ORZINKA Z
. OKORZOWA.“²⁹⁰

Při mnou provedeném terénním průzkumu v roce 2022 nebyla jeho přítomnost v kostele potvrzena. Vzhledem ke svému stavu byl z kostela odstraněn, či je překryt.

S rodem Kokořovců z Kokořova se v rámci západních Čech setkáváme ve velké míře a není tomu jinak ani v případě Nepomucka, přestože má svůj původ na severním Plzeňsku u Nekmíře. Rod se sem dostal v roce 1561, kdy Zdeněk ze Šternberka prodal svůj díl Zelené Hory včetně Prádlu Jiřímu Kokořovcovi z Kokořova.²⁹¹ Tím bylo připojeno ke

²⁸⁶ SOA Plzeň, Šaroch Josef, kart. 1, Kokořovci z Kokořova, pag. 44.

²⁸⁷ *Ottův slovník naučný: illustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí* [online]. V Praze: J. Otto, 1900, sv. 15, s. 653. Dostupné také z URL: <<https://kramerius5.nkp.cz/uuid/uuid:ed631070-1087-11e5-b309-005056825209>> [cit dne 2023-25-03].

²⁸⁸ SEDLÁČEK, August. *Hrady, zámky a tvrze Království českého: Domažlicko a Klatovsko*. Praha: Argo, 1996. ISBN 80-7203-041-8, s. 248.

²⁸⁹ Příloha č. 65 – Prádlo, kostel Povýšení sv. Kříže: Eva Kokořovcová z Kokořova.

²⁹⁰ HOSTAŠ, Karel a VANĚK, Ferdinand. *Soupis památek historických a uměleckých v království Českém od pravěku do počátku XIX. století, XXV: Politický okres Přeštický*. Praha: Česká akademie, 1907, s. 70.

²⁹¹ MOTEJZÍK, Pavel. *Zelená Hora a Klášter u Nepomuku: historicko-turistický průvodce po zámku „Černých baronů“ a obci Klášter*. Nepomuk: s. n., 2014. ISBN 80-239-8097-1, s. 43.

Štáhlavskému panství a zůstalo v držení rodu až do roku 1629. Zdejší tvrz tak měl postupně v držení Jan Kokořovec, Jan Adam Kokořovec a posledními byli jeho synové Petr Jiří a Jan Vilém.²⁹² Náhrobník náleží Evě Kokořovcové z Kokořova, jež zemřela v květnu 1583. V té době byl majitelem tvrze Jan Kokořovec z Kokořova spolu s manželkou Markétou Oselskou z Dlouhé Vsi, která získala po matce Oselce. Velmi pravděpodobně tak šlo o jejich dceru. Eva Kokořovna se narodila k Alžbětě, Aleně, Nabce, Petrovi, Kryštofovi, Janu Adamovi a Janu Vilémovi. Její otec Jan Kokořovec zemřel v roce 1589 a o 11 let později v roce 1600 i jeho manželka a matka Evy Kokořovcové Markéta Dlouhoveská.²⁹³

²⁹² SEDLÁČEK, August. *Hrady, zámky a tvrze Království českého: Domažlicko a Klatovsko*. Praha: Argo, 1996. ISBN 80-7203-041-8, s. 248.

²⁹³ SOA Plzeň, Šároch Josef, kart. 1, Kokořovci z Kokořova, pag. 44-45.

21 Prusiny – kostel sv. Jakuba Většího

Kostel je zde poprvé v pramenech zmiňován kolem roku 1355, kdy byl vystavěn v gotickém slohu. Během 16. století byl přestavěn, na což poukazuje erb Úlických z Plešnic na fasádě. Po smrti Adama Heinricha ze Steinau, jenž v roce 1712 odkázal ve své závěti finanční dar kostelu, získal barokní podobu jednolodní stavby zakončené trojbokým presbytářem a hranolovitou věží s cibulovitou bání na západní straně.²⁹⁴ Vnitřní vybavení pochází převážně z období 18. století, kdy byl kostel přestavěn. Příkladem mohou být boční oltáře s bohatým rozvilinovým zdobením.²⁹⁵

21.1 Petr Hertnberg z Hertenberka

Znakový nápisový pískovcový náhrobník²⁹⁶ je pravděpodobně sekundárně umístěn ve zdi na pravé straně lodi nedaleko vchodu do kostela. Je obdélníkového tvaru o rozměrech 162 cm výšky a 86 cm šířky. V horních třech čtvrtinách je umístěno nápisové pole s českým nápisem tesaným do plochy kamene kapitálou:

LETA . PANiE . 1634 . 10 . FEB / VMRZEL GEST . VROZEi / A STATECZNI . RiTiRZ . PAN / PETR . HERTNBERG . Z . / HERTENBERKVA . NA . NE / TTONiCZiCH . A TV . TO / POCHOWAN . OCZEKAWA / GE . WEDLE . GiNiCH . Wi / WOLENiCH . BOZiCH . TiE / LA . ZDVSSi . SPOGENi . A WE / SELEHO . ZMRTWiCH . W / ZKRZiSSENi //

Celý první řádek je vyplněn červenou barvou, zbývající část nápisového pole je tvořena černou výplní jednotlivých písmen. Ve spodní části je umístěn v prohloubeném kruhu erb Hertnbergů z Hertenberka. Celý výjev je jednoduše orámován reliéfním rámečkem.

Náhrobník se dochoval bez jakéhokoliv poškození. Na kameni je dodnes patrné barevné provedení, kdy byla plocha kamene natřena červenou barvou, prohloubená oblast pod erbem černou barvou i samotný erb byl kolorován. Orámování bylo provedeno zelenou barvou. Je otázkou, z jakého období pochází netypická kolorace.

²⁹⁴ KAREL, Tomáš, PROCHÁZKA, Zdeněk, FIEDLER Jiří a FOUUD, Karel. *Jižní Plzeňsko II =: Landkreis Pilsen-Süd II*. Domažlice: Nakladatelství Českého lesa, 2000. ISBN 80-86125-10-6, s. 129.

²⁹⁵ PODLAHA, Antonín. *Posvátná místa království Českého: dějiny a popsání chrámů, kaplí, posvátných soch, klášterů i jiných pomníků katolické víry a nábožnosti v království Českém, Řada první: Arcidieceze Pražská*. V Praze: Dědictví sv. Jana Nepomuckého, 1907-1913. sv. 1-3, s. 221.

²⁹⁶ Příloha č. 66 – Prusiny, kostel sv. Jakuba většího: Petr Hertnberg z Hertenberka.

Hertnbergové z Hertenberka byl vladycký rod z Loketska, který můžeme najít v pramenech již ve 13. století.²⁹⁷ V erbu měli na modrém štítě zkřížené uťaté medvědí tlapy černě nebo přirozeně zbarvené a stejný motiv i v klenotu.²⁹⁸ Petr Hertnberg byl od roku 1596 uváděn jako majitel Kostrčan po svém otci Vítovi²⁹⁹ a 11. června 1605 přikoupil Mokrou.³⁰⁰ Držitelem Netunic se stal kolem roku 1615, kdy je měl v držení Apolon Ladislav Úlický z Plešnic, od něhož je zakoupil.³⁰¹ V roce 1623 byl odsouzen konfiskacemi a 18. srpna byl zbaven třetiny majetku. V důsledku toho mu byly zabráný Kostrčany s tvrzí, vsí a poplužním dvorem a ves Mokrá. Obojí bylo prodáno sekretáři České dvorské kanceláře a rychtáři Nového města pražského Janu Hegnerovi z Rezelfeldu.³⁰² V důsledku toho patrně Petr přesídlil na Netunice, jež měl v držení devatenáct let až do roku 1634, kdy zde 10. února zemřel. O deset let později zděděný dvůr a ves prodal syn Jan z Hertenberka Mikuláši Mirabellovi z Traychlova a jeho manželce.³⁰³ Po své smrti byl Petr pohřben v kostele na Prusinách, kam náleželo podací právo.

21.2 Adam Jindřich hrabě ze Steinau

Náhrobní deska³⁰⁴ z červeného mramoru je umístěna před schodem do presbytáře ve středu lodi, kde kryje vstup do hrobky, která byla za působení prusinského faráře Františka Turka byla otevřena. Uvnitř se nacházely dvě rakve pro dospělé osoby a jedna dětská, kterou Jan Hajšman spojuje s rokem 1694 a údajným těhotenstvím druhé manželky Adama Jindřicha.³⁰⁵ Tento fakt nelze potvrdit ani vyvrátit. Deska je obdélníkového tvaru o rozměrech 160 cm výšky a 84 cm šířky. Do roku 2022 byla přikryta dřevěnou podlahou. V každém z rohů jsou otvory pro hřeby na vyzdvížení desky – ve dvou horních jsou jejich zbytky, spodní dva jsou prázdné. Horní polovině kamene dominuje reliéfní erb hrabat ze

²⁹⁷ MAŠEK, Petr. *Šlechtické rody v Čechách, na Moravě a ve Slezsku od Bílé hory do současnosti*. Díl I, A-M. Praha: Argo, 2008. ISBN 978-80-257-0027-3, s. 354.

²⁹⁸ HRDINOVÁ, Martina. *Erby ctihodné šlechty slavného Království českého: edice a analýza dvou erbovníků české šlechty z 80. let 17. století*. Praha: Academia, 2013. ISBN 978-80-200-2196-0, s. 207.

²⁹⁹ *Ottův slovník naučný: ilustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí* [online]. V Praze: J. Otto, 1897. sv. 11, s. 214. Dostupné také z URL: <<https://kramerius5.nkp.cz/uuid/uuid:4ef10600-0a78-11e5-b309-005056825209>> [cit. dne 2023-02-02].

³⁰⁰ *Kartotéka Augusta Sedláčka*. [online]. Dostupné také z URL:

<<http://www.augustsedlacek.cz/apps/?asq=hertenberka#search>> [cit. dne 2023-02-02].

³⁰¹ SEDLÁČEK, August. *Hrady, zámky a tvrze Království českého: Plzeňsko a Loketsko*. V Praze: Argo, 1998. ISBN 80-85794-84-5, s. 86.

³⁰² BÍLEK, Tomáš Václav. *Dějiny konfiskací v Čechách po r. 1618* [online]. V Praze: J. Otto, 1882, s. 143. Dostupné také z URL: <<https://kramerius5.nkp.cz/uuid/uuid:52faea18-1b08-4585-8a90-efd64904120b>> [cit. dne 2023-04-02].

³⁰³ SEDLÁČEK, August. *Hrady, zámky a tvrze Království českého: Plzeňsko a Loketsko*. V Praze: Argo, 1998. ISBN 80-85794-84-5, s. 86.

³⁰⁴ Příloha č. 67 – Prusiny, kostel sv. Jakuba většího: Adam Jindřich ze Steinau.

³⁰⁵ SOA Plzeň, Hajšman Jan, kart. 1, Nebílovský maršál, pag. 84.

Steinau v podobě čtvrceného štítu se srdečním štítkem se třemi koly uprostřed. V prvním a čtvrtém poli je tvořen třemi páry zkřížených palmových ratolestí a ve druhém a třetím poli do středu obráceným dvouocasým lvem s vyplazeným jazykem. Nad štítem je koruna. Pod ním je umístěn v jeho středu nápis:

A . H . C . D . S³⁰⁶ / C B y . 31 / OCTOБ / A . N 1 7 i . Z //

Celý výjev je jednoduše orámován linkou tesanou do plochy kamene.

Deska se dochovala bez jakéhokoliv většího poškození mimo drobného popraskání na jejím povrchu a setření nápisové a reliéfní složky vlivem mechanického působení.

Adam Jindřich hrabě ze Steinau pocházel ze starého franckého a alsaského rodu.³⁰⁷ Narodil se v roce 1653 do rodiny císařského důstojníka Adama Ulricha a Aemilie z Günderode jako nejstarší syn. Některé prameny uvádějí jako rok narození 1640.³⁰⁸ Rodina se později rozrostla na devět dětí – Adam Jindřich měl čtyři bratry a čtyři sestry.³⁰⁹ Kolem roku 1666, což by mu bylo podle roku narození třináct nebo dvacet šest let, vstoupil do vojska a započal svoji vojenskou kariéru, díky níž vystoupal na společenském žebříčku, a v závěru života si po dvaceti osmi letech služby zakoupil panství Nebílovy v západních Čechách.³¹⁰ Během vojenské služby bojoval v Itálii, Nizozemí, účastnil se řady tažení, padl do francouzského zajetí a postupně získal titul plukovníka. Okolo roku 1680 přešel ze služeb vévody Karla Lotrinského k bavorskému vojsku kurfiřta Maxmiliána Emanuela, kde strávil úctyhodných čtrnáct let.³¹¹ Proslavil se během bojů proti Turkům, kdy dobyl pevnost Nové Zámky, a v roce 1694 vstoupil do služeb Benátské republiky. Na konci 17. století bojoval proti Švédům ve službách saského kurfiřta Augusta I. jako polní maršál a účastnil se severní války. Na počátku 18. století velel polské korunní armádě a saské kavalérii. Svoji dlouholetou kariéru zakončil v roce 1706, kdy naposledy vystupoval ve službách Benátské

³⁰⁶ Písmena lze číst jako Adam Heinrich come de Steinau.

³⁰⁷ MAŠEK, Petr. *Šlechtické rody v Čechách, na Moravě a ve Slezsku od Bílé hory do současnosti*. Díl II, N-Ž. Praha: Argo, 2010. ISBN 978-80-257-0294-9, s. 307.

³⁰⁸ SOA Plzeň, Hajšman Jan, kart. 1, Nebílovský maršál, pag. 5.

³⁰⁹ ČERVENKA, Vladimír a SANKOT, Jiří. V majetku benátského maršála. *Oficiální stránky obce Chválenice* [online]. Dostupné také z URL: <<https://www.chvalenice.cz/obec-107/z-historie-obce-1/kapitoly-z-historie/napric-staletimi-dalsi-pribehy-a-zajimavosti/v-majetku-benatskeho-marsala/>> [cit. dne 2023-15-02].

³¹⁰ KOKOŠKOVÁ, Věra. Dvě postavy bez tváře, In: *Pod Zelenou Horou: vlastivědný sborník jižního Plzeňska*. Přeštice a Nepomuk: Městské úřady, 2010, roč. 13, č. 2, s. 7-12. ISSN 1802-8594, s. 7.

³¹¹ SOA Plzeň, Hajšman Jan, kart. 1, Nebílovský maršál, pag. 7-8.

republiky jako maršál a vrchní velitel pozemních vojsk.³¹² Ve svém osobním životě se přibližně v roce 1680 oženil s poměrně bohatou bavorskou vdovou Marií Annou Barborou, hraběnkou z Freysingu rozenou z Tattenbachu a Rheinsteinu. S ní měl dvě děti – v roce 1681 se do manželství narodil syn František a o devět let později se narodila Marie Terezie³¹³. O necelý rok později rodinu zasáhla tragédie v podobě smrti matky obou dětí a manželky Adama Jindřicha, jež zemřela ve věku 33 let 13. března 1691. Již o rok později se, pravděpodobně kvůli malým dětem, oženil s Marií Franziskou Katharinou paní z Pfirtu-Carspachu. V roce 1702 byl povýšen do hraběcího stavu za vojenské úspěchy, v závislosti na čemž mu byl polepšen erb.³¹⁴ Ten mu byl potvrzen ještě v Prusku v roce 1703, Sasku téhož roku a v roce 1706 i v Čechách. Mezníkem v životě admirála či nejvyššího polního maršála, jak je někdy uváděn, se stal rok 1705, kdy na popud Jana Josefa z Vrtby zakoupil panství Nebílovy, Žinkovy a Chlumčany od Jana Kokořovce z Kokořova. Již o rok později začala stavba nového zámku v Nebílovech, kdy byla přestavována renesanční tvrz podle návrhu Johanna Lucase von Hildebrandta. Stavitelem se stal Jakub Auguston mladší. Rodina v tu dobu přesídlila do nedalekých Chlumčan.³¹⁵ Roku 1709 zemřel v Benátkách syn a jediný generálův dědic František. Byl pohřben v kostele na Prusinách. Téhož roku v září se provdala dcera Marie Terezie za hraběte Františka Václava z Vrtby. Adam Jindřich žil ještě následující tři roky. Dne 30. října 1712 sepsal svoji poslední vůli v Nebílovech³¹⁶, následujícího dne 31. října 1712 zemřel a byl 4. listopadu pochován do hrobky na Prusinách, jak sděluje matrika zemřelých.³¹⁷ Majetek po něm zdědila dcera Marie Terezie, jež roku 1715 prodala Nebílovy rodu Černínů z Chudenic a na přání otce nechala vystavět nový kostel na Prusinách.³¹⁸

³¹² ČERVENKA, Vladimír a SANKOT, Jiří. V majetku benátského maršála. *Oficiální stránky obce Chválenice* [online]. Dostupné také z URL: <<https://www.chvalenice.cz/obec-107/z-historie-obce-1/kapitoly-z-historie/napric-staletimi-dalsi-pribehy-a-zajimavosti/v-majetku-benatskeho-marsala/>> [cit. dne 2023-15-02].

³¹³ Celým jménem Marie Theresie Antonie Josepha Felizitas Anna Eleonora. Dle pramenů: ČERVENKA, Vladimír a SANKOT, Jiří. V majetku benátského maršála. *Oficiální stránky obce Chválenice* [online]. Dostupné také z URL: <<https://www.chvalenice.cz/obec-107/z-historie-obce-1/kapitoly-z-historie/napric-staletimi-dalsi-pribehy-a-zajimavosti/v-majetku-benatskeho-marsala/>> [cit. dne 2023-15-02].

³¹⁴ Tamtéž.

³¹⁵ ROŽMBERSKÝ, Petr, MACHOVÁ, Veronika a FIALA, Milan. *Zámek a tvrz Nebílovy*. Plzeň: Petr Míkota, 2016. ISBN 978-80-87170-458, s. 27-28.

³¹⁶ ČERVENKA, Vladimír a SANKOT, Jiří. V majetku benátského maršála. *Oficiální stránky obce Chválenice* [online]. Dostupné také z URL: <<https://www.chvalenice.cz/obec-107/z-historie-obce-1/kapitoly-z-historie/napric-staletimi-dalsi-pribehy-a-zajimavosti/v-majetku-benatskeho-marsala/>> [cit. dne 2023-15-02].

³¹⁷ SOA v Plzni, Sběrka matrik západních Čech, sign. Prusiny 03 (Narození, oddání, zemřelí 1680-1728), fol. 209r. Dostupné také online z URL: <https://www.portafontium.eu/iipimage/30067569/prusiny-03_2200-z?x=612&y=1&w=486&h=303> [cit. dne 2023-09-02]. Snímek 220.

³¹⁸ SOA Plzeň, Šaroch Josef, kart. 1, Kokořovci z Kokořova, pag. 86.

21.3 Dorota Netonická z Nebílov

Znakový pískovcový náhrobek³¹⁹ je druhotně využit jako stavební prvek – překlad pro zazdění úzkého schodiště v minulosti vedoucího na oratoř ze sakristie. Původně je v roce 1863 uváděn v sakristii.³²⁰ Otázkou je, zda je míněno již stávající místo, či byl zazděn někde u zdi. Je obdélníkového tvaru a měřitelná část má rozměry 161 cm výšky a 58 cm šířky. V horní části je umístěno nápisové pole s českým reliéfně tesaným nápisem gotickou minuskulou, z něhož je čitelné:

[---] 1575 Umrzela Uroze [---] / [---] Dorota Nettoniczka [---] / bilow we czwtwrtek [---] / [---] tela Bozyho [---] / [---] tuto w krystu Pan [---] / [---] oczywa R. B. [.]. D. M. B. [---] //

Postranní části jsou z obou stran zakryté zdí. Pod ním je v prohloubené nice umístěn reliéfní erb Netunických z Netunic.

Náhrobek se dochoval i přes své druhotné využití bez většího poškození a díky umístění nedošlo k mechanickému poškození jeho reliéfních prvků. Kámen je pouze mírně prohnutý a došlo k jeho přebílení. V důsledku zazdění a přebílení není taktéž čitelná celá nápisová složka.

Netuničtí z Netunic či Netoničtí z Nebílova byli vladycký rod, jehož předci žili již ve 13. století. V erbu mají čtvrcený štít s koněm v prvním a čtvrtém poli, ve druhém a třetím tři břevna a s rostoucím koněm s uzdou v klenotu.³²¹ Jejich příslušnicí byla i zemřelá Dorota Netonická z Nebílov, jež zemřela v roce 1575 ve čtvrtek kolem svátku Božího těla, jak sděluje náhrobek. Ten v roce 1575 připadl přímo na čtvrtek 2. června.³²² Narodila se Dobešovi Netunickému z Netunic a jeho manželce Zdeňce Netonické z Kuního. Po smrti svého bratra dostala Dorota Netonická z Nebílov na jaře roku 1572 do držení Netunice.³²³ Za svého života se nikdy neprovdala. V roce 1576 došla k přesvědčení, že vzhledem ke svému pozeňanému věku sepíše závěť. Stalo se tak 10. června 1576.³²⁴ Zde ovšem nastává

³¹⁹ Příloha č. 68 – Prusiny, kostel sv. Jakuba většího: Dorota Netonická z Netunic.

³²⁰ SOKA Plzeň-jih, FÚ Prusiny, Kronika fary 1836-1939, pag. 3. Dostupné také online z URL: <https://www.portafontium.eu/iipimage/30560327/soap-pj_00505_fara-prusiny-1836-1939_0030?x=418&y=236&w=614&h=383> [cit. dne 2023-09-02]. Snímek 3.

³²¹ *Ottův slovník naučný: ilustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí* [online]. V Praze: J. Otto, 1902, sv. 18, s. 229. Dostupné také z URL: <<https://kramerius5.nkp.cz/uuid/uuid:4f6dd850-05b0-11e5-97f4-5ef3fc9ae867>> [cit. dne 2023-25-03].

³²² EMLER, Josef. *Rukověť chronologie křesťanské, zvláště české: potřebná pomůcka pro archiváře, dějepisce, duchovní, soudce a advokáty* [online]. V Praze: Spolek historický, 1876, s. 13. Dostupné také z URL: <<https://ndk.cz/uuid/uuid:aa63d450-5b06-11e7-8b71-5ef3fc9ae867>>.

³²³ SEDLÁČEK, August. *Hrady, zámky a tvrze Království českého: Plzeňsko a Loketsko*. V Praze: Argo, 1998. ISBN 80-85794-84-5, s. 86.

³²⁴ KRÁL, Pavel. *Mezi životem a smrtí: testamenty české šlechty v letech 1550 až 1650*. České Budějovice: Jihočeská univerzita, Historický ústav, 2002. ISBN 80-7040-463-9, s. 207.

rozpor se záznamem na náhrobníku, jenž udává, že zemřela v roce 1575. Pravděpodobně tak došlo k chybě při jeho zhotovení. Rodinné sídlo Netunice ve své poslední závěti odkázala Josefovi Úlickému z Plešnic, další majetek a finance poté několika dalším osobám, mimo jiné také své chovance Anně.³²⁵ Proti závěti v roce 1578 vystoupil bratr Jiří Netonický, který odmítl uznat, že byla Dorota výhradní držitelkou Netunic. Dle jeho výpovědi bylo její držení pouze poloviční. Na základě toho lze odhadnout, že Dorota zemřela někdy od 10. června 1576, kdy byl sepsán testament, do roku 1578, kdy byl napaden bratrem Jiřím a v roce 1585 také jejími sestrami Alžbětou a Marjánou.³²⁶

21.4 Nezvěstný náhrobník – Jiří Helberger z Altendorfu

Dnes nezvěstný náhrobník, který nebyl v rámci terénního výzkumu v kostele zaznamenán, a všechny prameny o jeho přesné poloze mlčí, se měl nacházet v interiéru stavby. Sepulkrální památku nezmiňuje ani kronika fary v popisu z roku 1836, ač hovoří o čtyřech náhrobnících. Pravděpodobně mezi ně počítá i kamennou desku z roku 1608 umístěnou na věži kostela.³²⁷ Jediným pramenem, avšak ne plně spolehlivým, je zápis v knize od Josefa Alexandra Dundra: „*Léta 1634 umřel slowútný muž Jiřík Halberger z Altendorfu a to z Falcu na den sw. Kalmada k 2. hodině na noc, jehožto tělo tu odpočívá, očekávajíc wzkříšení. Apolena manželka jeho byla s ním 4 léta a 5 neděl.*“³²⁸ Některé další prameny a publikace pravděpodobně tuto informaci přebírají dále, ale neuvádějí bližší informace.

³²⁵ Tamtéž, s. 207.

³²⁶ Tamtéž, s. 210.

³²⁷ SOkA Plzeň-jih, FÚ Prusiny, Kronika fary 1836-1939, pag. 3. Dostupné také online z URL: <https://www.portafontium.eu/iipimage/30560327/soap-pj_00505_fara-prusiny-1836-1939_0030?x=418&y=236&w=614&h=383> [cit. dne 2023-09-02]. Snímek 3.

³²⁸ DUNDR, Josef Alexandr. *Králowství České statisticky-polohopisně popsané*. Praha: Tiskem a skladem Karla Vilíma Medaua a společ., 1845, s. 56.

22 Řesanice – kostel Všech svatých

Dnešní podoba kostela je ovlivněna barokní přestavbou v 18. století, kdy byla například upravena klenba lodi. Výraznějším prvkem je přistavěná předsíň. Během let také ztratil původní opevnění, přesto výrazná část stavby pochází z období svého vzniku ve 2. polovině 13. století, kdy byl postaven v duchu rané gotiky s prvky končícího románského slohu. Jedná se tak o jeden z nejstarších kostelů v této oblasti. Jde o jednolodní stavbu s hranolovitou věží na západní straně, předsíní a zakončenou presbytářem s křížovou klenbou. Vnitřní vybavení pochází převážně z 18. století.³²⁹ V ploše kostela se dochovalo čtrnáct identifikovatelných náhrobníků.³³⁰ Možný patnáctý pískovcový náhrobník s plně ohlazenou plochou je umístěn jako poslední ze tří náhrobníků ve druhé řadě před vstupem do presbytáře. Je obdélníkového tvaru o rozměrech 193 cm výšky a 110 cm šířky. Patrně mohlo dojít k jeho převrácení reliéfní stranou dolů.

22.1 Bořivoj Strojetický ze Strojetic

Znakový náhrobník³³¹ z šedého mramoru je umístěn v dlažbě presbytáře na pravé straně u zdi na úrovni hlavního oltáře. Je obdélníkového tvaru o rozměrech 126 cm výšky a 72 cm šířky. V centrální části byl umístěn fragment erbu Strojetických ze Strojetic, jehož zbytky jsou patrné dodnes. Při hraně kamene je nápisová složka s českým textem tesaným gotickou minuskulou nízkým reliéfem:

(Le)tha 15 [---] so / botu po Swatý Pawlu na wyru obracz [---] um / (rz)el Pan Borzi / wog [---] z Strojeticz [---] // . Nápis pokračuje dvěma řádky ve střední části: [---] pan Buh [---] / Dusy g(eho) milos [---] // .

Náhrobník se dochoval výrazně poškozený mechanickým působením, v důsledku čehož došlo k fragmentárnímu zachování nápisové složky a erb je téměř neznatelný.

Strojeticí ze Strojetic byl vladycký rod pocházející ze severních Čech a nesoucí jméno podle Strojetic nedaleko Podbořan. Poprvé se v pramenech objevili přibližně v polovině 14. století.³³² Od roku 1542 byl rod držitelem také Řesanice, jež zakoupil Jan

³²⁹ POCHE, Emanuel. *Umělecké památky Čech, P-Š*. Praha: Academia, 1980, s. 282.

³³⁰ Zdejší náhrobníky byly kvalitně zpracovány Vladimírem Červenkou – ČERVENKA, Vladimír. Náhrobníky v kostele Všech svatých v Řesanicích. In: *Heraldika a genealogie*. Praha: Klub pro českou heraldiku a genealogii, 2007, č. 1-2, s. 31-80. ISSN 0232-00304.

³³¹ Příloha č. 69 – Řesanice, kostel Všech svatých: Bořivoj Strojetický ze Strojetic.

³³² *Ottův slovník naučný: ilustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí* [online]. V Praze: J. Otto, 1906, sv. 24, s. 264. Dostupné také z URL: <<https://digitalniknihovna.cz/mzk/uuid/uuid:09bef600-1086-11e5-b269-5ef3fc9bb22f>> [cit dne 2023-01-04].

Strojetický ze Strojetic od Řesanských z Kadova, a ve zdejším kostele je pohřbeno mimo Bořivoje ze Strojetic i několik další osob z tohoto rodu. Bořivoj byl synem Jana, jenž zakoupil Řesanice, a spolu s bratrem Václavem se kolem roku 1543 rozdělili o majetek a prodali Kladrubce. Jeho manželkou se stala Juliana Bechyňová z Lažan. Svůj podíl čítající řesanickou tvrz, poplužní dvůr a vsi Řesanice, Životice a Novou Ves rozšířil v roce 1547 o Domorazy a roku 1565 o Jindřichovice.³³³ Kartotéka Augusta Sedláčka navíc uvádí mimo Juliany Bechyňové jako manželku Bořivoje i Elišku z Budče a jejich dva syny Jindřicha a Zdeňka. U druhého syna je chyba ve jméně a měl by to být Radslav. V tomto případě by pak seděla zpráva, že v roce 1581 ještě Jindřich a Radslav nejsou zletilí, na rozdíl od bratrů – Oldřicha, Burjana, Jana a Mikuláše³³⁴, které tak měl Bořivoj se svojí první manželkou Julianou. Ta zemřela několik let před ním, sám Bořivoj zesnul 26. ledna 1572.

22.2 Václav Strojetický ze Strojetic

Žulový náhrobník³³⁵ je umístěn jako první zleva v sérii tří náhrobníků umístěných v dlažbě presbytáře za akantovým zábradlím, pod nímž je skryta horní hrana kamene. Je obdélníkového tvaru o rozměrech 167 cm šířky a 91 cm výšky. V obdélném mírně zahloubením poli orámovaném jednoduchou reliéfní linkou je vyveden reliéfní erb Strojetických ze Strojetic. Nápisové pole s českým nápisem tesaným reliéfní gotickou minuskulou je umístěno po obvodu kamene a zasahuje dvěma řádky do jeho střední části:

[---] / [---] Urozeny / [---] waclaw z tro / getic a na ugezdczy umrzel [---] / [---] / [---] //

Na kameni je patrné mechanické poškození, v důsledku čehož došlo k ohlazení nápisové složky na několika místech. Ta je taktéž zakryta částí zasahujícího zábradlí.

Další z rodu Strojetických ze Strojetic byl Václav – bratr Bořivoje, jenž byl synem prvního držitele Řesaníc Jana.³³⁶ Dle Dobřenského se narodil kolem roku 1532.³³⁷ Po dělení s bratrem získal díl Řesaníc, Životic a Novou Ves.³³⁸ V roce 1538 rozšířil svůj majetek o tvrz, dvůr a ves Chříč na severním Plzeňsku. O rok později je vymanil z manství a též

³³³ SEDLÁČEK, August. *Hrady, zámky a tvrze Království českého: Prácheňsko*. Praha: Argo, 1997. ISBN 80-7203-140-6, s. 267.

³³⁴ *Kartotéka Augusta Sedláčka*. [online]. Dostupné také z URL: <<http://www.augustsedlacek.cz/apps/?asq=bo%C5%99ivoj%20strojetick%C3%BD#search>> [cit. dne 2023–16–04].

³³⁵ Příloha č. 70 – Řesanice, kostel Všech svatých: Václav Strojetický ze Strojetic.

³³⁶ SEDLÁČEK, August. *Hrady, zámky a tvrze Království českého: Prácheňsko*. Praha: Argo, 1997. ISBN 80-7203-140-6, s. 267.

³³⁷ NA Praha, Sbirka genealogická Dobřenského, i. č. 1037 (Strojetický ze Strojetic).

³³⁸ SEDLÁČEK, August. *Hrady, zámky a tvrze Království českého: Prácheňsko*. Praha: Argo, 1997. ISBN 80-7203-140-6, s. 267.

přivedl vodu za pomoci dubového potrubí do tamní tvrže. Již roku 1541 však Chříč prodal Šebestiánu Lažanskému z Bukové spolu se dvěma vsemi – Hedčany a Lhotkou a třemi lány v Holovousích. Místo toho od bratrů Oldřicha a Šebestiána koupil ves Újezdec na Slánsku. V roce 1549 a následně ještě roku 1552 byl uváděn jako účastník sněmu. Jeho domnělou manželkou byla Salomena Kozlová, od jejíhož otce Václav koupil Chříč.³³⁹ Na závěr Václavova života panují dva rozdílné názory. První z nich hovoří o tom, že zemřel po roce 1552, kdy již nebyl politicky činný, a jeho majetek přebral bratr Šebestián.³⁴⁰ Naopak Dobřenský udává Šebestiána jako jeho jediného syna, jenž tedy pravděpodobně přebral po otci majetek, a klade úmrtí Václava Strojetickeho mezi roky 1560 až 1563. Jako jeho druhé dítě též uvádí dceru Barboru, která se provdala za Origena Roha z Vlkanova.³⁴¹ Jeho genealogický pohled je pravděpodobnější vzhledem k tomu, že se na náhrobníku v řesanickém kostele, kam byl Václav Strojetickeý ze Strojetic pohřben, dochoval počátek letopočtu úmrtí.

22.3 Mikuláš Řesanský z Kadova

Znakový-nápisový žulový náhrobník³⁴² je umístěn jako druhý zleva před akantovým zábradlím. Je obdélníkového tvaru o rozměrech 160 cm výšky a 90 cm šířky. V jeho středu je umístěno hrubě tesané reliéfní kolo na štítu. Zbylou část kamene pokrývá rozsáhlá nápisová složka s českým textem tesaným reliéfní gotickou minuskulou, který začíná opisem při hraně:

[---] / ny syna bozyho . mcccc / lx trzetyho / umrzel Mykulas [---] //. Na to navazuje nápisové pole dvěma řádky nad reliéfním motivem kola: z kadova / a zasanyc // a dvěma řádky pod ním: prostez /boha zan //.

Na náhrobníku je patrné mechanické působení, v důsledku čehož došlo k ohlazení reliéfní složky kamene. Na povrchu je též bělavý povlak.

Řesanští z Kadova byli vladyckou rodinou, jejíž předci se v pramenech objevují již v polovině 14. století a na Kadově poblíž Lnář sídlili ve stejné době. Od roku 1413 byli majiteli Řesanic, prvním z nich byl Přibík přibližně do roku 1469.³⁴³ Zemřelým, jemuž

³³⁹ SAITL, Vilém. Strojetickeý ze Strojetic. In: *Heraldika a genealogie*. Praha: Klub pro českou heraldiku a genealogii, 1996, č. 1, s. 1-34. ISSN 0232-0304, s. 23-24.

³⁴⁰ Tamtéž, s. 24.

³⁴¹ NA Praha, Sběrka genealogická Dobřenského, i. č. 1037 (Strojetickeý ze Strojetic).

³⁴² Příloha č. 71 – Řesanice, kostel Věch svatých: Mikuláš Řesanský z Kadova.

³⁴³ SEDLÁČEK, August. *Hrady, zámky a tvrže Království českého: Prácheňsko*. Praha: Argo, 1997. ISBN 80-7203-140-6, s. 267.

náleží náhrobník, je Mikuláš z Kadova a „Žasanic“, jenž zemřel roku 1460. V tomto období se v pramenech neobjevuje žádná osoba tohoto jména. Patrně tak šlo o bratra nebo syna Přibíka, prvního majitele zdejší tvrže. Dle velikosti náhrobníku se s větší pravděpodobností však jednalo o bratra.

22.4 Juliana Bechyňová z Lažan

Znakový náhrobník³⁴⁴ z bílého mramoru je umístěn v dlažbě presbytáře za akantovým zábradlím blíže hlavnímu oltáři jako třetí z trojice náhrobních kamenů zde umístěných. Je obdélníkového tvaru o rozměrech 168 cm výšky a 103 cm šířky. V centrálním mírně zahlobeném obdélníkovém poli byl umístěn reliéfní erb Bechyňů z Lažan s fragmenty tří kaprů ve štítu. Po obvodu kamene se nacházelo nápisové pole.

Náhrobník se ze všech kamenů v kostele dochoval v nejvíce poškozeném stavu. Vlivem sešlapání došlo ke ztrátě jak nápisového pole, tak reliéfního erbu v ploše kamene. Mimoto je při pravé hraně popraskán.

Bechyňové z Lažan se poprvé v pramenech objevují na počátku 15. století. Do Řesanice se dostali osobou Juliany – manželky Bořivoje Strojetickeho ze Strojetic. Jí se stala pravděpodobně kolem roku 1544, tedy rok poté, co zdědil po otci majetek. Narodili se jim celkem čtyři synové – Oldřich, Burjan, Jan a Mikuláš. Dobřenský uvádí i dcery, ale neurčuje, do kterého manželství Bořivoje se narodily.³⁴⁵ Vzhledem k tomu, že v roce 1581 nebyli ještě synové z druhého manželství zletilí³⁴⁶, zemřela tedy někdy okolo roku 1560.

22.5 Jindřich Jiří Strojetickeý ze Strojetic

Znakový žulový náhrobník³⁴⁷ je umístěn v dlažbě presbytáře na levé straně u zdi. Je obdélníkového tvaru o rozměrech 77 cm výšky a 56 cm šířky. V dolních dvou třetinách je mírně zahlobené čtvercové pole uvnitř s reliéfním erbem Strojetickeých ze Strojetic. Nápisové pole s českým nápisem tesaným kapitálou do plochy kamene začíná v levém horním rohu, pokračuje opisem a je zakončeno čtyřmi řádky v horní třetině kamene:

(LET)HA í602 W PATEK / [---] ZIM TIELE . VMRZEL / [---] RZICH GİRZI VROZENE
/ [---] O PANA GİNDRZİCHA //.

³⁴⁴ Příloha č. 72 – Řesanice, kostel Všeoh svatých: Juliana Bechyňová z Lažan.

³⁴⁵ NA Praha, Sbířka genealogická Dobřenského, i. č. 1037 (Strojetickeý ze Strojetic).

³⁴⁶ Od roku 1549 byla hranice právní způsobilosti, tj. zletilosti, stanovena pro muže šlechtického stavu na 20 let. Dle literatury: MALÝ, Karel a koleř. *Dějiny českého a československého práva do roku 1945*. Praha: Leges, 2010. ISBN 978-80-87212-39-4, s. 122.

³⁴⁷ Příloha č. 73 – Řesanice, kostel Všeoh svatých: Jindřich Strojetickeý ze Strojetic.

stran: STROGETiCZKE° Z STROGETiCZ / A NA RZESANiCiCH [---] A TV / T(O) [---]
] RACZ DVS(SI) [---] //.

Náhrobník se dochoval výrazněji poškozený oproti zbývajícím kamenům v kostele. Je poškozen mechanickým působením, v důsledku čehož došlo k fragmentovému zachování nápisové složky. Při pravé hraně kamene chybí několik jeho fragmentů a též je povrch pokryt zelenavým povlakem v důsledku vztlínající vlhkosti.

Zemřelou osobou je pravděpodobně Jindřich Jiří Strojetický ze Strojetic, jméno se nedochovalo celé, ale odkazovalo by tak k otci. Ten je na náhrobíku uveden jako Jindřich Strojetický, který byl synem Bořivoje Strojetického ze Strojetic a jeho druhé ženy Elišky z Budče. V roce 1581 je uváděn jako kupec spolu se svým bratrem Radslavem polovice vsi Blatenka, již však neměli dlouho v držení.³⁴⁸ Jeho uvedení na náhrobíku a možné spojení s velikostí kamene odkazuje na to, že šlo o dítě či nedospělého syna. To by potvrzoval i Dobřenského záznam, který uvádí, že měl s manželkou Kateřinou Boubínskou z Újezda pouze dvě děti – Petra Zdeňka a Salomenu provdanou Příchovskou z Příchovic.³⁴⁹ Jindřich Jiří zemřel 7. června 1602³⁵⁰, jak uvádí nápis na náhrobíku.

22.6 Václav Řesanský z Kadova

Znakový žulový náhrobník³⁵¹ je umístěn jako první zprava v souboru tří náhrobíků umístěných v kostelní dlažbě těsně pod schodem do presbytáře. Je obdélníkového tvaru o rozměrech 194 cm výšky a 108 cm šířky. V centrální části se nachází reliéfní erb Řesanských z Kadova. Nápisové pole s českým reliéfním nápisem tesaným gotickou minuskulou je umístěno v opisu v tomto znění:

[---] / [---] . Pan . Waczlaw . z Kadowa a /. w Rzesaniczych [---] / . Umrzel . [---] //.

Náhrobník se dochoval výrazněji poškozený mechanickým působením, v důsledku čehož došlo ke ztrátě jak nápisové složky, tak i reliéfního erbu, z něhož je dnes nejvíce patrné kolo.

Dalším z Řesanských z Kadova, jenž našel poslední odpočinek ve zdejší kostele, je Václav. V pramenech není přímo uváděn, avšak vzhledem k tomu, že je rod majitelem

³⁴⁸ SAITL, Vilém. Strojetičtí ze Strojetic. In: *Heraldika a genealogie*. Praha: Klub pro českou heraldiku a genealogii, 1996, č. 1, s. 1-34. ISSN 0232-0304, s. 26.

³⁴⁹ NA Praha, Sběrka genealogická Dobřenského, i. č. 1037 (Strojetický ze Strojetic).

³⁵⁰ EMLER, Josef. *Rukověť chronologie křesťanské, zvláště české: potřebná pomůcka pro archiváře, dějepisce, duchovní, soudce a advokáty* [online]. V Praze: Spolek historický, 1876, s. 17. Dostupné také z URL: <<https://kramerius5.nkp.cz/uuid/uuid:ac2f4580-5b06-11e7-8b71-5ef3fc9ae867>> [cit. dne 2023-15-04].

³⁵¹ Příloha č. 74 – Řesanice, kostel Všech svatých: Václav Řesanský z Kadova.

Řesanice do roku 1523, kdy jsou prodány Janem – synem Vintíře, byl pravděpodobně jeho současníkem. Dle velikosti se nejedná o dětský náhrobek, a protože o bratru by se zachovala nějaká informace, musel být nejspíše jeho bratrancem. Tedy hypotetickým synem Přibíka, který byl bratrem Vintíře a strýcem Jana z Kadova. V pramenech se v roce 1507 objevuje osoba Václava Vintíře z Kadova, jenž je v příjmení s Jindřichem z Vrchovišť.³⁵² Pravděpodobně tak jde o Václava, uváděného v pramenech jako Václav Vintíř.

22.7 Přibík Řesanský z Kadova

Znakový žulový náhrobek³⁵³ je umístěn jako druhý zprava v dlažbě před schodem do presbytáře. Je obdélníkového tvaru o rozměrech 210 cm výšky a 109 cm šířky. V centrální obdélníkové části se nachází reliéfní erb Řesanských z Kadova obklopený farnochy a zavilínami. Nápisové pole je umístěno v opisu a český nápis je ztvárněn gotickou minuskulou:

[---] bozie m^o ccccc / umrzel urozeny Panosse Przibyk z ka / dowa a z zasanicz / ten [---] //

Reliéfní složka náhrobku se dochovala poškozena mechanickým působením zejména v horní polovině kamene, kde došlo ke ztrátě reliéfní složky v centrální části.

Náhrobek náleží Přibíkovi Řesanskému z Kadova zemřelému roku 1500. Osoba toho jména je uváděna v Kartotéce Augusta Sedláčka s neurčitými událostmi, jež se odehrály k datu 1479 a 1488.³⁵⁴ Dle data úmrtí by se mohlo jednat o bratra Vintíře z Kadova, a tedy syna Přibíka – prvního majitele zdejší tvrze.

22.8 Vintíř z Kadova

Znakový žulový náhrobek³⁵⁵ je umístěn jako poslední zprava v souboru náhrobků nacházejících se v dlažbě kostelní lodi před schodem do presbytáře. Je obdélníkového tvaru o rozměrech 210 cm výšky a 110 cm šířky. V centrální obdélné části je vytesán reliéfní erb Řesanských z Kadova zasazený a obklopený farnochy se zavilínami. Nápisové pole s českým nápisem reliéfní gotickou minuskulou je umístěno v opise:

³⁵² *Kartotéka Augusta Sedláčka*. [online]. Dostupné také z URL: <http://www.augustsedlacek.cz/apps/?asq=kate%C5%99ina%20ze%20sulovic#search> [cit. dne 2023–16–04].

³⁵³ Příloha č. 75 – Řesanice, kostel Věch svatých: Přibík Řesanský z Kadova.

³⁵⁴ *Kartotéka Augusta Sedláčka*. [online]. Dostupné také z URL: <http://www.augustsedlacek.cz/apps/?asq=kate%C5%99ina%20ze%20sulovic#search> [cit. dne 2023–16–04].

³⁵⁵ Příloha č. 76 – Řesanice, kostel Věch svatých: Vintíř z Kadova.

[---] bozie° tisice° d° xx°/ prw° urozena wladyka pan wyntirz ./ z kadowa a vmrzal / gest na den Swa [---] //. Pokračuje dvojřádkovým nápisem v centrální části kamene: (pa)ne buo . smi / [---] nad dvssy + //.

Na náhrobníku je patrné mechanické poškození a také stopy po vzlínající vlhkosti. V důsledku toho došlo k ohlazení nápisové složky, zejména v levém horním rohu.

Vintíř z Kadova zemřel v úterý 23. dubna 1521.³⁵⁶ Po svém otci Přibíkovi získal v držení Řesanice a jeho bratrem byl pravděpodobně Přibík, pohřbený též ve zdejší kostele. Jeho manželkou byla Kateřina ze Sulevic, s níž měl syna Jana, jenž po smrti otce v roce 1521 přebral Řesanice. Vintíř se v pramenech objevuje ke dni 13. května 1479 jako osoba zaručující se za Jindřicha Koce z Dobrše, že budou zachovávat mír s poddanými pasovského biskupa.³⁵⁷ Ke 30. dubnu 1494 je uváděn svou pečeti jako jeden ze svědků písemného zaznamenání dělení Bohuslava Vyduňy z Obytec a jeho strýce též Bohuslava z Obytec.³⁵⁸ Na konci 15. století držel mimo Řesanic též Bezděkov na Blatensku.³⁵⁹ V roce 1512 mu byl udělen majestát pro obdarování kostela v Řesanicích.³⁶⁰

22.9 Zdislav z Kadova

Žulový znakový náhrobník³⁶¹ se nachází v kostelní dlažbě jako první zprava v sérii tři kamenů umístěných ve druhé řadě před vstupem do presbytáře. Je obdélníkového tvaru o rozměrech 172 cm výšky a 100 cm šířky. V centrální části kamene je umístěn erb Řesanských z Kadova tesaný nízkým reliéfem a orámovaný jednoduchým obdélným rámečkem. Česká reliéfní nápisová složka tesaná reliéfní gotickou minuskulou je umístěna v opisu:

[---] / [---] zigmunda vrozena wl / adyka Zdislaw z kadow / a rzasani zabit gt od gindrzi [---] // Dvěma řádky vstupuje do centrální části kamene: pte z [---] / pomuc [---] //.

³⁵⁶ EMLER, Josef. *Rukověť chronologie křesťanské, zvláště české: potřebná pomůcka pro archiváře, dějepisce, duchovní, soudce a advokáty* [online]. V Praze: Spolek historický, 1876, s. 10. Dostupné také z URL: <<https://kramerius5.nkp.cz/uuid/uuid:aba07300-5b06-11e7-8b71-5ef3fc9ae867>> [cit. dne 2023-17-04].

³⁵⁷ SEDLÁČEK, August. *Hrady, zámky a tvrze Království českého: Prácheňsko*. Praha: Argo, 1997. ISBN 80-7203-140-6, s. 267.

³⁵⁸ ERŠIL, Jaroslav. *Archiv pražské metropolitní kapituly 2: Katalog listin a listů z let 1420-1561* [online]. Praha: Univerzita Karlova, 1986, s. 146. Dostupné také z URL: <<https://ndk.cz/uuid/uuid:61b6b3f9-022b-4382-9252-4d69b23d32bc>>.

³⁵⁹ SIBLÍK, Josef. *Blatensko a Březnicko*. Brno: GARN, 2014, s. 225.

³⁶⁰ *Kartotéka Augusta Sedláčka*. [online]. Dostupné také z URL: <<http://www.augustsedlacek.cz/apps/?asq=kate%C5%99ina%20ze%20sulovic#search>> [cit. dne 2023-16-04].

³⁶¹ Příloha č. 77 – Řesanice, kostel Všetech svatých: Zdislav z Kadova.

Na náhrobníku je patrné mechanické působení v důsledku umístění v podlaze kostela. Na základě toho došlo k ohlazení fragmentu nápisové složky. Mimo to chybí jeden z rohů náhrobníku, kdy došlo k vyříznutí obdélného fragmentu.

V pramenech i literatuře nacházíme pouze osobu Zdislava z Kadova, jenž se od roku 1525 připomíná v Nedanicích a též Štěnovicích. Přestože se jednalo o vladycký rod původem z Kadova, již od roku 1479 se na Štěnovicích připomíná jeho otec Jindřich, jenž nemá jakékoliv spojení s Řesanicemi.³⁶² Vzhledem k neznámému roku úmrtí Zdislava, nelze určit příbuzenské vztahy. Z náhrobníku vyplývá též zajímavá informace hovořící o zabití.

22.10 Alena Anežka Čejková z Příchovic

Znakový-nápisový žulový náhrobník³⁶³ je umístěn ve druhé řadě jako druhý zprava v dlažbě před vstupem do presbytáře. Je obdélníkového tvaru o rozměrech 146 cm výšky a 76 cm šířky. Plocha náhrobníku je rozdělena na tři shodné části. Ve střední z nich je vyveden v obdélníkovém poli vysoce reliéfní erb Příchovských z Příchovic. V první a poslední části je umístěno nápisové pole s českým textem tesaným do plochy kamene kapitálou, jenž je čitelný pouze v prvním poli v tomto znění:

[---] SMRTEDLNÝ / [---] VROZENA / [---] ALENA ANESKA / CZEYKO-WA ROZENA
Z / PRZICHOWICZ PANI NA / ROWNY A RZESANICYCH / NYNI MA DIL ROWNY
WSECH / [---] VSNVLA / W PANV LETA PANIE / i679 DNE 26. MARTIJ /
WZKRISSENI OCZEKAWA //

Ve třetím poli jsou patrné fragmenty několika písmen z původního nápisového pole.

Vzhledem k nízkému reliéfu, s nímž bylo tesáno nápisové pole, došlo k jeho mechanickému ohlazení, jež můžeme pozorovat i na reliéfním erbu.

Jednou z mála pohřbených žen v Řesanicích je Alena Anežka Čejková z Příchovic, která zemřela 26. března 1679. Matrika zemřelých udává jako den úmrtí 29. březen 1679.³⁶⁴ Byla manželkou Zdeňka Čejky, též Jáchyma Zdeňka z Olbramovic na Rovné a Osece u Radomyšle. Mimo to držel také Malou Turnou a Kbelnici. Alena Anežka je někdy uváděna jako Helena Anežka. V některých pramenech se také mylně objevuje rok úmrtí 1699, což

³⁶² SEDLÁČEK, August. *Hrady, zámky a tvrze Království českého: Prácheňsko*. Praha: Argo, 1997. ISBN 80-7203-140-6, s. 210.

³⁶³ Příloha č. 78 – Řesanice, kostel Všech svatých: Alena Anežka Čejková z Příchovic.

³⁶⁴ SOA v Plzni, Sběrka matrik západních Čech, sign. Kotouň 01 (Narození, oddání, zemřelí 1662-1679), pag. 149. Dostupné také online z URL: <https://www.portafontium.eu/iipimage/30064101/kotoun-01_0580-z?x=494&y=-99&w=593&h=370> [cit. dne 2023-04-04]. Snímek 57.

vyvrací jak náhrobník, tak zápis v matrice zemřelých. Manžel ji přežil o osm let a po své smrti roku 1687 byl pohřben v kostele v Radomyšli.³⁶⁵ Stalo se tak v důsledku prodeje Řesaníc roku 1680 Janu Bedřichovi z Nostic.³⁶⁶ Alena Anežka se narodila kolem roku 1630³⁶⁷ do manželství Anny Salomeny Strojetic ze Strojetic a Václava Viduny Příchovského. Dobřenský ji uvádí jako Helenu Anežku.³⁶⁸ Dožila by se tak přibližně čtyřiceti devíti let. S manželem měla syny Václava Jáchyma, jenž se stal velkopřevorem, dále Františka, Jáchyma a dceru Kateřinu Judyt provdanou Güglerovou.³⁶⁹

22.11 Údrčtí z Údrče – neurčená osoba

Znakový žulový náhrobník³⁷⁰ je umístěn u pravé stěny lodi kostela nedaleko postranního oltáře. Je obdélného tvaru o rozměrech 106 cm výšky a 61 cm šířky. V horní třetině je v obdélném reliéfním poli umístěno nápisové pole s českým nápisem tesaným do plochy kamene kapitálou. Dnes jsou na kameni patrné pouze fragmenty jednotlivých písmen rozmístěné nepravidelně po celé ploše. Pod ním je ve dvou třetinách vyobrazen reliéfní erb Údrčských z Údrče s napříč děleným štítem a poloviční figurou těžkooděnce nesoucího zlatou kouli v klenu a s fafrnochy kolem štítu. Celý výjev je orámován silným obdélným polem.

Na náhrobníku je patrné nechanické působení, v důsledku čehož došlo ke ztrátě velké části nápisové složky a ohlazení reliéfního erbu. Při dolní hraně je odštípnut fragment kamene.

Vzhledem k fragmentárnímu zachování nápisové složky lze pravděpodobnou zemřelou osobu identifikovat dle erbu na náhrobníku. Rod Údrčských z Údrče se poprvé v pramenech objevil na konci 14. století. Údrčtí své jméno odvodili od Údrče nedaleko Bochova na Karlovarsku. Drželi majetky především v severní části západních Čech a též ve

³⁶⁵ LIFKA, Bohumír. *Radomyšl: dějiny jihočeského městečka a jeho okolí*. Radomyšl: Obecní úřad Radomyšl, 1993. ISBN 80-900018-8-2, s. 208.

³⁶⁶ SEDLÁČEK, August. *Hrady, zámky a tvrze Království českého: Prácheňsko*. Praha: Argo, 1997. ISBN 80-7203-140-6, s. 268.

³⁶⁷ NA Praha, Sběrka genealogická Dobřenského, i. č. 833 (Příchovský z Příchovic).

³⁶⁸ *Kartotéka Augusta Sedláčka*. [online]. Dostupné také z URL: <<http://www.augustsedlacek.cz/apps/?asq=kate%C5%99ina%20ze%20sulovic#search>> [cit. dne 2023-16-04].

³⁶⁹ *Ottův slovník naučný: ilustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí* [online]. V Praze: J. Otto, 1893, sv. 6, s. 574. Dostupné také z URL: <<https://www.digitalniknihovna.cz/mzk/uuid/uuid:83de0620-0a77-11e5-b269-5ef3fc9bb22f>> [cit. dne 2023-20-04].

³⁷⁰ Příloha č. 79 – Řesanice, kostel Všech svatých: Údrčtí z Údrče – neurčená osoba.

středních Čechách.³⁷¹ Jejich propojení s Řesaníci se v pramenech nenachází, muselo jít tak o spojení s některým zde sídlícím rodem.

22.12 Jan Řesanský z Kadova

Znakový náhrobník³⁷² ze žuly je umístěn v podlaze na pravé straně u zdi kostelní lodi a napravo od náhrobku 22.11. a dnes je překryt lavicemi. Je obdélníkového tvaru o rozměrech 170 cm výšky a 100 cm šířky. V obdélníkové centrální části orámované jednoduchou linkou je vytesán reliéfní erb Řesanských z Kadova. Nápisové pole s českým textem tesaným gotickou minuskulou je umístěno po jeho obvodu a čtyřmi řádky pokračuje nad erbem v centrální části. Vzhledem k jeho umístění pod lavicemi je v opise čitelné pouze: [---] / [---] ho [---] urozeny wl/ dyka pan ian rz / esanicz [---] //. Ve středu je čitelné: [---] / ten utery / po swatym gy / ry smylug se //.

Náhrobník se dochoval bez jakéhokoliv výraznějšího poškození, na povrchu je patrné mírné ohlazení reliéfní složky kamene vlivem mechanického působení.

Jan Řesanský byl synem Přibíka z Kadova a Kateřiny ze Sulevic. Po otci převzal Řesanice, jež v roce 1523 prodal Strojeticům ze Strojetic. Mimo to držel Bezděkov, který odkázal spolu s dalším majetkem svým synům Vintířovi, Václavovi, Mikulášovi, Janovi, Jaroslavovi a Ondřejovi. Přestože zemřel až v roce 1540, byl pohřben ve zdejší kostele. Možným důvodem bylo držení určitého majetku v Řesaníci jeho bratrem Přibíkem.³⁷³ V roce 1524 pohání Zdislava z Kadova a na Štěnovicích za nesplacení 25 kop českých grošů, jež mu zapůjčil Janův otec Vintíř z dobré víry.³⁷⁴ Téhož roku je uváděn v zápise Bohuslava Vrábského z Vrábí, kterému spolu se sestrami své matky Lidmilou a Martou dali sto kop, které vymáhal.³⁷⁵ Spory měl též se svým bratrem Přibíkem, jednalo se o dlouhodobější spory vzhledem k tomu, že již v dopise z roku 1523, který zaslal Zdeněk Lev z Rožmitálu Janu Řesanskému z Kadova, se hovoří o žádosti k přátelskému urovnání obou bratrů a zapojení pana Rožmberka na Strakonících. Dle slov dopisu byli velmi dobří přátelé již s jejich otcem

³⁷¹ *Ottův slovník naučný: illustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí* [online]. V Praze: J. Otto, 1904, sv. 26, s. 14. Dostupné také z URL: <<https://ndk.cz/uuid/uuid:a4531d70-0a75-11e5-ae7e-001018b5eb5c>> [cit dne 2023-25-04].

³⁷² Příloha č. 80 – Řesanice, kostel Všech svatých: Jan Řesanský z Kadova.

³⁷³ *Ottův slovník naučný: illustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí* [online]. V Praze: J. Otto, 1904, sv. 21, s. 581. Dostupné také z URL: <<https://www.digitalniknihovna.cz/mzk/uuid/uuid:c81b0640-0a94-11e5-b269-5ef3fc9bb22f>> [cit dne 2023-25-04].

³⁷⁴ ČELAKOVSKÝ, Jaromír. *Archiv český, čili, Staré písemné památky české i moravské sebrané z archivů domácích i cizích, díl XXXII, Registra soudu komorního z let 1519-1524*. V Praze: Domestikální fond království Českého, 1915, s. 623.

³⁷⁵ Tamtéž, s. 387.

Vintířem a vzhledem k oslovení „*příteli mému*“ lze soudit, že tomu tak bylo i u jeho synů.³⁷⁶ Určitým vyvrcholením se stal rok 1532, kdy pohnal svého bratra před soud pro neoprávněný lov na jeho pozemcích, konkrétně v lese Štěrbíně, a zaplacení pokuty.³⁷⁷

22.13 Anna Řesanská z Kadova

Znakový žulový náhrobek³⁷⁸ je umístěn v dlažbě lodi kostela na pravé straně pod lavicemi nejbližší ze všech kamenů ke vchodu do kostela. Je obdélníkového tvaru o rozměrech 110 cm výšky a 65 cm šířky. V centrální části je vytesán erb Řesanských z Kadova. Nápisové pole s česky hrubě tesaným reliéfním textem a nejednotným stylem písma je umístěno po obvodu a též se nacházelo v několika řádcích v centrální části kamene.

„[---] przed krstem . za [---] / Letha Mdxxi / . pa(nna) Anna rzesansk / a z kadowa /
umrzela / pan buh racz [---] / [---]“³⁷⁹

Náhrobek se dochoval výrazně mechanicky poškozený, v důsledku čehož došlo k ohlazení nízké reliéfní složky kamene včetně složky nápisové.

Roku 1521 zemřela panna Anna Řesanská z Kadova, stala se tak dalším členem rodu, jenž byl pohřben ve zdejší kostele. O této osobě prameny mlčí. Ač by tomu nemusela nasvědčovat velikost náhrobku, šlo pravděpodobně o dítě nebo alespoň osobu ještě neprovdanou vzhledem k označení „panna Anna“. S ohledem na rok úmrtí se mohlo jednat o dceru Jana Řesanského z Kadova, jenž prodal Řesanice až dva roky po uvedeném datu úmrtí, či dceru jeho bratra Přibíka. Mohlo však jít i o jinou rodovou provázanost.

22.14 Kateřina ze Sulevic

Znakový žulový náhrobek³⁸⁰ je umístěn v lodi kostela na levé straně u zdi pod lavicemi. Je obdélníkového tvaru o rozměrech 142 cm výšky a 97 cm šířky. Na kameni dominuje nápisové pole, které zasahuje i do pomyslné centrální obdélníkové části, v níž je umístěn hrubě tesaný reliéfní čtvrcený štít Kaplířů ze Sulevic, v prvním a čtvrtém poli

³⁷⁶ KALOUSEK, Josef. *Archiv český, čili, Staré písemné památky české i moravské, sebrané z archivů domácích i cizích, díl VIII* [online]. V Praze: Domestikální fond království Českého, 1888, s. 211. Dostupné také z URL: <<https://ndk.cz/uuid/uuid:f4bfcc90-9b8b-11e8-a1e1-005056827e51>> [cit. dne 2023-27-04].

³⁷⁷ *Kartotéka Augusta Sedláčka*. [online]. Dostupné také z URL: <<http://www.augustsedlacek.cz/apps/?asq=kate%C5%99ina%20ze%20sulevic#search>> [cit. dne 2023-27-04].

³⁷⁸ Příloha č. 81 – Řesanice, kostel Věch svatých: Anna Řesanská z Kadova.

³⁷⁹ Pro nepřístupnost převzato. Dle literatury: ČERVENKA, Vladimír. *Náhrobky v kostele Věch svatých v Řesanících*. In: *Heraldika a genealogie*. Praha: Klub pro českou heraldiku a genealogii, 2007, č. 1-2, s. 31-80. ISSN 0232-00304, s. 72.

³⁸⁰ Příloha č. 82 – Řesanice, kostel Věch svatých: Kateřina ze Sulevic.

s půlkou orlice a ve druhém a třetím poli s křídlem. Nápisová složka s českým textem tesaným reliéfní gotickou minuskulou je umístěna v opisu:

Tuto lezy vroz / ena pani Katherzina z [abc] / [abc] / [abc] ten pondiely [abc] //. Pokračuje v centrální části dnes již nečitelnými třemi řádky nad erbem a pravděpodobně jedním pod.³⁸¹

Na náhrobníku je znatelné poškození mechanického původu a vzlínající vlhkostí, jež způsobila zazelenání povrchu kamene, ale neznemožnila čitelnost nápisové složky. Ta je však z části nečitelná z důvodu umístění náhrobníku pod schod postranního oltáře.

Kaplířové ze Sulevic byla vladycká rodina, která se již ve 14. století rozdělila na několik větví. Své přízvisko „ze Sulevic“ přebrala od vsi ležící nedaleko Lovosic v severních Čechách. Pocházela z Osterské větve Kaplířů ze Sulevic, jež byla započata Buškem v 70. letech 14. století. Kateřina byla dcerou Elišky z Harasova a Kamareta Kerunka ze Sulevic, pána na Újezdě, který držel společně s Velemínem.³⁸² Jejími sestrami byly Lidmila a Marta. Jako její syn je uváděn Jan z Kadova,³⁸³ jehož otcem a tedy i manželem Kateřiny ze Sulevic byl Vintíř Řesanský z Kadova, který držel ves na počátku 16. století.³⁸⁴ Kateřina zemřela 18. března 1521 a byla pohřbena do kostela v Řesanícih.³⁸⁵

³⁸¹ Pro částečnou nepřístupnost lze doplnit čtením Vladimíra Červenky: „tuto lezy uroz/ena pani Katherzina z Suleyo / wicz umrzela . / gest ten pondiely przed . / zwiestowa / ni panny marie leta / tisyczeho v / c° xx° prw (nih)o“. Dle literatury: ČERVENKA, Vladimír. Náhrobníky v kostele Všech svatých v Řesanícih. In: *Heraldika a genealogie*. Praha: Klub pro českou heraldiku a genealogii, 2007, č. 1-2, s. 31-80. ISSN 0232-00304, s. 47.

³⁸² *Ottův slovník naučný: ilustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí* [online]. V Praze: J. Otto, 1898, sv. 13, s. 968. Dostupné také z URL: <<https://digitalniknihovna.cz/mzk/uuid/uuid:d5e0b530-05ae-11e5-91f2-005056825209>> [cit dne 2023-25-04].

³⁸³ *Kartotéka Augusta Sedláčka*. [online]. Dostupné také z URL: <<http://www.augustsedlacek.cz/apps/?asq=kate%C5%99ina%20ze%20sulovic#search>> [cit. dne 2023–16–04].

³⁸⁴ *Ottův slovník naučný: ilustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí* [online]. V Praze: J. Otto, 1904, sv. 21, s. 581. Dostupné také z URL: <<https://digitalniknihovna.cz/mzk/uuid/uuid:c81b0640-0a94-11e5-b269-5ef3fc9bb22f>> [cit dne 2023-25-04].

³⁸⁵ EMLER, Josef. *Rukověť chronologie křesťanské, zvláště české: potřebná pomůcka pro archiváře, dějepisce, duchovní, soudce a advokáty* [online]. V Praze: Spolek historický, 1876, s. 10 Dostupné také z URL: <<https://kramerius5.nkp.cz/uuid/uuid:aba07300-5b06-11e7-8b71-5ef3fc9ae867>> [cit. dne 2023-16-04].

23 Seč – kostel Nanebevzetí Panny Marie

Kostel je poprvé v pramenech uváděn v roce 1384, kdy byl vystavěn v gotickém slohu, z něhož si uchoval hranolovou věž či zvonici umístěnou na severní straně z vnější strany presbytáře, odkud je možné vstoupit na jednu z oratoří. Dnešní barokní podobu jednolodního kostela s trojboce uzavřeným presbytářem získal během přestavby v roce 1691 a poté v roce 1737 za financování Jana Rudolfa hraběte z Morzinu. Během ní byly druhotně využity původní prvky kostela a pravděpodobně byla zachována část presbytáře. Z jižní strany je přistavěna sakristie. Lehké změny stavba prodělala během roku 1882, kdy prošla generální opravou, a jejíž podobu nese dodnes. Většina vnitřního vybavení pochází z období baroka.³⁸⁶

23.1 Jáchym hrabě ze Sinzendorfu

Znakový náhrobník³⁸⁷ je umístěn před schodem do presbytáře na levé straně. Některé zdroje uvádějí, že je zhotoven z červeného mramoru, v tomto případě šlo pravděpodobně o povrchovou úpravu, jež je dnes z větší části setřena. Náhrobník je tak pravděpodobně zhotoven ze žuly. Je obdélníkového tvaru o rozměrech 153 cm výšky a 92 cm šířky. V rozích jsou zbytky děr nejspíše po kovových hřebecích. V horní polovině je vysoce reliéfní kartuše zdobená rozvilinami a ornamenty s erbem hrabat ze Sinzendorfu. V dolní polovině je umístěno nápisové pole s německým nápisem tesaným frakturou do plochy kamene:

Joachim graff von Sinzen / dorff welcher gestorben den 23 / octo(ber) Anno i707, seines
atters / 17. (Ja)hr 23. täg , deine Gott / guädig sein wolle//

Na náhrobníku je patrné jeho umístění v podlaze kostela, v důsledku čehož došlo k ohlazení některých reliéfních prvků.

Sinzendorfové byl původně bavorský rod, který přišel do Čech během 17. století ve dvou liniích. S jižním Plzeňskem je spjata linie Ernstbrunn, která byla v roce 1613 povýšena do stavu svobodných pánů osobou Augusta. V roce 1653 došlo k jejich povýšení do hraběcího stavu.³⁸⁸ Jáchym hrabě ze Sinzendorfu, dle Dobřenského celým jménem Jáchym Antonín, byl synem Jana Weikarda Michaela Václava ze Sinzendorfu a Isabelly Magdaleny lankraběnky z Fürstenbergu. Narodil se 27. září 1689 jako jedno z pěti dětí. Jeho sourozenci byli Marie Maxmiliana, Prosper Antonín Josef, Elisabeth a Johana Elisabeth. I přes svůj

³⁸⁶ POCHE, Emanuel. *Umělecké památky Čech, P-Š*. Praha: Academia, 1980, s. 297.

³⁸⁷ Příloha č. 83 – Seč, kostel Nanebevzetí Panny Marie: Jáchym hrabě ze Sinzendorfu.

³⁸⁸ MAŠEK, Petr. *Šlechtické rody v Čechách, na Moravě a ve Slezsku od Bílé hory do současnosti*. Díl II, N-Ž. Praha: Argo, 2010. ISBN 978-80-257-0294-9, s. 278.

mladý věk je za jeho možnou manželku považována Marie svobodná paní z Fünfkirchenu.³⁸⁹ Jáchym zemřel v roce 1707, jak uvádí náhrobník, stalo se tak dne 23. října a byl pohřben v Seči. Naopak záznam z Kartotéky Augusta Sedláčka uvádí, že zemřel 13. března 1707 ve Vídni a byl pohřben tamtéž dne 15. března, jak zachycuje matrika Skotského kostela.³⁹⁰ Sepulkrální památka v sečském kostele by tak byla kenotafem či epitafem. Otázkou zůstává, proč byl pohřben na jižním Plzeňsku. Jeho otec zdědil majetek na Moravě a v západních Čechách držel Trpísty na Tachovsku.³⁹¹

23.2 Roupovští z Roupova – neurčená osoba

Znakový náhrobník³⁹² z pískovce je umístěn na pravé straně lodi před schodem do presbytáře spodním okrajem k němu. Je obdélníkového tvaru o rozměrech 168 cm výšky a 76 cm šířky. V dolní části je umístěn reliéfní erb umístěný v zahluobené nice orámované obdélníkovým polem v horních rozích s ornamentem provedeným nízkým reliéfem. V horní části kamene se tak jako po okrajích kamene původně nacházelo nápisové pole. Při dolní hraně nalezneme jeho dnes již nečitelné fragmenty.

Na náhrobníku je patrné jeho dlouhodobé umístění v podlaze kostela, v důsledku čehož došlo k ohlazení nápisové složky a reliéfních prvků. V pravém horním rohu je vyřiznutý pravidelný obdélník a doplněn jiným pískovcem. Při dolním okraji je též kámen poškozen vzlínající vlhkostí.

Erb umístěný na náhrobníku zobrazuje erb Roupovských z Roupova, jenž byl využíván do roku 1500. Tedy před jejich povýšením do panského stavu v roce 1501, kdy do štítu přibyla orlice, někdy taktéž zobrazovaná i v klenotu.³⁹³ Roupovští z Roupova byla vladycká rodina, která svůj původ odvozovala od hradu Roupov na Přešticku. Jejich předkem byl Otík ze Skočic, jenž je v pramenech uváděn již kolem poloviny 14. století. Hrad Roupov získal rod až na konci 14. století. Během 16. století se rozdělil v otázce víry, kdy jedna větev zůstala katolická a držela rodový Roupov. Druhá preferovala přijímání podobojí.³⁹⁴ V polovině

³⁸⁹ NA Praha, Sbirka genealogická Dobřenského, i. č. 982 (Sinzendorf).

³⁹⁰ *Kartotéka Augusta Sedláčka*. [online]. Dostupné také z URL: <<http://www.augustsedlacek.cz/apps/?asq=sinzendorf#search>> [cit. dne 2023-16-04].

³⁹¹ BĚLOHLÁVEK, Miloslav. *Hrady, zámky a tvrze v Čechách, na Moravě a ve Slezsku: Západní Čechy*. Praha: Svoboda, 1985, s. 358.

³⁹² Příloha č. 84 – Seč, kostel Nanebevzetí Panny Marie: Roupovští z Roupova – neurčená osoba.

³⁹³ HRDINOVÁ, Martina. *Erby ctihodné šlechty slavného Království českého: edice a analýza dvou erbovníků české šlechty z 80. let 17. století*. Praha: Academia, 2013. ISBN 978-80-200-2196-0, s. 281.

³⁹⁴ *Ottův slovník naučný: ilustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí* [online]. V Praze: J. Otto, 1904, sv. 21, s. 1032-1033. Dostupné také z URL: <<https://kramerius5.nkp.cz/uuid/uuid:2a49a2c0-0a92-11e5-b0b8-5ef3fc9ae867>> [cit. dne 2023-25-04].

16. století byl majitelem části Seče Kryštof z Roupova, a to až do roku 1588, kdy celé panství náležející k Vlčtejnu prodal Janu Hradištskému z Hořovic.³⁹⁵ Kryštof byl jeden ze tří synů Jana z Roupova a Markéty z Klinštejna. Vlčtejn držel od roku 1551 a jeho manželkou byla Sidonie Šliková. Zemřel v roce 1590 v Praze.³⁹⁶ Právě z období jeho držení části Seče patrně pochází náhrobník umístěný v kostele, i přes špatně ztvárněný erb.

³⁹⁵ SANKOT, Jiří. Seč u Blovic. *Oficiální stránky obce Chválenice* [online]. Dostupné také z URL: <<https://www.chvalenice.cz/obec-107/z-historie-obce-1/sec-u-blovic/#set%C4%8De>> [cit. dne 2023-25-04].

³⁹⁶ *Ottův slovník naučný: ilustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí* [online]. V Praze: J. Otto, 1904, sv. 21, s. 1034. Dostupné také z URL: <<https://kramerius5.nkp.cz/uuid/uuid:2a76f450-0a92-11e5-b0b8-5ef3fc9ae867>> [cit. dne 2023-25-04].

24 Spálené Poříčí – kostel sv. Mikuláše

Stávající jednolodní kostel sv. Mikuláše pochází z období 17. století, kdy byl znovu opraven a dostavěn v barokním slohu po požáru z roku 1620. Na jeho opravě se podíleli majitelé tehdejšího panství Václav Hynek z Mitrovic a jeho manželka Maximiliána. Získal dvě boční kaple a v roce 1704 k němu byla dostavěna věž původně s cibulovitou střechou. V 80. letech 19. století byl znovu opraven a rozšířen o presbytář zaklenutý valenou klenbou a o kapli na jižní straně. Vnitřní vybavení kostela pochází z období baroka, ale je též vyhotoveno v pseudorománském slohu či zde najdeme prvky rokoka.³⁹⁷

24.1 Antonín Josef Clary-Aldringen

Náhrobní deska³⁹⁸ je sekundárně umístěna v severní zdi v levé postranní kapli. Původně se nacházela v podlaze kostela uprostřed presbytáře, kde kryla vstup do hrobky, což dokazují čtyři hřeby pro její vyzvedávání dodnes umístěné v desce v každém z rohů. Je obdélníkového tvaru z hnědého mramoru o rozměrech 191 cm výšky a 96 cm šířky. V centrálním mírně vystouplém obdélníkovém poli je umístěn v horní polovině erb hrabat z Clary-Aldringen a v dolní polovině je umístěno nápisové pole ve volutové kartuši s latinským reliéfním textem kapitálou:

HIC IACET / ANFELICUS IUVENIS / DE SANCUINE / CLARI / CLARUSETINVITA /
CLARIOR ASTRA / TENET / ANNO / MDCCXIX / XXIAPRILIS //

Celý výjev byl orámován dnes již chybějícím mosazným litým nápisem „*Antonius Josephus Comes de Clary et Aldringen Haereditarius Dominus in Teplicz Porzicz Graupna Hospavin et Libkowitz. Req. in Pac.*“.³⁹⁹

Náhrobník je dnes barevně přemalován. Mramorová plocha včetně hřebů je přetřena černou barvou a původně kovové⁴⁰⁰ pravděpodobně mosazné prvky v podobě erbu, nápisu a zdobné kartuše jsou přetřeny zlatou barvou. Jinak se kámen dochoval bez jakéhokoliv dalšího poškození.

³⁹⁷ PODLAHA, Antonín. *Posvátná místa království Českého: dějiny a popsání chrámů, kaplí, posvátných soch, klášterů i jiných pomníků katolické víry a nábožnosti v království Českém, Řada první: Arcidieceze Pražská*. V Praze: Dědictví sv. Jana Nepomuckého, 1907-1913. sv. 1-3, s. 213-216.

³⁹⁸ Příloha č. 85 – Spálené Poříčí, kostel sv. Mikuláše: Antonín Josef Clary-Aldringen.

³⁹⁹ FAKTOR, František. *Popis okresu Blovického*. Brno: Garn, 2014, s. 73.

⁴⁰⁰ PODLAHA, Antonín. *Posvátná místa království Českého: dějiny a popsání chrámů, kaplí, posvátných soch, klášterů i jiných pomníků katolické víry a nábožnosti v království Českém, Řada první: Arcidieceze Pražská*. V Praze: Dědictví sv. Jana Nepomuckého, 1907-1913. sv. 1-3, s. 215.

Náhrobník náleží Antonínu Josefu hraběti z Clary-Aldringen, jenž zemřel 20. dubna 1719 ve věku 19 let a byl pohřben do zdejšího kostela před hlavní oltář.⁴⁰¹ Hraběcí rod Clary-Aldringen pocházel původně z Toskánska. Do Čech se dostal v průběhu třicetileté války prostřednictvím Franze Clary di Riva, jenž zde koupil řadu konfiskací v oblasti Žatecka. Roku 1666 byl rod povýšen do hraběcího stavu pod plným názvem Clary-Aldringen.⁴⁰² Do Spáleného Poříčí se dostal osobou Anny Polyxeny, ovdovělé hraběnky z Clary-Aldringen rozené des Fours, která v roce 1715 koupila zdejší panství od Václava Ignáce Vratislava z Mitrovic. Byla to též matka zemřelého hraběte, jenž byl pohřben ve zdejším kostele a byl jejím jediným synem.⁴⁰³ Otcem zemřelého a manželem Anny Polyxeny byl Jan Jiří hrabě Clary-Aldringen.⁴⁰⁴

Do stejné hrobky byla pohřbena též Anna Polyxena, hraběnka Clary-Aldringen rozená des Fours. Rod Des Fours byl původem z Brabantska a Lotrinska, odkud přišel do Čech v 17. století, a jejich osud je spjat s třicetiletou válkou a osobností Albrechta z Valdštejna, díky němuž získal Mikuláš des Fours panství Hrubý Rohozec a další statky, jež se staly základem pro budoucí majetky. V roce 1634 byl rod povýšen do hraběcího stavu.⁴⁰⁵ Anna Polyxena se narodila 20. srpna 1675 v Praze držiteli rohozeckého panství, císařskému komořímu a říšskému generálovi Albrechtu Maxmiliánovi I. a jeho druhé manželce Marii (Anně) Polyxeně ze Schönfeldu. Anna Polyxena se narodila jako předposlední dítě tohoto manželského páru z celkem osmi dětí, z nichž se dožilo dospělosti pouze šest, včetně jí samotné.⁴⁰⁶ Oba rodiče podporovali katolickou církev a její matka se ještě za manželova života podílela na řadě stavebních činností především v církevní oblasti. Příkladem může být přebudování zámecké kaple na Hrubém Rohozci. Tyto sympatie převzala i její poslední dcera, jež se podílela na řadě staveb v oblasti Spálenopoříčska. Anna Polyxena po smrti matky v roce 1697 získala 17 000 zlatých. Dne 11. ledna 1702 se údajně provdala za Jana Jiřího hraběte Clary-Aldringena, jehož uvádí publikace Mžýkové a Skaly jako zemřelého

⁴⁰¹ SOA v Plzni, Sběrka matrik západních Čech, sign. Spálené Poříčí 14 (Narození, oddání, zemřelí 1712-1731), pag. 48. Dostupné také online z URL: <https://www.portafontium.eu/iipimage/30068442/spalene-porici-14_0270-z?x=-235&y=579&w=1123&h=418> [cit. dne 2023-12-11]. Snímek 27.

⁴⁰² MAŠEK, Petr. *Šlechtické rody v Čechách, na Moravě a ve Slezsku od Bílé hory do současnosti*. Díl I, A-M. Praha: Argo, 2008. ISBN 978-80-257-0027-3, s. 142.

⁴⁰³ SEDLÁČEK, August. *Hrady, zámky a tvrze Království českého: Plzeňsko a Loketsko*. V Praze: Argo, 1998. ISBN 80-85794-84-5, s. 85.

⁴⁰⁴ MŽYKOVÁ, Marie a SKALA, Harald. *Des Fours: Valdštejnův plukovník a jeho potomstvo*. Praha: Národní památkový ústav, 2012. ISBN 978-80-87104-98-9, s. 201.

⁴⁰⁵ MAŠEK, Petr. *Šlechtické rody v Čechách, na Moravě a ve Slezsku od Bílé hory do současnosti*. Díl I, A-M. Praha: Argo, 2008. ISBN 978-80-257-0027-3, s. 175.

⁴⁰⁶ MŽYKOVÁ, Marie a SKALA, Harald. *Des Fours: Valdštejnův plukovník a jeho potomstvo*. Praha: Národní památkový ústav, 2012. ISBN 978-80-87104-98-9, s. 200-201.

v roce 1701.⁴⁰⁷ Ottův slovník popisuje Jana Jiřího zemřelého v roce 1701 jako bezdětného.⁴⁰⁸ Stránky zámku Benešov nad Ploučnicí naopak sdělují, že se Jan Jiří oženil s Annou Polyxenou již v roce 1698 a stala se jeho druhou manželkou.⁴⁰⁹ Tato informace by se jevila jako nejpravděpodobnější vzhledem k tomu, že se jim již kolem roku 1700 narodil jediný syn Antonín Josef, pokud budeme vycházet z informací, že zemřel v 19 letech v roce 1719. Po jeho smrti se Anna Polyxena věnovala stavební činnosti a dobrodiní až do své smrti. Majetek odkázala svému bratrovi Albrechtovi a jeho synu Karlovi.⁴¹⁰ Zemřela dne 27. února 1728 ve Spáleném Poříčí a byla pohřbena ve zdejším kostele.⁴¹¹

⁴⁰⁷ Tamtéž, s. 76-78.

⁴⁰⁸ *Ottův slovník naučný: illustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí* [online]. V Praze: J. Otto, 1892, sv. 5, s. 437. Dostupné také z URL: <<https://ndk.cz/uuid/uuid:92998df0-07da-11e5-8ce5-005056825209>> [cit. dne 2022-12-11].

⁴⁰⁹ Dolní zámek: Z Clary Aldringenu 1637-1856. *Oficiální webová prezentace státního zámku Benešov nad Ploučnicí* [online]. Dostupné také z URL: <<https://www.zamek-benesov.cz/cs/o-zamku/dolni-zamek-1562-1945/z-clary-aldringenu-1637-1856>> [cit. dne 2022-12-11].

⁴¹⁰ SEDLÁČEK, August. *Hrady, zámky a tvrze Království českého: Plzeňsko a Loketsko*. V Praze: Argo, 1998. ISBN 80-85794-84-5, s. 85.

⁴¹¹ SOA v Plzni, Sběrka matrik západních Čech, sign. Spálené Poříčí 14 (Narození, oddání, zemřelí 1712-1731), pag. 130. Dostupné také online z URL: <https://www.portafontium.eu/iipimage/30068442/spalene-porici-14_0680-z?x=23&y=341&w=752&h=4699> [cit. dne 2023-12-11]. Snímek 68.

25 Starý Plzenec – kostel Narození Panny Marie

Kostel byl postaven ve 14. století na místě románské stavby a do dnešní doby si z velké části uchoval svoji gotickou podobu. V průběhu let však prošel několika opravami, při nichž byl v roce 1695 doplněn o kruchtu a varhany. Jedná se o jednolodní stavbu s rozšířenou lodí po stranách, věží a zakončenou třibokým presbytářem. Na stěnách se nacházejí cenné fresky z 15. století nalezené při opravě kostela na počátku 20. století. Většina vybavení pochází z období počátku 17. století, včetně hlavního oltáře.⁴¹² Pod jedním z jeho schodů je druhotně využit a umístěn fragment náhrobního kamene dnes skrytý dřevěným obložením.

25.1 Jiří Kokořovec z Kokořova

Figurální náhrobník⁴¹³ z červeného mramoru je terciárně umístěn u severní stěny rozšířené lodi kostela jako první zleva v souboru tří vizuálně podobných kamenů. Primárně se nacházel v kněžišti kostela, odkud byl kolem roku 1890 přemístěn do exteriéru k západní stěně věže kostela pod okénko. Zpět do interiéru na své stávající místo byl přesunut v roce 1967. Je obdélníkového tvaru o rozměrech 190 cm výšky a 93 cm šířky. V centrálním mírně zahlobeném obdélníkovém poli je umístěna vysoce reliéfní figura stojícího muže ve zbroji se sňatou helmicí, o níž se opírá rukou a která je umístěna na podstavci, jenž je orientovaný nalevo od postavy a v jehož spodní části se nachází fragment erbu. Ve druhé ruce Jiří Kokořovec drží meč. Jednoduše až schematicky vyvedená figura v obličeji nese rysy zemřelého Kokořovce včetně mohutného plnovousu. Oblouk nad hlavou je v rozích uzavřen z každé strany jednou reliéfní lilií jakožto znakem čistoty. Celý výjev je orámován dnes již nečitelným opisem českého nápisu gotickou minuskulou, jenž se dochoval v přepisu z roku 1929: „*Letha Panie 1573.....ten pátek przed Swatym Waclawem.....Girži Kokorzowec.....Pan Buoh racz dussi geho milostiv byti.*“⁴¹⁴

Náhrobník se dochoval výrazně poškozený mechanickým působením, v důsledku čehož došlo k ohlazení nápisové složky kamene a dalších reliéfních prvků, včetně figury zemřelého Jiřího Kokořovce. Na kameni je též znatelná vertikální prasklina v oblasti hrudi táhnoucí se po celé šířce kamene. Mimoto byl kámen doplněn v horní části jiným materiálem do jedné roviny s dalšími náhrobníky. Plocha je pokryta šedavým povlakem.

⁴¹² PODLAHA, Antonín. *Posvátná místa království Českého: dějiny a popsání chrámů, kaplí, posvátných soch, klášterů i jiných pomníků katolické víry a nábožnosti v království Českém, Řada první: Arcidieceze Pražská*. V Praze: Dědictví sv. Jana Nepomuckého, 1907-1913. sv. 1-3, s. 323-324.

⁴¹³ Příloha č. 86 – Starý Plzenec, kostel Narození Panny Marie: Jiří Kokořovec, Dorota Údrčská z Údrče, Mořic Kokořovec z Kokořova.

⁴¹⁴ SOA Plzeň, Šaroch Josef, kart. 1, Kokořovci z Kokořova, pag. 19.

Jiří Kokořovec z Kokořova se narodil do rodu původně sídlícího na severním Plzeňsku. Byl synem Petra Kokořovce a Ozany z Prostiboře a Podmokl a do Starého Plzeňce přišel poté, co v roce 1539 zakoupil Štáhlavské panství.⁴¹⁵ Svoje majetky rozšířil roku 1561, kdy od Zdeňka ze Šternberka zakoupil část zelenohorského panství. V tuto dobu byl připojen Starý Plzeňec spolu s Radyní a Losinou. Z rozsáhlého panství vytvořil tři statky – Prádlo, Chocenice a Petrovice, jež si po jeho smrti spolu s dalšími oblastmi rozdělili synové. Během svého života se stal poručníkem dětí zemřelého Jana Chotka a Šebestiána Ulického z Plešnic. V roce 1547 je poprvé uváděn jako člen rytířského stavu, kdy se jako jeho zástupce účastnil sněmu v Praze. Jeho manželkou se stala Dorota Údrčská z Údrče. Společně měli čtyři dcery – Ozanu, Kateřinu, Salomenu, Annu a čtyři syny – Petra, Jana, Mořice a Karla.⁴¹⁶ Je označován jako výtečný hospodář a osoba, jež povznesla rod.⁴¹⁷ V roce 1571 umírá jeho syn Mořic a o čtyři roky později i jeho manželka Dorota. Dle dochovaného přepisu z náhrobníku měl Jiří zemřít v roce 1573, což je ale nepravděpodobné. Ještě v roce 1578 dává synu Petrovi Žlutice a teprve v roce 1584 si synové znovu dělí majetek, kdy Karel získal Štáhlavy, Všeruby a Kokořov, jeho bratr Jan držel Prádlo a Petr již zmíněné Žlutice. Je tedy velmi pravděpodobné, že kvůli špatné čitelnosti nápisu bylo zaměněno některé z posledních dvou čísel. Josef Šaroch se kloní k variantě záměny čísla osm za sedmičku a Jiří Kokořovec by tak zemřel v roce 1583, přičemž o rok později došlo k přerozdělení majetku mezi bratry.⁴¹⁸ Naopak jiné prameny uvádějí jako rok smrti až onen rok přerozdělení, tedy 1584.⁴¹⁹

25.2 Dorota Údrčská z Údrče

Figurální náhrobík⁴²⁰ z červeného mramoru je umístěn terciárně u severní zdi lodi jako druhý v pořadí zleva v souboru náhrobníků napravo od Jiřího Kokořovce z Kokořova. Je obdélníkového tvaru o rozměrech 195 cm výšky a 97 cm šířky. V centrální části kamene je vyobrazena figurální ležící postava ženy oděné do dlouhého šatu s balónovými rukávy a sepjatýma rukama na hrudi. Pod hlavou má umístěný polštář se štrápcem v každém rohu. Dole u nohou v levém rohu se nachází v kulatém poli fragment erbu Údrčských z Údrče se

⁴¹⁵ *Ottův slovník naučný: ilustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí* [online]. V Praze: J. Otto, 1899. sv. 14, s. 523. Dostupné také z URL: < <https://kramerius5.nkp.cz/uuid/uuid:9cfca9f0-05b2-11e5-95ff-5ef3fc9bb22f> > [cit dne 2023-10-01].

⁴¹⁶ SOA Plzeň, Šaroch Josef, kart. 1, Kokořovci z Kokořova, pag. 17-20.

⁴¹⁷ *Ottův slovník naučný: ilustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí* [online]. V Praze: J. Otto, 1899. sv. 14, s. 523. Dostupné také z URL: < <https://kramerius5.nkp.cz/uuid/uuid:9cfca9f0-05b2-11e5-95ff-5ef3fc9bb22f> > [cit dne 2023-10-01].

⁴¹⁸ SOA Plzeň, Šaroch Josef, kart. 1, Kokořovci z Kokořova, pag. 19-21.

⁴¹⁹ SEDLÁČEK, August. *Hrady, zámky a tvrze Království českého: Plzeňsko a Loketsko*. V Praze: Argo, 1998. ISBN 80-85794-84-5, s. 209.

⁴²⁰ Příloha č. 86 – Starý Plzeňec, kostel Narození Panny Marie: Jiří Kokořovec. Dorota Údrčská z Údrče, Mořic Kokořovec z Kokořova.

znatelnou poloviční figurou těžkooděnce nesoucího zlatou kouli v klenotu. Centrální mírně zahluobené obdélné pole bylo původně pravděpodobně orámováno nápisovým polem, avšak po něm již nenajdeme ani fragmentární stopy.

Náhrobník se dochoval výrazně mechanicky poškozen. V důsledku toho došlo k ohlazení reliéfní složky. Nemůžeme tak posoudit míru zachycení osobnostních rysů zemřelého. Při dolním okraji došlo k odlomení několika fragmentů kamene a byl opět doplněn dalším materiálem pro vytvoření jednotného bloku tří náhrobníků. Jeho plocha je pokryta šedavým povlakem.

Zemřelou osobou, již náleží náhrobník, by měla být Dorota Údrčská z Údrče, jež byla manželkou Jiřího Kokořovce z Kokořova. Pocházela ze šlechtické rodiny z Čech, jejíž jméno bylo odvozeno od Údrče nedaleko Bochova na Karlovarsku. Poprvé se v pramenech objevila v 70. letech 14. století osobou Evana, jenž je považován za předka. Údrč získávají až v roce 1431 osobou Jindřicha.⁴²¹ Jejím otcem byl Jiří Údrčský z Údrče a matkou Benigna ze Šanova. S manželem Jiřím Kokořovcem měla celkem osm dětí. Zemřela v roce 1575 a byla pohřbena ve staroplzeneckém farním chrámu.⁴²²

25.3 Mořic Kokořovec z Kokořova

Figurální náhrobník⁴²³ z červeného mramoru je umístěn terciárně jako poslední ze tří náhrobníků přisazených ke zdi severní lodi kostela. Je obdélníkového tvaru o rozměrech 213 cm výšky a 88 cm šířky. V centrální části je umístěna v mírně zahluobeném obdélníkovém poli vysoce reliéfní mužská figura stojící na výstupku, oděná do zbroje s límcem obepínajícím krk a se sejmutou helmou odloženou na podstavci, již přidržuje zemřelý rukou, v levé dolní části kamene s fragmentem znaku Kokořovců z Kokořova. Také v tomto případě drží zemřelý v druhé ruce meč, což dokládá vysokou vizuální shodu s náhrobníkem Jiřího Kokořovce. I přes setřené reliéfní prvky v obličejí lze pozorovat snahu o vyjádření osobnostních rysů zemřelého. Prostor nad figurou je zakončen obloukem a v každém z rohů je reliéfně vyveden rostlinný motiv. Okolo celého centrálního výjevu se nacházel český reliéfní nápis gotickou minuskulou:

[abc] / [abc] wiestowany [abc] / [---] / [abc]

⁴²¹ *Ottův slovník naučný: illustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí* [online]. V Praze: J. Otto, 1904, sv. 26, s. 14. Dostupné také z URL: <<https://ndk.cz/uuid/uuid:a4531d70-0a75-11e5-ae7e-001018b5eb5c>> [cit dne 2023-10-01].

⁴²² SOA Plzeň, Šaroch Josef, kart. 1, Kokořovci z Kokořova, pag. 20.

⁴²³ Příloha č. 86 – Starý Plzenec, kostel Narození Panny Marie: Jiří Kokořovec, Dorota Údrčská z Údrče, Mořic Kokořovec z Kokořova.

Opis, i když nekompletně dochovaný zněl: „*Letha Panie 1571 ten auterek przed Zwiestowanj Panny Marie umrzelPan Maurycius Kokorzowa byti.*“⁴²⁴

Tak jako v případě předchozích náhrobníků se i tento dochoval mechanicky poškozen, v důsledku čehož došlo k setření některých reliéfních prvků kamene. V dolní části při hraně chybí fragmenty kamene a jeho plocha je zastřena šedavým povlakem a povrch rozpraskán.

Mořic Kokořovec z Kokořova byl synem Jiřího Kokořovce z Kokořova a Doroty Údrčské z Údrče. Zemřel jako mladý a svobodný v úterý před Zvěstováním Panny Marie – 20. března⁴²⁵ v roce 1571.

25.4 Karel Kokořovec z Kokořova

Karel Kokořovec se narodil roku 1552 již na štáhlavickém panství Jiřímu Kokořovci z Kokořova a Dorotě Údrčské z Údrče jako jedno z osmi dětí. Po smrti otce pravděpodobně v roce 1583 zdědil práve Štáhlavy spolu se Starým Plzencem, Radyní a Všeruby s Kokořovem. Již v roce 1587 rozšířil majetek o panství Poříčí.⁴²⁶ O rok dříve uzavřel dohodu s bratrem Petrem, jenž měl v držení Žlutice, čímž majetek nabyl podoby fideikomisu, a v roce 1593 se stal poručníkem jeho nezletilého syna Adama Jiřího a zároveň správcem Žlutic, Hrádku Pohořského a Oleše. Tuto funkci vykonával až do zletilosti svého synovce, který ji dovršil v roce 1602.⁴²⁷ Mimo rozšiřování majetku se taktéž Karel z Kokořova angažoval v hospodářství. Z tohoto období pocházejí první nepřímé zmínky z let 1587 a 1592 o hutích na železnou rudu založených v nedalekém Sedlci a fungujících již za tohoto majitele štáhlavického panství, avšak více informací není známo.⁴²⁸ V roce 1604 byl dokonce jmenován členem komise, jež měla řešit spory při prodeji rokycanských železáren.⁴²⁹ Jeho manželkou se stala Marjana ze Svárova, dcera Václava staršího ze Svárova a jeho manželky Ludmily rozené Muchkové z Bukova⁴³⁰, jež má náhrobník v kostele v Těnovicích. Manželé spolu měli čtyři dcery – Ludmilu, Salomenu, Kateřinu

⁴²⁴ SOA Plzeň, Šaroch Josef, kart. 1, Kokořovci z Kokořova, pag. 21.

⁴²⁵ EMLER, Josef. *Rukověť chronologie křesťanské, zvláště české: potřebná pomůcka pro archiváře, dějepisce, duchovní, soudce a advokáty* [online]. V Praze: Spolek historický, 1876, s. 25. Dostupné také z URL: <<https://kramerius5.nkp.cz/uuid/uuid:ad189410-5b06-11e7-8b71-5ef3fc9ae867>> [cit dne 2023-10-01].

⁴²⁶ SOA Plzeň, Šaroch Josef, kart. 1, Kokořovci z Kokořova, pag. 20-22.

⁴²⁷ Tamtéž, pag. 23.

⁴²⁸ ČEPELÁK, Václav. Waldsteinské železářny v Sedlci, kolébka Škodových závodů. In: *Sborník pro dějiny přírodních věd a techniky*. Praha: NČSAV, 1954, s. 147.

⁴²⁹ SOA Plzeň, Šaroch Josef, kart. 1, Kokořovci z Kokořova, pag. 24.

⁴³⁰ Tamtéž, pag. 24.

a Alžbětu a dva syny Jiřího Petra a Kryštofa Karla.⁴³¹ Jak uvádí nápis na epitafu, za svého života se stal radou JMC, hejtmanem Plzeňského kraje, byl katolíkem a jako vyslanec krále se zúčastnil moravského sněmu v Brně, jenž se konal 12. února 1602. Taktéž je na něm titulován jako pán na Štáhlavech, Žákavě a Nebílovech. Karel z Kokořova zemřel 20. srpna 1605 ve věku 53 let a byl pohřben ve farním kostele Narození Panny Marie, kde se nachází nejen jeho náhrobník, ale též epitaf.

25.4.1 Epitaf

Dřevěný renesanční malovaný epitaf⁴³² je umístěn v sedilovém výklenku na epištolní straně v presbytáři vedle hlavního oltáře. Jeho ústředním motivem je Karel Kokořovec z Kokořova klečící pravděpodobně ve zdejším kostele Narození Panny Marie s výhledem na kostel svatého Jana Křtitele dole ve městě na náměstí a v pozadí se zříceninou hradu Radyně. Je oděn do rytířské zbroje doplněné zlatým lemováním a s okružím kolem krku, mečem u pasu a sejmutými rukavicemi a helmicí. Obojí je položeno na zemi vedle něho. V obličejí můžeme sledovat osobité rysy zemřelého včetně plnovousu. Karel je vyobrazen se zbožně sepjatýma rukama, v nichž drží nápisovou pásku ve tvaru rozvinuté stužky s černým latinským nápisem kapitálou: „MATER DEI MEMENTO MEI“. Naproti němu je vyobrazena na nebesích na půlměsíci stojící Panna Marie, v pravé ruce držící olivovou ratolest a v levé rozvinutou stužku s latinským černě malovaným nápisem kapitálou: „MI ELI SIS PROPITIUS ILLE“. Celý výjev je uzavřen v horní části nebesy s vyobrazením několika andělíčků na každé straně a v centrální části s Ježíšem Kristem, pod nímž se nachází třetí nápisová páska ve tvaru rozvinuté stužky s latinským nápisem malovaným červenou barvou: „NON EST FAS MATER MEA VT FACIEM TVĀ CONFVNDĀ“. Ve středu spodní části výjevu je vyobrazen znak Kokořovců z Kokořova v kartuši. Spodní část pod malovaným motivem je vyplněna nápisovým polem s latinským zlatým textem malovaným kapitálou na tmavém podkladu:

NOBILISSIMO , AC STRENVISSIMO EQVITI , CAROLO KOKOROWECIO A
KOKORZOW , DOMINO IN SSTIA = / HLAW , ZIAKAWA , ET NEBĪLOW , SACRAE
CAESAREAE MAIESTATIS CONSiLIARIO , HVMANISSIMO PIENTISSIMO /
ORTHODOXO ROMANO , CATHOLICO , CONIVGI AC PARENTIC CHARISSIMO
, ET DVICISSIMO , PRAEFECTVRA PILSNĚ = / SIS DISTRICTVS TERTIVM

⁴³¹ Tamtéž, pag. 26.

⁴³² Příloha č. 87 – Starý Plzenec, kostel Narození Panny Marie: Karel Kokořovec z Kokořova (epitaf).

EXACTA LEGATIONE AD MORAVOS OBITÄ , MVLTIS DENIQVE ÉCOMMODO
RE / PVBLICAE EXANTATIATIS LABORIBVS ; ANNO 16 . 05 AËTATIS VERO ; 53
: 20 AVC : PLACIDISSIMI EATIS FVN = / CTO : VIDVA MAESTISSIMA , MARIANA
DE SWAROW : FILIAE AFLICTISSIMA , LVDMILLA , SALOMENA , CATHA = /
RINA , ATOVE ELISABETH : FILII ORBISSIMI , PETRVS GEORGIVS ET
CAROLVS CHRISTOPHOR[?] : GRATAE MEMORIAE / ET DEBITAE OBSERVANTIV
ERGO , GEMENTES POSVËRTE . //

Malovaný epitaf je zasazen do zlatého rámu s jemným rostlinným a volutovým zdobením zhotoveným rytím do dřeva.

Epitaf se dochoval bez jakéhokoliv poškození.

25.4.2 Náhrobník

Znakový náhrobník⁴³³ z červeného mramoru je primárně umístěn na epištolní straně v presbytáři pod epitafem Karla Kokořovce z Kokořova. Až doposud byl zakryt rozšířeným stupněm hlavního oltáře. Je obdélníkového tvaru o rozměrech 198 cm výšky a 102 cm šířky. V dolní polovině se ve čtvercovém poli nachází v reliéfní kartuši z listoví erb Kokořovců z Kokořova. V každém z dolních rohů kamene je vytesán motiv růže a v horních okrajích dolní poloviny štrápe s korálky. V horní polovině je umístěno v rolverkové kartuši reliéfní nápisové pole s českým textem gotickou minuskulou:

Letha Panie 1605 w Sobotu / po nanebewzety Panny Marye / ginacz na den S° Bernarta gz/
ta Usnul w Panu [---] state / czny rytirz pan Karel Kokorzo [---] / z Kokorzowa na sstia [---]
] / [---] / [---] radda 27 gt [---] / zy [---] Bo [---] dussy gehu //

Celý výjev je jednoduše orámován tenkou linkou.

Náhrobník se dochoval bez jakéhokoliv výraznějšího poškození mimo ohlazení některých částí nápisové složky a popraskání či poškrábání plochy kamene, což znesnadňuje čtení nápisové složky.

25.5 Adam Jiří Lipovský z Lipovic

Pískovcový epitaf⁴³⁴ s povrchovou úpravou je umístěn na evangelijní straně presbytáře vedle schodů na kazatelnu. V nejvyšším místě měří 208 cm a v nejširším místě 84 cm. Epitaf

⁴³³ Příloha č. 88 – Starý Plzenec, kostel Narození Panny Marie: Karel Kokořovec z Kokořova (náhrobník).

⁴³⁴ Příloha č. 89 – Starý Plzenec, kostel Narození Panny Marie: Adam Jiří Lipovský z Lipovic.

je horizontálně členěn na dvě části, jež jsou od sebe odděleny římsou s motivem květu uprostřed. Horní část je nepravidelného tvaru zakončená římsou s volutami na středu a na stranách. V jejím středu je umístěn reliéfní erb Lipovských z Lipovic s polovinou lva s vyplazeným jazykem a korunou na štítě a v klenotu obklopeném fafrnochy. V dolní části nepravidelného tvaru, zakončené při horní hraně volutami a při dolní hraně stojící na nízkém dekorativním podstavci, jenž je součástí epitafu, je umístěno oválné nápisové pole s latinským textem kapitálou tesanou do plochy kamene:

SiSTE VIATOR & LEGE / IACET HiC VENERABiLiS / AC PERiLLVS TRiS D :
ADAMVS / GEORGi ; LIPOWSKY DE LiřOWiTZ / HVi ; ECCLLESiAE DECAN ; PER
2 : AÑOS / ZELOSiSSiM ; ViXiSSET FORTE / NiSi AMOR PRO OViCVLiS PROPriã
/ ViTã EXPONERE DOCViSSET . VT Si / AETERNE ViVER ET , OPTiME SiBi /
CONSVLViT . QViESCiT NVNC SVB UM / BRA MARIANA , VT EO FELiCiOR / PRO
AETERNiTATE RES VRGAT / OBYT i2. Jan & AÑÕ i1735 / AETATiS SVAE 36
AÑORVM //

Epitaf se dochoval bez jakéhokoliv poškození.

Adam Jiří Lipovský z Lipovic byl po dobu dvou let děkanem ve Starém Plzenci. Stal se jím v roce 1733 poté, co nahradil Jiřího Bonaventuru Polipeského, a jeho zdejší působení bylo ukončeno v roce 1735 náhlým úmrtím ve věku 36 let. Je nástupcem se stal Antonín Josef Matoch.⁴³⁵ Adam Jiří pocházel ze šlechtického rodu, jenž svůj název odvozoval od Lipovic na Prachaticku, a poprvé se v pramenech objevil v 15. století. Dle údajů na náhrobníku se narodil kolem roku 1699. Matrika narozených v Kotouni klade datum narození na den 27. března roku 1698. Jeho otcem byl František Karel Lipovský z Lipovic a matkou Ludmila Eva Lipovská, rozená Janovská z Janovic.⁴³⁶ V roce 1723 se stal farářem

⁴³⁵ SOkA Plzeň-jih, FÚ Starý Plzenec, Kronika fary 1836-1946, pag. 16. Dostupné také online z URL: <https://www.portafontium.eu/iipimage/30560248/soap-pj_00385_fara-stary-plzenec-1836-1946_0240?x=50&y=0&w=495&h=309> [cit. dne 2023-18-02]. Snímek 24.

⁴³⁶ SOA v Plzni, Sběrka matrik západních Čech, sign. Kotouň 02 (Narození, oddání, zemřelí 1681-1734), pag. 54. Dostupné také online z URL: <https://www.portafontium.eu/iipimage/30064102/kotoun-02_0290-n?x=171&y=558&w=306&h=191> [cit. dne 2023-18-02]. Snímek 29.

v Čížové a o deset let později děkanem ve Starém Plzenci.⁴³⁷ Zemřel 12. ledna 1735 a byl pohřben 14. ledna do kostela Nanebevzetí Panny Marie.⁴³⁸

25.6 Matěj Bittner

Nápisový litinový náhrobník⁴³⁹ je umístěn v dlažbě kostelní lodi na její levé straně vedle menšího oltáře. Je obdélníkového tvaru o rozměrech 147 cm výšky a 88 cm šířky. V celé jeho ploše je umístěno nápisové pole s českým litým písmem kapitálou v tomto znění:

GA KTERY ZDE ODPOČZIWAM / MATIEC BITTNER SE NAZIWAM / SMRTI LOS
NA MNIE GEST DOSSEL / CZYL ŽIWOTA MEHO PROSSEL / LETA 1733 DNE 21
IUNY / SSICHTMYSTREM GSEM BIL DLE / OURZADU / LEŽIM DLE DESET MYCH
DITEK / RŽADU . / TUTO LUZKO GSEM SY ZWOLYL U MA / RIE MATICZKY . /
BY SWYM PLASSTIEM MNIE PRSY /KRILA WZDICKY . / TY ZATÍM MNIE
WYNSSUG LECH / KE ODPOČZIWANI . / A K MEMU , Y K TWEMU SOUDU SLAW
/ NE ZMRTYCH WSTANI . //

Náhrobník se dochoval bez jakéhokoliv výraznějšího poškození. Na nápisové složce jsou na některých místech patrné stopy koroze, a to zejména v pravé části, kde byl původně překryt pravděpodobně rozšířeným stupněm vedlejšího oltáře.

Matěj Bittner, jak uvádí náhrobník, byl šichtmistrem, zemřel 21. června 1733 a měl deset dětí. Záznam v matriční knize zemřelých uvádí bývalého šichtmistra Matěje Václava Bittnera ze Sedlce jako zemřelého 14. června 1733 ve věku 57 let a pohřbeného 16. června v chrámu Panny Marie farářem Adamem Lipovským z Lipovic.⁴⁴⁰ Matěj Bittner se tak pravděpodobně narodil kolem roku 1676. Patrně pracoval v Sedleckých železárnách, o jejichž počátcích se ví velmi málo. Existovaly zde již za života Karla Kokořovce z Kokořova a po třicetileté válce začal znovu jejich rozvoj na konci 17. století.⁴⁴¹

⁴³⁷ *Ottův slovník naučný: illustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí* [online]. V Praze: J. Otto, 1900. sv. 16, s. 76. Dostupné také z URL: < <https://www.digitalniknihovna.cz/mzk/uuid/uuid:ab9bbd50-12b1-11e5-ac88-005056827e51> > [cit. dne 2023-10-01].

⁴³⁸ SOA v Plzni, Sběrka matrik západních Čech, sign. Starý Plzenec 05 (Narození, oddání, zemřelí 1729-1761), pag. 85. Dostupné také online z URL: < https://www.portafontium.eu/iiimage/30068724/stary-plzenec-05_3440-z?x=118&y=497&w=346&h=216 > [cit. dne 2023-18-02]. Snímek 344.

⁴³⁹ Příloha č. 90 – Starý Plzenec, kostel Narození Panny Marie: Matěj Bittner.

⁴⁴⁰ SOA v Plzni, Sběrka matrik západních Čech, sign. Starý Plzenec 05 (Narození, oddání, zemřelí 1729-1761), pag. 68. Dostupné také online z URL: < https://www.portafontium.eu/iiimage/30068724/stary-plzenec-05_3350-z?x=544&y=-53&w=499&h=311 > [cit. dne 2023-18-02]. Snímek 335.

⁴⁴¹ ČEPELÁK, Václav. Waldsteinské železářny v Sedlci, kolébka Škodových závodů. In: *Sborník pro dějiny přírodních věd a techniky*. Praha: NČSAV, 1954, s. 147.

25.7 Kokořovci z Kokořova – neurčená osoba

Figurální náhrobek⁴⁴² z bílého mramoru je umístěn v dlažbě na levé straně vedle hlavního oltáře. Je obdélníkového tvaru o rozměrech 190 cm výšky a 100 cm šířky. V centrální části je umístěna figura zemřelého muže původně oděná do zbroje se sejmutou helmicí a v levé ruce držící meč. Zemřelá osoba byla vyobrazena s osobitými prvky v oblasti hlavy – delšími vlasy a bradkou. V pravém dolním rohu se pravděpodobně nacházela helmice s chocholem. V každém z horních rohů byl reliéfní erb Kokořovců z Kokořova, jenž je dnes rozpoznatelný podle buvolích rohů a hrací kostky v klenotu. Nápisové pole bylo umístěno okolo celého výjevu a fragment několika neurčitých písmen dokládá jeho tesanou formu do plochy kamene kapitálou.

Náhrobek se dochoval výrazně mechanicky poškozený, v důsledku čehož je setřena většina reliéfních prvků a taktéž nápisová složka, jež se původně nacházela v opisu. Nelze tak určit, které osobě náležel.

25.8 Kokořovci z Kokořova – neurčená osoba

Znakový náhrobek z červeno-hnědého mramoru je umístěn ve středu lodi v dlažbě kostela v oblasti presbytáře. Je obdélníkového tvaru o rozměrech 194 cm výšky a 100 cm šířky. Při horní hraně je umístěn dnes již fragment reliéfního erbu Kokořovců z Kokořova. Kámen je zde s největší pravděpodobností osazen druhotně, což potvrdil průzkum provedený v kostele v roce 2010, kdy byla zjištěna přítomnost hrobky pod náhrobkem. Jsou v ní pohřbeny dvě dospělé osoby kněžského původu a jeden chlapec dětského věku, jehož odborníci spojují též s kněžským prostředím. Pohřby jsou datovány do 17. až poloviny 18. století. Závěr průzkumu hovoří o druhotném využití kamene k uzavření hrobky, jelikož byla otevřena již dříve, a samotný náhrobek pochází už z 16. až 17. století.⁴⁴³ Určitým ukazatelem může být též nepřítomnost hřebů, či otvorů po nich, sloužících k otvírání hrobky.

Na náhrobku je patrné výrazné mechanické poškození, v důsledku čehož byla setřena jeho reliéfní složka. Nelze tak určit, komu náležel.

⁴⁴² Příloha č. 91 – Starý Plzeňec, kostel Narození Panny Marie: Kokořovci z Kokořova – neurčená osoba.

⁴⁴³ LANG, Martin, BĚLOVÁ, Jana a HITMAN, Vladimír. Výzkum podzemí kostela Narození Panny Marie a přilehlé fary ve Starém Plzenci v r. 2010. *Oficiální stránky Muzea středních Brd Strašice* [online]. Dostupné také z URL: <<http://www.muzeumstrasice.eu/index.php/clanky/151-vyzkumna-zprava-sp20101030>> [cit. dne 2023-10-01].

25.9 Kokořovci z Kokořova – neurčená osoba

Znakový náhrobek⁴⁴⁴ z červeného mramoru je umístěn u stěny na epištolní straně v dlažbě presbytáře. Je obdélníkového tvaru o rozměrech 180 cm výšky a 88 cm šířky. V horní polovině se původně v rolverkové kartuši nacházelo nápisové pole. Vzhledem k vizuální podobnosti s náhrobkem Karla Kokořovce lze předpokládat, že mělo podobu reliéfní gotické minuskuly. V dolní polovině je umístěn v kruhovém poli erb Kokořovců z Kokořova s buvolími rohy a kostkou v klenotu.

Náhrobek je poškozen mechanickým působením, v důsledku čehož došlo k ohlazení nápisové složky i reliéfní složky kamene. Jeho povrch je též pokryt řadou jemných prasklin. Nelze tak přesně určit, komu náležel.

25.10 Jakub Jan Lenk

Nápisový náhrobek⁴⁴⁵ je sekundárně osazen na městském hřbitově u jeho ohradní zdi a dnes zčásti krytý hrobem. Primárně byl umístěn na zdi kostela Narození Panny Marie.⁴⁴⁶ Lze však předpokládat, že se jedná o terciární umístění a náhrobek se původně nacházel v interiéru kostela, čemuž by mohla nasvědčovat i nápisová složka kamene. Je zhotoven z pískovce obdélníkového tvaru o rozměrech 175 cm výšky a 93 cm šířky. V centrální části v horní třetině je umístěn hrubě tesaný kalich v celé ploše obklopený tesanou kapitálou do plochy kamene nestejně velikosti a černé barvy, jež pokračuje až k jeho spodní hraně. Strohá nápisová složka v češtině se dochovala v tomto znění:

A . L . P . ěIZ DNE Z. OCTO . / DOKONAL ZIWOT SWVG / W PANV A TVTO DLE
/ WVLE SWE GEST POCHO / WAN DWOGI CTIHODNĚ KNEZ / GAKVB GAN LENK
FARARZ / A HORLIWY PASTĚRZ DVSSĚCH / OSADY ZDEISSY PRZES Z0 LETH /
WEKV SWEHO 49 LETHA X0 NE / DEL GEHOZTO PRZICZINENIM A / WLASTNI
[---] W TOMTO / CHRAMV [---] TEST WO POD / [---] A / [---] ZENO A PRZI / [---]
CHRAM PANE / ROZMNOZEN GEST . / ODPOCZINVTI WECZNE DEY MV . /
PANE A SWETLO WECZNE SWE . / TIZ GEMV AMEN //

První čtyři řádky jsou ve středu rozděleny reliéfním kalichem.

⁴⁴⁴ Příloha č. 92 – Starý Plzenec, kostel Narození Panny Marie: Kokořovci z Kokořova – neurčená osoba.

⁴⁴⁵ Příloha č. 93 – Starý Plzenec, kostel Narození Panny Marie, městský hřbitov: Jakub Jan Lenk.

⁴⁴⁶ Náhrobek faráře Jana Jakuba Lenka. *Národní památkový ústav: památkový katalog* [online]. Dostupné také z URL: <<https://pamatkovykatalog.cz/nahrobek-farare-jana-jakuba-lenka-15036515>> [cit. dne 2023-25-04].

Na náhrobníku je patrné působení povětrnostních vlivů, v důsledku čehož došlo k ohlazení nápisové složky zejména v levé spodní části kamene. Dle sytosti písma prošel nedávnou opravou.

Jan Jakub Lenk či Jakub Jan Lenk byl rodákem ze Starého Plzně a stal se zdejším farářem v roce 1692, kdy vystřídal Matouše Michaela Matějovského. Ve své funkci setrval dlouhých dvacet let až do 2. října 1712. Zemřel ve věku 49 let a na jeho místo nastoupil Jiří Bonaventura Polipeský.⁴⁴⁷ V roce 1699 nechal ulít zvon pro kostel Narození Panny Marie u klatovského zvonáře Štěpána Princqueyho.⁴⁴⁸ Stal se též autorem knihy „*Bašty zbrojné jednoho městečka aneb bratrstva mariánského a svatováclavského*“. Byla vydána tiskem s povolením duchovní vrchnosti v roce 1706.⁴⁴⁹ Dle dat uvedených na náhrobníku se Jan Jakub narodil kolem roku 1663.

⁴⁴⁷ SOkA Plzeň-jih, FÚ Starý Plzenec, Kronika fary 1836-1946, pag. 15. Dostupné také online z URL: <https://www.portafontium.eu/iipimage/30560248/soap-pj_00385_fara-stary-plzenec-1836-1946_0230?x=491&y=339&w=712&h=444 > [cit. dne 2023-18-02]. Snímek 23.

⁴⁴⁸ PODLAHA, Antonín. *Posvátná místa království Českého: dějiny a popsání chrámů, kaplí, posvátných soch, klášterů i jiných pomníků katolické víry a nábožnosti v království Českém, Řada první: Arcidiecese Pražská*. V Praze: Dědictví sv. Jana Nepomuckého, 1907-1913. sv. 1-3, s. 325.

⁴⁴⁹ LENK, Jakub Jan. *Bašty zbrojné jednoho městečka aneb bratrstva mariánského a svatováclavského* [online]. V Praze: Karel František Kofenmüller, 1706. Dostupné také z URL: <<https://books.google.cz/books?vid=NKP:1002400781&printsec=frontcover&hl=cs#v=onepage&q&f=false> > [cit. dne 2023-18-02].

26 Starý Plzenec – kostel sv. Jana Křtitele

Zdejší jednolodní kostel s obdélnou lodí a trojboce zakončeným presbytářem neprošel příliš velkým stavebním vývojem. První kostel byl vystavěn v románském slohu a ve 14. století razantně přestavěn v duchu gotiky.⁴⁵⁰ Tuto podobu si až na několik výjimek uchoval dodnes. Drobnými změnami prošel v 17. století, ze kterého pocházejí vstupní barokní portály a okna a v němž byly nahrazeny i klenby. V roce 1784 došlo ke zrušení kostela na základě josefínských reforem a znovu obnoven byl až na počátku 19. století.⁴⁵¹ Vnitřní vybavení kostela pochází z období od 17. do 19. století.⁴⁵²

26.1 Bartoloměj Vorel Lochovský

Znakový pískovcový náhrobník⁴⁵³ je minimálně sekundárně umístěn u levé stěny kostela za kazatelnu na novodobém žulovém hranolu. Původně byl údajně vsazen ve středu presbytáře v dlažbě, ale vzhledem k tomu, že je zde zemřelá osoba uváděna jako Bartoloměj Kokořovec z Kokořova a list s textem je vložen druhotně v kronice, nelze říci, odkud autor údaje čerpal.⁴⁵⁴ Je obdélníkového tvaru o rozměrech 173 cm výšky a 76 cm šířky. V horní části je umístěno osmířádkové nápisové pole s českým reliéfním textem tesaným gotickou minuskulou:

Letha 1591 Umrz / el Pan Bartholome (eus) / Vorel Lochowsky t en / stwrtek po S(watem)
Girzim / hodinu przede dnem / [---] a pochowan tuto [...] / P. Buoh racz mu milostiw / [---]
//

V dolní části je umístěn v obdélném zahloubeném poli reliéfní erb s motivem dvou ptačích hlav odvrácených od sebe.

Náhrobník se dochoval výrazně poškozený, zejména nápisová složka je velmi obtížně čitelná. Mimo to chybí fragment kamene v levém dolním a horním rohu.

K zemřelé osobě se nenacházejí žádné dostupné prameny mimo informací uvedených na náhrobníku.

⁴⁵⁰ POCHE, Emanuel. *Umělecké památky Čech, P-Š*. Praha: Academia, 1980, s. 421.

⁴⁵¹ Kostel sv. Jana Křtitele. *Národní památkový ústav: památkový katalog* [online]. Dostupné také z URL: <<https://pamatkovykatalog.cz/kostel-sv-jana-krtitele-15046997>> [cit. dne 2023-18-04].

⁴⁵² POCHE, Emanuel. *Umělecké památky Čech, P-Š*. Praha: Academia, 1980, s. 422.

⁴⁵³ Příloha č. 95 – Starý Plzenec, kostel sv. Jana Křtitele: Bartoloměj Vorel Lochovský.

⁴⁵⁴ SOKA Plzeň-jih, FÚ Starý Plzenec, Kronika fary 1836-1946, vložené listy. Dostupné také online z URL: <https://www.portafontium.eu/iipimage/30560248/soap-pj_00385_fara-stary-plzenec-1836-1946_0100?x=559&y=165&w=492&h=307> [cit. dne 2023-18-02]. Snímek 10.

27 Těnovice – kostel Nanebevzetí Panny Marie

Kostel byl postaven v gotickém slohu, z něhož se dochoval pouze presbytář. Jedná se o jednolodní stavbu s obdélníkovou lodí s plochým stropem, kaplí a sakristií na severní straně a jehlanovitou věží s otevřenou předsíní v průčelí. Hlavní oltář je pseudorenesanční, naopak kazatelna pochází z druhé poloviny 17. století a jsou na ní znaky Marie Polyxeny Příchovské z Příchovic a Jana Františka Engela z Engelsflussu.⁴⁵⁵ Pod věží naproti vchodu do kostela je malba od hořehledského malíře Josefa Hodka mladšího, která zde byla vyhotovena při opravách v roce 1949. V tomto roce byly také opraveny omítky kostela.⁴⁵⁶ Jednu z posledních rekonstrukcí kostel prodělal v roce 1984, na což upozorňuje nápis vyrytý do doplněné části náhrobníku.

27.1 Ludmila Karlová ze Svárova rozená Muchková z Bukova na Oseku

Znakový pískovcový náhrobník⁴⁵⁷ je pravděpodobně sekundárně umístěn do levé zdi presbytáře na levé straně náhrobníku Jana Tyburcího Karla ze Svárova. Je obdélníkového tvaru o rozměrech 171 cm výšky a 87 cm šířky. V horní polovině kamene je umístěno nápisové pole s českým reliéfním textem tesaným gotickou minuskulou a kolorovaným černou barvou v tomto znění:

Letha P. i6i5 . w auterey we,, strzedu na nocz 20 dne January / uSnula gt w panu Krystu Uroze,, / na Pani Lidmila Karlowa roze,, / na z Bukowa na woseku těnowicych / Suchomastech , gegiżto Tělo w tom / to Chramě P. pohrzbene Oczeka / wa Blahoslaweneho w den Saudny / wskrzisseni zmrtych wstaný : / gegiżto Dussy Pan Buh racž mi / lostiw byti .//

V dolní části jsou slova „lostiw“ a „byti“ oddělena vstupujícím vrcholem zahlubené niky, jež je umístěna ve spodní části kamene. V jejím středu se nachází reliéfní erb Muchků z Bukova s koňskou nohou ve štítu a zde netypicky třemi pavími pery v klenotu. Běžně zde mívají dvě nebo jedno křídlo.⁴⁵⁸

⁴⁵⁵ PODLAHA, Antonín. *Posvátná místa království Českého: dějiny a popsání chrámů, kaplí, posvátných soch, klášterů i jiných pomníků katolické víry a nábožnosti v království Českém, Řada první: Arcidiecese Pražská*. V Praze: Dědictví sv. Jana Nepomuckého, 1907-1913. sv. 1-3, s. 274-275.

⁴⁵⁶ SOKA Plzeň-jih, MNV Těnovice, Kronika obce 1945-1973, pag. 48. Dostupné také online z URL: <https://www.portafontium.eu/ipimage/30560782/soap-pj_01563_obec-tenovice-1945-1973_0280?x=-29&y=262&w=557&h=343> [cit. dne 2023-29-12]. Snímek 27.

⁴⁵⁷ Příloha č. 96 – Těnovice, kostel Nanebevzetí Panny Marie: Ludmila Karlová ze Svárova rozená Muchková z Bukova a na Oseku, Jan Tyburcí Karel ze Svárova.

⁴⁵⁸ HRDINOVÁ, Martina. *Erby ctihodné šlechty slavného Království českého: edice a analýza dvou erbovníků české šlechty z 80. let 17. století*. Praha: Academia, 2013. ISBN 978-80-200-2196-0, s. 253-254.

Náhrobník se dochoval bez jakéhokoliv poškození a na nápisové složce i dalších částech kamene je patrná restaurátorská oprava.

Ludmila Karlová ze Svárova, rozená Muchková z Bukova a na Oseku, pocházela ze staré české rodiny nazvané podle vsi Bukov v severozápadních Čechách.⁴⁵⁹ Byla dcerou Petra Muchky z Bukova na Oseku, který z části spolu s Těnovicemi získala odkazem svého strýce Kryštofa. Majetek však spravoval její manžel Václav starší Karel ze Svárova, za něhož se provdala v roce 1567 a který později odkoupil i zbylé části od Muchků z Bukova.⁴⁶⁰ Měli spolu čtyři syny – Petra Tobiáše, Václava, Kryštofa a Jana Tyburcího.⁴⁶¹ Ludmila zemřela z úterý na středu 20. ledna 1615.

27.2 Jan Tyburcí Karel ze Svárova

Znakový pískovcový náhrobník⁴⁶² je pravděpodobně sekundárně zasazen do levé stěny presbytáře vedle vchodu do sakristie v jednoduchém reliéfním rámečku zleva vedle náhrobníku Ludmily z Bukova a na Oseku. Je obdélníkového tvaru o rozměrech 171 cm výšky a 73 cm šířky. V horní čtvrtině je umístěno nápisové pole s reliéfním českým nápisem tesaným gotickou minuskulou a kolorovaným černou barvou:

L. P. 1619 dne . 13 May umrzel / Urozený a Stateczný Rýtirz pan / Jan Tyburczý karel swarowa A na Tienowýczych a Toto / Pochowan gest pan Bvch racz / se smylowat na Dvssý geho . //

Ve větší spodní části je do niky tesané do plochy kamene umístěn reliéfní erb Karlů ze Svárova s volskou hlavou ve štítě a dvěma křídly v klenotu. Nad nejvyšším místem je vytesán do plochy kamene kruh s ozdobnou výplní a po stranách ohraničený nepravidelnými obdélníky.

Náhrobník se dochoval bez jakéhokoliv většího poškození. Na některých částech kamene je znatelná restaurátorská oprava tak jako v případě sousedního náhrobníku.

Karlové ze Svárova byli český rytířský rod nesoucí jméno podle stejnojmenné obce Svárov nedaleko Kladna. V pramenech se poprvé objevují ve 14. století. Jan Tyburcí, psaný

⁴⁵⁹ HALADA, Jan a DOUBEK, František. *Lexikon české šlechty: erby, fakta, osobnosti, sídla a zajímavosti*. Praha: Akropolis, 1999. ISBN 80-85770-79-2, s. 375-376.

⁴⁶⁰ SEDLÁČEK, August. *Hrady, zámky a tvrze Království českého: Plzeňsko a Loketsko*. V Praze: Argo, 1998. ISBN 80-85794-84-5, s. 178.

⁴⁶¹ *Ottův slovník naučný: ilustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí* [online]. V Praze: J. Otto, 1898. sv. 13, s. 1059. Dostupné také z URL: < <https://kramerius5.nkp.cz/uuid/uuid:8cba3c30-05ab-11e5-91f2-005056825209>>.

⁴⁶² Příloha č. 96 – Těnovice, kostel Nanebevzetí Panny Marie: Ludmila Karlová ze Svárova rozená Muchková z Bukova a na Oseku, Jan Tyburcí Karel ze Svárova.

také v některých pramenech jako Jan Tiburcí, byl synem Karla staršího ze Svárova a jeho matkou byla Ludmila Muchková z Bukova na Oseku. Po smrti otce po roce 1603 zdědil Těnovice a jeho bratr Karel získal Osek.⁴⁶³ František Faktor mylně uvádí, že Těnovice získal jeho nejstarší bratr Kryštof a on sám žil v Blovicích a do Těnovic přišel jako poručník za bratrova syna a v kostele byl pohřben se svou manželkou.⁴⁶⁴ Spolu s bratry byl katolík, ale v roce 1618 se podílel na stavovském povstání, v důsledku čehož mu byla posmrtně zabavena třetina majetku, ale již 23. srpna 1623 byl osvobozena a navracena dědicům.⁴⁶⁵ Majetky byly navraceny třem synům – Václavu Kryštofovi, Zikmundovi Alexandrovi a Petru Burianovi. Tyburcí zemřel 13. května 1619 a byl pohřben ve zdejší kostele vedle své matky.⁴⁶⁶

27.3 Vyntířové z Vlčkovic – neurčená osoba

Znakový pískovcový náhrobník⁴⁶⁷ je umístěn netradičně nad úrovní dlažby pod kazatelnu na levé straně před vstupem do presbytáře. Je obdélníkového tvaru o rozměrech 198 cm výšky a 120 cm šířky. V centrální části kamene se nachází vysoce reliéfní erb Vyntířů z Vlčkovic, s pětkrát děleným štítem a čtvrtkou kola s pěti pavími pery v klenotu, zasazený do rozvilinových ornamentů pokrývajících jeho celou plochu a umístěný do obdélníkového zahloubeného pole, jež vytváří jednoduchý rámeček. V celé jeho ploše nenalezneme nápisovou složku mimo pravého dolního rohu s nápisem: RENOVATUM / 1984 //, kdy bylo latinské slovo a rok vyryto do betonu, jímž byl náhrobník v tomto místě doplněn.

Na náhrobníku je znatelné mechanické opotřebení a při reliéfních okrajích a zejména v pravém dolním rohu byl doplněn další materiálem – betonem, a to při opravách kostela v roce 1984.

⁴⁶³ SEDLÁČEK, August. *Hrady, zámky a tvrze Království českého: Plzeňsko a Loketsko*. V Praze: Argo, 1998. ISBN 80-85794-84-5, s. 178.

⁴⁶⁴ FAKTOR, František. *Popis okresu Blovicického*. Brno: Garn, 2014, s. 113.

⁴⁶⁵ BÍLEK, Tomáš Václav. *Dějiny konfiskací v Čechách po r. 1618* [online]. V Praze: J. Otto, 1882, s. 252. Dostupné také z URL: < <https://kramerius5.nkp.cz/uuid/uuid:3f802230-8f66-4878-977c-4535e1273d47> > [cit. dne 2022-15-12].

⁴⁶⁶ *Ottův slovník naučný: ilustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí* [online]. V Praze: J. Otto, 1898. sv. 13, s. 1058-1059. Dostupné také z URL: < <https://kramerius5.nkp.cz/uuid/uuid:8cba3c30-05ab-11e5-91f2-005056825209> >.

⁴⁶⁷ Příloha č. 97 – Těnovice, kostel Nanebevzetí Panny Marie: Vyntířové z Vlčkovic – neurčená osoba.

Vyntířové z Vlčkovic pocházeli z Vlčkovic na Klatovsku. Poprvé se v pramenech objevují na počátku 15. století.⁴⁶⁸ Petr Rožmberský náhrobník přisuzuje Mareši Vyntířovi z Vlčkovic⁴⁶⁹, synu Vyntíře z Vlčkovic, po němž získal část Jindřichovic. V roce 1529 táhl k Vídní, prodal Jindřichovice a kolem roku 1530 je uváděn v Těnovicích. Zde zemřel přibližně v roce 1542.⁴⁷⁰

27.4 Vyntířové z Vlčkovic – neurčená osoba

Žulový znakový náhrobník⁴⁷¹ je umístěn v podlaze kostela při pravé straně kostelní zdi před lavicemi. Je obdélníkového tvaru o rozměrech 163 cm výšky a 90 cm šířky. V centrální části je umístěn reliéfní erb Vyntířů z Vlčkovic. Na kameni se nedochovala žádná nápisová složka.

Náhrobník se dochoval silně poškozený mechanickým poškozením, v důsledku čehož na něm nalezneme pouze fragmenty erbu v místech, kde byl reliéf nejvyšší. V levém dolním rohu byl kámen taktéž poškozen vyříznutím kamene pravděpodobně v důsledku nové kostelní podlahy.

Kámen kryjící hrob člena z rodu Vyntířů z Vlčkovic tentokrát přisuzuje Petr Rožmberský Ludvíkovi, jenž byl synem již zmíněného Mareše. Vzhledem k nedostatku informací o něm pravděpodobně zemřel v dětském věku, což podle Rožmberského odpovídalo i dítěti ztvárněnému na kameni v pololeže nebo polosedě.⁴⁷² Avšak po dvaceti letech tento motiv na kameni již nenajdeme ani v podobě neznatelného fragmentu.

27.5 Nedochovaný náhrobník – Jan Vilém Příchovský z Příchovic na Lužanech a Skočicích

V kostele byl také původně umístěn barokní náhrobník Jana Viléma Příchovského z Příchovic na Lužanech a Skočicích z poloviny 17. století. Dle pramenů se na něm nacházel nápis: „*Jan Wilim Przychowsky z Przychowicz a na Lužanech a Skoczicych geho Milosti*

⁴⁶⁸ *Ottův slovník naučný: ilustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí* [online]. V Praze: J. Otto, 1908. sv. 27, s. 44. Dostupné také z URL: < <https://kramerius5.nkp.cz/uuid/uuid:dc5fa0f0-0ef1-11e5-b269-5ef3fc9bb22f> > [cit dne 2022-15-12].

⁴⁶⁹ ROŽMBERSKÝ, Petr. Těnovice, Čičov a Šroubkův hrad. In: *Zpravodaj klubu Augusta Sedláčka: příloha Hláska*. Plzeň: Klub Augusta Sedláčka, 1992, s. 1-10. ISSN 1212-4974, s. 6.

⁴⁷⁰ *Ottův slovník naučný: ilustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí* [online]. V Praze: J. Otto, 1908. sv. 27, s. 44. Dostupné také z URL: < <https://kramerius5.nkp.cz/uuid/uuid:dc5fa0f0-0ef1-11e5-b269-5ef3fc9bb22f> > [cit dne 2022-15-12].

⁴⁷¹ Příloha č. 98 – Těnovice, kostel Nanebevzetí Panny Marie: Vyntířové z Vlčkovic – neurčená osoba.

⁴⁷² ROŽMBERSKÝ, Petr. Těnovice, Čičov a Šroubkův hrad. In: *Zpravodaj klubu Augusta Sedláčka: příloha Hláska*. Plzeň: Klub Augusta Sedláčka, 1992, s. 1-10. ISSN 1212-4974, s. 6.

Czysarżke Saudu Komorneho a dworskeho Radda, v = umržel 12. Sept. Leta geho 39 . Leta Panie 1661 . „⁴⁷³ Více pramenných informací se k němu nedochovalo. V literatuře z 19. století již není zmiňován.

V kostele se nachází zcela vyšlapaný náhrobník v podlaze při pravé kostelní zdi před postranním oltářem a nedaleko náhrobníků Vyntířů z Vlčkovic. Také je možné, že byl otočen. Je obdélníkového tvaru o rozměrech 179 cm výšky a 99 cm šířky cm. Mohlo by se tak jednat o tento nedochovaný náhrobník.

Jan Vilém Příchovský pocházel z rodu původně usedlého na Plzeňsku nedaleko Přeštic. Další z členů tohoto rodu má náhrobník v kostele v Nezvěsticích. Jan Vilém, hejtman Menšího města Pražského, člen říšského komorního soudu a říšský dvorní rada patřil do rodové větve „Petrovické“, která název získala podle vlastnictví Petrovic nad Úhlavou. Jeho otcem byl Zdebor a po jeho smrti si spolu s bratry Markvartem Adamem a Václavem Ferdinandem rozdělili majetky. Již v roce 1646 však oba jeho bratři byli po smrti, a tak mu připadly veškeré majetky, z nichž o dva roky později prodal Petrovice, a v roce 1651 přestal být leníkem na Lužanech a Skočících, jež získal do svého vlastnictví. Oženil se s Kateřinou Salomenou rozenou z Kokořova, s níž měl syny Karla Františka a Jana Václava, kteří po jeho smrti zdědili majetek.⁴⁷⁴ Jak uváděl náhrobní kámen, zemřel 12. září 1661 ve 39 letech. Narodil se tak pravděpodobně kolem roku 1622. Zůstává otázkou, proč byl pohřben v kostele v Těnovicích, jež rod nikdy přímo nevlastnil. Určitou vazbou může být Marie Polyxena Příchovská z Příchovic, která byla manželkou majitele Těnovic Jana Františka Engela z Engelsflussu.⁴⁷⁵ Ovšem Těnovice získal do držení až v roce 1676, kdy byl již Jan Vilém patnáct let po smrti, a držel je do roku 1699. S těmito údaji je jako manželka uvedena Marie Konstancie Příchovská.⁴⁷⁶ Je tedy otázkou, zda sem byl náhrobník přemístěn či došlo ke špatnému čtení nápisové složky.

⁴⁷³ SCHALLER, Josef František Jaroslav. *Topographie des Königreichs Böhmen: darinn alle Städte, Flecken, Herrschaften, Schlösser, Landgüter, Edelsitze, Klöster, Dörfer, wie auch verfallene Schlösser und Städte unter den ehemaligen und jetzigen Benennungen samt ihren Merkwürdigkeiten beschrieben werden*. 9. Theil, Pilsner Kreis. Prag und Wien: In der von Schönfeldschen Handlung, 1788, s. 86.

⁴⁷⁴ *Ottův slovník naučný: illustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí* [online]. V Praze: J. Otto, 1903, sv. 20, s. 681. Dostupné také z URL: <<https://kramerius5.nkp.cz/uuid/uuid:37c03dc0-05a0-11e5-91f2-005056825209>> [cit dne 2022-11-11].

⁴⁷⁵ SOkA Plzeň-jih, MNV Těnovice, Kronika obce 1945-1973, pag. 44. Dostupné také online z URL: <https://www.portafonium.eu/ipimage/30560782/soap-pj_01563_obec-tenovice-1945-1973_0250?x=30&y=118&w=444&h=261> [cit. dne 2023-29-12]. Snímek 24.

⁴⁷⁶ *Ottův slovník naučný: illustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí* [online]. V Praze: J. Otto, 1894, sv. 8, s. 618. Dostupné také z URL: <<https://kramerius5.nkp.cz/uuid/uuid:1a7ddb70-0b16-11e5-b0b8-5ef3fc9ae867>> [cit dne 2022-12-11].

28 Vícov – kostel sv. Ambrože

První zpráva o kostelu pochází již ze 13. století, kdy patřil pod klášter v Kladrubech. Během husitských válek byl poničen a znovu obnoven v 16. století opět kladrubským klášterem. Přesto lze na stavebním vývoji kostela pozorovat románské zdivo v oblasti hlavní lodi a taktéž gotický styl v oblasti presbytáře. Tuto románsko-gotickou podobu si kostel dochoval dodnes. Ke kostelu též z pravé strany náležela sakristie nebo oratoř a vstup byl ještě ve 20. století krytý přístřeškem.⁴⁷⁷ Na stěnách se nacházejí cenné fresky z konce 15. a počátku 16. století, které byly objeveny při opravě kostela. Vnitřní vybavení se dochovalo neúplně. Převážně pocházelo z období baroka včetně hlavního oltáře, kde se nacházel obraz svatého Ambrože, jemuž je kostel zasvěcen. V kostele se však nacházely i starší předměty – například Madona na půlměsíci z 15. století, jež byla odcizena.⁴⁷⁸ Mimo níže jmenovaných náhrobníků se zde též údajně nacházely další, jež byly v průběhu let odstraněny při opravách kostela. Tento osud potkal i ten náležející Petru Vokovi z Rýzmběrka, nacházející se původně na levé straně od dveří.⁴⁷⁹

28.1 Adam Boryně ze Lhoty

Figurální náhrobník⁴⁸⁰ je umístěn na levé straně vedle východu z kostela, kde byl zaznamenán již v roce 1864, a je označen jako „*bílý zažloutlý kámen*“.⁴⁸¹ V dalších pramenech je uváděn jako pískovcový⁴⁸² či z červeného mramoru⁴⁸³. Dle terénního průzkumu je kámen obdélníkového tvaru o rozměrech 147 cm výšky a 76 cm šířky, je zhotoven z pískovce, ale v průběhu let byl nejméně dvakrát přebílen. V centrální obdélníkové části je reliéfní výjev rytíře ve zbroji představujícího Adama Boryně ze Lhoty, klečícího nalevo od osedlaného koně a v rukou držícího svitek s reliéfním nápisem kapitálou: BOZ(I)E B(V)D MILOSTIW . / MNYE . HZYS(S)NEMV//. Nad rytířem je umístěn erb Boryňů ze Lhoty se dvěma překříženými vidlicemi ve štítu a pavími pery v klenotu. Výjev je v pravém horním rohu doplněn o Nejsvětější Trojici v zdobné kartuši. V levém rohu je umístěn reliéfní nápis kapitálou na svitku: CZOZ . SE . KOLI . /

⁴⁷⁷ KOLEKTIV. *Vícov: Historie jedné památky*. Přeštice: Spolek pro záchranu historických památek na území Přešticka, 2007, s. 2-4.

⁴⁷⁸ Tamtéž, s. 6-7.

⁴⁷⁹ ŘÍČÁK, Emanuel Václav. *Dějepis města Přeštic a jeho okolí*. Brno: GARN, 2012. ISBN 978-80-86347-08-0, s. 182.

⁴⁸⁰ Příloha č. 99 – Vícov, kostel sv. Ambrože: Adam Boryně ze Lhoty.

⁴⁸¹ Tamtéž, s. 183.

⁴⁸² HOSTAŠ, Karel a VANĚK, Ferdinand. *Soupis památek historických a uměleckých v království Českém od pravěku do počátku XIX. století, XXV: Politický okres Přeštický*. Praha: Česká akademie, 1907, s. 100.

⁴⁸³ KOLEKTIV. *Vícov: Historie jedné památky*. Přeštice: Spolek pro záchranu historických památek na území Přešticka, 2007, s. 8.

NARODILO . VMR / ZYTI . MVSY . Y A . / (KO)Z . ON . VMRZEL / [abc]⁴⁸⁴ . VMRZYTI . MVS / (I)S WCZERA BILO / [abc]⁴⁸⁵ . A . DNES / [abc]⁴⁸⁶ BIE // . Celý výjev je orámován nápisovým polem s českým reliéfním textem kapitálou, v němž panuje shoda se zbylými nápisy umístěnými na náhrobníku:

LETA . 1 . 5 . 66 . TEN . PATEK . PRZED / KWIETNAV . NEDIELI . V MRZEL . VROZENI . PAN . ADAM . BORIN . ZE LHOTI / SIN . PANA . IANA . BORNIE . ZE LOHTI / A . NA . MY . KOWICZICH . GEHO . KRALE . FERDINANDA . PROKORATOR //

Nápisové pole pokračuje v podobě dvouřádkového nápisu nad obdélníkovým ústředním motivem: PAN . PVOH . RACZ . MILOSTIW . / BEYTI . DVSSI . GEHO . //

Náhrobník se dochoval bez jakéhokoliv poškození mimo jeho přetření, jež se na řadě míst odlupuje v důsledku vztlínající vlhkosti.

Boryňové ze Lhoty byla vladycká rodina pocházející ze Lhoty nedaleko Měcholup ležících na Žatecku. Jejich rodové jméno je pravděpodobně odvozeno od jména Bořivoj a v pramenech se poprvé objevili v první polovině 15. století. Náhrobník náleží Adamu Boryňovi ze Lhoty, jehož otcem byl Jan Boryně ze Lhoty – královský prokurátor, tedy muž hájící majetkové zájmy krále Ferdinanda a držící část Míkovic na Slánsku, již později prodal svému bratrovi Davidovi, a vlastníci též Hostomice. Adam měl celkem sedm bratrů – Jaroslava, Jana, Davida, Bohuslava, Vratislava, Mauryce a Viléma, který zemřel devět let před Adamem.⁴⁸⁷ Poměrně početnou rodinu rozšiřovalo ještě pět sester – Rozina, Kateřina, Anna, Magdaléna a Anna Marie.⁴⁸⁸ Matkou dětí včetně zemřelého Adama byla Ludmila rozená Koučová z Kouče.⁴⁸⁹ Otec Jan přežil vlastního syna asi o deset let, jeho smrt se datuje do období kolem roku 1577.⁴⁹⁰ Jeho strýc Zdislav je pohřben v Třebenicích, kde se

⁴⁸⁴ „I . TY“ Dle literatury: HOSTAŠ, Karel a VANĚK, Ferdinand. *Soupis památek historických a uměleckých v království Českém od pravěku do počátku XIX. století, XXV: Politický okres Přeštický*. Praha: Česká akademie, 1907, s. 101.

⁴⁸⁵ „NA NIEM“ Dle literatury: Tamtéž, 101.

⁴⁸⁶ „NA“ Dle literatury: Tamtéž, s. 101

⁴⁸⁷ *Ottův slovník naučný: illustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí* [online]. V Praze: J. Otto, 1891, sv. 4. Dostupné také z URL: <<https://kramerius5.nkp.cz/uuid/uuid:67b45060-0a06-11e5-b562-005056827e51>> [cit dne 2022-12-11].

⁴⁸⁸ KRÁL, Pavel. *Mezi životem a smrtí: testamenty české šlechty v letech 1550 až 1650*. České Budějovice: Jihočeská univerzita, Historický ústav, 2002. ISBN 80-7040-463-9, s. 205.

⁴⁸⁹ Tamtéž, s. 204.

⁴⁹⁰ *Ottův slovník naučný: illustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí* [online]. V Praze: J. Otto, 1891, sv. 4. Dostupné také z URL: <<https://kramerius5.nkp.cz/uuid/uuid:67b45060-0a06-11e5-b562-005056827e51>> [cit dne 2022-12-11].

dochoval jeho figurální náhrobník z červenohnědého mramoru.⁴⁹¹ Adam Boryně ze Lhoty zemřel roku 1566 v pátek před květnou nedělí, jenž týž rok připadl na 5. dubna.⁴⁹²

28.2 Adam Loubský z Lub a na Řenčích

Znakový nápisový náhrobník⁴⁹³ z bílého mramoru je minimálně sekundárně umístěn ve výklenku kostelní zdi na pravé straně lodi jako první ze tří zde umístěných kamenů. V roce 1864 ho zaznamenává Říčák pod kazatelnou vedle zdi,⁴⁹⁴ tak i Karel Hostaš ve své práci na počátku 20. století, v níž uvádí nečitelnost části nápisu v důsledku umístění nohy kazatelny.⁴⁹⁵ Je obdélníkového tvaru o rozměrech 183 cm výšky a 93 cm šířky. V horní části je umístěno nápisové pole s českým textem tesaným kapitálou do plochy kamene v tomto znění:

LETHA PANĚ . 1 . 5 . 9 . 0 . / WE CZTWRTK . PRZED HROM / NI CZEMĚ . PAN .
BVH . WSSEMO / HVCZĚ . SWAV . SWATAV MILOST(i) / GEST . PROSTRZEDKEM
. SMRTĚ / Z STCHO(T)O BI DNEHO . SWIETA / POW(O)LAŤĚ . (RAC)ZIL . VROZE /
NEH(O) . PANA . ADAMA . LOVBSK/ IHO . Z LVB . A N RZENCZ(i)CH . A / W
TOMTO . KOSTELE . [abc]⁴⁹⁶ / ZOWSKEM TVTO . TI EL(O) / GEHO . POCHOWANO
. GES(T) //.

Nápisové pole poté pokračuje v opise kolem erbu: GEHOZTO . DVSSI . PAN . BVH . WS
/ SEMOHVCZĚ . RACZIZ . MIL / OSTIW . BITY . A MEZI SWE // . Jeho závěrečná část
je vyvedena jako netypický druhý řádek opisu na levé straně erbu: WOLENE PRZIGITI
AMEN// . V dolní části je v zahloubené nise vyveden reliéfní erb Loubských z Lub v dolní
polovině s šupinami ve štítu a klenotem v podobě křídla v dolní polovině šupinatého.

Náhrobník se dochoval bez většího poškození, pouze na pravé straně došlo
k odštípnutí několika fragmentů kamene a mírnému ohlazení nápisové složky v horní

⁴⁹¹ HRUBÝ, Petr. *Šlechtické sepulkrální památky Litoměřicka do počátku 18. století jako historický pramen*. Ústí nad Labem: Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem, 2010. ISBN 978-80-7414-254-3, s. 232-233.

⁴⁹² EMLER, Josef. *Rukověť chronologie křesťanské, zvláště české: potřebná pomůcka pro archiváře, dějepisce, duchovní, soudce a advokáty* [online]. V Praze: Spolek historický, 1876, s. 24. Dostupné také z URL: <<https://kramerius5.nkp.cz/uuid/uuid:ad0a3c30-5b06-11e7-8b71-5ef3fc9ae867>> [cit. dne 2022-13-11].

⁴⁹³ Příloha č. 100 – Vícov, kostel sv. Ambrože: Anna Markvartová z Drahenic a na Vodokrtech, Jan mladší Markvart z Hrádku, Adam Loubský z Loub a na Řenčích.

⁴⁹⁴ ŘÍČÁK, Emanuel Václav. *Dějepis města Přeštice a jeho okolí*. Brno: GARN, 2012. ISBN 978-80-86347-08-0, s. 183.

⁴⁹⁵ HOSTAŠ, Karel a VANĚK, Ferdinand. *Soupis památek historických a uměleckých v království Českém od pravěku do počátku XIX. století, XXV: Politický okres Přeštický*. Praha: Česká akademie, 1907, s. 96-98.

⁴⁹⁶ „WIT“ Dle literatury: Tamtéž, s. 97.

centrální části, což je pravděpodobně důsledek umístění již zmíněné nohy kazatelny na náhrobník.

Loubští z Loub byli vladyckým rodem pocházející z Klatovska. Poprvé se v pramenech objevují na počátku 15. století, kdy je znám předek Oldřich, jenž držel Luby. V polovině 16. století se objevují též jako majitelé Zalužan na Příbramsku, kdy je dědí Vilém a Vladislav.⁴⁹⁷ Byly jim odkázány sprízněným rodem Ježovských z Lub. V roce 1549 je nechal Vilém zapsat do zemských desek a po jeho smrti je zdědil syn Adam Loubský z Lub.⁴⁹⁸ Mělo se tak stát v roce 1556 po smrti otce, kdy došlo k dělení majetku mezi Janem, Adamem, Kryštofem a Bohuchvalem⁴⁹⁹. Adam zdědil již zmíněné Zalužany společně s bratrem Kryštofem, Jan dostal do držení Mirovice a nejmladší z bratrů – Bohuchval získal finanční podíl.⁵⁰⁰ Nejvíce informací o Adamu Loubském z Lub a na Zalužanech podává Kartotéka Augusta Sedláčka, jež ho pod tímto jménem zaznamenává až do roku 1576, kdy se střídavě objevuje Adam píšící se na Zalužanech a taktéž na Řenčích. Pravděpodobně se však jedná o tutéž osobu vzhledem k tomu, že jeho bratr Kryštof si v roce 1571 vzal za manželku Veroniku Markvartovou z Hrádku a získal tak do držení Řeňce.⁵⁰¹ Navíc již 15. května 1565 se oženil sám Adam a pojal za manželku Ludmilu Markvartovou z Hrádku, dceru Šebestiána Markvarta z Hrádku, jež byla rodově provázána s držiteli Řenčí.⁵⁰² V roce 1571 za půjčení finanční částky vdově po Bohuslavovi ze Švamberka a její nesplacení mu byly zastaveny do užívání vsi Plíškovice, Mirovice, část obcí Ráztely, Stražiště, Ohař a Kozárovice. O dva roky později získal od Kryštofa II. ze Švamberka část Zalužan náležející původně k orlickému panství a v roce 1576 od téhož majitele i zbytek vsi Zalužany, čímž došlo k jejímu spojení. Během téhož roku dokončil rybník Hejný a přestavěl rodovou tvrz v Zalužanech.⁵⁰³ Během roku 1582 došlo k několika událostem. Řada pramenů klade do tohoto roku smrt Adama Loubského z Lub a na Zalužanech, kdy měl jako bezdětný odkázat majetek synům svého zemřelého bratra Chvala, s nimiž měl vést spor Adamův bratr Kryštof, jenž si nárokoval majetek po něm.⁵⁰⁴ Kartotéka Augusta Sedláčka však v roce 1582 uvádí

⁴⁹⁷ HALADA, Jan a DOUBEK, František. *Lexikon české šlechty: erby, fakta, osobnosti, sídla a zajímavosti*. Praha: Akropolis, 1999. ISBN 80-85770-79-2, s. 338.

⁴⁹⁸ RENNER, Josef. *Popis okresního hejtmánství Píseckého*. V Praze: F. Kytka, 1889, s. 179.

⁴⁹⁹ Někdy ho v pramenech najdeme taktéž pod krátkou variantou jména Chval.

⁵⁰⁰ TOMAN, Jan. *700 let Zalužan: kronika*. Zalužany: Obecní úřad, 1991, s. 10.

⁵⁰¹ SEDLÁČEK, August. *Hraďy, zámky a tvrze Království českého: Domažlicko a Klatovsko*. Praha: Argo, 1996. ISBN 80-7203-041-8, s. 180.

⁵⁰² *Kartotéka Augusta Sedláčka*. [online]. Dostupné také z URL:

<<http://www.augustsedlacek.cz/apps/?asq=adam%20loub%3BD#search>> [cit. dne 2022–13–11].

⁵⁰³ TOMAN, Jan. *700 let Zalužan: kronika*. Zalužany: Obecní úřad, 1991, s. 11.

⁵⁰⁴ Tamtéž, s. 12

pouze dvě informace. První o dělení bratrů Adama a Kryštofa, kdy onen si vzal peníze, a druhou o ukrytí financí a zlatých cenností u krčmářky Kateřiny Chourové Adamovou manželkou Ludmilou. Před jménem je zde psán křížek, avšak zůstalo by otázkou, o kterého jiného Adama by se jednalo vzhledem k tomu, že též Kryštofovo manželství zůstalo bezdětné.⁵⁰⁵ Ani věk nám nemůže být nápomocen, jisté je, že se nejedná o dětský náhrobník. Adam Loubský uváděný na Řenčích zemřel dne 1. února 1590.

28.3 Jan mladší Markvart z Hrádku

Znakový žulový náhrobník⁵⁰⁶ je, také jako v případě předchozího kamene, sekundárně umístěn ve výklenku na pravé straně lodi. Pravděpodobně to byl druhý ze tří kamenů nacházejících se vedle sebe před presbytářem v roce 1864.⁵⁰⁷ Je obdélníkového tvaru o rozměrech 116 cm výšky a 62 cm šířky. V centrální části byl umístěný erb Markvartů z Hrádku s českým reliéfně tesaným opisem gotickou minuskulou:

Leta Pane 1559 / [abc] / [abc] / [abc] Nedieli Postni a //

Nápisové pole poté pokračuje v centrální části nad erbem jako čtyřřádkový nápis: tuto pochowan / gest [abc] / [abc] / [abc] //. Nápis byl ještě na počátku 20. století čitelný a zaznamenaný v tomto znění: „*leta pane 1559 vmrzel gest vrozeny p. Jan Mladssi Marquard z hradku prvni Nedieli postni a tuto pochowan gest . p bvh racz se smilowati nad dussy geho*“.⁵⁰⁸

Na náhrobníku je patrné mechanické působení, v důsledku čehož došlo k narušení jeho nízké reliéfní složky, zejména v oblasti erbu a pravé části kamene, jež zasahovala na frekventované místo, po kterém se více chodilo.

Markvartové z Hrádku byli vladysckým rodem pocházejícím a nazvaným podle Hrádku nedaleko Stříbra. V pramenech se poprvé objevili na konci 14. století a stali se poměrně rozvětveným rodem. Zakladatelem rodové větve na Přešticku se stal Jan.⁵⁰⁹ Roku 1520 prodal rodový Hrádek společně s Mydlovary a dalšími vesnicemi Linhartovi Markvartovi

⁵⁰⁵ *Kartotéka Augusta Sedláčka*. [online]. Dostupné také z URL:

<<http://www.augustsedlacek.cz/apps/?asq=adam%20loubusk%C3%BD#search>> [cit. dne 2022-13-11].

⁵⁰⁶ Příloha č. 100 – Vícov, kostel sv. Ambrože: Anna Markvartová z Drahenic a na Vodokrtech, Jan mladší Markvart z Hrádku, Adam Loubský z Loub a na Řenčích.

⁵⁰⁷ ŘÍČÁK, Emanuel Václav. *Dějepis města Přeštic a jeho okolí*. Brno: GARN, 2012. ISBN 978-80-86347-08-0, s. 183.

⁵⁰⁸ HOSTAŠ, Karel a VANĚK, Ferdinand. *Soupis památek historických a uměleckých v království Českém od pravěku do počátku XIX. století, XXV: Politický okres Přeštický*. Praha: Česká akademie, 1907, s. 100.

⁵⁰⁹ *Ottův slovník naučný: ilustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí* [online]. V Praze: J. Otto, 1900. sv. 16, s. 870. Dostupné také z URL: <<https://kramerius5.nkp.cz/uuid/uuid:c3bd0670-12af-11e5-9192-001018b5eb5c>> [cit. dne 2022-13-11].

z Hrádku.⁵¹⁰ Ve stejném roce koupil statek Řeneč společně s všemi náležejícími k němu – Plevňov, Osek, Knije, část Libákovice a pustou Lhotku a Háje od Petra Sudy z Řeneč.⁵¹¹ Byl to právě on, jemuž náleží náhrobník ve vícovském kostele. Od roku 1523 se na Řenečích vyskytuje jeho syn Humprecht.⁵¹² Jan mladší Markvart z Hrádku zemřel první postní nedělí v roce 1559, jak uvádí náhrobník.

28.4 Humprecht Markvart z Hrádku

Náhrobník⁵¹³ náležející Humprechtovi Markvartovi z Hrádku přisuzují zcela vyšlapanému kameni z šedého mramoru sekundárně umístěnému na pravé straně vedle východu pod kruchtou. K tomuto závěru docházím na základě přepisu nápisu Říčákem z roku 1864: „*Letha P. 1558 umrzel jest uroz. a stateczný rytír z P. Humprecht Marquard z Hrádku, kterýž byl.....*“⁵¹⁴ a jeho následného užití Karlem Hostašem na počátku 20. století, kdy kámen hodnotí jako vyšlapaný jak v oblasti erbu, tak i nápisu. Ke kameni ovšem také uvádí rozměry – 1,48 m délky a 0,82 m šířky.⁵¹⁵ V porovnání s ostatními naměřenými hodnotami neurčených náhrobníků získaných během terénního výzkumu v tomto kostele se daný žulový náhrobník svými rozměry 151 cm výšky a 81 cm šířky nejvíce blíží rozměrům zaznamenaným Karlem Hostašem. Určitým potvrzením taktéž může být stejný materiál použitý na náhrobník Jana mladšího Markvarta z Hrádku, jenž byl zhotoven o rok později.

Náhrobník se dochoval zcela ohlazený v důsledku mechanického působení. Došlo tak ke kompletnímu ohlazení nápisové složky a taktéž reliéfního erbu, jehož poslední fragmenty lze vidět v levé dolním rohu.

Osobou Humprechtova otce Jana mladšího Markvarta z Hrádku se rod rozšířil na Přešticko. Již tři roky po zakoupení statku Řeneč a dalších vesnic přebral statek sám Humprecht, jenž byl hejtmanem Plzeňského kraje. Získané majetky rozšířil v roce 1526 příkoupením Vodoktr a v roce 1539 Snopoušov se dvěma tvrzemi společně s Předenicemi,

⁵¹⁰ SEDLÁČEK, August. *Hrady, zámky a tvrze Království českého: Plzeňsko a Loketsko*. V Praze: Argo, 1998. ISBN 80-85794-84-5, s. 135.

⁵¹¹ SEDLÁČEK, August. *Hrady, zámky a tvrze Království českého: Domažlicko a Klatovsko*. Praha: Argo, 1996. ISBN 80-7203-041-8, s. 179.

⁵¹² Tamtéž, s. 179.

⁵¹³ Příloha č. 101 – Vícov, kostel sv. Ambrože: Humprecht Markvart z Hrádku.

⁵¹⁴ ŘÍČÁK, Emanuel Václav. *Dějepis města Přeštic a jeho okolí*. Brno: GARN, 2012. ISBN 978-80-86347-08-0, s. 183.

⁵¹⁵ HOSTAŠ, Karel a VANĚK, Ferdinand. *Soupis památek historických a uměleckých v království Českém od pravěku do počátku XIX. století, XXV: Politický okres Přeštický*. Praha: Česká akademie, 1907, s. 100.

Čižicemi a dnešními Lišicemi.⁵¹⁶ V roce 1545 získal ves Krasavce.⁵¹⁷ Jeho manželkou byla Anna rozená z Drahenic a měli spolu dva syny Jiřího a Jáchyma a několik dcer. Synové po jeho smrti přebrali majetek.⁵¹⁸ Humprecht Markvart z Hrádku zemřel v roce 1558, tedy o rok dříve než jeho otec.

28.5 Anna Markvartová z Drahenic a na Vodokrtech

Znakový nápisový náhrobník⁵¹⁹ z bílého mramoru je umístěn jako třetí v pořadí zprava od vchodu ve výklenku na pravé straně kostela, vedle náhrobníku Jana mladšího Markvarta z Hrádku. Tak jako v případě předchozích kamenů se jedná pravděpodobně o sekundární umístění, přesto Říčák tento náhrobník ve své práci neuvádí. Je obdélníkového tvaru o rozměrech 194 cm výšky a 83 cm šířky. Svým vizuálním provedením se velmi podobá náhrobníku Adama Loubského z Lub. V horní polovině je umístěno nápisové pole s českým textem kapitálou tesanou do plochy kamene:

LETHA . PANIE . 1 . 5 . 8 . 9 / WE SSTR . PO SWATEM . AN / TONVYNOWy . MEZY /
SĚDMAV . A WYŠMAV HO / DyNAV . VSNOLA . GEST . / W (P)ANU . B(OH)V .
VROZENĀ / PANy . ANNA . MAKWART(O) / [abc]⁵²⁰ . A NA WQ / (D)OKRTE .
GE(G)yZTO DVSS(Y) / [abc]⁵²¹ / [abc]⁵²² . RACy . MyLOSTyV //

Nápisové pole pokračuje v opise ve spodní části, kde začíná na pravé straně erbu: BYTY . W POCETi S W [---] / [---] H [---] //. Ve spodní části se v mírně zahluobeném obdélníkovém poli nachází reliéfní erb Šiců z Drahenic se dvěma zkříženými motykami na štítu a stejným motivem v klenotu.

Náhrobník se dochoval bez jakéhokoliv výraznějšího poškození. Na některých místech došlo k ohlazení materiálu, v důsledku čehož jsou některé části nápisu nečitelné. Jeho levý roh je zasazen do zdi výklenku.

⁵¹⁶ SEDLÁČEK, August. *Hrady, zámky a tvrze Království českého: Domažlicko a Klatovsko*. Praha: Argo, 1996. ISBN 80-7203-041-8, s. 180.

⁵¹⁷ Tamtéž, s. 179.

⁵¹⁸ *Ottův slovník naučný: illustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí* [online]. V Praze: J. Otto, 1900. sv. 16, s. 871. Dostupné také z URL: < <https://kramerius5.nkp.cz/uuid/uuid:c3e57600-12af-11e5-9192-001018b5eb5c> > [cit. dne 2022-13-11].

⁵¹⁹ Příloha č. 100 – Vícov, kostel sv. Ambrože: Anna Markvartová z Drahenic a na Vodokrtech, Jan mladší Markvart z Hrádku, Adam Loubský z Loub a na Řenčích.

⁵²⁰ „WA Z DRAHENIC“ Dle literatury: ŘÍČÁK, Emanuel Václav. *Dějepis města Přeštic a jeho okolí*. Brno: GARN, 2012. ISBN 978-80-86347-08-0, s. 98.

⁵²¹ „PAN BVOH WSSEMOH“ Dle literatury: Tamtéž, s. 98.

⁵²² „VCY“ Dle literatury: Tamtéž, s. 98.

Anna Markvartová, rozená z Drahenic a na Vodokrtech, pocházela z vladyckého rodu Šiců z Drahenic, nazvaného podle Drahenic u Březnice, jenž se v pramenech objevil kolem počátku 15. století.⁵²³ Anna byla manželkou Humprechta Markvarta z Hrádku. Po manželově smrti si v roce 1561 koupila ve Vodokrtech dvůr od Žofie z Kalenic a vybuodovala zde pravděpodobně na počátku 16. století tvrz.⁵²⁴ Po smrti syna Jáchyma v roce 1573⁵²⁵ získala celou ves Vodokrty a žila zde až do své smrti. Zemřela pravděpodobně 18. ledna⁵²⁶ 1589 mezi sedmou a osmou hodinou. Ve svém pořízení z předchozího roku odkázala svůj majetek dceři Kateřině provdané za Adama Boubínského a dětem zemřelé dcery Anny provdané za Dětleba Koce z Dobrše.⁵²⁷ Mimo synů Jiřího a Jáchyma měla tedy i dvě dcery Kateřinu a Annu.

28.6 Nedochovaná sepulkrální památka

Náhrobník nebo epitaf se původně nacházel před oltářem svaté Doroty a byl na něm nápis v tomto znění: „*L. P. 1649 toto Epitaphium nebo tabulka udělána jest ke czti a chvále P. B. a všem S. . založení sv. Ambrože, nákladem slovaútlého P. Bartolomiege, rychtarze ze vsi Rzenec, a Heleny manželky jeho milé, na památku dítkám jeho mrtvým, kterážto jmena tuto poznamenána jsou, totiž : Dorota, Aniczka, Matěj, Kateřina . . . kterážto dítky przi tomto chrámu Paně odpocžívagí, oczekávagicze radostného zmrtyých vzkříssení. Amen.*“⁵²⁸

28.7 Soubor neurčených náhrobníků

V kostele se před schodem do presbytáře pod lavicemi nacházejí dva skoro zcela vyšlapané náhrobníky. Jde původně o znakové náhrobníky obdélníkového tvaru zhotovené z pískovce. První, na němž jsou znatelné buvolí rohy v klenotu, je rozměrů 123 cm výšky a 91 cm šířky. Druhý má rozměry 126 cm výšky a 95 cm šířky. Pískovcová obdélná deska

⁵²³ *Ottův slovník naučný: illustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí* [online]. V Praze: J. Otto, 1906, sv. 24, s. 597. Dostupné také z URL: <<https://ndk.cz/uuid/uuid:7b608a00-1084-11e5-ae7e-001018b5eb5c>> [cit. dne 2023-13-11].

⁵²⁴ SEDLÁČEK, August. *Hrady, zámky a tvrze Království českého: Domažlicko a Klatovsko*. Praha: Argo, 1996. ISBN 80-7203-041-8, s. 180.

⁵²⁵ *Ottův slovník naučný: illustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí* [online]. V Praze: J. Otto, 1900, sv. 16, s. 871. Dostupné také z URL: <<https://kramerius5.nkp.cz/uuid/uuid:c3e57600-12af-11e5-9192-001018b5eb5c>> [cit. dne 2022-13-11].

⁵²⁶ V roce 1589 připadl svátek svatého Antonína na úterý 17. ledna. Dle literatury: EMLER, Josef. *Rukověť chronologie křesťanské, zvláště české: potřebná pomůcka pro archiváře, dějepisce, duchovní, soudce a advokáty* [online]. V Praze: Spolek historický, 1876, s. 12. Dostupné také z URL: <<https://kramerius5.nkp.cz/uuid/uuid:abde6660-5b06-11e7-8b71-5ef3fc9ae867>> [cit. dne 2022-15-11].

⁵²⁷ SEDLÁČEK, August. *Hrady, zámky a tvrze Království českého: Domažlicko a Klatovsko*. Praha: Argo, 1996. ISBN 80-7203-041-8, s. 181.

⁵²⁸ ŘÍČÁK, Emanuel Václav. *Dějepis města Přeštic a jeho okolí*. Brno: GARN, 2012. ISBN 978-80-86347-08-0, s. 183.

je též vertikálně umístěna před hlavním oltářem. U ní však nelze zjistit, zda se původně jedná o náhrobník.

29 Vrčeň – kostel sv. Vavřince

První kostel v gotickém duchu zde stával již ve 14. století. Výraznou stavební proměnou prošel v polovině 19. století, konkrétně v letech 1866 až 1869, kdy byl novogoticky přestavěn a došlo k prodloužení lodi. Jedná se o jednolodní stavbu s obdélníkovou lodí zakončenou pětiboce uzavřeným presbytářem. Na severní straně je k němu přistavěna věž ve spodní části se sakristií. Vnitřní vybavení pochází převážně z období přestavby kostela.⁵²⁹

29.1 Nezvěstný náhrobník – Jan Chrysostom Zlatouš

Žulový náhrobník⁵³⁰ byl ještě na počátku 20. století umístěn v sakristii kostela. Vzhledem k jeho rozměrům 180 cm výšky a 75 cm šířky byl obdélníkového tvaru. Na něm byl formou tesání do plochy kamene vyveden nápis „*hrubých liter*“ v tomto znění:

„LETHA 1584

VMRZEL KNIEZ IAN

CHRIZOSTO

M ZLATOVS

HI TVTO GES

T POLOZIEN.“⁵³¹

Fotografie z fotoarchivu Národního památkového ústavu ukazuje jeho stav v roce 1972, kdy je patrné jeho zazdění do podlahy a výrazné překrytí betonem. Je velmi pravděpodobné, že se náhrobník v kostele dosud nachází, ovšem je skryt pod nábytkem umístěným v sakristii.

Jan Chrysostom Zlatouš byl vrčeňským knězem a zemřel v roce 1584, jak sděluje strohý nápis na náhrobníku.

⁵²⁹ HOSTAŠ, Karel a VANĚK, Ferdinand. *Soupis památek historických a uměleckých v království Českém od pravěku do počátku XIX. století, XXV: Politický okres Přeštický*. Praha: Česká akademie, 1907, s. 102.

⁵³⁰ Příloha č. 102 – Vrčeň, kostel sv. Vavřince: Jan Chrysostom Zlatouš.

⁵³¹ Tamtéž, s. 103.

30 Všekary – kaple (kostel) sv. Barbory

Kaple, někdy také uváděná jako kostel na půdorysu kříže, byla vystavěna v letech 1717-1724 a původně podle pověsti měla být postavena na jiném místě, kde se stavbou začalo, ale během noci bylo vše kompletně přestěhováno na dnešní místo nad obcí Všekary. Jejimi staviteli byly pravděpodobně osoby spojené s rodem Trauttsmandorfů, tedy majitelé horšovskotýnského panství. Dostavba kaple trvala několik následujících let.⁵³² Byla vystavěna v barokním duchu, v roce 1767 prošla přestavbou a v letech 1856 až 1857 taktéž opravou. Uvnitř se nacházela rokoková freska na klenbě zobrazující život svaté Barbory.⁵³³ Její fragmentárně zachované zbytky najdeme v kapli dodnes. Stavba byla v průběhu let neudržována, vnitřní vybavení rozkradeno a nyní kaple čeká na svoji postupnou opravu.

30.1 Jan Jiří Mecsera

Žulový nápisový náhrobník⁵³⁴ je umístěn v levé boční kapli, kde ho zaznamenal i Zdeněk Procházka, pravděpodobně se však bude lišit přesné místo v rámci kaple. Ještě v roce 1990 byl uváděn obrácený opracovanou stranou dolů.⁵³⁵ Do roku 2022 byl posunut ke stěně a otočen opracovanou stranou vzhůru. Primárně byl umístěn před bočním oltářem.⁵³⁶ Je obdélníkového tvaru o rozměrech 166 cm výšky a 86 cm šířky. V centrální části kamene v horních třech čtvrtinách se nachází nápisové pole s fragmenty německého nápisu minuskulou tesanou do plochy kamene:

[abc] / S.. Fran [abc] / Profos / Uñd Letz [abc] / (3)8 Iah(re) gewe [abc] / Einsi [abc] / gestorben [abc] / MDCCLXXXI //

Nápisové pole se dochovalo v přepisu ve znění: „*Hier ruht Johann Georg Mecsera des dritten Ordens st. Franciscus, Profos und letzter durch 38 Jahre gewesener Einsiedler, gestorben den 29. Juni MDCCLXXXI.*“⁵³⁷

⁵³² ROŽMBERSKÝ, Petr a KRČMÁŘ, Luděk. *Poustevníci, poustevny a pouště v Plzeňském kraji*. V Domažlicích: Nakladatelství Českého lesa, 2014. ISBN 978-80-87316-30-6, s. 98.

⁵³³ POCHE, Emanuel. *Umělecké památky Čech, T-Ž*. Praha: Academia, 1982, s. 285.

⁵³⁴ Příloha č. 103 – Všekary, kaple (kostel) sv. Barbory: Jan Jiří Mecsera.

⁵³⁵ PROCHÁZKA, Zdeněk. *Historické náhrobníky okresu Domažlice*. Plzeň: Západočeské muzeum, 1990. ISBN 80-85125-17-X, s. 64.

⁵³⁶ VALEŠ, Jan. *Tvrdohlavá Barbora*. In: *Holýšovský zpravodaj pro město Holýšov a obce Holýšovska*. [online]. Holýšov: 2017, roč. 19, s. 15. Dostupné také z URL:

<https://www.mestoholysov.cz/assets/File.ashx?id_org=4155&id_dokumenty=2779> [cit. dne 2022-18-12].

⁵³⁷ PROCHÁZKA, Zdeněk. *Historické náhrobníky okresu Domažlice*. Plzeň: Západočeské muzeum, 1990. ISBN 80-85125-17-X, s. 64.

V dolní části je formou tesání do plochy vytesán maltézský kříž, z něhož se dochoval fragment. Celý výjev je orámován jednoduchou linkou provedenou stejnou formou jako na zbytku náhrobníku.

Kámen se dochoval ve velmi špatném stavu. Jeho plocha je poškozena vzlínající vlhkostí a zanesena pískem, vzhledem ke stavu kostela byl vystaven dlouhou dobu též povětrnostním podmínkám, v důsledku čehož došlo k nečitelnosti nápisové složky. Mimo to chybí jeho fragmenty na hranách, menší fragment horního pravého rohu a velký fragment v pravém dolním rohu.

Jan Jiří Mecsera byl profousem třetího řádu svatého Františka, zkráceně terciářů⁵³⁸, a u svaté Barbory poustevničil po dobu 38 let, jak sděluje nápisová složka na náhrobníku. Terciáři byli zejména v období baroka ustavováni na místa barokních kaplí či kostelů postavených u léčivých pramenů nebo na odlehlých místech. Jejich hlavním zdrojem obživy byla řada činností, od prodeje svátosti přes pomoc o významných církevních svátcích až po přísluhování při mších, pohřbech a dalších úkonech.⁵³⁹ Konec poustevníků nadešel v roce 1771 rezolucí Marie Terezie, na jejímž základě měli být ustavováni jako učitelé dětí namísto kněží či učitelů v místech, kde jich byl nedostatek či zastávali jinou funkci.⁵⁴⁰ Patrně tak učinil i Jan Jiří Mecsera, jenž se stal kostelníkem nebo učitelem a zůstal v poustevně u svaté Barbory až do své smrti 29. června 1791. Petr Rožmberský a Luděk Krčmář uvádějí jako Mecserova příbuzného, pravděpodobně jeho děda, Bartoloměje Mecseru, který zde byl také poustevníkem a zemřel v 80 letech v roce 1747.⁵⁴¹

⁵³⁸ ROŽMBERSKÝ, Petr a KRČMÁŘ, Luděk. *Poustevníci, poustevny a pouště v Plzeňském kraji*. V Domažlicích: Nakladatelství Českého lesa, 2014. ISBN 978-80-87316-30-6, s. 10.

⁵³⁹ Tamtéž, s. 10-11.

⁵⁴⁰ Tamtéž, s. 21.

⁵⁴¹ Tamtéž, s. 100.

31 Zelená Hora u Nepomuka – kostel Nanebevzetí Panny Marie

První kostel se zde nacházel pravděpodobně již v 15. století a byl vystavěn v gotickém slohu. Během vlastnictví Ladislava ze Šternberka byl v polovině 15. století opraven a nynější podobu získal za Václava Vojtěcha ze Šternberka, kdy byla vystavěna loď v barokním slohu. Jedná se o jednolodní stavbu ukončenou presbytářem a dvěma kaplemi na každé straně. Mimo dvou evidovaných náhrobníků se v kostele nacházel ještě jeden a ve zdech presbytáře jsou též umístěny náhrobní desky odkazující na majitele panství vlastníci zámek v 19. století – Colloredo-Mansfeldy.⁵⁴² Vnitřní vybavení kostela pocházelo převážně ze 17. až 18. století a po převzetí objektu armádou v roce 1948 bylo rozvezeno do okolních kostelů.⁵⁴³

31.1 Václav Vojtěch ze Šternberka

Znakový pískovcový náhrobník⁵⁴⁴ je umístěný ve zdi lodi na pravé straně presbytáře naproti dalšímu náhrobníku. Je obdélníkového tvaru o rozměrech 120 cm výšky a 73 cm šířky. V horní polovině je umístěno nápisové pole v obdélném poli orámovaném rozvilinami a fragmenty latinského nápisu kapitálou tesaného do plochy kamene:

WE [abc] AD / (A)LBE [abc] TO / NAT [abc] X IAN / OBIIT XXIII (F)EB //

Celé znění se nedochovalo ani do 20. století:

„WENCESLA . AD
ALBERT TO
NAT(?)G IX IAN
OBIIT XXIII FEB.“⁵⁴⁵

V dolní polovině je umístěn v mírně zahloubeném obdélníkovém poli erb s osmicípou hvězdou opět orámovaný rozvilinami. Celý výjev je ohraničen jednoduchým reliéfním dvojitým rámečkem.

Náhrobník se dochoval bez jakéhokoliv většího poškození mimo drobné nečitelnosti nápisové složky a načervenalého povrchu kamene.

⁵⁴² HOSTAŠ, Karel a VANĚK, Ferdinand. *Soupis památek historických a uměleckých v království Českém od pravěku do počátku XIX. století, XXV: Politický okres Přeštický*. Praha: Česká akademie, 1907, s. 114-119.

⁵⁴³ MOTEJZÍK, Pavel. *Zelená Hora a Klášter u Nepomuku: historicko-turistický průvodce po zámku „Černých baronů“ a obci Klášter*. Nepomuk: s. n., 2014. ISBN 80-239-8097-1, s. 80-81.

⁵⁴⁴ Příloha č. 104 – Zelená Hora u Nepomuka, kostel Nanebevzetí Panny Marie: Václav Vojtěch ze Šternberka.

⁵⁴⁵ HOSTAŠ, Karel a VANĚK, Ferdinand. *Soupis památek historických a uměleckých v království Českém od pravěku do počátku XIX. století, XXV: Politický okres Přeštický*. Praha: Česká akademie, 1907, s. 119.

Dle rozměrů se jedná o dětský náhrobník a nápisová složka sděluje, že náležel Václavu Vojtěchovi ze Šternberka. Šternberkové vlastnili zdejší zámek s přestávkami již od poloviny 15. století. Vizuální datací lze zařadit náhrobník do období baroka, kdy zámek v 17. století vlastnil Václav Vojtěch ze Šternberka – otec zemřelého Václava Vojtěcha. Zelenou Horu získal kolem roku 1663. Mimo ni držel také Vršovice, Zadní Ovenec (dnešní Troja) a přikoupil Budiny s Libochovicemi. Později rozšířil své majetky o další území. Jeho manželkou a matkou zemřelého dítěte byla Klára Bernardina z Maltzanu.⁵⁴⁶ Měli spolu čtyři děti – dceru Marii Barboru a syny Václava Vojtěcha a dvakrát Vojtěcha Jana, kteří zemřeli v dětském věku.⁵⁴⁷ Právě Václavu Vojtěchovi náleží náhrobník umístěný na pravé straně presbytáře, který sděluje, že se narodil 9. ledna a zemřel 23. února.

31.2 Vojtěch Jan ze Šternberka

Obdélníkový náhrobník⁵⁴⁸ o rozměrech 91 cm výšky a 71 cm šířky z pískovce je umístěn ve stěně presbytáře na levé straně naproti druhému náhrobníku. Z původního reliéfního motivu se do dnešní doby zachoval pouze ohlazený výstupek v centrální části a obdélníkový rámeček vyvedený formou tesání do plochy kamene. Již na počátku 20. století ho Karel Hostaš uvádí jako značně vyšlapaný, přesto se znatelnou hvězdou. Mohlo by se tak jednat o tento náhrobník.⁵⁴⁹ Do dnešních dnů se i přes své umístění kámen dochoval silně poškozený, což by mohlo značit jeho druhotné umístění do stávající polohy. Mimo to došlo během let k jeho přebílení a taktéž do něj bylo vyryto jméno „Tobiáš“.

Dle velikosti se jedná o dětský náhrobník a náležel některému z dětí z rodu Šternberků, který vlastnil zámek v několika generacích. Pavel Motejzlík ho přisuzuje dceři Václava Vojtěcha ze Šternberka Marii Barboře.⁵⁵⁰ Ta se však jako jediná z dětí dožila dospělosti a byla provdána za Aloise Tomáše z Harrachu.⁵⁵¹ Náhrobník tak pravděpodobně patřil jednomu ze dvou zemřelých synů stejného jména Vojtěch Jan, což by odpovídalo již

⁵⁴⁶ *Ottův slovník naučný: ilustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí* [online]. V Praze: J. Otto, 1906. sv. 24, s. 783. Dostupné také z URL: <<https://kramerius5.nkp.cz/uuid/uuid:96282910-1084-11e5-ae7e-001018b5eb5c>> [cit. dne 2023-02-01].

⁵⁴⁷ Ze Šternberka, Václav Vojtěch, hrabě, 1643-1708. *Národní muzeum: staré tisky – on-line katalog*. Dostupné také z URL: <<https://stt.opac.nm.cz/records/d163fa70-f8d8-4fec-aaf4-11c6550a4050?locale=cs>> [cit. dne 2023-03-01].

⁵⁴⁸ Příloha č. 105 – Zelená Hora u Nepomuka, kostel Nanebevzetí Panny Marie: Vojtěch Jan ze Šternberka.

⁵⁴⁹ HOSTAŠ, Karel a VANĚK, Ferdinand. *Soupis památek historických a uměleckých v království Českém od pravěku do počátku XIX. století, XXV: Politický okres Přeštický*. Praha: Česká akademie, 1907, s. 119.

⁵⁵⁰ MOTEJZÍK, Pavel. *Zelená Hora a Klášter u Nepomuku: historicko-turistický průvodce po zámku „Černých baronů“ a obcí Klášter*. Nepomuk: s. n., 2014. ISBN 80-239-8097-1, s. 80-81, s. 99.

⁵⁵¹ *Ottův slovník naučný: ilustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí* [online]. V Praze: J. Otto, 1896. sv. 10, s. 906. Dostupné také z URL: <<https://kramerius5.nkp.cz/uuid/uuid:214c4bb0-0b22-11e5-b309-005056825209>> [cit. dne 2023-02-01].

zmíněné informaci, že se zde nacházel ještě třetí dětský náhrobek. Václav Vojtěch a Klára Bernardina tedy do zdejšího kostela pohřbili všechny své tři zemřelé syny.

32 Žinkovy – kostel sv. Václava

Kostel je poprvé v pramenech doložen již ve 14. století v gotickém slohu. Roku 1684 však obec včetně kostela zasáhl požár, jenž ho značně poškodil. Výsledkem bylo vystavění nového v roce 1736, kdy vznikla jednodílná barokní stavba na půdorysu pravidelného kříže.⁵⁵² Vnitřní vybavení pochází převážně ze 17. století, včetně bohatě zdobených barokních postranních oltářů.⁵⁵³

32.1 Dvě náhrobní desky – neurčená osoba

Náhrobní deska⁵⁵⁴ z hnědého mramoru je umístěna ve středu lodi nedaleko vstupu do kostela. Je skoro čtvercového tvaru o rozměrech 133 cm výšky a 130 cm šířky. Celá jeho plocha byla vyšlapána v důsledku umístění v podlaze. Dochoval se pouze robustní kříž umístěný ve středu náhrobníku, při horním okraji tesaný do plochy kamene, a taktéž zaslepené otvory pro hřeby k vyzvednutí desky. Mimo setření veškeré reliéfní složky došlo k popraskání plochy kamene.

Náhrobní deska⁵⁵⁵ z červenohnědého mramoru je umístěna ve středu lodi nedaleko vstupu do kostela před lavicemi. Je obdélníkového tvaru o rozměrech 181 cm výšky a 106 cm šířky. Vzhledem ke stálému umístění v kostelní podlaze došlo k jejímu mechanickému poškození, v důsledku čehož byla ohlazená reliéfní složka náhrobníku, a dodnes jsou patrné pouze fragmenty zahloubení obdélníkové centrální části a zbytky děr po hřebech na její vyzvednutí.

Obě desky kryly vstup do hrobky. Lze předpokládat, že jedna se nacházela v původním kostele před jeho vyhořením v roce 1684 a druhá byla pořízena s výstavbou nového kostela v roce 1736. V hrobce byl v roce 1696 údajně pohřben hrabě Vilém František z Klenové a Janovic pán na Žinkovech, jenž zemřel 17. března 1696.⁵⁵⁶ Zápis v matrice zemřelých uvádí, že byl pohřben 20. března 1696, přesné místo pohřbení vynechává.⁵⁵⁷

⁵⁵² HOSTAŠ, Karel a VANĚK, Ferdinand. *Soupis památek historických a uměleckých v království Českém od pravěku do počátku XIX. století, XXV: Politický okres Přeštický*. Praha: Česká akademie, 1907, s. 124-125.

⁵⁵³ Tamtéž, s. 127.

⁵⁵⁴ Příloha č. 106 – Žinkovy, kostel sv. Václava: neurčená osoba.

⁵⁵⁵ Příloha č. 107 – Žinkovy, kostel sv. Václava: neurčená osoba.

⁵⁵⁶ Tamtéž, s. 127.

⁵⁵⁷ SOA v Plzni, Sběrka matrik západních Čech, sign. Žinkovy 02 (Narození, oddání, zemřelí 1683-1715), pag. 313. Dostupné také online z URL: < https://www.portafontium.eu/iiimage/30070698/zinkovy-02_1580-z?x=124&y=993&w=477&h=298 > [cit. dne 2023-23-01]. Snímek 158.

32.2 Neurčená osoba

Pískovcový nápisový náhrobník⁵⁵⁸ je umístěn v podlaze před lavicemi před postranním oltářem na levé straně kostela. Je obdélníkového tvaru o rozměrech 178 cm výšky a 91 cm šířky. V centrální části kamene byl umístěn latinský nápis kapitálou tesaný do plochy kamene, z něhož se dochoval fragment v tomto znění:

[---] HIC SEPULTUS / A 176 [---] / REQUIESCAT IN PACE [---] //

Náhrobník je poškozen mechanickým působením, v důsledku čehož došlo k ohlazení nápisové složky kamene. Chybějící fragmenty při hraně byly doplněny jiným materiálem.

Vzhledem neúplnému roku, kdy se dochovala pouze informace o 60. letech, existuje řada možností, kdo byl pohřben pod tento náhrobní kámen. Pokud přihlédneme k faktu, že šlo spíše o osobu výše společensky postavenou nebo církevního hodnostáře, takovou osobou může být i žinkovský farář Václav Vojtěch Pátek, jenž zemřel 3. března 1764 ve věku 58 let. Působil jako kaplan v Praze u svatého Václava, po čtyři roky působil v Sázavě a následně v Žinkovech po dobu dvaceti devíti let jako děkan. Poslední duchovní zaopatření mu poskytl František Jan Červenka a byl pohřben do kostela před oltář svatého Theodora.⁵⁵⁹

⁵⁵⁸ Příloha č. 108 – Žinkovy, kostel sv. Václava: neurčená osoba.

⁵⁵⁹ SOA v Plzni, Sběrka matrik západních Čech, sign. Žinkovy 05 (Narození, oddání, zemřelí 1754-1784), fol. 196r. Dostupné také online z URL: < https://www.portafontium.eu/iipimage/30070701/zinkovy-05_1720-z?x=544&y=0&w=541&h=337 > [cit. dne 2023-25-04]. Snímek 172.

33 Další nezvěstné náhrobníky

33.1 Dnešice – kostel sv. Václava

Jediný náhrobník se nacházel v kostele a v publikaci z roku 1907 je charakterizován jako úplně vyšlapaný.⁵⁶⁰ Vzhledem k opravám kostela v průběhu dvacátého století, čemuž odpovídá podlaha z dlaždic a absence jakéhokoliv staršího vybavení, se náhrobník kvůli svému stavu na počátku 20. století pravděpodobně nedochoval. Není známa ani jeho přesná podoba či komu náležel.

33.2 Plzeň – zrušený dominikánský klášter s kostelem sv. Markéty

Údajný nedochovaný náhrobník byl umístěn v kostele svaté Markéty, jenž byl součástí dominikánského kláštera. Byl z červeného mramoru a je popisován takto: „*na zkosené hraně vinul se nápis, uprostřed byla vytesána podoba rytíře v plné zbroji, který přidržoval štít s polotrojříčím.*“⁵⁶¹ Údajně na něm byl též nápis: „*Sepulctum magnificorum ac generosorum antiquorum baronum regni Bohemiae de Ryzmberk et Skala, dominorum in Sswihow et Rabi*“.⁵⁶² Byly na něm vytesány znaky Švihovských, pánů z Kunštátu, Rožmberků, z Velhartic a Žerotínů a pocházel z 15. století. Ještě na počátku 20. století se jeho fragment nacházel na dvoře dřívějšího plzeňského muzea, dnešního Západočeského muzea v Plzni.⁵⁶³

⁵⁶⁰ HOSTAŠ, Karel a VANĚK, Ferdinand. *Soupis památek historických a uměleckých v království Českém od pravěku do počátku XIX. století, XXV: Politický okres Přeštický*. Praha: Česká akademie, 1907, s. 9.

⁵⁶¹ LÁBEK, Ladislav. *Památná místa našeho kraje: Hrad a osada Litice*. Plzeň: L. Lábek, 1928, s. 12.

⁵⁶² STRNAD, Josef. *Dějiny kláštera dominikánského v Plzni od svého založení až do zrušení: 1300-1785*. V Plzni: J. Strnad, 1896, s. 10.

⁵⁶³ LÁBEK, Ladislav. *Památná místa našeho kraje: Hrad a osada Litice*. Plzeň: L. Lábek, 1928, s. 12.

ZÁVĚR

Diplomová práce si kladla za cíl dokumentovat a představit ucelený katalog tří typů sepulkrálních památek – náhrobníků, náhrobních desek hrobek a epitafů umístěných v sakrálních stavbách na území okresů Plzeň-město a Plzeň-jih a též deponovaných v rámci institucí vztahujících se k této oblasti. V práci se podařilo dokumentovat dochované, nedochované a nezvěstné náhrobníky z období od poloviny 13. do konce 18. století v několika kategoriích – typ sepulkrální památky, materiál, umístění, rozměry, popis vzhledu, přepis nápisové složky a charakteristika aktuálního stavu, navíc doplněné o fotografickou dokumentaci a prosopografií zemřelé osoby, pokud to stav náhrobníků a prameny dovolily.

Zvolené časové období reprezentuje konec středověku a plně zastupuje epochu novověku, kdy bylo užití sepulkrálních památek velmi časté v různých typologických variantách. Jako konec sledovaného období je záměrně zvoleno 18. století, kdy se většina pohřbů přesouvá do prostorů hřbitovů. Tento fakt dokládá i úbytek sepulkrálních památek umisťovaných do sakrálních staveb. První z větších impulsů k tomuto odklonu daly josefínské reformy v roce 1782, kdy bylo zakázáno pohřbívat do kostelů. Přesto nejmladší, a tedy poslední zdokumentovaný náhrobník, v oblasti pochází až z roku 1791.

Práce je uvozena obecnou kapitolou s charakteristikou jednotlivých sepulkrálních památek v několika oblastech – typologie sepulkrálií, časové vymezení, materiál, jazykový a epigrafický vývoj a pohlaví s ohledem na dokumentovanou oblast Plzně a jižního Plzeňska. Na ni navazuje třicet dva kapitol věnujících se jednotlivým především sakrálním objektům a obsahujících podkapitoly jednotlivých dokumentovaných sepulkrálních památek nacházejících se v Plzni a na jižním Plzeňsku. Tyto kapitoly tvoří hlavní jádro práce. Jedná se tak o první komplexní pozornost věnovanou zmíněným památkám v tomto prostoru. Dosud jim byla věnována pouze ojedinělá nebo kusá pozornost.

Primárním terénním výzkumem bylo zjištěno, že se na území okresů Plzeň-město a Plzeň-jih nachází sto dvacet devět dokumentovaných tří typů sepulkrálních památek v celkem dvaceti osmi sakrální stavbách a třech institucích muzejního charakteru – Západočeské muzeum v Plzni, arciděkanství Nepomuk, klášter Chotěšov. Studium primárních i sekundárních pramenů bylo zjištěno dalších šest nezvěstných a tři nedochované sepulkrální památky. Kompilací všech tří zmíněných zdrojů informací se tak do dnešní doby dochoval záznam o sto dvaceti devíti sepulkrálních památkách

(náhrobnících, náhrobních deskách, epitafech) v celkem třiceti čtyřech objektech nacházejících se v lokalitách⁵⁶⁴ – Buková, Čečovice, Dolní Lukavice, Dnešice, Horšice, Chotěšov, Kasejovice, Klášter u Nepomuka, Letiny, Litice, Nepomuk, Nezvěstice, Plzeň, Prádlo, Prusiny, Řesanice, Seč, Starý Plzenec, Těnovice, Vícov, Vrčeň, Všekary, Zelená Hora u Nepomuka a Žinkovy. Jejich počet byl však mnohonásobně vyšší, jak dokazují některé primární prameny hovořící obecně o podlahách pokrytých množstvím kamenů.

Z pohledu typologie⁵⁶⁵ dokumentovaných sepulkrálních památek je nejčastěji zastoupený náhrobník, a to v počtu sto patnácti. Epitafů bylo evidováno deset a pouze čtyři náhrobní desky. Z toho vyplývá, že nejpoužívanějším materiálem⁵⁶⁶ se stal kámen. Z celkového počtu byl u čtyřiceti osmi využit poměrně běžně dostupný pískovec, ve třiceti sedmi případech byla užita žula a ve třiceti třech případech byl užit mramor. V případě mramoru šlo především o upomínku na významnější a společensky výše postavené osobnosti. Z ostatních materiálů, s nimiž se můžeme setkat u sepulkrálních památek, bylo ve třech případech užito dřevo (u epitafů a votivní desky) a jedenkrát kov v podobě litiny. U celkem sedmi památek nebylo možné zjistit materiál. Šlo o nedochované nebo nezvěstné sepulkrálie.

Majoritní skupinu náhrobníků lze rozdělit typologicky na znakové, figurální, symbolické, nápisové a kombinující prvky více typů dohromady. Nejčastějším typem jsou znakové náhrobníky v kombinaci s nápisovou složkou více či méně rozsáhlou, ve většině případů umístěnou v opisu. Figurální pojetí kamene najdeme v sakrálních stavbách na území Plzně, včetně nejstaršího náhrobníku ze 14. století. Velmi zdařilá a propracovaná polopostava byla dokumentována v kostele v Chotěšově. Náhrobníky s dominantním nápisovým polem lze nalézt ve Vícově nebo Všekarech.

V otázce umístění⁵⁶⁷ převážilo primární, především v podlaze kostela, které bylo zaznamenáno v padesáti osmi případech. V případě epitafů šlo o primární umístění na kostelní zdi. Sekundárně bylo přemístěno třicet dva náhrobníků. V sledované oblasti lze zaznamenat též terciární umístění, jež se týká umístění zpět do sakrálního prostoru, na hřbitov nebo do muzea. Ve dvou případech (Nepomuk – arciděkanství) se jednalo o několik desítek kilometrů. Celkem dvakrát bylo tedy přemístěno devět náhrobníků.

⁵⁶⁴ Příloha č. 112 – Mapa oblastí se sepulkrálními památkami.

⁵⁶⁵ Příloha č. 109 – Četnost dokumentovaných typů sepulkrálních památek.

⁵⁶⁶ Příloha č. 110 – Materiál zhotovení jednotlivých dokumentovaných sepulkrálních památek.

⁵⁶⁷ Příloha č. 111 – Četnost umístění sepulkrálních památek.

Jednou z dalších možných porovnatelných charakteristik sepulkrálních památek je otázka pohlaví⁵⁶⁸, na něhož má být vzpomenu. V zdokumentovaném katalogu výrazně převažují mužské sepulkrálie, které byly zaznamenány v padesáti sedmi případech. Jde tedy skoro o polovinu ze všech zaznamenaných náhrobníků, náhrobních desek hrobek a epitafů. Ženské sepulkrálie jsou zastoupeny pouze osmnácti náhrobníky. Nezvykle zastoupeným počtem jsou pak sepulkrální památky náležející dětem, jež byly zdokumentovány v celkem jedenácti případech. Ve čtyřech případech náleží rodině či rodu. U poměrně vysokého počtu, celkem třiceti devíti náhrobníků, se nedalo určit pohlaví. V těchto případech došlo minimálně k prokázání rodu, u některých pak k možnému odhadu zemřelé osoby, již sepulkrální památka náleží, avšak neexistují průkazné prameny, jež by to zcela potvrdily. S ohledem na tuto problematiku se lze zaměřit na otázku společenského postavení zemřelých osob. V samotné Plzni se jedná o významnější měšťany či měšťany, jimž byl udělen šlechtický predikát. Nenajdeme zde žádného duchovního. Ti jsou všeobecně v celé dokumentované oblasti zastoupeni minimálně. Výjimku tvoří oblasti – Chotěšov, Starý Plzenec a Nepomuk. Ve zbývajících dokumentované oblasti se jedná především o osoby náležející ke šlechtickému stavu.

Výsledkem práce, která si kladla za cíl dokumentovat historické náhrobníky, náhrobní desky hrobek a epitafy v okresech Plzeň-město a Plzeň-jih, je ucelený katalog čítající sto dvacet devět těchto typů sepulkrálních památek, ve většině případů doplněných o fotografickou dokumentaci a prosopografii zemřelých osob v Plzni a na jižním Plzeňsku. Soudím, že vytyčené cíle této diplomové práce byly naplněny. Přestože je práce značně obsáhlá, všechny její součásti zde plní svůj účel. I přesto by bylo možno práci hlouběji rozpracovat, zejména v oblasti epigrafické složky sepulkrálních památek či původu materiálu zhotovení. Dalším možným podnětem by bylo pátrání po dalších osudech pohřbených osob, u nichž nebylo možné rozpracovat prosopografii. V neposlední řadě by se dalo zaměřit na autory sepulkrálních památek na základě jejich vizuální podoby. Celý zdokumentovaný katalog by se dal taktéž rozšířit o další typy sepulkrálních památek nacházejících se v Plzni a na jižním Plzeňsku.

⁵⁶⁸ Příloha č. 112 – Četnost zastoupení pohlaví u jednotlivých typů sepulkrálních památek.

RESUMÉ

Diplomová práce s názvem „Historické náhrobníky a epitafy v Plzni a na jižním Plzeňsku“ pojednává o vybraných třech typech sepulkrálních památek – náhrobníků, náhrobních desek hrobek a epitafů nacházejících se v okresech Plzeň-město a Plzeň-jih v časovém období od 13. století do konce 18. století. Práce je rozdělena do dvou částí.

První z nich je teoretický úvod do tématu. Zde jsou krátce charakterizovány jednotlivé tři typy sepulkrálních památek, na jejichž studiu je diplomová práce založena. Obecné teoretické vymezení je zde doplněno o výsledky bádání získané terénním výzkumem a studiem primárních a sekundárních pramenů.

Druhá část, jež tvoří hlavní jádro diplomové práce, představuje katalog celkem sto dvaceti devíti sepulkrálních památek nacházejících se ve dvaceti čtyřech lokalitách – Buková, Čečovice, Dolní Lukavice, Dnešice, Horšice, Chotěšov, Kasejovice, Klášter u Nepomuka, Letiny, Litice, Nepomuk, Nezvěstice, Plzeň, Prádlo, Prusiny, Řesanice, Seč, Starý Plzenec, Těnovice, Vícov, Vrčeň, Všekary, Zelená Hora u Nepomuka a Žinkovy, rozdělených do celkem třiceti dvou kapitol. Dokumentace probíhala primárně za pomoci terénního výzkumu, pomocí něhož bylo evidováno sto dvacet devět sepulkrálních památek, a který byl doplněn o studium primárních a sekundárních pramenů, jímž bylo zjištěno dalších devět sepulkrálních památek. Ve sledované oblasti se tak nachází sto patnáct náhrobníků, deset epitafů a čtyři náhrobní desky hrobek. Každé této památce je věnována jedna podkapitola, v níž je určen typ, popsány rozměry, aktuální umístění, materiál, vzhled a taktéž zaznamenána nápisová složka. Ve většině případů je podkapitola doplněna o prosopografii zemřelé osoby a taktéž o fotodokumentaci.

Na základě výzkumu lze konstatovat, že nejčastěji používaným materiálem byl pískovec (čtyřicet osm sepulkrálních památek), následně žula (třicet sedm památek), mramor (třicet tři památek), tři ze dřeva, jeden z kovu a v sedmi případech nelze materiál určit. V rámci lokality si většina sepulkrálních památek zachovala své primární umístění, ale zároveň vysoký počet památek byl přemístěn terciárně. V otázce zemřelé osoby, jíž sepulkrální památka náležela, převládlo mužské pohlaví v zastoupení padesáti sedmi případů, ženy byly zastoupeny pouze u osmnácti sepulkrálních památek, děti v jedenácti a rodina či rod pouze ve čtyřech případech. Vysoké číslo také zaujímá počet sepulkrálních památek, u nichž to nebylo možné určit.

SUMMARY

The master's thesis entitled „Historical gravestones and epitaphs in Pilsen and southern Pilsen“ discusses selected three types of sepulchral monuments – gravestones, tombstones and epitaphs located in the districts of Pilsen-city and Pilsen-south in the period from the 13th century until the end of the 18. century. The work is divided into two parts.

The first of them is a theoretical introduction to the topic. Here, the individual three types of sepulchral monuments, on the study of which the thesis is based, are briefly characterized. The general theoretical definition is supplemented here with research results obtained through field research and the study of primary and secondary sources.

The second part, which forms the main core of the thesis, presents a catalog of a total of one hundred and twenty-nine sepulchral monuments located in twenty-four locations - Buková, Čečovice, Dolní Lukavice, Dnešice, Horšice, Chotěšov, Kasejovice, Klášter u Nepomuka, Letiny, Litice, Nepomuk, Nezvěstice, Plzeň, Prádlo, Prusiny, Řesanice, Seč, Starý Plzenec, Těnovice, Vícov, Vrčeň, Všekary, Zelená Hora u Nepomuka and Žinkovy which are divided into a total of thirty-two chapters. The documentation took place primarily with the help of field research through which one hundred and twenty-nine sepulchral monuments were registered. This was supplemented by the study of primary and secondary sources which revealed nine more sepulchral monuments. There are thus one hundred and fifteen gravestones, ten epitaphs and four tombstones in the monitored area. One sub-chapter is dedicated to each of these monuments, in which the type is determined, dimensions, current location, materiál and appearance are described, and the inscription component is also recorded. In most cases the subsection is supplemented with a prosopography of the deceased person and also with photo documentation.

Based on the research, it can be stated that the most frequently used material was sandstone (forty-eight sepulchral monuments), followed by granite (thirty-seven monuments), marble (thirty-three monuments), three from wood, one from metal and in seven cases the material cannot be determined. Within the locality most sepulchral monuments retained their primary location but at the same time a high number of monuments were moved tertiary. When it comes, to gender of the deceased person to whom the sepulchral monument belonged the male gender prevailed in fifty-seven cases, women were represented in only eighteen sepulchral monuments, children in eleven, and family or clan in only four cases. A high number is also occupied by the number of sepulchral monuments for which it was not possible to determine gender.

POUŽITÉ PRAMENY A LITERATURA

Archivní prameny

Národní archiv Praha

NA Praha, Sběrka genealogická Dobřenského, i. č. 833 (Příchovský z Příchovic).

NA Praha, Sběrka genealogická Dobřenského, i. č. 958 (Schön von Schönau).

NA Praha, Sběrka genealogická Dobřenského, i. č. 982 (Sinzendorf).

NA Praha, Sběrka genealogická Dobřenského, i. č. 1037 (Strojetický ze Strojetic).

Státní oblastní archiv

SOA Plzeň, Šaroch Josef, kart. 1, Kokořovci z Kokořova.

SOA Plzeň, Hajšman Jan, kart. 1, Nebílovský maršál.

Státní oblastní archiv (zdigitalizované archiválie)

SOA v Plzni, Sběrka matrik západních Čech, sign. Kotouň 01 (Narození, oddání, zemřelí 1662-1679). Dostupné také online z URL: < <https://www.portafontium.eu/register/soap-pn/kotoun-01>> [cit. dne 2023-04-04].

SOA v Plzni, Sběrka matrik západních Čech, sign. Kotouň 02 (Narození, oddání, zemřelí 1681-1734). Dostupné také online z URL: < <https://www.portafontium.eu/register/soap-pn/kotoun-02>> [cit. dne 2023-18-02].

SOA v Plzni, Sběrka matrik západních Čech, sign. Letiny 07 (Narození, oddání, zemřelí 1767-1784). Dostupné také online z URL: < <https://www.portafontium.eu/register/soap-pn/letiny-07>> [cit. dne 2022-26-11].

SOA v Plzni, Sběrka matrik západních Čech, sign. Merklín 01 (Narození, oddání, zemřelí 1655-1698). Dostupné také online z URL: < <https://www.portafontium.eu/register/soap-pn/merklin-01>> [cit. dne 2022-26-10].

SOA v Plzni, Sběrka matrik západních Čech, sign. Merklín 02 (Narození, oddání, zemřelí 1698-1736). Dostupné také online z URL: < <https://www.portafontium.eu/register/soap-pn/merklin-02>> [cit. dne 2022-26-10].

SOA v Plzni, Sběrka matrik západních Čech, sign. Nepomuk 21 (Zemřelí 1740-1777). Dostupné také online z URL: < <https://www.portafontium.eu/register/soap-pn/nepomuk-21>> [cit. dne 2022-23-09].

SOA v Plzni, Sběrka matrik západních Čech, sign. Plzeň 001 (Narození 1648-1713). Dostupné také online z URL: < <https://www.portafontium.eu/register/soap-pn/plzen-001>> [cit. dne 2023-15-03].

SOA v Plzni, Sběrka matrik západních Čech, sign. Plzeň 031 (Zemřelí 1648-1728). Dostupné také online z URL: < <https://www.portafontium.eu/register/soap-pn/plzen-031>> [cit. dne 2023-15-03].

SOA v Plzni, Sběrka matrik západních Čech, sign. Plzeň 033 (Zemřelí 1739-1784). Dostupné také online z URL: < <https://www.portafontium.eu/register/soap-pn/plzen-033>> [cit. dne 2023-15-03].

SOA v Plzni, Sběrka matrik západních Čech, sign. Prusiny 03 (Narození, oddaní, zemřelí 1680-1728). Dostupné také online z URL: < <https://www.portafontium.eu/register/soap-pn/prusiny-03>> [cit. dne 2023-09-02].

SOA v Plzni, Sběrka matrik západních Čech, sign. Spálené Poříčí 14 (Narození, oddaní, zemřelí 1712-1731). Dostupné také online z URL: < <https://www.portafontium.eu/register/soap-pn/spalene-porici-14>> [cit. dne 2023-12-11].

SOA v Plzni, Sběrka matrik západních Čech, sign. Starý Plzenec 05 (Narození, oddaní, zemřelí 1729-1761). Dostupné také online z URL: < <https://www.portafontium.eu/register/soap-pn/stary-plzenec-05>> [cit. dne 2023-18-02].

SOA v Plzni, Sběrka matrik západních Čech, sign. Žinkovy 02 (Narození, oddaní, zemřelí 1683-1715). Dostupné také online z URL: < <https://www.portafontium.eu/register/soap-pn/zinkovy-02>> [cit. dne 2023-23-01].

SOA v Plzni, Sběrka matrik západních Čech, sign. Žinkovy 05 (Narození, oddaní, zemřelí 1754-1784). Dostupné také online z URL: < <https://www.portafontium.eu/register/soap-pn/zinkovy-05>> [cit. dne 2023-25-04].

Státní okresní archiv (zdigitalizované archiválie)

SOkA Plzeň-jih, AO Letiny, Kronika obce 1. díl. Dostupné také online z URL: < <https://www.portafontium.eu/chronicle/soap-pj/00692-obec-letiny-1922-1943>> [cit. dne 2022-26-11].

SOkA Plzeň-jih, AO Nezvěstice, Kronika obce 1925-1944. Dostupné také online z URL: < <https://www.portafontium.eu/chronicle/soap-pj/00655-obec-nezvestice-1925-1944>> [cit. dne 2023-10-01].

SOkA Plzeň-jih, FÚ Prusiny, Kronika fary 1836-1939. Dostupné také online z URL: < <https://www.portafontium.eu/chronicle/soap-pj/00505-fara-prusiny-1836-1939>> [cit. dne 2023-09-02].

SOkA Plzeň-jih, FÚ Starý Plzenec, Kronika fary 1836-1946. Dostupné také online z URL: < <https://www.portafontium.eu/chronicle/soap-pj/00385-fara-stary-plzenec-1836-1946>> [cit. dne 2023-18-02].

SOKA Plzeň-jih, MNV Těnovice, Kronika obce 1945-1973. Dostupné také online z URL: <<https://www.portafontium.eu/chronicle/soap-pj/01563-obec-tenovice-1945-1973>> [cit. dne 2023-29-12].

Archiv města Plzně (zdigitalizované archiválie)

Archiv města Plzně, Rodinný archiv Stehlíků, sig. 1f65, Kniha znaků měšťanů. Dostupné také z URL:<<https://digiarchiv.plzen.eu/vademecum/permalink?xid=e7128ac003b24cdcb43caf67c2a56b33&scan=533bd4504774abaf17a6e756612869c6>> [cit. dne 2023-19-02].

Literatura

BAŽANTOVÁ, Nina a FAJT, Jiří. *Gotika v západních Čechách: (1230-1530): k 700. výročí založení města Plzně*. Praha: Národní galerie v Praze, 1996. sv. 2. ISBN 80-7035-088-1.

BĚLOHLÁVEK, Miloslav. *Dějiny Plzně I: Od počátků do roku 1788*. Plzeň: Západočeské nakladatelství, 1965.

BĚLOHLÁVEK, Miloslav. *Hrady, zámky a tvrze v Čechách, na Moravě a ve Slezsku: Západní Čechy*. Praha: Svoboda, 1985.

ČELAKOVSKÝ, Jaromír. *Archiv český, čili, Staré písemné památky české i moravské sebrané z archivů domácích i cizích, díl XXXII, Registra soudu komorního z let 1519-1524*. V Praze: Domestikální fond království Českého, 1915.

DUNDR, Josef Alexandr. *Království České statisticky-polohopisně popsané*. Praha: Tiskem a skladem Karla Vilíma Medaua a společ., 1845.

FAKTOR, František. *Popis okresu Blovického*. Brno: Garn, 2014.

GRASSL, Franz Xaver. *Das älteste Totenbuch des Praemonstratenser Chorfrauenstiftes Chotieschau : (1200-1640)*. Tongerlo: Druckerei, 1931.

HALADA, Jan a DOUBEK, František. *Lexikon české šlechty: erby, fakta, osobnosti, sídla a zajímavosti*. Praha: Akropolis, 1999. ISBN 80-85770-79-2.

HILLE, Jan Pavel. *Kasejovice a okolí: Nástin historicko-místopisný*. Kasejovice: Obecní úřad Kasejovice, 1991.

HLINOMAZ, Milan. *Dějiny kláštera premonstrátek Chotěšov*. České Budějovice: Vedita, 2009. ISBN 978-80-86829-46-3.

HOSTAŠ, Karel a VANĚK, Ferdinand. *Soupis památek historických a uměleckých v království Českém od pravěku do počátku XIX. století, XXV: Politický okres Přeštický*. Praha: Česká akademie, 1907.

HRUBÝ, Petr. *Šlechtické sepulkrální památky Litoměřicka do počátku 18. století jako historický pramen*. Ústí nad Labem: Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem, 2010. ISBN 978-80-7414-254-3.

CHLÍBEC, Jan a ROHÁČEK, Jiří. *Sepulkrální skulptura jagellonského období v Čechách: figura a písmo*. Praha: Artefactum, 2011. ISBN 978-80-86890-34-0.

CHLÍBEC, Jan a ROHÁČEK, Jiří. *Monumenta mortis et memoriae: sepulkrální skulptura ve výtvarné kultuře českého středověku*. Praha: Togga, 2022. ISBN 978-80-7476-201-7.

KABÁTNÍK, Karel. *Starý Smolivec, 1413-2013: historická studie a volné vyprávění*. Mladý Smolivec: s.n., 2013. ISBN 978-80-260-6353-7.

KAMPER, Jaroslav a WIRTH, Zdeněk. *Soupis památek historických a uměleckých v Království Českém od pravěku do počátku XIX. století: Politický okres Stříbrský*. Praha: Česká akademie, 1908.

KAREL, Tomáš, PROCHÁZKA, Zdeněk, FIEDLER Jiří a FOUČEK, Karel. *Jižní Plzeňsko II =: Landkreis Pilsen-Süd II*. Domažlice: Nakladatelství Českého lesa, 2000. ISBN 80-86125-10-6.

KLEPSOVÁ, Eva. *Zajímavosti, záhady a zvyklosti farnosti Dolní Lukavice*. Dolní Lukavice: Obec Dolní Lukavice, 2022. ISBN 978-80-908554-1-0.

Kolektiv autorů. *Chotěšov a jeho dominanta*. Chotěšov: Obec Chotěšov, 2002. ISBN 80-238-8983-4.

KOLEKTIV. *Vícov: Historie jedné památky*. Přeštice: Spolek pro záchranu historických památek na území Přešticka, 2007.

KRÁL, Pavel. *Mezi životem a smrtí: testamenty české šlechty v letech 1550 až 1650*. České Budějovice: Jihočeská univerzita, Historický ústav, 2002. ISBN 80-7040-463-9.

KRIST, Miloslav. *Letinám: z historie obce a lázní Letiny*. Plzeň: ArtKrist – vydavatelství Miloslav Krist, 2019. ISBN 978-80-906511-4-2.

KUMPERA, Jan. *Západočeský kraj A-Z: historie, památky, příroda*. Plzeň: Západočeské nakladatelství, 1989. ISBN 80-7088-005-8.

LÁBEK, Ladislav. *Šternberská kaple v Plzni: stručná historie, popis stavby a památek zde nalezených*. V Plzni: L. Lábek, 1924.

LÁBEK, Ladislav. *Památná místa našeho kraje: Hrad a osada Litice*. Plzeň: Grafické závody Plzeň, 1928. sv. 13.

LÁBEK, Ladislav. *Památná místa našeho kraje: Hrad a osada Litice*. Plzeň: L. Lábek, 1928.

LÁBEK, Ladislav. *Potulky po Plzni staré i nové*. Díl první. V Plzni: Společnost pro národopis a ochranu památek, 1930-1931.

LIFKA, Bohumír. *Radomyšl: dějiny jihočeského městečka a jeho okolí*. Radomyšl: Obecní úřad Radomyšl, 1993. ISBN 80-900018-8-2.

LONDON VOTRUBA, Jiří. *Z galerie otců Plzně, aneb Strípky vědomostí o těch, kteří v různých dobách stáli v čele města, a o časech, jež společně s ním prožívali*. Plzeň: Jiří Votruba, 2011.

LONDON VOTRUBA, Jiří. *Za tajemstvím náhrobní desky v klášteře Chotěšov*. Praha: E-knihy jedou, 2015. ISBN 978-80-7512-171-4.

MACHÁČEK, Fridolin. *Dvě studie k dějinám Plzně a Plzeňska*. V Plzni: Městské historické muzeum, 1931.

MALIVÁNKOVÁ WASKOVÁ, Marie a DOUŠA, Jaroslav. *Dějiny města Plzně*. 1, Do roku 1788. Plzeň: Statutární město Plzeň, 2014. ISBN 978-80-87911-02-0.

MALÝ, Karel a kolekt. *Dějiny českého a československého práva do roku 1945*. Praha: Leges, 2010. ISBN 978-80-87212-39-4.

MARTINOVSKÝ, Ivan. *Dějiny Plzně v datech: od prvních stop osídlení až po současnost*. Praha: Lidové noviny, 2004. ISBN 80-7106-723-7.

MAŠEK, Petr. *Šlechtické rody v Čechách, na Moravě a ve Slezsku od Bílé hory do současnosti*. Díl I, A-M. Praha: Argo, 2008. ISBN 978-80-257-0027-3.

MAŠEK, Petr. *Šlechtické rody v Čechách, na Moravě a ve Slezsku od Bílé hory do současnosti*. Díl II, N-Ž. Praha: Argo, 2010. ISBN 978-80-257-0294-9.

MOTEJZÍK, Pavel. *Zelená Hora a Klášter u Nepomuku: historicko-turistický průvodce po zámku „Černých baronů“ a obci Klášter*. Nepomuk: s. n., 2014. ISBN 80-239-8097-1.

MYSLIVEČEK, Milan. *Velký erbovník: encyklopedie rodů a erbů v zemích Koruny české*. Svazek 1. Plzeň: Fraus, 2005. ISBN 80-7238-520-8.

MŽYKOVÁ, Marie a SKALA, Harald. *Des Fours: Valdštejnův plukovník a jeho potomstvo*. Praha: Národní památkový ústav, 2012. ISBN 978-80-87104-98-9.

PECHA, Jan. *700 let městysem Kasejovice - minulost a současnost: 100 let povýšení na město a založení požárního sboru*. Kasejovice: MNV, 1978.

PLACHÝ Z TŘEBNICE, Šimon a STRNAD, Josef, ed. *M. Šimona Plachého z Třebnice Paměti Plzeňské: (z rukopisů, uschovaných v městském museu Plzeňském a král. českém zemském museu v Praze)*. V Plzni: Spolek přátel vědy a literatury české, 1883.

PODLAHA, Antonín. *Posvátná místa království Českého: dějiny a popsání chrámů, kaplí, posvátných soch, klášterů i jiných pomníků katolické víry a nábožnosti v království Českém, Řada první: Arcidieceze Pražská*. V Praze: Dědictví sv. Jana Nepomuckého, 1907-1913. sv. 1-3.

- POCHE, Emanuel. *Umělecké památky Čech, K-O*. Praha: Academia, 1978.
- POCHE, Emanuel. *Umělecké památky Čech, P-Š*. Praha: Academia, 1980.
- POCHE, Emanuel. *Umělecké památky Čech, T-Ž*. Praha: Academia, 1982.
- PROCHÁZKA, Zdeněk. *Historické náhrobníky okresu Domažlice*. Plzeň: Západočeské muzeum, 1990. ISBN 80-85125-17-X.
- PROCHÁZKA, Zdeněk. *Cestami poutníků, aneb, Kostely, kostelíky a kaple okresu Domažlice*. Díl I. V Domažlicích: Zdeněk Procházka, Nakladatelství Českého lesa, 2020.
- RENNER, Josef. *Popis okresního hejtmanství Píseckého*. V Praze: F. Kytka, 1889.
- ROŽMBERSKÝ, Petr. *Štěnovice hrad, tvrz a zámek*. Plzeň: Petr Mikota, 2003. ISBN 80-86596-31-1.
- ROŽMBERSKÝ, Petr a CHMELÍŘ, Václav. *Rytíři Karlové ze Svárova. Dědiční strážci dveří Království českého*. Plzeň: Petr Mikota, 2012. ISBN 978-80-87170-20-5.
- ROŽMBERSKÝ, Petr a KRČMÁŘ, Luděk. *Poustevníci, poustevny a pouště v Plzeňském kraji*. V Domažlicích: Nakladatelství Českého lesa, 2014. ISBN 978-80-87316-30-6.
- ROŽMBERSKÝ, Petr, MACHOVÁ, Veronika a FIALA, Milan. *Zámek a tvrz Nebílovy*. Plzeň: Petr Mikota, 2016. ISBN 978-80-87170-458.
- ŘÍČÁK, Emanuel Václav. *Dějepis města Přeštice a jeho okolí*. Brno: GARN, 2012. ISBN 978-80-86347-08-0.
- SEDLÁČEK, August. *Hrady, zámky a tvrze Království českého: Domažlicko a Klatovsko*. Praha: Argo, 1996. ISBN 80-7203-041-8.
- SEDLÁČEK, August. *Hrady, zámky a tvrze Království českého: Rakovnicko a Slánsko*. V Praze: Argo, 1996. ISBN 80-85794-84-5.
- SEDLÁČEK, August. *Hrady, zámky a tvrze Království českého: Prácheňsko*. Praha: Argo, 1997. ISBN 80-7203-140-6.
- SEDLÁČEK, August. *Hrady, zámky a tvrze Království českého: Plzeňsko a Loketsko*. V Praze: Argo, 1998. ISBN 80-85794-84-5.
- SEDLÁČEK, August a RŮŽEK Vladimír. *Atlasy erbů a pečeti české a moravské středověké šlechty*. Praha: Academia, 2001. sv. 2. ISBN 80-200-0933-7.
- SCHALLER, Josef František Jaroslav. *Topographie des Königreichs Böhmen: darinn alle Städte, Flecken, Herrschaften, Schlösser, Landgüter, Edelsitze, Klöster, Dörfer, wie auch verfallene Schlösser und Städte unter den ehemaligen und jetzigen Benennungen samt ihren Merkwürdigkeiten beschrieben werden*. 9. Theil, Pilsner Kreis. Prag und Wien: In der von Schönfeldschen Handlung, 1788.

SIBLÍK, Josef. *Blatensko a Březnicko*. Brno: GARN, 2014.

SOUKUP, Jan. *Živé kameny litického kostela*. Plzeň: Přátelé Koinonie, 2010. ISBN 978-80-254-9114-0.

SOUKUP, Jan. *Katedrála svatého Bartoloměje v Plzni*. Plzeň: Agentura David a Jakub, 2012. ISBN 978-80-260-3592-3.

STRNAD, Josef. *Dějiny kláštera dominikánského v Plzni od svého založení až do zrušení: 1300-1785*. V Plzni: J. Strnad, 1896.

SVOBODA, Jan. *Staročeská osobní jména a naše příjmení*. Praha: Nakladatelství Československé akademie věd, 1964.

TOMAN, Jan. *700 let Zalužan: kronika*. Zalužany: Obecní úřad, 1991.

VANČURA, Jindřich. *Dějiny někdejšího král. města Klatov*. Díl 1., část 3. Klatovy: Město Klatovy, 1930-1932.

VLČEK, Pavel. *Ilustrovaná encyklopedie českých zámků*. Praha: Libri, 2001. ISBN 80-7277-028-4.

VOIT, Petr. *Encyklopedie knihy: starší knihtisk a příbuzné obory mezi polovinou 15. a počátkem 19. století, II. díl*. Praha: Libri ve spolupráci s Královskou kanonií premonstrátů na Strahově, 2008. ISBN 978-80-7277-390-9.

ZEMAN, Adolf. *Plzeň v první polovině XVIII. století: poměry hospodářské a sociální*. V Plzni: Volnost, 1947.

Literatura (online)

BÍLEK, Tomáš Václav. *Dějiny konfiskací v Čechách po r. 1618* [online]. V Praze: J. Otto, 1882. Dostupné také z URL: <<https://kramerius5.nkp.cz/uuid/uuid:52faea18-1b08-4585-8a90-efd64904120b>> [cit. dne 2023-04-02].

EMLER, Josef. *Rukověť chronologie křesťanské, zvláště české: potřebná pomůcka pro archiváře, dějepisce, duchovní, soudce a advokáty* [online]. V Praze: Spolek historický, 1876. Dostupné také z URL: <<https://ndk.cz/uuid/uuid:aa63d450-5b06-11e7-8b71-5ef3fc9ae867>>.

ERŠIL, Jaroslav. *Archiv pražské metropolitní kapituly 2: Katalog listin a listů z let 1420-1561* [online]. Praha: Univerzita Karlova, 1986, s. 146. Dostupné také z URL: <<https://ndk.cz/uuid/uuid:61b6b3f9-022b-4382-9252-4d69b23d32bc>>.

KALOUSEK, Josef. *Archiv český, čili, Staré písemné památky české i moravské, sebrané z archivů domácích i cizích, díl VIII* [online]. V Praze: Domestikální fond království Českého, 1888, s. 211. Dostupné také z URL: <<https://ndk.cz/uuid/uuid:f4bfcc90-9b8b-11e8-a1e1-005056827e51>> [cit. dne 2023-27-04].

LENK, Jakub Jan. *Bašty zbrojné jednoho městečka aneb bratrstva mariánského a svatováclavského* [online]. V Praze: Karel František Kofenmüller, 1706. Dostupné také z URL:

<<https://books.google.cz/books?vid=NKP:1002400781&printsec=frontcover&hl=cs#v=onepage&q&f=false>> [cit. dne 2023-18-02].

Ottův slovník naučný: illustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí [online]. V Praze: J. Otto, 1898. sv. 13. Dostupné také z URL: <<https://kramerius5.nkp.cz/uuid/uuid:69484a80-05ab-11e5-91f2-005056825209>> [cit. dne 2022-28-10].

Ottův slovník naučný: illustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí [online]. V Praze: J. Otto, 1906. sv. 24. Dostupné také z URL: <<https://kramerius5.nkp.cz/uuid/uuid:871efa70-1084-11e5-ae7e-001018b5eb5c>> [cit dne 2023-01-04].

Ottův slovník naučný: illustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí [online]. V Praze: J. Otto, 1897. sv. 11. Dostupné také z URL: <<https://kramerius5.nkp.cz/uuid/uuid:4ef10600-0a78-11e5-b309-005056825209>> [cit dne 2023-02-02].

Ottův slovník naučný: illustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí [online]. V Praze: J. Otto, 1900. sv. 16. Dostupné také z URL: <<https://kramerius5.nkp.cz/uuid/uuid:3cd8dc10-12af-11e5-9192-001018b5eb5c>> [cit. dne 2022-12-11].

Ottův slovník naučný: illustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí [online]. V Praze: J. Otto, 1897. sv. 12. Dostupné také z URL: <<https://ndk.cz/uuid/uuid:c112cff0-04b7-11e5-95ff-5ef3fc9bb22f>> [cit dne 2022-01-09].

Ottův slovník naučný: illustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí [online]. V Praze: J. Otto, 1908. sv. 27. Dostupné také z URL: <<https://kramerius5.nkp.cz/uuid/uuid:5473d520-0ef2-11e5-b269-5ef3fc9bb22f>> [cit dne 2022-23-09].

Ottův slovník naučný: illustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí [online]. V Praze: J. Otto, 1899. sv. 14. Dostupné také z URL: <<https://kramerius5.nkp.cz/uuid/uuid:9cfca9f0-05b2-11e5-95ff-5ef3fc9bb22f>> [cit dne 2023-10-01].

Ottův slovník naučný: illustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí [online]. V Praze: J. Otto, 1903, sv. 20. Dostupné také z URL: <<https://ndk.cz/uuid/uuid:3797ce30-05a0-11e5-91f2-005056825209>> [cit dne 2023-10-01].

Ottův slovník naučný: illustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí [online]. V Praze: J. Otto, 1902, sv. 19. Dostupné také z URL: <<https://kramerius5.nkp.cz/uuid/uuid:a08e1bb0-04ce-11e5-91f2-005056825209>> [cit dne 2023-25-03].

Ottův slovník naučný: illustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí [online]. V Praze: J. Otto, 1900, sv. 15. Dostupné také z URL: <<https://kramerius5.nkp.cz/uuid/uuid:ed631070-1087-11e5-b309-005056825209>> [cit dne 2023-25-03].

Ottův slovník naučný: illustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí [online]. V Praze: J. Otto, 1902, sv. 18, s. 229. Dostupné také z URL:

<<https://kramerius5.nkp.cz/uuid/uuid:4f6dd850-05b0-11e5-97f4-5ef3fc9ae867>> [cit dne 2023-25-03].

Ottův slovník naučný: ilustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí [online]. V Praze: J. Otto, 1906, sv. 24. Dostupné také z URL:

<<https://digitalniknihovna.cz/mzk/uuid/uuid:09bef600-1086-11e5-b269-5ef3fc9bb22f>> [cit dne 2023-01-04].

Ottův slovník naučný: ilustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí [online]. V Praze: J. Otto, 1893, sv. 6. Dostupné také z URL:

<<https://www.digitalniknihovna.cz/mzk/uuid/uuid:83de0620-0a77-11e5-b269-5ef3fc9bb22f>> [cit dne 2023-20-04].

Ottův slovník naučný: ilustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí [online]. V Praze: J. Otto, 1904, sv. 21. Dostupné také z URL:

<<https://www.digitalniknihovna.cz/mzk/uuid/uuid:83de0620-0a77-11e5-b269-5ef3fc9bb22f>> [cit dne 2023-25-04].

Ottův slovník naučný: ilustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí [online]. V Praze: J. Otto, 1904, sv. 26. Dostupné také z URL: <<https://ndk.cz/uuid/uuid:a4531d70-0a75-11e5-ae7e-001018b5eb5c>> [cit dne 2023-25-04].

Ottův slovník naučný: ilustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí [online]. V Praze: J. Otto, 1892, sv. 5. Dostupné také z URL: <<https://ndk.cz/uuid/uuid:92998df0-07da-11e5-8ce5-005056825209>> [cit dne 2022-12-11].

Ottův slovník naučný: ilustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí [online]. V Praze: J. Otto, 1894, sv. 8. Dostupné také z URL: <<https://kramerius5.nkp.cz/uuid/uuid:1a7ddb70-0b16-11e5-b0b8-5ef3fc9ae867>> [cit dne 2022-12-11].

Ottův slovník naučný: ilustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí [online]. V Praze: J. Otto, 1891, sv. 4. Dostupné také z URL: <<https://kramerius5.nkp.cz/uuid/uuid:67b45060-0a06-11e5-b562-005056827e51>> [cit dne 2022-12-11].

Ottův slovník naučný: ilustrovaná encyklopaedie obecných vědomostí [online]. V Praze: J. Otto, 1896, sv. 10, s. 906. Dostupné také z URL:

<<https://kramerius5.nkp.cz/uuid/uuid:214c4bb0-0b22-11e5-b309-005056825209>> [cit. dne 2023-02-01].

Periodika a sborníky

BÄUMLOVÁ, Michaela. Chotěšovské nápisy. In: *Minulostí Západočeského kraje*. Plzeň: Archiv města Plzně, 2003, č. 38., s. 155-183. ISSN 0544-3830.

ČEPELÁK, Václav. Waldsteinské železářny v Sedlci, kolébka Škodových závodů. In: *Sborník pro dějiny přírodních věd a techniky*. Praha: NČSAV, 1954.

ČERVENKA, Vladimír. Náhrobníky kasejovického kostela. In: *Jihočeský herold: občasník genealogické a heraldické společnosti Praha, pobočky České Budějovice*. České Budějovice: Milan Daněk, 2004. ISSN 2336-7571.

ČERVENKA, Vladimír. Náhrobníky v kostele Všech svatých v Řesanicích. In: *Heraldika a genealogie*. Praha: Klub pro českou heraldiku a genealogii, 2007, č. 1-2, s. 31-80. ISSN 0232-00304.

Český západ: ilustrovaný týdeník křesťansko-sociální. V Plzni: Ant. Havelka, 24.9.1914, č. 7. ISSN 1805-1669.

CHMELÍŘ, Václav a ANDERLE, Jan. Méně známé druhé panské sídlo v Červeném Hrádku u Plzně. In: *Zpravodaj klubu Augusta Sedláčka: Hláska*. Plzeň: Klub Augusta Sedláčka, 2022, č. 4, s. 59-61. ISSN 1212-4974.

KOKOŠKOVÁ, Věra. Dvě postavy bez tváře, In: *Pod Zelenou Horou: vlastivědný sborník jižního Plzeňska*. Přeštice a Nepomuk: Městské úřady, 2010, roč. 13, č. 2, s. 7-12. ISSN 1802-8594.

KUBÍN, Petr. Ctihodná Vojslava (nejstarší životopis české šlechtičny). In: *Minulosti Západočeského kraje*. Plzeň: Archiv města Plzně, 2003, č. 38., s. 35-44. ISSN 0544-3830.

PFLEGEROVÁ, Štěpánka. Biografie paumistrů obecních z let 1550-1620. In: *Minulosti Západočeského kraje*. Plzeň: Albis international, 2008, s. 187-262. ISSN 0544-3830.

Plzeňské listy. V Plzni: J.R.Port, 4.4.1900, č. 36(78). ISSN 1804-0187.

Plzeňské listy. V Plzni: J.R.Port, 7.4.1881, č. 1728. ISSN 1804-0187.

ROŽMBERSKÝ, Petr. Těnovice, Čičov a Šroubkův hrad. In: *Zpravodaj klubu Augusta Sedláčka: příloha Hláska*. Plzeň: Klub Augusta Sedláčka, 1992, s. 1-10. ISSN 1212-4974, s. 6.

SAITL, Vilém. Strojetičtí ze Strojetic. In: *Heraldika a genealogie*. Praha: Klub pro českou heraldiku a genealogii, 1996, č. 1, s. 1-34. ISSN 0232-0304.

SIBLÍK, Josef. Erbovní rody v Kasejovicích. In: *Památky archeologické a místopisné*. Praha: Archeologický sbor Musea království Českého, 1898, č. 3-4. ISSN 1801-5786, s. 265-266.

VANĚK, Stanislav. Haanové z Löwenbergu. In: *Genealogické listy*. Praha: Česká genealogická a heraldická společnost, 2013, č. 1, s. 16-32. ISSN 1212-9631.

Periodika a sborníky (online)

BERNDORF, Alexandr. Pověsti o strašidlech na zámku zelenohorském: Za živa zazděný. In: *Šumavan: týdeník pro zábavu a poučení* [online]. Klatovy: Max Čermák, 27. 07. 1953, 67, s. 1. Dostupné také z URL: <<https://ndk.cz/uuid/uuid:d861cb00-a4cd-11ea-a314-5ef3fc9bb22f>> [cit. dne 2022-24-09].

ČERVENKA, Vladimír. Vyprávění o farářích, děkanech a arciděkanech Nepomuckých: Jan František Pánek. *Nepomucké noviny* [online]. Nepomuk: 2018, č. 3, s. 28. Dostupné také z URL: <<https://www.nepomuk.cz/data/catalog/nepomuckenoviny-brezen-web-f2764.pdf>> [cit. dne 2022-23-09].

ČERVENKA, Vladimír. Vyprávění o farářích, děkanech a arciděkanech Nepomuckých: Augustin Jan Vrabec/Passer. *Nepomucké noviny* [online]. Nepomuk: 2018, č. 2, s. 26. Dostupné také z URL: <<https://www.nepomuk.cz/data/catalog/nn-2-2018-f2514.pdf>> [cit. dne 2022-23-09].

VALEŠ, Jan. Tvrdohlavá Barbora. In: *Holýšovský zpravodaj pro město Holýšov a obce Holýšovska*. [online]. Holýšov: 2017, roč. 19, s. 15. Dostupné také z URL: <https://www.mestoholysov.cz/assets/File.ashx?id_org=4155&id_dokumenty=2779> [cit. dne 2022-18-12].

Literatura použitá studijně a metodologicky

FLODR, Miroslav. Zásady popisu středověkých a novověkých epigrafických památek. In: *Sborník prací Filozofické fakulty brněnské univerzity: řada historická (C)*. Brno: Universita J. E. Purkyně v Brně – filozofická fakulta. Roč. 23-24, č. 21-22 (1975), s. 167-174. ISSN 0231-7710.

HONYS, Vít a HRUBÝ, Petr. *Šlechtické sepulkrální památky Lounska*. Ústí nad Labem: Filozofická fakulta Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem, 2013. ISBN 978-80-7414-254-3.

HRDINOVÁ, Martina. *Erby ctihodné šlechty slavného Království českého: edice a analýza dvou erbovníků české šlechty z 80. let 17. století*. Praha: Academia, 2013. ISBN 978-80-200-2196-0.

JÖCKLE, Clemens a ZOUBKOVÁ, Jana. *Memento mori: historie pohřbívání a uctívání mrtvých*. V Praze: Euromedia Group, 2000. ISBN 80-242-0108-9.

KILIÁN, Jan. *Historické náhrobníky a epitafy Mělnicka*. Mělník: Regionální muzeum Mělník, 2004. ISBN 80-903453-0-1.

MYSLIVEČKOVÁ, Hana. *Mors ultima linea rerum: pozdně gotické a renesanční figurové náhrobní monumenty na Moravě a v českém Slezsku*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2013. ISBN 978-80-244-3192-5.

PROCHÁZKA, Zdeněk a OULÍK, Jan. *Historické náhrobníky Tachovska. = Die historische Grabmäler der Tachauer Region*. Domažlice: Nakladatelství Českého lesa, 1995. ISBN 80-901122-6-9.

ROHÁČEK, Jiří – Epigrafika v památkové péči. Praha: Národní památkový ústav, ústřední pracoviště, 2007. ISBN 978-80-87104-11-8.

ROHÁČEK, Jiří, MÜLLER Karel, CHLÍBEC Jan a SLAVÍK Jiří. *Sepulkrální památky v praxi památkové péče*. Josefov: Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Josefově, 2020. ISBN 978-80-88226-24-6.

Elektronické zdroje

ČERVENKA, Vladimír a SANKOT, Jiří. V majetku benátského maršála. *Oficiální stránky obce Chválenice* [online]. Dostupné také z URL: <<https://www.chvalenice.cz/obec-107/z-historie-obce-1/kapitoly-z-historie/napric-staletimi-dalsi-pribehy-a-zajimavosti/v-majetku-benatskeho-marsala/>> [cit. dne 2023-15-02].

Dolní zámek: Z Clary Aldringenu 1637-1856. *Oficiální webová prezentace státního zámku Benešov nad Poloučnicí* [online]. Dostupné také z URL: <<https://www.zamek-benesov.cz/cs/o-zamku/dolni-zamek-1562-1945/z-clary-aldringenu-1637-1856>> [cit. dne 2022-12-11].

Gotický kostel sv. Prokopa a Navštívení panny Marie ve Hvoždanech - Oficiální stránky obce Hvoždany. *Obec Hvoždany - Oficiální stránky obce Hvoždany* [online]. Copyright © 2023 [cit. 12.11.2022]. Dostupné z URL: <<https://www.hvozdany.cz/obec-1/informace-obci-1/historicke-stavby-a-pamatky-/goticky-kostel-sv-prokopa-a-navstiveni-panny-marie-ve-hvozdanech/>>.

Kartotéka Augusta Sedláčka. [online]. Dostupné také z URL: <<http://www.augustsedlacek.cz>>.

Kostel sv. Jana Křtitele. *Národní památkový ústav: památkový katalog* [online]. Dostupné také z URL: <<https://pamatkovykatalog.cz/kostel-sv-jana-krtitele-15046997>> [cit. dne 2023-18-04].

LANG, Martin, BĚLOVÁ, Jana a HITMAN, Vladimír. Výzkum podzemí kostela Narození Panny Marie a přilehlé fary ve Starém Plzenci v r. 2010. *Oficiální stránky Muzea středních Brd Strašice* [online]. Dostupné také z URL: <<http://www.muzeumstrasice.eu/index.php/clanky/151-vyzkumna-zprava-sp20101030>> [cit. dne 2023-10-01].

Letnice umělců: Votivní deska Kašpara Kašpárka. *Západočeská galerie v Plzni. Západočeská galerie v Plzni* [online]. Dostupné také z URL: <<http://www.zpc-galerie.cz/cs/zruseno-letnice-umelcu-votivni-deska-kaspara-kasparka-2415>> [cit. dne 2023-08-05].

Náhrobek faráře Jana Jakuba Lenka. *Národní památkový ústav: památkový katalog* [online]. Dostupné také z URL: <<https://pamatkovykatalog.cz/nahrobek-farare-jana-jakuba-lenka-15036515>> [cit. dne 2023-25-04].

OÚ Buková, *Pamětní kniha obce Bukové od roku 1923*, s. 7-9. Dostupné také z URL: <https://www.obec-bukova.cz/modules/file_storage/download.php?file=6bc0d1e7%7C15&inline=1>.

provizor - ABZ.cz: slovník cizích slov. *ABZ.cz: slovník cizích slov - online hledání* [online]. Copyright © [cit. 15.02.2023]. Dostupné z URL: <<https://slovník-cizich-slov.abz.cz/web.php/slovo/provizor>>.

SANKOT, Jiří. Seč u Blovic. *Oficiální stránky obce Chválenice* [online]. Dostupné také z URL: <<https://www.chvalenice.cz/obec-107/z-historie-obce-1/sec-u-blovic/#set%C4%8De>> [cit. dne 2023-25-04].

Ze Šternberka, Václav Vojtěch, hrabě, 1643-1708. *Národní muzeum: staré tisky – on-line katalog*. Dostupné také z URL: <<https://stt.opac.nm.cz/records/d163fa70-f8d8-4fec-aaf4-11c6550a4050?locale=cs>> [cit. dne 2023-03-01].

SEZNAM PŘÍLOH

PŘÍLOHA Č. 1 – BUKOVÁ, KOSTEL SV. JIŘÍ: KRYŠTOF FRANTIŠEK ERDMAN ZE SCHÖNAU	I
PŘÍLOHA Č. 2 – BUKOVÁ, KOSTEL SV. JIŘÍ: ANNA DLOUHOVSKÁ Z DLOUHÉ VSI.....	I
PŘÍLOHA Č. 3 – ČEČOVICE, KOSTEL SV. MIKULÁŠE: NEURČENÁ OSOBA	II
PŘÍLOHA Č. 4 – ČEČOVICE, KOSTEL SV. MIKULÁŠE: NEURČENÁ OSOBA	II
PŘÍLOHA Č. 5 – DOLNÍ LUKAVICE, KOSTEL SV. PETRA A PAVLA: LUKAVŠTÍ Z ŘENEČ – NEURČENÁ OSOBA.....	III
PŘÍLOHA Č. 6 – HORŠICE, KOSTEL SV. MATĚJE: JINDŘICH ANTONÍN HENIGAR ZE SEEBERKA	III
PŘÍLOHA Č. 7 – CHOTĚŠOV, KLÁŠTER: MARKÉTA RUDRISCHOVÁ.....	IV
PŘÍLOHA Č. 8 – CHOTĚŠOV, KOSTEL NAROZENÍ PANNY MARIE: VOJSLAVA CHOTĚŠOVSKÁ.....	IV
PŘÍLOHA Č. 9 – CHOTĚŠOV, KOSTEL NAROZENÍ PANNY MARIE: ONDŘEJ FABRITIUS	V
PŘÍLOHA Č. 10 – KASEJOVICE, KOSTEL SV. JAKUBA: JAN LIPOVSKÝ Z LIPOVIC A NA STARÉM SMOLIVCI	V
PŘÍLOHA Č. 11 – KASEJOVICE, KOSTEL SV. JAKUBA: JAN HUBKA Z ČERNČIC	VI
PŘÍLOHA Č. 12 – KASEJOVICE, KOSTEL SV. JAKUBA: NEURČENÁ OSOBA	VI
PŘÍLOHA Č. 13 – KASEJOVICE, KOSTEL SV. JAKUBA: NERUČENÁ OSOBA	VII
PŘÍLOHA Č. 14 – KASEJOVICE, KOSTEL SV. JAKUBA: NEURČENÁ OSOBA	VII
PŘÍLOHA Č. 15 – KASEJOVICE, KOSTEL SV. JAKUBA: MUCHKOVÉ Z BUKOVA – NEURČENÁ OSOBA	VIII
PŘÍLOHA Č. 16 – KASEJOVICE, KOSTEL SV. JAKUBA: NEURČENÁ OSOBA	VIII
PŘÍLOHA Č. 17 – KASEJOVICE, KOSTEL SV. JAKUBA: NEURČENÁ OSOBA	IX
PŘÍLOHA Č. 18 – KASEJOVICE, KOSTEL SV. JAKUBA: NEURČENÁ OSOBA	IX
PŘÍLOHA Č. 19 – KASEJOVICE, KOSTEL SV. JAKUBA: NEURČENÁ OSOBA	IX
PŘÍLOHA Č. 20 – KLÁŠTER U NEPOMUKA, BÝVALÝ KLÁŠTER: NEURČENÁ OSOBA	X
PŘÍLOHA Č. 21 – LETINY, KOSTEL SV. PROKOPA: KAREL JAN KOUTECKÝ.....	X
PŘÍLOHA Č. 22 – LETINY, KOSTEL SV. PROKOPA: NEURČENÁ OSOBA	XI
PŘÍLOHA Č. 23 – LITICE, KOSTEL SV. PETRA A PAVLA: JUDITA HENIGAROVÁ ZE SEEBERKA	XI
PŘÍLOHA Č. 24 – NEPOMUK, ARCIDĚKANSTVÍ: HABART ZE LNÁŘ	XII
PŘÍLOHA Č. 25 – NEPOMUK, ARCIDĚKANSTVÍ: NEURČENÁ OSOBA	XII
PŘÍLOHA Č. 26 – NEPOMUK, KOSTEL SV. JAKUBA: LADISLAV ZE ŠTERNBERKA	XIII
PŘÍLOHA Č. 27 – NEPOMUK, KOSTEL SV. JAKUBA: JAN FRANTIŠEK PÁNEK	XIII
PŘÍLOHA Č. 28 – NEPOMUK, KOSTEL SV. JAKUBA: FRANZ SEIFRIED.....	XIV
PŘÍLOHA Č. 29 – NEPOMUK, KOSTEL SV. JAKUBA: VÁCLAV ŽIŠOVSKÝ Z ÚDIMĚ.....	XIV
PŘÍLOHA Č. 30 – NEPOMUK, KOSTEL SV. JAKUBA: NEURČENÁ OSOBA	XV
PŘÍLOHA Č. 31 – NEPOMUK, KOSTEL SV. JAKUBA: AUGUSTIN JAN VRABEC (PASSER).....	XV
PŘÍLOHA Č. 32 – NEZVĚSTICE, KOSTEL VŠECH SVATÝCH: MARIJANA KOKOŘOVCOVÁ Z KOKOŘOVA.....	XVI
PŘÍLOHA Č. 33 – NEZVĚSTICE, KOSTEL VŠECH SVATÝCH: JIŘÍ STARŠÍ PŘÍCHOVSKÝ Z PŘÍCHOVIC	XVI
PŘÍLOHA Č. 34 – PLZEŇ, KATEDRÁLA SV. BARTOLOMĚJE: JAN ŠUMAR.....	XVII

PŘÍLOHA Č. 35 – PLZEŇ, KATEDRÁLA SV. BARTOLOMĚJE: ANNA PECHOVSKÁ Z TURNŠTEJNA A PALATINU	XVII
PŘÍLOHA Č. 36 – PLZEŇ, KATEDRÁLA SV. BARTOLOMĚJE: ANNA KAŠPÁRKOVÁ Z PALATINU ..	XVIII
PŘÍLOHA Č. 37 – PLZEŇ, KATEDRÁLA SV. BARTOLOMĚJE: DOROTA KOŠKOVÁ Z LIBUŠÍNA	XVIII
PŘÍLOHA Č. 38 – PLZEŇ, KATEDRÁLA SV. BARTOLOMĚJE: JAN ANTONÍN ZE STEINPERGU	XIX
PŘÍLOHA Č. 39 – PLZEŇ, KATEDRÁLA SV. BARTOLOMĚJE: MATYÁŠ BAKALÁŘ ZE SONNENBERKA	XIX
PŘÍLOHA Č. 40 – PLZEŇ, KATEDRÁLA SV. BARTOLOMĚJE: NEURČENÁ OSOBA	XX
PŘÍLOHA Č. 41 – PLZEŇ, KATEDRÁLA SV. BARTOLOMĚJE: ŠIMON PLACHÝ Z TŘEBNICE	XX
PŘÍLOHA Č. 42 – PLZEŇ, KOSTEL NANEBEVZETÍ PANNY MARIE A KLÁŠTER FRANTIŠKÁNŮ: ANNA BLOVSKÁ Z KOZOLUP	XXI
PŘÍLOHA Č. 43 – PLZEŇ, KOSTEL NANEBEVZETÍ PANNY MARIE A KLÁŠTER FRANTIŠKÁNŮ: JAN KAŠPÁREK Z PALATINU	XXI
PŘÍLOHA Č. 44 – PLZEŇ, KOSTEL NANEBEVZETÍ PANNY MARIE A KLÁŠTER FRANTIŠKÁNŮ: VÁCLAV ALBRECHT KAREL ZE SVÁROVA	XXII
PŘÍLOHA Č. 45 – PLZEŇ, KOSTEL NANEBEVZETÍ PANNY MARIE A KLÁŠTER FRANTIŠKÁNŮ: ONDŘEJ LEOPOLD STECHER ZE SEBENIC	XXII
PŘÍLOHA Č. 46 – PLZEŇ, KOSTEL NANEBEVZETÍ PANNY MARIE A KLÁŠTER FRANTIŠKÁNŮ: SILVIE POLYXENA Z PONIVA A ALŽBETA KATEŘINA SOCHOROVÁ	XXIII
PŘÍLOHA Č. 47 – PLZEŇ, KOSTEL NANEBEVZETÍ PANNY MARIE A KLÁŠTER FRANTIŠKÁNŮ: JAN SCRIBONIUS Z HORŠOVA	XXIII
PŘÍLOHA Č. 48 – PLZEŇ, KOSTEL NANEBEVZETÍ PANNY MARIE A KLÁŠTER FRANTIŠKÁNŮ: JAN STARŠÍ KLEO Z ROUDNÉ	XXIV
PŘÍLOHA Č. 49 – PLZEŇ, KOSTEL NANEBEVZETÍ PANNY MARIE A KLÁŠTER FRANTIŠKÁNŮ: KAŠPAR KAŠPÁREK A MANŽELKA URŠULA	XXIV
PŘÍLOHA Č. 50 – PLZEŇ, KOSTEL NANEBEVZETÍ PANNY MARIE A KLÁŠTER FRANTIŠKÁNŮ: ANNA DRESSER	XXV
PŘÍLOHA Č. 51 – PLZEŇ, KOSTEL NANEBEVZETÍ PANNY MARIE A KLÁŠTER FRANTIŠKÁNŮ: VAVŘINEC DRESSER	XXV
PŘÍLOHA Č. 52 – PLZEŇ, KOSTEL NANEBEVZETÍ PANNY MARIE A KLÁŠTER FRANTIŠKÁNŮ: NEURČENÁ OSOBA	XXVI
PŘÍLOHA Č. 53 – PLZEŇ, KOSTEL NANEBEVZETÍ PANNY MARIE A KLÁŠTER FRANTIŠKÁNŮ: KATEŘINA DRESSER	XXVI
PŘÍLOHA Č. 54 – PLZEŇ, KOSTEL NANEBEVZETÍ PANNY MARIE A KLÁŠTER FRANTIŠKÁNŮ: VERONIKA DRESSER	XXVII
PŘÍLOHA Č. 55 – PLZEŇ, KOSTEL SV. MIKULÁŠE: JAN GERONIS (JIRONIS)	XXVII
PŘÍLOHA Č. 56 – PLZEŇ, KOSTEL VŠECH SVATÝCH: LUDMILA HONOVÁ Z LÖWENBERGU	XXVIII
PŘÍLOHA Č. 57 – PLZEŇ, KOSTEL VŠECH SVATÝCH: ALBERT Z KREKVIC	XXVIII
PŘÍLOHA Č. 58 – PLZEŇ, KOSTEL VŠECH SVATÝCH: NEURČENÁ OSOBA	XXIX
PŘÍLOHA Č. 59 – PLZEŇ, KOSTEL VŠECH SVATÝCH: BEATRIX DE BUCHET	XXIX

PŘÍLOHA Č. 60 – PLZEŇ, KOSTEL VŠECH SVATÝCH: VÁCLAV JIŘÍ LEMON	XXX
PŘÍLOHA Č. 61 – PLZEŇ, ZÁPADOČESKÉ MUZEUM V PLZNI: BLAŽEJ ZATLICH	XXX
PŘÍLOHA Č. 62 – PLZEŇ, ZÁPADOČESKÉ MUZEUM V PLZNI: KATEŘINA BAUZA	XXXI
PŘÍLOHA Č. 63 – PLZEŇ, ZÁPADOČESKÉ MUZEUM V PLZNI: NEURČENÁ OSOBA	XXXI
PŘÍLOHA Č. 64 – PRÁDLLO, KOSTEL POVÝŠENÍ SV. KŘÍŽE: ALENA KOKOŘOVCOVÁ Z KOKOŘOVA	XXXII
PŘÍLOHA Č. 65 – PRÁDLLO, KOSTEL POVÝŠENÍ SV. KŘÍŽE: EVA KOKOŘOVCOVÁ Z KOKOŘOVA	XXXII
PŘÍLOHA Č. 66 – PRUSINY, KOSTEL SV. JAKUBA VĚTŠÍHO: PETR HERTNBERG Z HERTENBERKA	XXXIII
PŘÍLOHA Č. 67 – PRUSINY, KOSTEL SV. JAKUBA VĚTŠÍHO: ADAM JINDŘICH HRABĚ ZE STEINAU	XXXIII
PŘÍLOHA Č. 68 – PRUSINY, KOSTEL SV. JAKUBA VĚTŠÍHO: DOROTA NETONICKÁ Z NEBÍLOV	XXXIV
PŘÍLOHA Č. 69 – ŘESANICE, KOSTEL VŠECH SVATÝCH: BOŘIVOJ STROJETICKÝ ZE STROJETIC	XXXIV
PŘÍLOHA Č. 70 – ŘESANICE, KOSTEL VŠECH SVATÝCH: VÁCLAV STROJETICKÝ ZE STROJETIC	XXXV
PŘÍLOHA Č. 71 – ŘESANICE, KOSTEL VŠECH SVATÝCH: MIKULÁŠ ŘESANSKÝ Z KADOVA	XXXV
PŘÍLOHA Č. 72 – ŘESANICE, KOSTEL VŠECH SVATÝCH: JULIANA BECHYŇOVÁ Z LAŽAN	XXXVI
PŘÍLOHA Č. 73 – ŘESANICE, KOSTEL VŠECH SVATÝCH: JINDŘICH JIŘÍ STROJETICKÝ ZE STROJETIC	XXXVI
PŘÍLOHA Č. 74 – ŘESANICE, KOSTEL VŠECH SVATÝCH: VÁCLAV ŘESANSKÝ Z KADOVA.....	XXXVII
PŘÍLOHA Č. 75 – ŘESANICE, KOSTEL VŠECH SVATÝCH: PŘIBÍK ŘESANSKÝ Z KADOVA.....	XXXVII
PŘÍLOHA Č. 76 – ŘESANICE, KOSTEL VŠECH SVATÝCH: VINTÍŘ Z KADOVA	XXXVIII
PŘÍLOHA Č. 77 – ŘESANICE, KOSTEL VŠECH SVATÝCH: ZDISLAV Z KADOVA	XXXVIII
PŘÍLOHA Č. 78 – ŘESANICE, KOSTEL VŠECH SVATÝCH: ALENA ANEŽKA ČEJKOVÁ Z PŘÍCHOVIC	XXXIX
PŘÍLOHA Č. 79 – ŘESANICE, KOSTEL VŠECH SVATÝCH: ÚDRČTÍ Z ÚDRČE – NEURČENÁ OSOBA	XXXIX
PŘÍLOHA Č. 80 – ŘESANICE, KOSTEL VŠECH SVATÝCH: JAN ŘESANSKÝ Z KADOVA	XL
PŘÍLOHA Č. 81 – ŘESANICE, KOSTEL VŠECH SVATÝCH: ANNA ŘESANSKÁ Z KADOVA.....	XL
PŘÍLOHA Č. 82 – ŘESANICE, KOSTEL VŠECH SVATÝCH: KATEŘINA ZE SULEVIC	XLI
PŘÍLOHA Č. 83 – SEČ, KOSTEL NANEBEVZETÍ PANNY MARIE: JÁCHYM HRABĚ ZE SINZENDORFU	XLI
PŘÍLOHA Č. 84 – SEČ, KOSTEL NANEBEVZETÍ PANNY MARIE: ROUPOVŠTÍ Z ROUPOVA – NEURČENÁ OSOBA	XLII
PŘÍLOHA Č. 85 – SPÁLENÉ POŘÍČÍ, KOSTEL SV. MIKULÁŠE: ANTONÍN JOSEF CLARY-ALDRINGEN	XLII

PŘÍLOHA Č. 86 – STARÝ PLZENEC, KOSTEL NAROZENÍ PANNY MARIE: JIŘÍ KOKOŘOVEC Z KOKOŘOVA, DOROTA ÚDRČSKÁ Z ÚDRČE, MOŘIC KOKOŘOVEC Z KOKOŘOVA	XLIII
PŘÍLOHA Č. 87 – STARÝ PLZENEC, KOSTEL NAROZENÍ PANNY MARIE: KAREL KOKOŘOVEC Z KOKOŘOVA (EPITAF)	XLIII
PŘÍLOHA Č. 88 – STARÝ PLZENEC, KOSTEL NAROZENÍ PANNY MARIE: KAREL KOKOŘOVEC Z KOKOŘOVA (NÁHROBNÍK)	XLIV
PŘÍLOHA Č. 89 – STARÝ PLZENEC, KOSTEL NAROZENÍ PANNY MARIE: ADAM JIŘÍ LIPOVSKÝ Z LIPOVIC	XLIV
PŘÍLOHA Č. 90 – STARÝ PLZENEC, KOSTEL NAROZENÍ PANNY MARIE: MATĚJ BITTNER	XLV
PŘÍLOHA Č. 91 – STARÝ PLZENEC, KOSTEL NAROZENÍ PANNY MARIE: KOKOŘOVCI Z KOKOŘOVA – NEURČENÁ OSOBA	XLV
PŘÍLOHA Č. 92 – STARÝ PLZENEC, KOSTEL NAROZENÍ PANNY MARIE: KOKOŘOVCI Z KOKOŘOVA – NEURČENÁ OSOBA	XLVI
PŘÍLOHA Č. 93 – STARÝ PLZENEC, KOSTEL NAROZENÍ PANNY MARIE: KOKOŘOVCI Z KOKOŘOVA – NEURČENÁ OSOBA	XLVI
PŘÍLOHA Č. 94 – STARÝ PLZENEC, KOSTEL NAROZENÍ PANNY MARIE, MĚSTSKÝ HŘBITOV: JAKUB JAN LENK	XLVII
PŘÍLOHA Č. 95 – STARÝ PLZENEC, KOSTEL SV. JANA KŘTITELE: BARTOLOMĚJ VOREL LOCHOVSKÝ	XLVII
PŘÍLOHA Č. 96 – TĚNOVICE, KOSTEL NANEBEVZETÍ PANNY MARIE: LUDMILA KARLOVÁ ZE SVÁROVA ROZENÁ MUCHKOVÁ Z BUKOVA NA OSEKU, JAN TYBURCÍ KAREL ZE SVÁROVA	XLVIII
PŘÍLOHA Č. 97 – TĚNOVICE, KOSTEL NANEBEVZETÍ PANNY MARIE: VYNTÍŘOVÉ Z VLČKOVIC – NEURČENÁ OSOBA	XLVIII
PŘÍLOHA Č. 98 – TĚNOVICE, KOSTEL NANEBEVZETÍ PANNY MARIE: VYNTÍŘOVÉ Z VLČKOVIC – NEURČENÁ OSOBA	XLIX
PŘÍLOHA Č. 99 – VÍCOV, KOSTEL SV. AMBROŽE: ADAM BORYNĚ ZE LHOTY	XLIX
PŘÍLOHA Č. 100 – VÍCOV, KOSTEL SV. AMBROŽE: ANNA MARKVARTOVÁ Z DRAHENIC A NA VODOKRTECH, JAN MLADŠÍ MARKVART Z HRÁDKU, ADAM LOUBSKÝ Z LOUB A NA ŘENČÍCH	L
PŘÍLOHA Č. 101 – VÍCOV, KOSTEL SV. AMBROŽE: HUMPRECHT MARKVART Z HRÁDKU	L
PŘÍLOHA Č. 102 – VRČEŇ, KOSTEL SV. VAVŘINCE: JAN CHRYSOSTOM ZLATOUŠ	LI
PŘÍLOHA Č. 103 – VŠEKARY, KAPLE (KOSTEL) SV. BARBORY: JAN JIŘÍ MECSERA	LI
PŘÍLOHA Č. 104 – ZELENÁ HORA U NEPOMUKA, KOSTEL NANEBEVZETÍ PANNY MARIE: VÁCLAV VOJTĚCH ZE ŠTERNBERKA	LII
PŘÍLOHA Č. 105 – ZELENÁ HORA U NEPOMUKA, KOSTEL NANEBEVZETÍ PANNY MARIE: VOJTĚCH JAN ZE ŠTERNBERKA	LII
PŘÍLOHA Č. 106 – ŽINKOVY, KOSTEL SV. VÁCLAVA: NEURČENÁ OSOBA	LIII
PŘÍLOHA Č. 107 – ŽINKOVY, KOSTEL SV. VÁCLAVA: NEURČENÁ OSOBA	LIII
PŘÍLOHA Č. 108 – ŽINKOVY, KOSTEL SV. VÁCLAVA: NEURČENÁ OSOBA	LIV

<i>PŘÍLOHA Č. 109 – ČETNOST DOKUMENTOVANÝCH TYPŮ SEPULKRÁLNÍCH PAMÁTEK</i>	<i>LIV</i>
<i>PŘÍLOHA Č. 110 – MATERIÁL ZHOVENÍ JEDNOTLIVÝCH DOKUMENTOVANÝCH SEPULKRÁLNÍCH PAMÁTEK</i>	<i>LV</i>
<i>PŘÍLOHA Č. 111 – ČETNOST UMÍSTĚNÍ SEPULKRÁLNÍCH PAMÁTEK.....</i>	<i>LV</i>
<i>PŘÍLOHA Č. 112 – ČETNOST ZASTOUPENÍ POHLAVÍ U JEDNOTLIVÝCH TYPŮ SEPULKRÁLNÍCH PAMÁTEK</i>	<i>LVI</i>
<i>PŘÍLOHA Č. 112 – MAPA OBLASTÍ SE SEPULKRÁLNÍMI PAMÁTKAMI.....</i>	<i>LVII</i>

PŘÍLOHY

Příloha č. 1 – Buková, kostel sv. Jiří: Kryštof František Erdman ze Schönau⁵⁶⁹

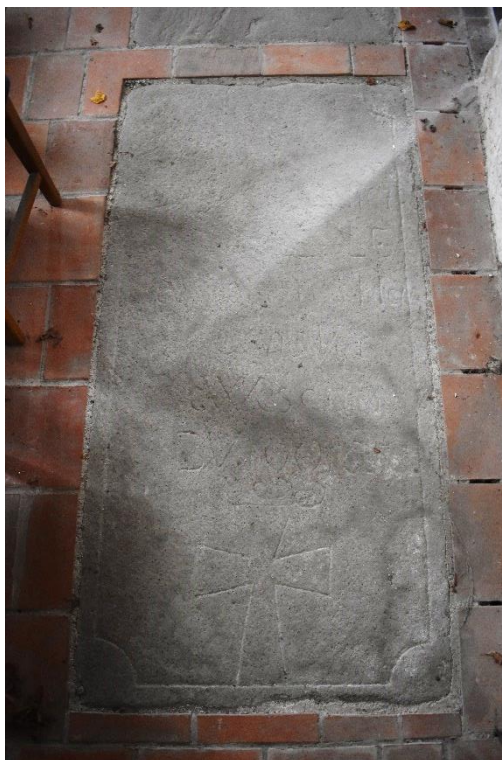
Příloha č. 2 – Buková, kostel sv. Jiří: Anna Dlouhoveská z Dlouhé Vsi⁵⁷⁰

⁵⁶⁹ Vyfotografováno autorkou.

⁵⁷⁰ Taktéž.

Příloha č. 3 – Čečovice, kostel sv. Mikuláše: neurčená osoba⁵⁷¹

Příloha č. 4 – Čečovice, kostel sv. Mikuláše: neurčená osoba⁵⁷²

⁵⁷¹ Vyfotografováno autorkou.

⁵⁷² Taktéž.

Příloha č. 5 – Dolní Lukavice, kostel sv. Petra a Pavla: Lukavští z Řeneč – neurčená osoba⁵⁷³

Příloha č. 6 – Horšice, kostel sv. Matěje: Jindřich Antonín Henigar ze Seeberka⁵⁷⁴

⁵⁷³ Vyfotografováno autorkou.

⁵⁷⁴ Taktéž.

Příloha č. 7 – Chotěšov, klášter: Markéta Rudrischová⁵⁷⁵

Příloha č. 8 – Chotěšov, kostel Narození Panny Marie: Vojslava Chotěšovská⁵⁷⁶

⁵⁷⁵ Vyfotografováno autorkou.

⁵⁷⁶ Taktéž.

Příloha č. 9 – Chotěšov, kostel Narození Panny Marie: Ondřej Fabritius⁵⁷⁷

Příloha č. 10 – Kasejovice, kostel sv. Jakuba: Jan Lipovský z Lipovic a na Starém Smolivci⁵⁷⁸

⁵⁷⁷ Vyfotografováno autorkou.

⁵⁷⁸ Taktéž.

Příloha č. 11 – Kasejovice, kostel sv. Jakuba: Jan Hubka z Černčic⁵⁷⁹

Příloha č. 12 – Kasejovice, kostel sv. Jakuba: neurčená osoba⁵⁸⁰

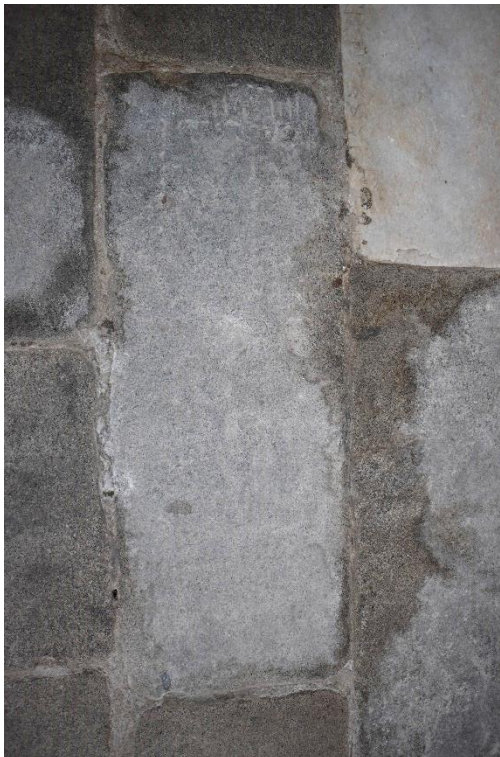
⁵⁷⁹ Vyfotografováno autorkou.

⁵⁸⁰ Taktéž.

Příloha č. 13 – Kasejovice, kostel sv. Jakuba: neručená osoba⁵⁸¹

Příloha č. 14 – Kasejovice, kostel sv. Jakuba: neurčená osoba⁵⁸²

⁵⁸¹ Vyfotografováno autorkou.

⁵⁸² Taktéž.

Příloha č. 15 – Kasejovice, kostel sv. Jakuba: Muchkové z Bukova – neurčená osoba⁵⁸³

Příloha č. 16 – Kasejovice, kostel sv. Jakuba: neurčená osoba⁵⁸⁴

⁵⁸³ Vyfotografováno autorkou.

⁵⁸⁴ Taktéž.

Příloha č. 17 – Kasejovice, kostel sv. Jakuba: neurčená osoba⁵⁸⁵

Příloha č. 18 – Kasejovice, kostel sv. Jakuba: neurčená osoba⁵⁸⁶

Příloha č. 19 – Kasejovice, kostel sv. Jakuba: neurčená osoba⁵⁸⁷

⁵⁸⁵ Vyfotografováno autorkou.

⁵⁸⁶ Taktéž.

⁵⁸⁷ Taktéž.

Příloha č. 20 – Klášter u Nepomuka, bývalý klášter: neurčená osoba⁵⁸⁸

Příloha č. 21 – Letiny, kostel sv. Prokopa: Karel Jan Koutecký⁵⁸⁹

⁵⁸⁸ CHLÍBEC, Jan a ROHÁČEK, Jiří. *Monumenta mortis et memoriae: sepulkrální skulptura ve výtvarné kultuře českého středověku*. Praha: Togga, 2022. ISBN 978-80-7476-201-7, s. 130.

⁵⁸⁹ Vyfotografováno autorkou.

Příloha č. 22 – Letiny, kostel sv. Prokopa: neurčená osoba⁵⁹⁰

Příloha č. 23 – Litice, kostel sv. Petra a Pavla: Judita Henigarová ze Seeberka⁵⁹¹

⁵⁹⁰ Vyfotografováno autorkou.

⁵⁹¹ Taktéž.

Příloha č. 24 – Nepomuk, arciděkanství: Habart ze Lnář⁵⁹²

Příloha č. 25 – Nepomuk, arciděkanství: neurčená osoba⁵⁹³

⁵⁹² Vyfotografováno autorkou.

⁵⁹³ Taktéž.

Příloha č. 26 – Nepomuk, kostel sv. Jakuba: Ladislav ze Šternberka⁵⁹⁴

Příloha č. 27 – Nepomuk, kostel sv. Jakuba: Jan František Pánek⁵⁹⁵

⁵⁹⁴ Vyfotografováno autorkou.

⁵⁹⁵ Taktéž.

Příloha č. 28 – Nepomuk, kostel sv. Jakuba: Franz Seifried⁵⁹⁶

Příloha č. 29 – Nepomuk, kostel sv. Jakuba: Václav Žišovský z Údime⁵⁹⁷

⁵⁹⁶ Vyfotografováno autorkou.

⁵⁹⁷ Taktéž.

Příloha č. 30 – Nepomuk, kostel sv. Jakuba: neurčená osoba⁵⁹⁸

Příloha č. 31 – Nepomuk, kostel sv. Jakuba: Augustin Jan Vrabec (Passer)⁵⁹⁹

⁵⁹⁸ Vyfotografováno autorkou.

⁵⁹⁹ Taktéž.

Příloha č. 32 – Nezvěstice, kostel Všeoh svatých: Marijana Kokořovcová z Kokořova⁶⁰⁰

Příloha č. 33 – Nezvěstice, kostel Všeoh svatých: Jiří starší Příčovský z Příchovic⁶⁰¹

⁶⁰⁰ Vyfotografováno autorkou.

⁶⁰¹ Taktéž.

Příloha č. 34 – Plzeň, katedrála sv. Bartoloměje: Jan Šumar⁶⁰²

Příloha č. 35 – Plzeň, katedrála sv. Bartoloměje: Anna Pechovská z Turnštejna a Palatinu⁶⁰³

⁶⁰² Vyfotografováno autorkou.

⁶⁰³ Taktéž.

Příloha č. 36 – Plzeň, katedrála sv. Bartoloměje: Anna Kašpárková z Palatinu⁶⁰⁴

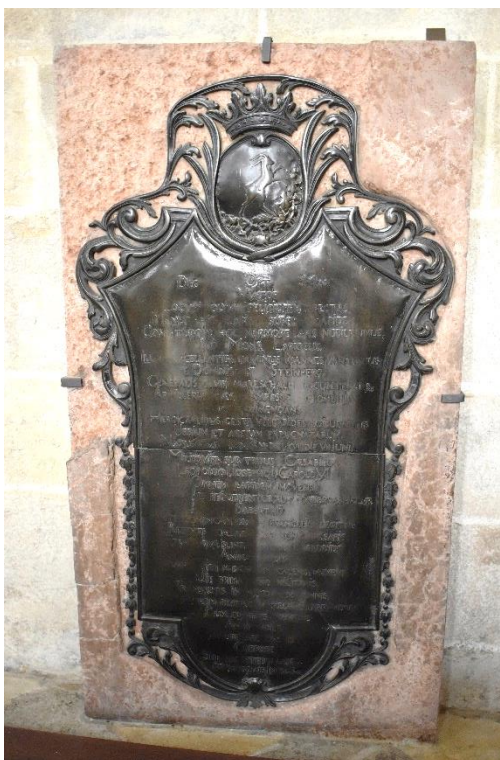
Příloha č. 37 – Plzeň, katedrála sv. Bartoloměje: Dorota Košková z Libušína⁶⁰⁵

⁶⁰⁴ Vyfotografováno autorkou.

⁶⁰⁵ Taktéž.

Příloha č. 38 – Plzeň, katedrála sv. Bartoloměje: Jan Antonín ze Steinpergu⁶⁰⁶

Příloha č. 39 – Plzeň, katedrála sv. Bartoloměje: Matyáš Bakalář ze Sonnenberka⁶⁰⁷

⁶⁰⁶ Vyfotografováno autorkou.

⁶⁰⁷ Taktéž.

Příloha č. 40 – Plzeň, katedrála sv. Bartoloměje: neurčená osoba⁶⁰⁸

Příloha č. 41 – Plzeň, katedrála sv. Bartoloměje: Šimon Plachý z Třebnice⁶⁰⁹

⁶⁰⁸ Vyfotografováno autorkou.

⁶⁰⁹ Taktéž.

Příloha č. 42 – Plzeň, kostel Nanebevzetí Panny Marie a klášter františkánů: Anna Blovská z Kozolup⁶¹⁰

Příloha č. 43 – Plzeň, kostel Nanebevzetí Panny Marie a klášter františkánů: Jan Kašpárek z Palatinu⁶¹¹

⁶¹⁰ Vyfotografováno autorkou.

⁶¹¹ Taktéž.

Příloha č. 44 – Plzeň, kostel Nanebevzetí Panny Marie a klášter františkánů: Václav Albrecht Karel ze Svárova⁶¹²

Příloha č. 45 – Plzeň, kostel Nanebevzetí Panny Marie a klášter františkánů: Ondřej Leopold Stecher ze Sebenic⁶¹³

⁶¹² Vyfotografováno autorkou.

⁶¹³ Taktéž.

Příloha č. 46 – Plzeň, kostel Nanebevzetí Panny Marie a klášter františkánů: Silvie Polyxena z Poniva a Alžběta Kateřina Sochorová⁶¹⁴

Příloha č. 47 – Plzeň, kostel Nanebevzetí Panny Marie a klášter františkánů: Jan Scribonius z Horšova⁶¹⁵

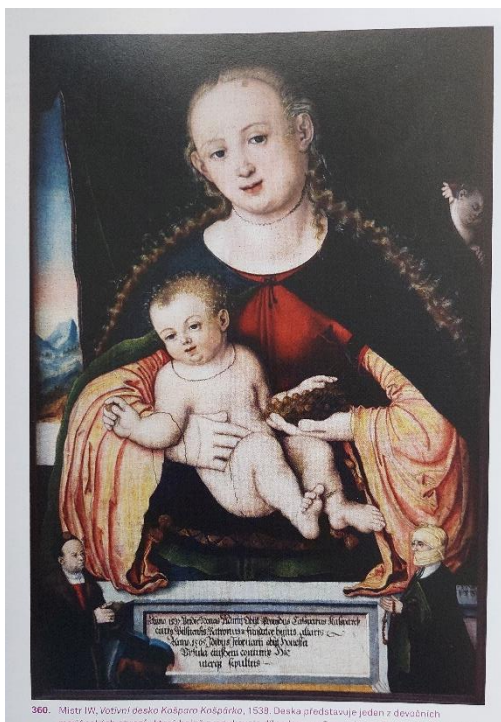
⁶¹⁴ Vyfotografováno autorkou.

⁶¹⁵ PFLEGEROVÁ, Štěpánka. Biografie paumistrů obecních z let 1550-1620. In: *Minulostí Západočeského kraje*. Plzeň: Albis international, 2008, s. 187-262. ISSN 0544-3830, s. 237.

Příloha č. 48 – Plzeň, kostel Nanebevzetí Panny Marie a klášter františkánů: Jan starší Kleo z Roudné⁶¹⁶

Příloha č. 49 – Plzeň, kostel Nanebevzetí Panny Marie a klášter františkánů: Kašpar Kašpárek a manželka Uršula⁶¹⁷

⁶¹⁶ Vyfotografováno autorkou.

⁶¹⁷ MALIVÁNKOVÁ WASKOVÁ, Marie a DOUŠA, Jaroslav. *Dějiny města Plzně*. 1, Do roku 1788. Plzeň: Statutární město Plzeň, 2014. ISBN 978-80-87911-02-0, s. 749.

Příloha č. 50 – Plzeň, kostel Nanebevzetí Panny Marie a klášter františkánů: Anna Dresser⁶¹⁸

Příloha č. 51 – Plzeň, kostel Nanebevzetí Panny Marie a klášter františkánů: Vavřinec Dresser⁶¹⁹

⁶¹⁸ Vyfotografováno autorkou.

⁶¹⁹ Taktéž.

Příloha č. 52 – Plzeň, kostel Nanebevzetí Panny Marie a klášter františkánů: neurčená osoba⁶²⁰

Příloha č. 53 – Plzeň, kostel Nanebevzetí Panny Marie a klášter františkánů: Kateřina Dresser⁶²¹

⁶²⁰ Vyfotografováno autorkou.

⁶²¹ Taktéž.

Příloha č. 54 – Plzeň, kostel Nanebevzetí Panny Marie a klášter františkánů: Veronika Dresser⁶²²

Příloha č. 55 – Plzeň, kostel sv. Mikuláše: Jan Geronis (Jironis)⁶²³

⁶²² Vyfotografováno autorkou.

⁶²³ Taktéž.

Příloha č. 56 – Plzeň, kostel Věech svatých: Ludmila Honová z Löwenbergu⁶²⁴

Příloha č. 57 – Plzeň, kostel Věech svatých: Albert z Krekvic⁶²⁵

⁶²⁴ Vyfotografováno autorkou.

⁶²⁵ Taktěž.

Příloha č. 58 – Plzeň, kostel Všeoh svatých: neurčená osoba⁶²⁶

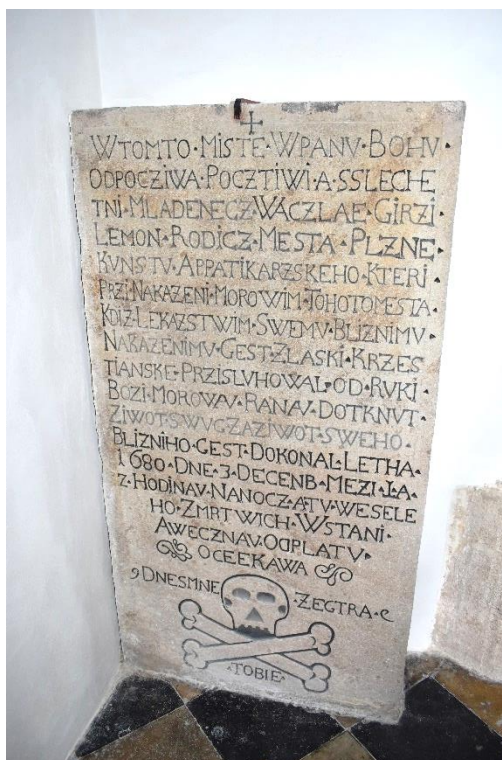
Příloha č. 59 – Plzeň, kostel Všeoh svatých: Beatrix de Buchet⁶²⁷

⁶²⁶ Vyfotografováno autorkou.

⁶²⁷ Taktěž.

Příloha č. 60 – Plzeň, kostel Všech svatých: Václav Jiří Lemon⁶²⁸

Příloha č. 61 – Plzeň, Západočeské muzeum v Plzni: Blažej Zatlích⁶²⁹

⁶²⁸ Vyfotografováno autorkou.

⁶²⁹ Taktéž.

Příloha č. 62 – Plzeň, Západočeské muzeum v Plzni: Kateřina Bauza⁶³⁰

Příloha č. 63 – Plzeň, Západočeské muzeum v Plzni: neurčená osoba⁶³¹

⁶³⁰ Vyfotografováno autorkou.

⁶³¹ Taktéž.

Příloha č. 64 – Prádlo, kostel Povýšení sv. Kříže: Alena Kokořovcová z Kokořova⁶³²

Příloha č. 65 – Prádlo, kostel Povýšení sv. Kříže: Eva Kokořovcová z Kokořova⁶³³

⁶³² Vyfotografováno autorkou.

⁶³³ NPÚ ÚOP v Plzni, fotografická dokumentace, 98567, Gryc, Jan, [Prádlo, kostel Povýšení sv. Kříže, náhrobek v podlaze], 1976.

Příloha č. 66 – Prusiny, kostel sv. Jakuba Většího: Petr Hertnberg z Hertenberka⁶³⁴

Příloha č. 67 – Prusiny, kostel sv. Jakuba Většího: Adam Jindřich hrabě ze Steinau⁶³⁵

⁶³⁴ Vyfotografováno autorkou.

⁶³⁵ Taktéž.

Příloha č. 68 – Prusiny, kostel sv. Jakuba Většího: Dorota Netonická z Nebílov⁶³⁶

Příloha č. 69 – Řesanice, kostel Všech svatých: Bořivoj Strojický ze Strojetic⁶³⁷

⁶³⁶ Vyfotografováno autorkou.

⁶³⁷ Taktéž.

Příloha č. 70 – Řesanice, kostel Věech svatých: Václav Strojetický ze Strojetic⁶³⁸

Příloha č. 71 – Řesanice, kostel Věech svatých: Mikuláš Řesanský z Kadova⁶³⁹

⁶³⁸ Vyfotografováno autorkou.

⁶³⁹ Taktěž.

Příloha č. 72 – Řesanice, kostel Všeoh svatých: Juliana Bechyňová z Lažan⁶⁴⁰

Příloha č. 73 – Řesanice, kostel Všeoh svatých: Jindřich Jiří Strojetický ze Strojetic⁶⁴¹

⁶⁴⁰ Vyfotografováno autorkou.

⁶⁴¹ Taktéž.

Příloha č. 74 – Řesanice, kostel Všeoh svatých: Václav Řesanský z Kadova⁶⁴²

Příloha č. 75 – Řesanice, kostel Všeoh svatých: Přibík Řesanský z Kadova⁶⁴³

⁶⁴² Vyfotografováno autorkou.

⁶⁴³ Taktéž.

Příloha č. 76 – Řesanice, kostel Všeoh svatých: Vintř z Kadova⁶⁴⁴

Příloha č. 77 – Řesanice, kostel Všeoh svatých: Zdislav z Kadova⁶⁴⁵

⁶⁴⁴ Vyfotografováno autorkou.

⁶⁴⁵ Taktěž.

Příloha č. 78 – Řesanice, kostel Všeoh svatých: Alena Anežka Čejková z Příohovic⁶⁴⁶

Příloha č. 79 – Řesanice, kostel Všeoh svatých: Údrčtí z Údrče – neurčená osoba⁶⁴⁷

⁶⁴⁶ Vyfotografováno autorkou.

⁶⁴⁷ Taktěž.

Příloha č. 80 – Řesanice, kostel Všeoh svatých: Jan Řesanský z Kadova⁶⁴⁸

Příloha č. 81 – Řesanice, kostel Všeoh svatých: Anna Řesanská z Kadova⁶⁴⁹

⁶⁴⁸ Vyfotografováno autorkou.

⁶⁴⁹ Taktěž.

Příloha č. 82 – Řesanice, kostel Věch svatých: Kateřina ze Sulevic⁶⁵⁰

Příloha č. 83 – Seč, kostel Nanebevzetí Panny Marie: Jáchym hrabě ze Sinzendorfu⁶⁵¹

⁶⁵⁰ Vyfotografováno autorkou.

⁶⁵¹ Taktéž.

Příloha č. 84 – Seč, kostel Nanebevzetí Panny Marie: Roupovští z Roupova – neurčená osoba⁶⁵²

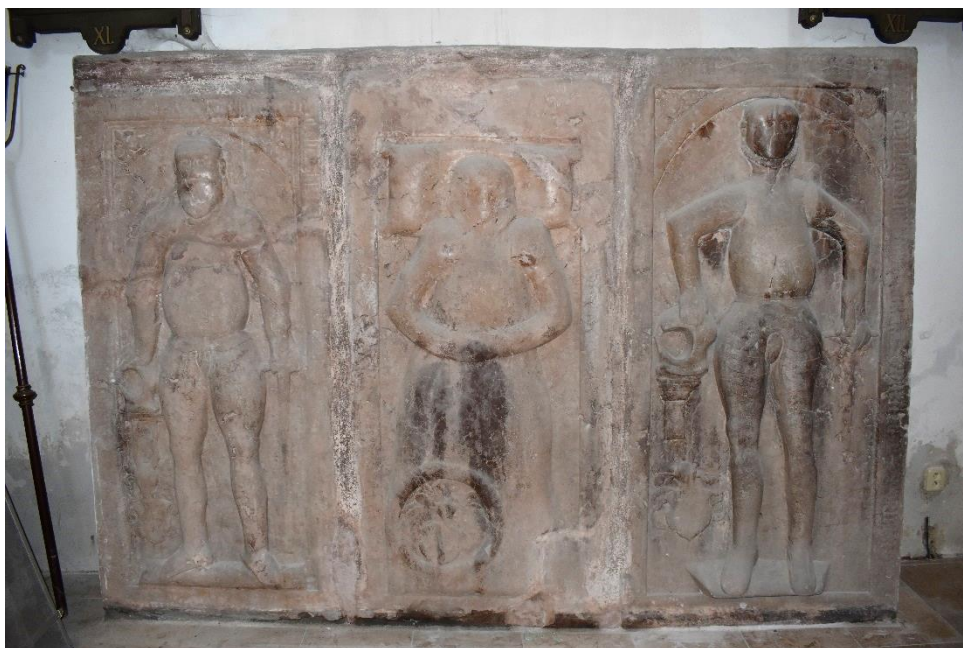
Příloha č. 85 – Spálené Poříčí, kostel sv. Mikuláše: Antonín Josef Clary-Aldringen⁶⁵³

⁶⁵² Vyfotografováno autorkou.

⁶⁵³ Taktéž.

Příloha č. 86 – Starý Plzenec, kostel Narození Panny Marie: Jiří Kokořovec z Kokořova, Dorota Údrčská z Údrče, Mořic Kokořovec z Kokořova⁶⁵⁴

Příloha č. 87 – Starý Plzenec, kostel Narození Panny Marie: Karel Kokořovec z Kokořova (epitaf)⁶⁵⁵

⁶⁵⁴ Vyfotografováno autorkou.

⁶⁵⁵ Taktěž.

Příloha č. 88 – Starý Plzeňec, kostel Narození Panny Marie: Karel Kokořovec z Kokořova (náhrobník)⁶⁵⁶

Příloha č. 89 – Starý Plzeňec, kostel Narození Panny Marie: Adam Jiří Lipovský z Lipovic⁶⁵⁷

⁶⁵⁶ Vyfotografováno autorkou.

⁶⁵⁷ Taktéž.

Příloha č. 90 – Starý Plzeňec, kostel Narození Panny Marie: Matěj Bittner⁶⁵⁸

Příloha č. 91 – Starý Plzeňec, kostel Narození Panny Marie: Kokořovci z Kokořova – neurčená osoba⁶⁵⁹

⁶⁵⁸ Vyfotografováno autorkou.

⁶⁵⁹ Taktéž.

Příloha č. 92 – Starý Plzenec, kostel Narození Panny Marie: Kokořovci z Kokořova – neurčená osoba⁶⁶⁰

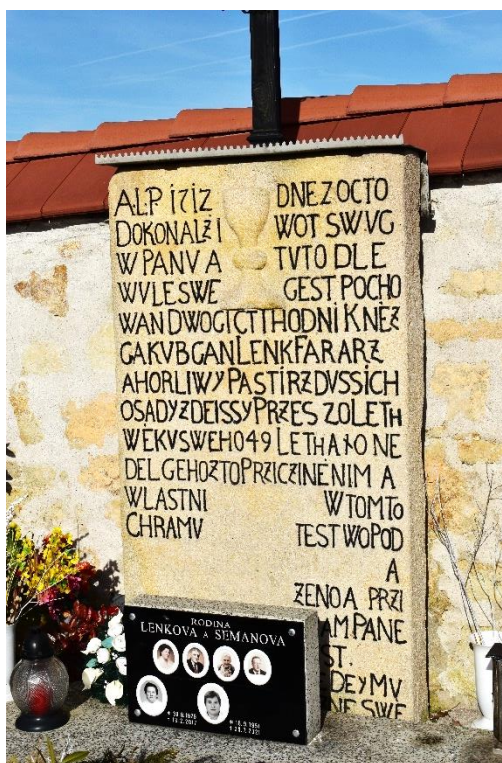
Příloha č. 93 – Starý Plzenec, kostel Narození Panny Marie: Kokořovci z Kokořova – neurčená osoba⁶⁶¹

⁶⁶⁰ Vyfotografováno autorkou.

⁶⁶¹ Taktéž.

Příloha č. 94 – Starý Plzeňec, kostel Narození Panny Marie, městský hřbitov: Jakub Jan Lenk⁶⁶²

Příloha č. 95 – Starý Plzeňec, kostel sv. Jana Křtitele: Bartoloměj Vorel Lochovský⁶⁶³

⁶⁶² Vyfotografováno autorkou.

⁶⁶³ Taktéž.

Příloha č. 96 – Těnovice, kostel Nanebevzetí Panny Marie: Ludmila Karlová ze Svárova rozená Muchková z Bukova na Oseku, Jan Tyburcí Karel ze Svárova⁶⁶⁴

Příloha č. 97 – Těnovice, kostel Nanebevzetí Panny Marie: Vyntířové z Vlčkovic – neurčená osoba⁶⁶⁵

⁶⁶⁴ Vyfotografováno autorkou.

⁶⁶⁵ Taktéž.

Příloha č. 98 – Těnovice, kostel Nanebevzetí Panny Marie: Vyntířové z Vlčkovic – neurčená osoba⁶⁶⁶

Příloha č. 99 – Vícov, kostel sv. Ambrože: Adam Boryně ze Lhoty⁶⁶⁷

⁶⁶⁶ Vyfotografováno autorkou.

⁶⁶⁷ Taktéž.

Příloha č. 100 – Vícov, kostel sv. Ambrože: Anna Markvartová z Drahenic a na Vodokrtech, Jan mladší Markvart z Hrádku, Adam Loubský z Loub a na Řenčích⁶⁶⁸

Příloha č. 101 – Vícov, kostel sv. Ambrože: Humprecht Markvart z Hrádku⁶⁶⁹

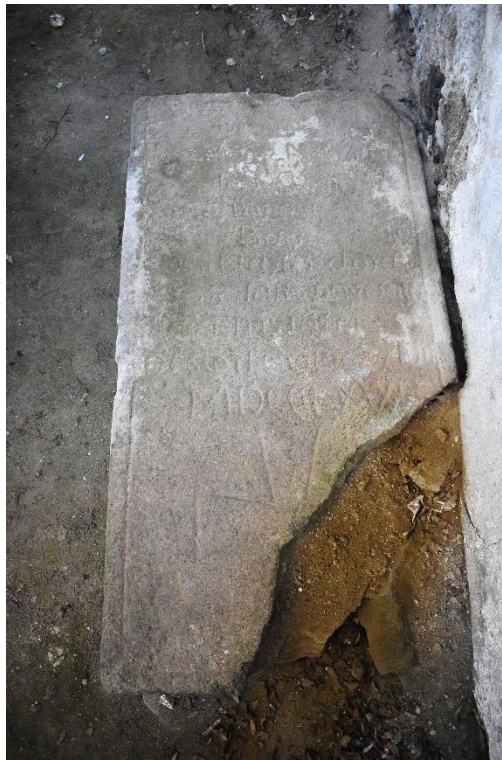
⁶⁶⁸ Vyfotografováno autorkou.

⁶⁶⁹ Taktéž.

Příloha č. 102 – Vrčeň, kostel sv. Vavřince: Jan Chrysostom Zlatouš⁶⁷⁰

Příloha č. 103 – Všekary, kaple (kostel) sv. Barbory: Jan Jiří Mecsera⁶⁷¹

⁶⁷⁰ NPÚ, ÚOP Plzeň, fotografická dokumentace, 46839, GRYC, Jan. [*Vrčeň, kostel sv. Vavřince, náhrobek*], 1972.

⁶⁷¹ Vyfotografováno autorkou.

Příloha č. 104 – Zelená Hora u Nepomuka, kostel Nanebevzetí Panny Marie: Václav Vojtěch ze Šternberka⁶⁷²

Příloha č. 105 – Zelená Hora u Nepomuka, kostel Nanebevzetí Panny Marie: Vojtěch Jan ze Šternberka⁶⁷³

⁶⁷² Vyfotografováno autorkou.

⁶⁷³ Taktéž.

Příloha č. 106 – Žinkovy, kostel sv. Václava: neurčená osoba⁶⁷⁴

Příloha č. 107 – Žinkovy, kostel sv. Václava: neurčená osoba⁶⁷⁵

⁶⁷⁴ Vyfotografováno autorkou.

⁶⁷⁵ Taktéž.

Příloha č. 108 – Žinkovy, kostel sv. Václava: neurčená osoba⁶⁷⁶

Příloha č. 109 – Četnost dokumentovaných typů sepulkrálních památek⁶⁷⁷

	NÁHROBNÍK	NÁHROBNÍ DESKA	EPITAF
Buková	3		
Čečovice	4		
Dolní Lukavice	1		
Horšice			1
Chotěšov	3		
Kasejovice	14		
Klášter u Nepomuka	1		
Letiny	3		
Litice	1		
Nepomuk	7		1
Nezvěstice	2		
Plzeň	25		6
Prádló	2		
Prusiny	3	1	
Řesanice	14		
Seč	2		
Spálené Poříčí		1	
Starý Plzenec	10		2
Těnovice	5		
Vícov	8		
Vrčeň	1		
Všekary	1		
Zelená Hora u Nepomuka	2		
Žinkovy	1	2	
Nedochované s málo informacemi	2		
CELKEM	115	4	10

⁶⁷⁶ Vyfotografováno autorkou.

⁶⁷⁷ Vytvořeno autorkou.

Příloha č. 110 – Materiál zhotovení jednotlivých dokumentovaných sepulkrálních památek⁶⁷⁸

	ŽULA	PÍSKOVEC	MRAMOR	DŘEVO	KOV	NEZNÁMÝ
Buková	2					1
Čečovice	1	3				
Dolní Lukavice	1					
Horšice		1				
Chotěšov		1	2			
Kasejovice	9		5			
Klášter u Nepomuka	1					
Letiny		3				
Litice		1				
Nepomuk	4	3	1			
Nezvěstice		2				
Plzeň		19	9	2		1
Prádllo	2					
Prusiny		2	1			1
Řesanice	12		2			
Seč	1	1				
Spálené Poříčí			1			
Starý Plzeňec		3	7	1	1	
Těnovice	1	3				1
Vícov	1	3	3			1
Vrčeň	1					
Všekary	1					
Zelená Hora u Nepomuka		2				
Žinkovy		1	2			
Nedochované s málo informacemi						2
CELKEM	37	48	33	3	1	7

Příloha č. 111 – Četnost umístění sepulkrálních památek⁶⁷⁹

	PRIMÁRNÍ	SEKUNDÁRNÍ	TERIČÁLNÍ	MUZEUM	NEZNÁMÉ
Buková	1	1			1
Čečovice	4				
Dolní Lukavice	1				
Horšice	1				
Chotěšov		1	2		
Kasejovice	12	2			
Klášter u Nepomuka		1			
Letiny	3				
Litice		1			
Nepomuk	1	5	2		
Nezvěstice		2			
Plzeň	4	7	1	4	15
Prádllo	1				1
Prusiny	1	2			1
Řesanice	14				
Seč	2				

⁶⁷⁸ Vytvořeno autorkou.

⁶⁷⁹ Vytvořeno autorkou.

Spálené Poříčí		1			
Starý Plzenec	7	1	4		
Těnovice	2	2			1
Vícov	2	4			2
Vrčeň					1
Všekary	1				
Zelená Hora u Nepomuka					2
Žinkovy	1	2			
Nedochované s málo informacemi					2
CELKEM	58	32	9	4	26

Příloha č. 112 – Četnost zastoupení pohlaví u jednotlivých typů sepulkrálních památek⁶⁸⁰

	ŽENA	MUŽ	DÍTĚ	HROBKA	NEZNÁMÉ
Buková	1	1			1
Čečovice					4
Dolní Lukavice					1
Horšice		1			
Chotěšov	2	1			
Kasejovice		2			12
Klášteř u Nepomuka					1
Letiny		1			2
Litice	1				
Nepomuk		6			2
Nezvěstice		1	1		
Plzeň	6	16	5	2	2
Prádko	1		1		
Prusiny	1	3			
Řesanice	3	8	2		1
Seč		1			1
Spálené Poříčí				1	
Starý Plzenec	1	8			3
Těnovice	1	2			2
Vícov	1	4		1	2
Vrčeň		1			
Všekary		1			
Zelená Hora u Nepomuka			2		
Žinkovy					3
Nedochované s málo informacemi					2
CELKEM	18	57	11	4	39

⁶⁸⁰ Vytvořeno autorkou.

Příloha č. 113 – Mapa oblastí se sepulkrálními památkami⁶⁸¹

⁶⁸¹ Vytvořeno autorkou.